

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
Stara zaveza.
Nova zaveza.

ZGODBE

SVETEGA PISMA STARE IN NOVE

ZAVEZE.

ZA KATOLIŠKE LJUDSKE ŠOLE.

S 112 PODOBŠINAMI IN 1 ZEMLJOVIDOM.

PO NEMŠKO SPISAL

DR. J. SCHUSTER

POSLOVENIL

ANTON LÉSAR

DUHOVEN LJUBLJANSKE ŠKOFIJE.

V o. k. založbi šolskih
bukev
na Dunaji
1863.

Veljajo v platnenem herbtu zvezane 43 kr. avstr. velj.

V očitnih šolah se smejo, ako c. k. deržavno ministerstvo posebej ne dovoli, samo predpisane, v kaki c. k. šolsko-knjižni založbi na svetlo dane bukve rabiti. Tudi ne smejo dražje biti, kakor je na pervem listu postavljeno

Vvod.

Ljubo moje dete! Kaj lepe bukve imaš pred seboj. Pripovedujejo ti, kaj je Bog za nas ljudí storil od stvarjenja svetá do smerti svetih aposteljnov. Lepe in podučne zgodbe, ki so v teh bukvicah, so vzete iz unih vélikih bukev, ki so bile po Božjem navdihnjenji pisane in jih imenujemo sveto pismo. Toraj tudi tem bukvicam pravimo svetopisemske zgodbe, ali zgodbe svetega pisma.

Sveto pismo ima dva dela. Najprej nam pripoveduje, kaj je Bog za nas ljudí storil od stvarjenja svetá do prihoda našega odrešenika Jezusa Kristusa. To je pervi del svetega pisma, in se imenuje stara zaveza. — Dalje nam sveto pismo pripoveduje, kaj je Bog za nas storil po svojem edinorojenem Sinu Jezusu Kristusu in po njegovih aposteljnih. To je drugi del svetega pisma; nova zaveza ga imenujemo. Zato so tudi te bukvice razdeljene na dva dela: s svete zgodbe stare, in svete zgodbe nove zaveze.

Rado in pridno toraj te lepe bukvice prebiraj, ljubo moje dete, pa boš spoznalo, kako neskončno mogočen, moder in dobrotljiv je Bog; in ga boš gotovo z veseljem ljubilo ter mu zvesto služilo.

Perva podobšina ti stavi pred oči, ljubo moje dete, kako koristno in potrebno ti je, da na tanko veš svete zgodbe stare in nove zaveze.

Glej! Angel Božji odperto sveto pismo stare in nove zaveze v rokah derží, nad angelom se pa sveti Duh v podobi goloba sprostira. — To ti najprej naznanja, da stara in nova zaveza, iz kterih so te zgodbe posnete, niso navadne posvetne bukve, ampak svete, z Božjo pomočjo in po navdihnjenji svetega Duhá pisane. — Potem ti to kaže, da svetopisemske zgodbe stare in nove zaveze niso navadne posvetne zgodbe, ampak svete, iz kterih se učimo, kako čudovito je Bog ljudí vodil od stvarjenja svetá do smerti Jezusovih aposteljnov.

Na levi strani podobšine, ki ti pred očí stavi staro zavezo, je judovski véliki duhoven, na desni strani pa, ki vidimo na nji novo zavezo, stojé sveti Oče, rimski papež. Vsaki ima svoja posebna znamenja. One nam kažejo, da Bog ni čudovito vodil le posamesnih ljudí, ampak da je čudovito skerbel za odrešenje vsega grešnega človeškega rodú, in da je to oblast in skerb v stari zavezi zročil vélikemu duhovnu, v novi zavezi pa svetemu Očetu papežu.

Bog je namreč v stari in novi zavezi ljudem dal:

1) postavo, ktera jim je kazala izgrešêno pot v nebesa; in je v stari zavezi vélikemu duhovnu, v novi pa svetemu Očetu zapovedal skerbeti, da se ta postava nepopačena ljudém vedno oznanuje in zaterjuje. — Zato veliki duhoven na podobšini v roki derži kamnitni tabli, na kterih so bile zapisane zapovedi stare postave; papež pa evangeljske bukve, v kterih je večidel zapisana nova postava.

Bog je v stari in novi zavezi ljudem dal:

2) vidne pastirje, da jih z besedo in zgledom vodijo po poti v sveta nebesa. Naj viši zmed vidnih pastirjev v stari zavezi je bil véliki duhoven. Toraj na podobšini v levici derží Aronovo palico, ki je bila čudovito ozelenela (glej stran 44), v znamenje, da je Bog Arona in njegove naslednike izvolil za višje pastirje svojemu ljudstvu. — Naj viši zmed vidnih pastirjev nove zaveze so papež, ker so naslednik svetega Petra, kteremu je Gospod rekel: „Pasi moje jagnjeta, — pasi moje ovce!“ Zavoljo tega derži papež na podobšini palico trikrat prekrižano, in se v tem loči od druzih navadnih pastirjev, škofov, kterih vnanje znamenje je pastirska palica zgoraj zakrivljena.

Bog je v stari in novi zavezi za ljudí vstanovil:

3) Sveto vnanjo službo Božjo, zlasti svete daritve, da bi odpravljale zaderžke, ki ljudém nebesa zapirajo, t. j. da bi jim greh odjemale in jih posvečevale. V znamenje svete vnanje službe Božje v stari zavezi je na podobšini pri nogah vélicega duhovna sedmeroročni zlati svetilnik, na kterem je noč in dan luč v svetiši gorela, v njegoví roki pa kadilnica in škrinja zaveze na strani. Kadilnica in škrinja zaveze ste znamenji spravne daritve, ki jo je véliki duhoven v svetiši opravljal véliki spravni dan (glej stran 54). — Sveto vnanjo službo Božjo nove zaveze naznanjajo sedmeri žarki, ki so pri papeževih nogah in so znamenja sedmih svetih zakramentov; trikrat prekrižana pastirska palica v desnici, kelih in hostija v levici in ključi, ktere je Jezus svetemu Petru zročil z oblastjo, grehe odpušati ali zaderževati, in sploh vladati njegovo sveto cérkev.

Napak bi pa bilo, ko bi kdo mislil, da sta vélik duhoven stare zaveze in sveti Oče nove zaveze enake veljave. Judovski véliki duhoven je bil le predpodoba svetega Očeta, kakor je tudi vsa stara zaveza le predpodoba nove zaveze. Vse, kar se je po previdnosti Božji godilo po grehu naših pervih staršev, je na prihod Božjega odrešenika Jezusa Kristusa merilo ter nanj pripravljalo. Še le On je ljudém prinesel pravo odrešenje in večno zveličanje. Sveti Oče pa so Jezusov vidni namestnik in njegovo delo po vsem svetu med vsemi narodi izpeljujejo.

Da pa ta razloček med staro in novo zavezo, med vélikim duhovnom in papežem še bolj razumeš, to le pomni:

a) Postava, ktero je véliki duhoven oznanoval Izraelcom, je bila nizki stopnji njih omike primerjena, toraj še zeló nepopolnoma. Še le Jezus Kristus nam je z nebes prinesel popolnoma postavo, ktero zdaj sveti Oče oznanujejo vsem narodom po vsem svetu. On nam je tudi preskerbel notranjo luč milosti Božje, ki nam daje spoznavati lepoto njegove postave, ter nas nagibuje, jo vérovati. „Dana je bila sicer postava po Mojzesu; (vsa) resnica pa nam je še le došla po Jezusu Kristusa. Nihče ni vidil Bogá; edinorojeni Sin Božji, ki je v naročji Očetovem, nam je pripovedoval.“ (Jan. 1, 17. 18.)

b) Véliki duhoven je bil Izraelcom prav nepolnoma pastir, že zavoljo tega, ker ni imel pred seboj izgleda popolne svetosti. — Jezus Kristus je pa naj boljši pastir: dal je svojim ljubim ovčicam izgled popolne čednosti in svetosti; dal je zanje svoje življenje v neizrekljivem terpljenji. In po njegovem izgledu hodi ter nas vodi njegov vidni namestnik po

poti križa in vseh keršanskih čednost. Da se pa vse njegove ovčice stanovitno deržé te poti, nebeški pastir svojemu namestniku in vsem njegovim ovčicam delí svojo močno in krepčavno milost.

c) Vse kervave in nekervave daritve stare zaveze so bile postavljene le zató, da so Izraelce budile, da bi spoznali svojo pregreho, in jim oznanovale, da so prav za prav oní zaslužili smert. Boga v resnici potolažiti in ljudi z Bogom spraviti, daritve stare zaveze pa niso mogle. Še le Jezus Kristus je s popolnoma daritvijo svoje predrage kerví človeški rod z Bogom spravil. Iz te njegove kervave daritve in njenega vednega nekervavega ponavljanja pri sveti maši nam izvira vsa sprava in vse posvečenje. To pomenjajo svetli žarki, ki se s križa, iz keliha in hostije kakor iz oživljajočega solnca vsipajo na zemljo. Ravno to nam pred očí stavi pet ran Kristusovih, iz kterih teče kri iz sedmih curkov, kteri so podobe sedmih zakramentov; zakaj sveti zakramenti našim dušam vlivajo spravno in posvečujočo milost Božjo, ki nam jo je zaslužil Jezus Kristus s svojo smertjo na križi.

Ako tedaj, ljubo moje dete, zgodbe svetega pisma po tem razlaganji bereš in premišljuješ, vse ti bo prav jasno in umevno. Po tem vodilu jih z veseljem prebiraj, če dalje bolj se boš čudilo, pa se ne boš moglo načuditi neskončni Božji mogočnosti, modrosti in dobrotljivosti. To pa te bo močno nagibovalo, pobožno in sveto živeti, in zvesto Bogu služiti.

Te svetopisemske zgodbe so tako osnovane, da so tiskani nekteri odstavki z večimi čerkami brez vsega znamenja, nekteri z manjimi čerkami in zaznamovani ali z dvema zvezdicama (**), ali s križcom (†) ali le z eno zvezdico (*), nekteri pa z ležečimi čerkami.

Ta razloček v natisu učno tvarino delí po starosti otrok ljudskih šol. Pisavca je namreč misel vodila, da bi vsi šolski otroci v rokah imeli ene in ravno tiste zgodbine bukve in da bi se jim po njih starosti dajal na vse strani čedalje obširniši nauk. Po tem pravilu naj se otroci naj nižjega razreda učé le naj poglavitniših reči, ki so pa, kolikor je moč, v zvezi med seboj; v vsacem višjem razredu naj se ponavlja prejšnje in dodaja naj se jim kaj novega, njim namenjenega, tako da se jim nauk vedno polni ali širi. Tako naj se eno leto učé zgodeb stare, eno leto pa zgodeb nove zaveze.

Da se doseže ta namen, naj se učna tvarina za vse primerljeje tako le delí:

Za otroke od 6. — 8. leta naj učenik iz odstavkov, z naj večimi čerkami brez znamenja tiskanih, izvoli naj potrebniše reči, ter naj jim jih pripoveduje, in po večih podobšinah razlagovaje v spomin vtiska.

V šoli z enim razredom, in v taki, ktero obiskujejo otroci le do 12. leta, se otroci od 8. — 10. leta učé odstavkov, z naj večimi čerkami tiskanih; otroci od 10. — 12. leta pa ponavljajo prejšnje in se z novega učé odstavkov, z dvema zvezdicama zaznamovanih.

V šoli z dvema in več razredi se otroci od 8. — 10. leta učé odstavkov z večimi čerkami natisnjenih; otroci od 10. — 12. leta le-té in odstavke z dvema zvezdicama; otroci od 12. — 14. leta pa vse prejšnje in odstavke z eno zvezdico.

Po tem tacem je učnina tako razverstena, da jo morejo zmagati sploh vsi učenci; ako pa učenik previdi, da bi otroci kterega koli razreda še kaj več zmagali, kakor, kar je njim namenjenega, naj jim po svoji previdnosti še kaj dodá iz višjega razreda.

Odstavki s križcom zaznamovani in z ležečimi čerkami natisnjeni pa so za prostovoljno rabo in zlasti za branje v nedeljskih šolah.

OBSEG.

Pervi del.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe.

Od stvarjenja svetá do splošnjega malikovanja, ali od Adama do Abrahama. (Od leta 4000—2000 pred Krist. rojst.)

Druga doba.

Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in poveliča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo; — ali od Abrahama do Mojzesa (2000 – 1500 pred rojst. Kr.)

II. Bog čudovito izreja in vodi izraelsko ljudstvo; ali od Mojzesa do kralja Davida. (1500—1055 pred rojst. Krist.)

Tretja doba.

Slava izraeslkega ljudstva zatemní;

ali od Roboama do Kristusa. (975 pred rojst. Krist. do 1.)

leta po Kr. rojst.

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

Jezusovo pripravljanje k očitnemu učenju.

Perva velika noč.

leta po Kr. rojst. | stran

Poslednja velikanoč. Terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

Jezusovo poveličanje.

Drugi oddelek.

Zgodbe aposteljnov in perve svete cérkve.

PERVI DEL.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe.

Od stvarjenja svetá do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrahama. (Od leta 4000 do leta 2000 pred Kr. rojst.)

1. Stvarjenje svetá. Bog soboto posvetí.

V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila še pusta in prazna, in vsa z globocimi vodami pokrita. Bilo je še vse tema. Duh Božji se je sprostiral nad vodami, in Bog je rekel: „Bodi svetloba." — In bilo je svetlo. To je bilo pervi dan.

Drugi dan je Bog rekel: „Bodi nébes." — In v tem hipu je bilo lepo višnjevo obnebje, ki je nad nami.

Tretji dan reče Bog: „Zberó naj se vodé, ki so pod nebom, v en kraj in naj se prikaže suha zemlja!" — In zgodilo se je takó. Suho je Bog imenoval zemljo, zbrano vodo pa je imenoval morje. Dalje je rekel Bog: „Zemlja naj požene travo, žeļiša in rodovitno drevje." Tudi to se je zgodilo. Zemlja je bila ob enem lepo zelena in vse je bilo v cvetji, kakor spomladi.

Četerti dan reče Bog: „Naj bodo luči na nebu, da razsvetljujejo zemljo, in kažejo dneve in leta.“ — Komaj Bog to izgovori, so že bile. Na nebu je sijala velika luč (solnce), da dan razsvetljuje, in manjša luč, da sveti po noči; verh tega je pa migljalo zvezd brez števila veliko.

Peti dan reče Bog: „Naj bodo ribe v vodi in ptice pod nebom.“ — In mergolele so ribe v vodi in vseh verst ptice so letale po zraku.

Šesti dan reče Bog: „Zemlja naj rodí laznino, živino in zverino, in vsakoršne živali.“ — Tudi to se je precej zgodilo.

In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in vse je bilo dobro.

Sedmi dan pa je počival, in je ta dan blagoslovil in posvetil.

2. Stvarjenje angelov in greh nekterih zmed njih.

Bog je zraven vidnega sveta tudi nevidnega ustvaril, namreč angele v nebesih. Vsi so bili dobri in neizrečeno srečni; toda vsi niso taki ostali. Veliko zmed njih jih je grešilo.

† Zavolj svoje velike sreče so se prevzeli in so se spuntali zoper Boga. Rekli so: „Naj Višemu hočemo enaki biti; nad zvezde Božje hočemo postaviti svoj sedež.“ — In vstal je velik prepir v nebesih. Véliki angel Mihael in ž njim vsi angeli, ki so zvesti in dobri ostali, so se vojskovali zoper hudobne angele, ktere je vodil hudobni angel, ki-mu pravimo satan ali hudič. Hudobni angeli so bili premagani in z nebes v pekel pahnjeni.

3. Stvarjenje pervega človeka. Raj. Perva zapoved. Bog ustvari Evo.

Preden je Bog ustvaril človeka, je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi. On naj gospoduje čez vse živali in vso zemljo!“ — Potem je Bog iz perstí naredil človeško truplo in mu vdihnil neumerljivo dušo.

Tako je bil pervi človek. Bog ga je imenoval Adama, t. j. možá iz perstí ali perstaka.

Iz posebne gnade je Gospod Bog za človeka zasadil prav lep vert; imenujemo ga raj. V njem je bilo drevje naj slajšega sadja. Sredi pa je bilo posebno drevo, drevo spoznanja dobrega in hudega. Studenec, ki se je raztakal v štiri velike reke, je močil ves vert. V ta prijetni vert je Bog človeka postavil, da bi ga obdeloval v svoje veselje. In rekel mu je: „Od vsega drevja po vertu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej; zakaj kteri dan koli od njega ješ, boš mogel umreti!“ Potem je Bog pripeljal pred Adama vse živali. Adam je imel veliko veselje nad njimi, in je dal vsaki posebno imé.

Adam je bil zdaj še edini človek na zemlji. Torej reče Bog: „Človeku ni dobro samemu biti; naredímo mu pomočnico, njemu podobno.“ — Poslal je torej Adamu terdo spanje, in ko je bil zaspal, mu je vzel eno od njegovih reber, in je iz rebra naredil ženo. Ko se Adam zbudí, Bog ženo k njemu pripelje. Adam se je razveselí in je ženo imenoval Evo, t. j. mater vseh živih.

* Adam in Eva sta na prelepem vertu vsa srečna živela. Kar nič nista vedila od hudega; in bila sta po posebni gnadi Božji pravična in sveta. Bog je bil ž njima tako prijazen, kakor oče s svojimi ljubimi otroci. Nobena stvar ju ni nikoli žalila. Bila sta verh vsega tega, še tudi na truplu neumerljiva.

4. Greh pervih staršev.

Med vsemi živalimi na svetu, ki jih je Bog ustvaril, je bila kača naj bolj prekanjena. Nje se je hudobni satan poslužil, da bi zapeljal človeka. Nekega dné gre Eva blizo k prepovedanemu drevesu. Kar zagleda kačo na njem.

Kača spregovorí in Evi reče: „Zakaj vama je Bog zapovedal, da bi ne jedla od vsega drevja v raji?“ — Eva odgovorí: „Saj jeva sad vsega drevja, ki je v raji, le za sad tega drevesa, ki je sredi raja, je Bog rekel: „Nikar ga ne jejta, sicer bosta umerla!“ — Kača pa je rekla: „Ne bosta umerla ne, ako ga jesta; mar več se vama bodo očí odperle, in bosta Bogu enaka in spoznala dobro in hudo.“ — Na to začne Eva še le radovedno ogledovati drevó. Bolj ko ga ogleduje, prijetniši se ji njegov sad dozdeva, in bolj jo mika po njem. Kar seže po njem, ga uterga in jé. Potem ga dá tudi Adamu, in tudi on ga jé. — Tako je bil storjen pervi greh.

Zdaj so se jima odperle očí, toda vse drugači, kakor sta mislila. S strahom se zavesta, da sta naga, česar nista vedila, dokler sta bila nedolžna. Sama sebe se sramujeta in si iz smokvovega listja krila naredita. Kmalo pa zaslišita glas Božji. Strah ji spreletí in skrivata se v raji med drevje. Ali Bog zakliče: „Adam, kje si?“ Adam odgovorí: „Slišal sem tvoj glas v raji, in sem se te zbal zato, ker sem nag, ter sem se skril.“ — Bog mu reče: „Kdo ti je neki povedal, da si nag? Ali si mar jedel od prepovedanega drevesa?“ — Adam odgovorí: „Eva mi je dala od drevesa, in jedel sem.“ — Bog tedaj ženi reče: „Zakaj si to storila?“ — Eva odgovri: „Kača me je zapeljala, da sem jedla.“

5. Kazen pervega greha in odrešenik obljubljen.

Bog se poln nevolje oberne k **kači** in pravi: „Ker si to storila, prekleta si med vsemi živalimi in zvermí na zemlji! Po svojih persih se boš plazila in

perst jedla vse dni svojega življenja. Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženó, med tvojim in njenim zarodom. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala.“

Potem ženi reče: „Veliko boš terpela s svojimi otroci. Možu boš pod oblastjo, on bo čez te gospodoval.“

Adamu pa je rekel: „Prekleta bodi zemlja zavoljo tebe! Ternje in osát ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet. Zakaj prah si, in v prah se boš povernil.“

Ko je bil Bog to kazen izgovoril, je Adamu in njegovi ženi naredil in dal suknji iz kož, ter ji je oblekel. Potem ji je pahnil iz raja, in je pred-nj postavil

kerubine z ognjenim in švigajočim mečem, da so varovali pot vanj.

6. Kajn in Abelj.

Adam in Eva sta dobila več sinov in hčer. Naj starja med njimi sta bila Kajn in Abelj. Kajn, močnejši, je bil kmetovavec; Abelj, šibkejši, pa ovčár. Abelj je bil pravičen, Kajnove dela so pa bile hudobne. V znamenje hvaležnosti za blagoslov sta obá Bogu nekega dné darovala: Abelj pervencov svoje čede, Kajn svoje poljšine. Gospod z dopadljivostjo pogleda na Abeljna in njegov dar; na Kajna in na njegove darí ni pogledal. Zavolj tega je bil Kajn tako nevošljiv in jezen, da mu je obraz upadel.

Gospod Kajna ljubeznjivo posvari rekoč: „Zakaj se togotiš, in zakaj ti je obraz tako upadel? Glej, kakor tvoj brat si mi ljub, če dobro delaš. Ako pa hudobno delaš, ti bo kmalo za petami kazen za greh. Premaguj poželenje do greha, in tí čez-nj gospoduj!“ — Kajn pa ni poslušal Gospoda, temuč je redil nevošljivost in jezo v svojem sercu. Nekega dné se Abeljnu posebno prijaznega dela ter mu reče: „Pojdi, greva malo na polje!“ — Nedolžni Abelj nič hudega ne misli, in gre vesel ž njim. Ko sta bila na polji, se Kajn vzdigne zoper svojega brata Abeljna in ga ubije.

Pa kmali se sodnik oglasi in Gospod Kajnu reče: „Kje je Abelj, tvoj brat?“ — Kajn preširno odgovori: „Ne vem! sem mar jez varh svojega brata?“ — Nato mu reče Bog: „Kaj si storil? Glas kerví tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ki je odperla svoja usta, in je prejela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ne bo ti več dajala svojega sadú. Potikal se boš in bežal po zemlji!“

† Kajn ves plašen in obupen Gospodu reče: „Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpušenje! Skrival se bom pred tvojim obličjem, nestanoviten in bežen bom na zemlji; in kdor koli me dobí, ubil me bo.“ — Gospod pa mu pravi: „Ne bo takó, temuč kdor koli Kajna ubije, bo sedemkrat kaznovan.“ In Gospod je Kajna zaznamval, da bi ga kdo ne ubil. Na to Kajn pobegne spred Gospoda, in je bil nestanoviten in bežen na zemlji.

Abelj je predpodoba Jezusa, kterega so judje, njegovi bratje, nedolžnega umorili; Kajn pa je bil podoba judov, po vsem svetu razkropljenih.

7. Namnoženje in popačenje pervih ljudí. Vesoljni potop (okoli l. 2400 pred rojst. Kr.).

† Adam je živel 930 let. Tudi njegovi mlajši so dosegli visoko starost. — Naj starejši med njimi, Matuzala, je celó 969 let živel. Adamovi mlajši so se razdelili na otroke Božje in otroke tega svetá. Otroci Božji so se zlasti imenovali mlajši pobožnega Seta, kterega je Bog Adamu dal namesto umorjenega Abeljna. — Otroci tega svetá so se pa imenovali

Kajnovi mlajši. Ko so se pa otroci Božji jeli družiti z otroci tega sveta, so postali spačeni, kakor le-tí. Toraj reče Bog: „Ljudje ne bodo več dolgo živeli; zakaj meseni so. Še 120 let naj imajo, da se utegnejo poboljšati.“

Spačenost ljudí na zemlji je vedno rasla, vse njih misli so bile obernjene v hudo. Ko Bog to vidi, nevoljen reče: „Potrebil bom človeka z zemlje.“ Sredi med hudobneži je pa še živel pobožen in pravičen mož, Noe. On je našel usmiljenje pred Bogom, in Bog mu je rekel: „Naredi si barko iz obrezanega lesá, in s smolo jo zamaži znotraj in zunaj. Tri sto komolcov naj bo dolga, 50 komolcov široka in 30 komolcov visoka. Zgoraj naredi barki okno, na strani vrata, v nji pa spodnje, srednje in zgornje nadstropje. Zakaj, glej, povodenj bom poslal na zemljo, in pokončal bom vse, kar je na zemlji. S teboj pa bom storil prijateljsko zavezo. V barko pojdi ti, in tvoji sinovi, tvoja žena, in žene tvojih sinov s teboj. — In od vseh žival vzemi v barko po dvoje, in vsacega živeža, da bo tebi in njim za jed.“

Noe vse storí, kar mu je Bog zapovedal. Sto let je barko delal pred vseh očmí, in zraven dela je ljudem na glas oznanoval pokoro. Todá ljudje niso marali za njegovo svarjenje, jéli in pili so in svatovšine obhajali. Zdaj pa reče Gospod Noetu: „Pojdi v barko, ti in vsi tvoji. Zakaj, še sedem dní je, potem bom dal dežvati na zemljo štirdeset dní in štirdeset nočí. Potrebil bom z zemlje vse stvarí, ki sem jih ustvaril.“ — Noe gre s svojimi in z živalimi v barko.

Ko sedem dní preteče, vsi studenci brezna prideró, in zatornice nebá se odpró in dež lije na zemljo štirdeset dní in štirdeset nočí. Vodé se narašajo in vzdignejo barko od tal na kviško; barka pa je pod Božjim zavetjem mirno plavala po vodah. — Zdaj so

pač ljudjé zdihovali in jokali; z grozo in strahom so klicali k Bogu, ter plezali na hiše, drevesa in goré. Toda prepozno in zastonj je bilo. Voda se vedno naraša in petnajst komolcov više stopi nad goré.

Pokončane so bile vse stvarí, ki so se gibale na zemlji, vse, kar diha in živí na zemlji, je pomerlo, od človeka do živali, od ptice v zraku, do červa na zemlji. Ostal je le Noe in kteri so bili v barki ž njim.

Noetova barka je predpodoba katoliške cerkve.

8. Noe gré iz barke in daruje. Noetovi sinovi.

Sto in petdeset dní so vodé stale nad zemljo. Bog se spomni Noeta in pošlje gorak veter čez zemljo, jele so upadati vodé; verhovi gorá se iz vode prikazujejo in obstala je barka na gorah armenskih.

Noe je bil tega vesel; zakaj od začetka potopa je bilo že 350 dní preteklo. Da bi se prepričal, če je voda z zemlje odtekla, odpre Noe okno, in iz barke spustí krokarja. Krokar zletí, pa se ne verne. Potem spusti goloba za njim. Ker se pa ni imel kam vsesti, verne se v barko. Noe roko stegne, ga prime in vzame v barko. Ko sedem dní preteče, spet spusti goloba iz barke. Ta še le zvečer nazaj priletí in oljkovo vejico z zelenimi peresci v kljunu prinese. Tako je Noe zvedil, da so vodé odtekle z zemlje. Vender pa še sedem dní čaka, in zopet goloba spustí. Ta se pa več ne verne k njemu.

Tedaj Bog Noetu reče: „Pojdi iz barke, ti in vsi, ki so s teboj v barki, in vse živali. Noe je ven šel, in vsi njegovi in vse živali. Da se zahvali Bogu, ki ga je tako čudovito otel, je postavil oltar, in je Gospodu žgaven dar od vseh čistih žival daroval na njem.

Gospodu je bil ta dar prijeten. Lepa mavrica se prikaže na nebu, Bog blagoslovi Noeta in njegove sinove, ter jim reče: „Glejte jez naredim zavezo z vami, in z vašim zarodom za vami. Nikoli več ne bodi pokončano z vodami potopa, kar koli živí, in v príhodnje ne bodi več potopa, da bi razdjal zemljo. Dokler bo zemlja, ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne poletje, ne zima, ne noč, ne dan. In mavrica, ki sem jo v oblake postavil, bodi znamnje te moje zaveze."

* * Noetovi sinovi, ki so šli iz barke, so bili: Sem, Kam in Jafet. Noe je jel spet zemljo obdelovati in je tudi nograd zasadil. Ker pa moči vina še ni poznal, ga je pervič preveč pil. Vpijanil se je bil in je razgernjen v šotoru ležal. Ko je Kam to vidil, je to svojima bratoma zunej povedal. Sem pa in Jafet sta vzela plajš, sta šla, ter sta s proč obernjenim obrazom očeta s plajšem odela. Ko se Noe prebudí in zvé, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi, Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!"

9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje.

Noetovih mlajših je bilo sčasoma velik narod, pa so se spet tako popačili, kakor ljudjé pred potopom. Nič več niso môgli skupej ostati. Preden so se pa razkropili, so v svoji silni prevzetnosti djali: „Pridite, sezidajmo si mesto in stolp, kterega verh naj se neba dotika, in storímo sloveče svoje imé!" — Ali Bog jim ustavi prevzetno in nečimurno početje. Rekel je: „Zmešati jim hočem jezik, da eden druzega ne bodo umeli!" — Dotlej je bil namreč le en jezik in enako govorjenje na zemlji. In tako so mogli jenjati z zidanjem mesta, ki so ga imenovali Babel, t. j. zmešnjavo. In Bog jih je na vse kraje razkropil. Razšli so se sem ter tje.

* Semovi mlajši so v Azii ostali; njih zarod je izvoljeno izraelsko ljudstvo. Kamovi mlajši so veči del šli v Afriko; Jafetovi mlajši pa v Evropo.

† Kolikor bolj so se ljudje širili na zemlji, tolikanj hudobniši in žlobniši so bili. Kmali so edino pravega Boga pozabili, in so v malikovanje zabredli. Nekteri so solnce, luno in zvezde kakor bogove častili; nekteri pa ljudi in živali, in še celô njih podobe molili, ki so si jih iz lesá, kamna, zlatá in srebra sami naredili. Pri malikovanji so brez vsega strahú vsakoršne hudobije uganjali, kakor: goljufijo, ropanje, nečistost, morije i. t. d. Mislili so namreč, da strežejo s temi pregrehami svojim malikom, kterim so še celó ljudi klali v dar. Zlasti so darovali radi nedolžne otročiče, ki so mogli počasi in v naj strašnejših bolečinah umirati.

Druga doba.

Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in poveliča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, — ali od Abrahama do Mojzesa. (2000—1500 pred rojst. Kr.).

10. Abrahamov poklic in njegova pokoršina.

Sredi hudobne množice je živel pobožen in pràvičen mož. Tega si je Bog izvolil zmed vseh, da bi se po njem in njegovih mlajših prava vera in upanje v obljubljenega odrešenika ohranilo in razširilo. Temu možu je bilo imé Abraham. Njegov oče je s svojo družino prebival v Haranu na Kaldejskem. Ker se je bilo tudi v ti družini malikovanje pričelo, Gospod Abrahamu reče: „Pojdi iz svoje dežele, in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta, in pojdi v deželo, ktero ti bom pokazal. Očeta te bom storil velicemu narodu, in te bom oblagodaril. In v tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji!“ Abraham se berž na pot vzdigne s Saro, svojo ženo, z Lotom, sinom svojega brata, s svojimi hlapci, deklami in čedami. Po dolgem potovanji pridejo v prelepo deželo Kanaan.

† Zavolj rodovitnosti so to deželo navadno imenovali deželo, po kteri se cedí mleko in med. Tukaj se Gospod Abrahamu spet prikaže ter mu reče: „Glej, to deželo bom dal tebi in tvojemu zarodu.“ Da se zahvali Gospodu, Abraham oltar postavi in mu daruje hvalen dar.

II. Abrahamova mirljivost in nesamopridnost. Melkizedek.

* * Abraham je imel veliko hlapcov in dekel, obilo kamel in oslov, goved in ovac. Pa tudi Lot je imel čed veliko, in tako nista imela prostora v deželi, da bi bila vkup prebivala. Zavoljo tega se je prepir začel med pastirji Abrahamovimi in Lotovimi za boljše pašnike. Miroljubnega Abrahama je to zlo bolelo. Toraj Lotu reče: „Ljubi moj! naj ne bo krega med menoj in teboj, med mojimi in tvojimi pastirji, zakaj brata sva. Glej, vsa dežela je pred teboj; prosim te, loči se od mene! Ako ti na levo pojdeš, deržal se bom jez desne; ako si tí desno izvoliš, pojdem jez na levo.“ — Lot si izvoli lepo, vodenčno okrajino ob Jordanu; in ločila sta se brata. Lot je prebival v Sodomi, Abraham pa pri Hebronu.

* Čez nekoliko časa se je prigodilo, da štirje ptuji kralji prideró v deželo. Mesti Sodomo in Gomoro poropajo, in tudi Lota z vsem njegovim premoženjem odpeljejo. Ko Abraham sliši, de je Lot vjet, urno 318 hlapcov zbere, jo udere za njimi, plane ponoči nanje, jih premaga, jim vzame ves rop, in reši tudi Lota z njegovim premoženjem. — Ko se verne iz boja, mu naproti prideta Melkizedek, Salemski kralj, in kralj Sodomljanski. Melkizedek zanj in za njegove hlapce

Gospod-Bogu kruha in vina v dar prinese; zakaj on je bil tudi duhoven nar Višega. Blagoslovil je tudi Abrahama rekoč: „Blagoslovi te, Abraham! Bog naj Viši, kteri je stvaril nebó in zemljo; in hvaljen bodi Bog, s čegar pomočjo so sovražniki v tvojih rokah.“ Kralj Sodomljanski nato Abrahamu reče: „Daj mi ljudí, ki si jih rešil iz jetništva; vse drugo zase obderži!“ — Abraham pa ni hotel celó nič zase obderžati.

Melkizedek je predpodoba večnega duhovna Jezusa Kristusa; njegova daritev pa je podoba svete maše. (Hebr. 5, 7.)

12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost.

† Čez nekaj časa Gospod Abrahamu reče: „Ne boj se! Jez sem tvoj varh in tvoje veliko plačilo. „In ven ga pelje ponoči ter mu pravi: „Poglej nebó, in razštej zvezde, če jih moreš. Toliko bo tvojega zaroda.“ — Abraham Bogu verjame; in to mu je bilo šteto v pravičnost.

† Ko je bil Abraham star 99 let, se mu Gospod spet prikaže ter mu reče: „Jez sem vsegamogočni Bog; hôdi vpričo mene, in bodi popolnoma! Tvoje imé ne bo več Abram, — zakaj to je bilo njegovo pervo pravo imé, — temuč Abraham, t. j. oče velikemu narodu. Svojo zavezo storim s teboj: Veliko zaroda ti hočem dati, in biti s teboj in s tvojimi mlajšimi; zato se pa tudi vi mene deržite. Znamenje te zaveze bodi, da bo vsako dete možkega spola, osem dní staro, obrezano pri vas. Da se to spolni, zato ti bo Sara, tvoja žena sinú rodila; imenuj ga Izak.“ — Abraham je Gospodu verjel.

Nekega dné Abraham opoldne pred durmi svojega šotora v senci pod drevesom sedí. Kar zagleda ne deleč od sebe iti tri neznane možé. Koj jim gré naproti, se jim prikloni, in naj imenitnišemu med njimi reče: „Gospod, ako sem milost zadobil v tvojih očéh, ne hodi memo mojega šotora!“ — „Počivajte“ — k vsem trem obernjen dalje pravi — „tukaj malo pod drevesom. Vode vam bom prinesel, da si noge umijete;

tudi grižljej kruha vam bom dal, da se okrepčate; potem še le dalje idite." — Potem Abraham hití v šotor in Sari reče: iz pšenične moke speci podpepelnikov, t. j. opresnikov v živem pepelu pečenih; on pa teče k čedi, naj mečje in naj boljše tele odbere in ga hlapcu dá, naj ga speče. Potem prinese surôvega masla in mleka, in pótlej podpepelnike in pečeno tele. Ves čas ko so jedli, je pri njih pod drevesom stal, in jim stregel. Po jedi naj imenitniši zmed njih Abrahamu reče: „K letu osorej bom zopet prišel, in Sara bo sinú imela." — Zdaj Abraham spozná, da je bil Bog sam, ki je v podobi tujca z dvema angeloma k njemu prišel, ter si dal streči.

Obrezovanje je predpodoba svetega kersta.

13. Strašni pogin Sodome in Gomore.

† Abraham tri ptujce nekoliko spremlja proti Sodomi. In Gospod mu pravi: „Grehi Sodome in Gomore so veliki in vpijejo k meni za maševanje." Abraham ki je tudi svojega grešnega bližnjega serčno ljubil, se prestraši in nekoliko postojí. Potem se prederzne, bliže stopiti pred Gospoda, in mu pravi: „Boš li pokončal pravičnega s krivičnim vred? Ako bi bilo 50 pravičnih v Sodomi, bi mu ne mogel prizanesti zavoljo njih?" — Gospod odgovorí: „Ako najdem v Sodomi le 50 pravičnih, bom zanesel vsemu mestu zavoljo njih." Abraham dalje govorí: „Ker sem že začel, bom govoril s svojim Gospodom, dasiravno sem pepel in prah. Kakó pa, ko bi bilo pravičnih pet manj kot petdeset, boš potem razdjal mesto?" Gospod mu odgovorí: „Ne bom ga razdjal, če jih najdem v njem pet in štirdeset." In tako Abraham dalje prosi, da pride do deset pravičnih. In Gospod mu obljubi: „Mesta ne bom pokončal tudi zavoljo desetih." — Gospod je potem odšel, Abraham pa se je vernil v svoj šotor.

† Ali tudi 10 pravičnih ni bilo v Sodomi. Toraj gresta angela, ki sta bila z Gospodom pri Abrahamu, v Sodomo k pravičnemu Lotu, ter mu rečeta: „Vse kar je tvojih, pelji iz

tega mesta, zakaj razdjala bova ta kraj.“ Lot še tisto noč govorí z možema, ki sta mislila vzeti njegovi hčeri, ter jima pravi: „Vzdignita se, in pojdita s tega kraja; zakaj Gospod bo končal to mesto.“ Pa zdelo se jima je, da se norčuje. Ko se dan zaznava, angela Lota silita, rekoč: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, da tudi vi ne poginete s pregrešnim mestom vred! — Ker se pa še obotavlja, za roko primeta njega in njegove, in peljala sta ga iz mesta ter mu rekla: „Ne oziraj se, temuč reši se, da ne pogineš!“

† Solnce ravno posije na zemljo, ko Lot pride v bližnje mesto Segor *). V tem hipu začne žveplo in ogenj dežvati nad Sodomo in Gomoro, in v prah in pepel požge mesti in vse njune hudobne prebivavce in vso okolico. Lotova žena pa se je ozerla, in je bila spremenjena v solnat steber.

Kraj, kjer ste stale hudobni mesti, je zdaj mertvo morje, t.j. žvepleno in slano jezero, ki kuži zrak po vsi okolici. Vse žive stvarí se ga ogibljejo. Še zmiraj je strašno znamenje jeze in prekletstva božjega, ki ga z nebes kličejo nečloveške, v nebó vpijoče pregrehe.

---

*) Glej na zemljovid na desno stran mertvega morja.

14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje.

Čez łeto Sara res sina dobí, kakor je bil Bog obljubil. Abraham mu je dal imé Izak, kakor mu je bil Bog ukazal. Izak je bil Abrahamu prav ljub.

* * Bog hoče poskusiti, če Abraham njega še bolj ljubi. Ko je deček odrastel, Bog ponoči Abrahamu reće: „Abraham! Vzemi svojega edinega sina Izaka, kterega ljubiš, in pojdi na goro Mórijo; in tam mi ga daruj v žgavni dar!“ — Abraham brez ugovora še ponoči vstane, nakolje derv za žgavni dar, ž njimi svojega osla obloží, vzame seboj dva hlapca in svojega sina Izaka, ter gredó od doma. Tretji dan od deleč zagleda tisti kraj in reče hlapcoma: „Počakajta tukaj z oslom, jez in sin greva hitro tje gori; in kadar bova zmolila, se bova k vama vernila.“ Zdaj derva vzame in jih naloži svojemu sinu Izaku. On pa v rokah nese ogenj in meč. Tako gresta v hrib. Potoma Izak reče: „Moj oče!“ — Abraham odgovorí: „Kaj hočeš, sin?“ — „Glej,“ pravi Izak, „tukaj so derva in ogenj; kje pa je jagnje za žgavno daritev?“ — Abraham odgovori: „Bog si bo že preskerbel klavšino za žgavno daritev, moj sin!“

* * Ko prideta na kraj, kterega mu je bil Bog pokazal, Abraham ondi oltar postavi, in nanj derva zloži, zveže svojega sina Izaka in ga na oltar verh germade položi. Zdaj roko z mečem stegne, da bi zaklal svojega sina. — Pa glej, kar pride angel z nebes in zakliče: „Stoj, Abraham nič žalega ne stori mladenču! Zakaj zdaj spoznam, da se Bogá bojiš, in da bi zavoljo njega ne bil prizanesel tudi svojemu edinemu sinu ne.“ — Abraham se pri teh besedah ozrè, in za seboj

zagleda ovna, ki je za roge med ternjem tičal; tega prime in ga daruje v žgavni dar namesto svojega sina. In angel Gospodov v drugo z neba zakliče: „Sam pri sebi sem prisegel, govorí Gospod: Ker si to storil, in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo mene, te hočem blagosloviti in pomnožiti tvoj rod kakor zvezde na nebu, in kakor pesek ob bregu morja; in po nekóm zmed tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji.“

Izak v té zgodbi je podoba Jezusa Kristusa, ki je nesel na rami svoj križ, na kterega je bil pribit. Sv. Ambrož.

15. Zaročenje Izakovo z Rebeko.

† Sara je bila 127 let stara, in je umerla. Tudi Abraham se je bil že zeló postaral, in Gospod ga je bil z vsem oblagodaril. Skerbel je, da bi še pred svojo smertjo sinu dobil bogaboječo ženo. Torej Eliezerju, svojemu naj starjemu hlapcu reče: „Pojdi v mojo domovino k moji rodovini, ondi izberi ženo svojemu sinu Izaku, pa nikar ne zmed hudobnih hčer Kananejskih.“ — Hlapec to obljubi, vzame vsega blaga svojega gospoda, otovori ž njim deset kamel in se na pot podá v mesto Haran, kjer je živel Nahor, Abrahamov brat. Tukaj zunaj mesta se ustavi in ukaže kamelam se vleči zraven studenca. Zvečer je bilo, ob času, ko so mestne hčere hodile vodo zajemat. Zdaj je na tihem tako le molil: „Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, stoj mi danes na strani, in skaži milost mojemu gospodarju. Glej! hčere tega mesta bodo hodile vode zajemat. Prosil jih bom, da bi mi dale piti. Ako ktera deklica na to mojo prošnjo poreče: Pij, in tudi tvoje kamele bom napojila; bom po tem spoznal, da si jo ti, o Gospod, namenil svojemu služabniku Izaku.“

† Ni bil še te molitve izgovoril, glej, že pride Rebeka, pobožna in lepa devica. Verč je imela na rami, stopila je k studencu, verč napolnila in se vernila. Hlapec ji naproti gre, in reče: „Daj mi nekoliko vode piti iz verča!“ — „Pij,“ mu prijazno odgovorí, hitro verč na svoje naročje dene, in mu dá piti. Ko se je bil napil, pristavi: „Tudi tvojim kamelam bom zajemala vodé, dokler se vse ne napijejo.“ — Naglo verč v korito sprazne, teče nazaj k studencu in je zajemala vsem kamelam. Hlapec jo molčé premišljuje. Ko so se bile pa kamele

napile, ji v zahvalo dá zlate uhane in dve težki zapestnici, ter ji reče: „Čegava hčí si? povej mi, ali je v hiši tvojega očeta prostor, da bi se prenočilo?“ Ona odgovorí: „Hčí sem Batuela, Nahorjevega sinú. Tudi je prav veliko slame in sená pri nas, in prostoren kraj za prenočevanje.“ — Zdaj se mož prikloni in moli Gospoda rekoč: „Hvaljen bodi Gospod, Bog mojega gospoda Abrahama, ki me je naravnost pripeljal v hišo brata mojega gospoda!“

† Deklica hitro domu teče, in pové materi vse, kar se ji je prigodilo. Na to gré Laban, njen brat, k možu blizo studenca, ter mu reče: „Pojdi noter, prijatelj Gospodov, kaj stojiš zunaj? Pripravil sem hišo in prostor tvojim kamelam.“ — Eliezer gre toraj ž njim s svojimi kamelami, noče pa jesti, dokler ne opravi svojega naročila. Pripoveduje jim toraj svoje naročilo, in poslednjič pristavi: „Ako hočete z mojim gospodom milostljivo in zvestobno ravnati, mi povejte; ako pa kaj druzega mislite, mi tudi povejte, da dalje grem na desno ali na levo.“ — Laban, Rebekin brat, in Batuel mu odgovorita: „To je naredba Gospodova. Glej, Rebeka je tu pred teboj; vzemi jo, ter pojdi in naj bo žena sinu tvojega gospoda.“ — Eliezer se verže na zemljo in moli Gospoda. Potem seže po sreberne in zlate posode in po oblačila, ter jih podarí Rebeki; Tudi nje brate in mater obdaruje. Na to so imeli gostí, so jedli in pili in tam prenočili. Drugo jutro starši in bratje Rebeko blagoslové, ona se usede na kamele, gre z Eliezerjem, in bila je Izakova žena.

16. Ezav in Jakop.

Izak in Rebeka sta bila dvajset let brez otrok. Poslednjič Bog Izakovo molitev usliši in mu dá dva sina. Pervorojenemu je bilo ímé Ezav, drugemu Jakop. Ezav je bil rujav in ves kosmat, in tudi divjega obnašanja. Jakop pa je bil gladek, in tudi krotak in pohleven. Ko sta bila odrasla, je bil Ezav dober lovec in kmet, Jakop pa tih pastir. Izak je Ezava bolj ljubil, in je rad jedel od njegovega lova. Rebeka pa je krotkega in prijaznega Jakopa bolj ljubila. Tolikanj bolj ga je

ljubila, ker ji je bil Bog razodél, da mu bo kdaj starejši Ezav služil.

* * Nekega dné Jakop lečno jed kuha, ko Ezav ves truden in lačen pride s polja k njemu. „Daj mi, reče Ezav, te rudeče jedí; zakaj zeló zeló sem truden in lačen.“ Jakop pa pravi: „Svoje pervenstvo mi prodaj.“ Ezav odgovorí: „Glej, od lakote ginem, čemu mi bo pervenstvo?“ Jakop reče: „Prisezi mi tedaj!“ Ezav mu priseže, jé in pije, vstane in odide, pa ni mu mar, da je prodal pervenstvo.

* Izak se je bil zeló postaral, in njegove očí so bile otemnele, da ni vidil. Tedaj pokliče Ezava v šotor in mu reče: „Moj sin! glej, postaral sem se in ne vém dneva svoje smerti. Vzemi svoj tul in lok in pojdi ven, in ako na lovu kaj dobiš, napravi mi jed, kakor veš, da jo rad imam, da te blagoslovim, preden umerjem. Ezav berž gré, da bi spolnil očetovo povelje. — Rebeka je to slišala. Iz samega strahú, da bi Jakop ne bil zoper voljo Božjo podložen Ezavu, nekaj prav pregrešnega storí. Prigovarjala je namreč Jakopu, da bi šel k očetu in se delal, kakor da bi bil Ezav. Potem pripravi dva kozlička kakor divjino, Jakopa obleče z Ezavovimi naj lepšimi oblačili, mu s kozličevino roke ovije in goli vrat pokrije, in mu da pripravljeno jed, da jo očetu nese. Izak vpraša: „Kdo si ti, moj sin?“ Jakop mu odgovorí: „Jez sem Ezav, tvoj pervorojeni; storil sem, kakor si mi ukazal. Vstani, usedi se, jej in me blagoslovi!“ Izak pravi: „Stopi lesem, da te ošlatam ter se prepričam, ali si ti moj sin Ezav, ali ne?“ — Jakop stopi k očetu, in Izak ga ošlata ter reče: „Glas je sicer glas Jakopov, roke pa so Ezavove roke.“ Ni ga tedaj spoznal, in jedel je. Potem blagoslovi Jakopa rekoč: „Bog ti daj rose neba

in debelosti zemlje, obilno žita in vina. Služijo naj ti narodi in rodovi naj se ti priklanjajo; preklet naj bo, kdor te bo preklinjal; kdor te bo pa blagoslovil, naj bo z blagoslovom napolnjen!“

* Komej Jakop odide, pride Ezav z divjino in pravi: „Vstani, moj oče, in jej!“ Izak se zavzame in pravi: „Kdo si pa?“ — On odgovorí: „Jez sem tvoj pervorojeni sin Ezav.“ — Izak ostermí, se prestraši in spozná, da ga je Jakop prekanil. Ezav pa na ves glas zaerjove, rekoč: „O prekanljivi zvijač! Poprej je pervenstvo iz mene spravil, zdaj mi je pa prevzel še blagoslov! — Ali nisi nič blagoslova meni prihranil, oče?“ Ko je Ezav silno vpil in jokal, je bil Izak omečen, in mu je rekel: „V debelosti zemlje in v rosi nebá od zgoraj bodi tvoj blagoslov. Z mečem se boš živil, in boš svojemu bratu služil; vender bo prišel čas, da boš otresel njegov jarm s svojega zatilnika.“

17. Jakop beži in pri Labanu prebiva.

* Ezav je vedno sovražil Jakopa zavoljo blagoslova, in je rekel v svojem sercu: „Prišli bodo dnevi žalovanja po mojem očetu, in ubil bom Jakopa, svojega brata.“ Rebeka to zvé in reče Jakopu: „Beži, moj sin, k Labanu, mojemu bratu, v Haran, in bodi pri njem toliko časa, da se vzleže togota tvojega brata.“ Jakop se nemudoma na pot podá.

* Na potu ga na polji noč prehití. Ves truden vzame enega zmed kamnov, ki so tam ležali, ter si ga dene pod glavo in zaspí. V spanji je pa vidil lestvico, ki je na zemlji stala, in se z verhom nebes dotikala, in angeli Božji so po nji gori in doli hodili. Na verhu je na lestvici slonel Gospod, in mu je rekel: „Jez sem Gospod, Bog Abrahamov in Bog Izakov. Zemljo, na kteri spiš, bom dal tebi in tvojemu zarodu. Tvoj zarod bodi kakor prah zemlje, in v enem tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji. Varoval te bom, kodar koli boš hodil, in nazaj te bom pripeljal v'to deželo. Jakop se iz spanja prebudi, in ves plašen reče: „Resnično, Gospod je na tem kraji, in jez tega nisem vedil. Kako strašan je ta kraj. Tukaj ni druzega, kakor hiša Božja in vrata nebeška.“ Ko zarja napoči, Jakop vzame kamen, ki si ga je

bil pod glavo djal, ga postavi v znamenje, ga z oljem oblije v spomin, da je Bogu posvečen, in dá kraju imé Betel, t. j. hiša Božja.

* Jakop zdaj dalje gré, in zagleda vodnjak na polji, ki je bil pokrit z velikim kamnom. Zraven njega so ležale tri čede dróbnice. Jakop pastirjem reče: „Bratje, od kod ste?“ Oni odgovoré: „Iz Harana.“ On jih dalje vpraša: „Poznate li Labana, sinú Nahorjevega?“ Odgovoré: „Poznamo ga! glej, ravno kar ide njegova hči Rahela s svojo čedo.“ Ko jo Jakop zagleda, ji odvali kamen, s kterim je bil vodnjak pokrit, jo prijazno pozdravi in ji čede napoji. On se od veselja zjoka in ji pové, da je sin Rebeke, sestre njenega očeta. Rahela hití domu očetu pravit. Laban mu naproti teče, ga objame, poljubi in pelje na svoj dom.

* Jakop 20 let pri Labanu ostane. Zvesto in pridno mu je ovce pasel. Laban pa mu je mnogotero izgovorjeno plačilo krajšal. Bog je Jakopa tako oblagodaril, da je silno obogatel. Oženil se je, in je imel veliko hlapcov in dekel, ovác in koz, kamel in oslov.

Nebeška lestvica in kraj, kjer se je Jakopu prikazala, je bila perva predpodoba naših katoliških cerkvá, kterih vsaka je posvečena hiša Božja in lestvica v nebesa. V njih so angeli, ki nosijo našo molitev k Bogu, k nam pa gnado Božjo.

18. Jakob se domu verne in se spravi z Ezavom.

* Ko Laban vidi, da je Jakop jako obogatel, mu je nevošljiv in mu več ne pokaže prijaznega obraza. Toraj Bog reče Jakopu: „Verni se v deželo svojih očakov; in jez bom s teboj.“ Jakop se kmalo na pot podá z vsem, kar je imel.

* Po dolgem potovanji Jakop srečno pride do reke Jordana, ki je meja Kanaanske dežele. Tu ga začne Ezav skerbeti, zakaj spomnil se je, kako se mu je bil zameril. Poslal je tedej poročnike pred seboj k Ezavu, ter jim zapovedal reči mu: „Daj mi milost najti pred svojim obličjem.“ Poslanci se vernejo k Jakopu, rekoč: „Glej, Ezav ti naproti hití s 400 možmí.“ Jakop se še bolj ustraši, in tako le moli: „Bog mojih očakov, ki si mi rekel: „Verni se v svojo deželo, jez bom s teboj! nevreden sem tvoje velike milosti in tvoje zvestobe, ki si jo dozdaj spolnoval nad svojim služabnikom. Z golo palico sem šel čez ta Jordan, in zdaj grem nazaj z dvema velicima čedama. Reši me iz roke mojega brata.“

* Ponoči se Jakopu angel Božji prikaže. Jakop se v molitvi ž njim vojskuje, in reče: „Ne spustim te, ako me ne blagosloviš.“ Angel mu pravi: „Ne imenuj se več Jakop, ampak Izrael ti bodi imé, t. j. borivec z Bogom. In angel Izraela blagoslovi.

* Ravno je šlo solnce iz za gore, kar Jakop zagleda Ezava iti s 400 možmí. Jakop zverstí svoje otroke, hlapce, dekle in čede v več trum. On sam pred nje stopi, in se sedemkrat do tal prikloni. — Ezav pa svojemu bratu naproti teče, ga objame, se ma okoli vrata oklene, ga poljubi ter se veselja zjoka. Ko otročice ugleda, pravi: „Čegavi so pa ti?“ — Jakop odgovorí: „Otročiči so, ki mi jih je Bog dal.“ — Jakop jim pomigne; vsi se približajo in se priklonijo pred Ezavom. — Jakop mu dve manjši čedi ponudi. Ezav jih noče vzeti; reče mu: „Imam sam dosti, ljubi brat, le imej, kàr je tvojega!“ Jakop dalje pravi: „Prosim, vzemi blagodar, ki mi ga je Bog dal.“ — Ezav se da preprositi, in vzame dar. — Jakop gre zdaj z Ezavom, hvali Bogá iz vsega sercá za vse njegovo varstvo, in pride spet na Kanaansko k svojemu staremu očetu. Izak, 180 let star, rad umerje, ker je še enkrat vidil svojega sina Jakopa.

19. Jožef v tujo deželo prodan.

Jakop je imel dvanajst sinov. Naj boljši med njimi je bil Jožef. Ker je bil tako nedolžen in pokoren, ga je oče bolj ljubil, kakor vse svoje sinove in mu je dal napraviti lepo pisano suknjo. Zavoljo tega so mu bili bratje nevošljivi. Ko so enega dné ž njim čede svojega očeta pasli, so nekaj prav hudega storili. Nedolžni Jožef se tega ni udeležil, temuč groza ga je bilo, in pové očetu, da bi se nikdar več kaj tacega ne zgodilo. Bratje so ga zavoljo tega čertili, in niso mu več mogli dati lepe besede.

* * Enkrat je imel Jožef čudovite sanje. Povedal jih je svojim bratom. „Poslušajte,“ reče, „kaj se mi je sanjalo! Zdelo se mi je, da smo na njivi snope vezali. Moj snop se vzdigne in po koncu postavi; vaši snopi so se pa priklanjali mojemu snopu.“ — Bratje mu odgovoré, rekoč: „Boš mar naš kralj?“ In od zdaj so mu bili še bolj nevošljivi, in so ga še bolj čertili. — Imel je Jožef še druge sanje. Povedal jih je svojim bratom in tudi svojemu očetu. Rekel je: „Vidil sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce in luna in enajst zvezd priklanjalo.“ Oče ga zavolj tega posvarí rekoč: „Kaj hočejo te sanje pomeniti? Se ti bomo mar jez, tvoja mati in tvoji bratje priklanjali na zemlji?“ — Vender pa je Jakop, ki je tudi že sam imel Božje sanje, to reč na tihem premišljeval, in sam pri sebi mislil, da je morebiti Bog vender le res njegovega ljubega Jožefa v kaj velicega namenil.

Enkrat gredó Jožefovi bratje s čedami deleč od očetovega šotora, Jožef pa je bil domá pri očetu ostal. Oče so tedaj rekli Jožefu: „Idi in poglej, ali je vse prav pri tvojih bratih in pri njih čedah?“ Pokorni Jožef precej ubóga, in gré. Ko ga pa bratje od deleč ugledajo, pravijo med seboj: „Gletje, sanjavec gre! Pojte, ubimo ga, in verzimo ga v star vodnjak, in porečemo, silno huda zver ga je požerla. In potem se bo

pokazalo, kaj mu pomagajo njegove sanje." — Ruben, naj starši brat, ko to sliši, reče: „Nikar mu življenja ne jemljite, in ne prelivajte kerví; verzite ga raji v ta le vodnjak!" To pa je rekel, ker ga je hotel otéti iž njih rok, in ga nazaj dati svojemu očetu.

Precej, ko Jožef pride k svojim bratom, mu slečejo pisano suknjo. Potem ga veržejo v vodnjak, v kterem k sreči ravno ni bilo vode. Potlej se k jedi usedejo. Tisti čas pa pridejo tuji kupci s kamelami, ki so nesle vsakoršnega blagá v Egipt. Zdaj Juda bratom reče: „Kaj nam pomaga, aki bi umorili svojega brata? Boljše je, prodati ga, da ne omadežvamo svojih rok; zakaj naš brat je in naša krí." Bratje se udajo njegovim besedam. Ko kupci memo gredó, Jožefa izvlečejo iz vodnjaka, ter jim ga prodajo za dvajset srebernikov. Jožef se joka in prosi, pa nič mu ne pomaga. Tuji možjé ga peljejo v Egipt.

* Ruben vsega tega ni nič vedil, ker je bil prešel od jedí. Ko k vodnjaku pride, in mladenča več ne najde, od silne žalosti razterga svoja oblačila, rekoč: „Ni ga več mladenča, in jez kam se hočem oberniti?“ Uni bratje si pa nič ne storé iz tega. Zakoljejo kozlička, Jožefovo suknjo pomočijo v kozličevo krí, ter jo pošljejo očetu, rekoč: „To suknjo smo našli. Glej, ali je suknja tvojega sina, ali ne?“ Oče jo koj spozná, in reče: „Mojega sina suknja je, divja zver je Jožefa požerla!“ Jakop preterga svoja oblačila, v žimovnik se obleče in svojega sina dolgo obžaluje. Tudi vsi njegovi otroci so prišli ter skušali žalost polajšati očetu. On pa se ni dal utolažiti, temuč je djal: „Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo!“ In neprenehoma je žaloval.

V ti in imenitniših sledečih zgodbah je Jožef očitna predpodoba Jezusa Kristusa.

20. Jožef v Putifarjevi hiši.

† Kupci so bili Jožefa prodali v Egipt Putifarju, kraljevemu dvorniku. Bog pa je bil z Jožefom, vse mu je po sreči šlo, kar je počel. Zato je milost zadobil pred svojim gospodom, in ta ga je postavil čez vso svojo hišo. Zavoljo Jožefa je Bog oblagodaril tudi hišo Egipčanovo in pomnožil njega premoženje.

† Čez nekaj časa pa je bil Jožef hudo skušan. Putifarjeva žena ga nagovarja, da bi gerdo nezvestobo zoper svojega gospoda storil ž njo. Jožef ji nikakor ne privoli, temuč reče: „Glej, moj Gospod mi je vse zročil. Kako bi mogel tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Bogá!“ Tudi po tem odgovoru ne jenja žena, vsak dan nadležvati mladenča; on pa je ni poslušal. Nekega dné je Jožef sam domá v svojih opravilih. Ona ga tedaj zgrabi konec njegovega plajša in ga spet nagovarja v ostudni greh. Jožef pa popustí plajš v njeni roki in steče iz hiše.

† Hudobna žena se silno raztogotí. Vse ljudi svoje hiše skliče, ter jim pravi: Glejte, kako hudobnega človeka je moj mož pripeljal v hišo! Prišel je k meni, in mi je hotel hudo storiti. Ko sem zavpila, je popustil plajš in zbežal.“ — Ko mož domú pride, mu pokaže plajš ter mu ravno to laž

pripoveduje. Gospod se silno razserdí, ker je svoji ženi preveč verjel, in je Jožefa vergel v ječo.

21. Jožef v ječi.

† Jožef je mogel biti v ječi med hudodelniki. Pa Bog ga tudi tukej ne zapustí, temuč nakloni mu, da pri vélikem jéčarju najde zaupanje in ljubezen. Ta mu vse jetnike zročí. — Prigodí se pa, da sta se véliki točaj in véliki pek pregrešila zoper svojega gospoda, kralja Faraona. Ravno v to ječo sta bila veržena. Nekoliko potem sta obá eno noč imela sanje, in sta bila zavoljo njih jako žalostna. Ko Jožef zjutraj pride k njima, ter ji vidi žalostnejša, kakor sicer, ji vpraša: „Zakaj sta pa danes tako žalostna?“ Odgovorita mu: „Sanje sva imela, pa nikogar nimava, da bi nama jih razložil.“ Jožef pravi: „Ali ne pride mar razlaganje od Bogá? Povejta mi, kaj se vama je sanjalo!“

† Veliki točaj pervi svoje sanje pripoveduje: „Vidil sem pred seboj vinsko terto, na kteri so bile tri mladike. Počasi raste, ozeleni, cvete in grozdje dozorí. Imel sem Faraonovo kupico v roki; vzamem grozdja, ga v kupico ožmem, in jo podám kralju.“ — Jožef odgovorí: „To je razlaga sanj: Tri mladike so trije dnevi. V treh dneh se bo Faraon zopet spomnil tvoje strežbe in te zopet postavil na poprejšnjo stopnjo; in mu boš kupico podajal, kakor si bil poprej navajen: Pa spomni se mene ter prôsi kralja, da me reši iz te ječe. Zakaj po nedolžnem sem semkaj prišel.“

† Ko je véliki pek vidil, da je Jožef sanje modro razložil, je rekel: „Moje sanje so pa té: Tri jerbase moke sem imel na glavi. V jerbasu, ki je bil na verhu, je pa bilo mnogotere pekarije. Pa prišle so ptice in jedle iz jerbasa.“ — Jožef odgovorí: „To je razlaganje sanj: Trije jerbasi so še trije dnevi, po kterih te bo kralj ob glavo djal, in te obesil na križ, in ptice bodo tergale tvoje mesó.“

† Tretji dan potem je bil kraljev rojstni dan. Med jedjó se kral spomni vélicega točaja in vélicega peka. Točaja je postavil v prejšnjo službo, da mu je spet kupico podajal, peka pa je ukazal obesiti na kol. Točaj se svoje sreče veselí, pa pozabil je Jožefa.

22. Jožef povišan.

Dve leti potem je imel kralj Faraon sanje. Zdelo se mu je, da stojí kraj reke „Nil.“ Kar pride sedem krav, prav lepih in debelih, iz vode, in se ob reki na travi pasejo. Za njimi pride sedem druzih krav, gerdih in suhih, iz vode; te so pa požerle une lepe in debele. Vtem se je kralj prebudil. — Zopet pa zaspí in imel je druge sanje: Sedem polnih in lepih klasov je pognalo iz enega stebla; za njimi je prirastlo druzih sedem klasov, drobnih in snetjavih, ki so une lepe požerli. — Faraon se spet zbudí. Berž ko se je zdanilo, pošlje po vse razlagavce in modrijane egiptovske, ter jim pové sanje. Toda ni ga bilo, da bi mu jih bil razložil.

† Zdaj še le si domisli véliki točaj Jožefa, ter reče: „V ječi je hebrejski mladeneč, kteri je nekdaj meni in vélikemu peku sanje na tanko razložil.“ Kralj naravnost pošlje po Jožefa v ječo.

Zdaj Jožefa pripeljejo pred kralja, in ta mu reče: Sanje sem imel, pa ga ni, da bi mi jih razložil; slišal sem pa, da jih ti prav modro razlagaš.“ — Jožef odgovorí: „Ne jez, le Bog bo kralju dobro razlagal.“ — Tedaj kralj oboje sanje pripoveduje. Na to mu Jožef odgovorí: „Bog je Faraonu pokazal, kaj hoče storiti. Sedem lepih krav in sedem polnih klasóv je sedem rodovitnih let. Sedem suhih krav in sedem osmojenih klasov je pa sedem nerodovitnih let, ki bodo prišle po rodovitnih in povžile vso obilnost. Lakota bo terla vso deželo. Zdaj tedaj naj se kralj preskerbí z modrim in pridnim možem. Ta naj poskerbí, da se od obilnosti sedem rodovitnih let peti del pridelkov spravi v žitnice, da bo imela dežela zalogo za sedem lačnih let.“

Tá svet je bil Faraonu všeč; reče toraj: „Bomo li mogli dobiti tacega možá, kteri bi bil poln Božjega duhá, kakor si tí? Glej, postavim te čez svojo hišo in čez vso egiptovsko deželo, in vse ljudstvo naj bo pokorno povelju tvojih ust; le za kraljev sedež bom vikši od tebe." — Zdaj Faraon sname perstan s svoje roke in ga Jožefu na perst natakne, potem ga obleče v oblačila iz tančice, ter mu obesi okoli vrata zlato verižico; rekel je posaditi ga na svoj drugi voz, in ukaže pred njim klicati, naj se vsi pred njim uklanjajo, ter vedó, da je postavljen čez vso egiptovsko deželo. Tudi mu kralj spremení imé ter ga imenuje Odrešenika svetá."

23. Jožefovi bratje grejo v Egipt po žita.

Sedem rodovitnih let pride, kakor je bil Jožef napovedal. Jožef hodi po vseh mestih, in spravlja žito

v žitnice. Silno veliko ga je bilo. Pričelo se je pa tudi sedem nerodovitnih let, in bila je lakota po vseh deželah. Tudi po Egiptu ljudstvo vpije in kralja kruha prosi. Odgovoril jim je pa Faraon: „Pojdite k Jožefu, in kar koli vam on poreče, storite.“ Jožef tedaj odpre vse žitnice in preskerbljuje z žitom ves Egipt. Tudi iz drúzih dežel so hodili živeža kupovat v Egipt.

Tudi na Kanaanskem je bila huda lakota. Toraj Jakop reče svojim sinovom: „Pojdite v Egipt in kupite, kolikor nam je treba, da od lakote ne umerjemo!“ Tedaj je deset Jožefovih bratov šlo v Egipt. Malega Benjamina pa je Jakop domá obderžal. „Utegnilo bi se mu,“ je djal, „po poti kaj hudega prigoditi.“

Bratje srečno pridejo v Egipt, gredó do Jožefa, in se mu spoštljivo priklonijo. Spoznali ga pa niso. On pa jih je berž spoznal ter se spomnil svojih nekdanjih sanj. Delal se jim je pa tujega, ter jih uprašal: „Od kod ste? Ogleduhi ste, in prišli ste dežele ogledovat!“ Prestrašeni mu odgovoré: Ni takó, Gospod, prišli smo le nakupit živeža. Mi, tvoji hlapci, smo mirni ljudje, in ne mislimo nič hudega. Nas je dvanajst bratov iz dežele Kanaan. Naj mlajši je domá pri očetu, enega pa... ni več.“ — Jožef na to pravi: „Ako ste pošteni ljudje, naj eden zmed vas ostane zvezan tukaj v ječi. Vi drugi pa idite, nesite domú žito, in pripeljite k meni svojega naj mlajšega brata, da spoznam resnico vaših besedí.“ — Vdajo se in eden druzemu pravijo: „Zaslužili smo, kar terpimo. Zakaj pregrešili smo se nad svojim bratom. Vidilo smo britkost njegove duše, ko nas je prosil, pa ga nismo uslišali; zató je prišla na nas ta nadloga.“ — Niso pa vedili, da jih Jožef razumé, ker je govoril ž njimi po tolmaču. Razumel je pa vse. Oberne se nekoliko od njih in se

zjoka. Da bi pa zvedil, ali je resnično njih kesanje, oberne se zopet k njim, in ukaže Simeona zvezati vpričo njih. Svojim služabnikom pa reče, jim vreče z žitom napolniti, vsakemu denarje v vrečo nazaj djati, in jim še dati brešnja na pot. Ko se je to zgodilo, bratje žito svojim oslom naložé, in odrinejo domú.

Domá očetu pripovedujejo vse, kar se jim je prigodilo. Ko pa svoje vreče izpraznujejo, vsak svoje denarje najde na verhu žaklja. Vsi se prestrašijo in Jakop pravi: „Ob vse otroke me boste pripravili. Jožefa ni več; Simeon je v ječi; in zdaj mi hočeta še Benjemina odpeljati. Ne pustim ga ne z vami v Egipt. Ko bi se mu kakošna nesreča primerila, spravili bi moje sive lasé od žalosti pod zemljo."

24. Benjamin gré z brati v Egipt.

Žito, ki so ga bili prinesli iz Egipta, je bilo pošlo, lakota pa je še deželo stiskala. Toraj Jakop svojim sinom reče: „Pojdite zopet tje, in kupite nam kaj žita!" Juda ogdoverí: „Mož, ki ondi zapoveduje, nam je rekel: „Ne boste vidili mojega obličja, brez svojega naj mlajšega brata. Pošlji mladenča z nami, da ne umerjemo vsi. Jez sem porok za mladenča: ako ga nazaj ne pripeljem, naj bom jez greha zoper tebe kriv vse svoje živè dní." Jakop se jim vender vdá, rekoč: „Ako mora takó biti, storite, kar hočete. Vzemite naj boljšega sadja naše dežele, in nesite ga možu v dar. Tudi še enkrat toliko denarjev vzemite, in poverh še tiste, ki ste jih našli v vrečah; morebiti je bila kakošna pomota. Bog vsegamogočni vam moža stóri milostivega, da z vami nazaj pošlje vašega brata, ki ga vjetega imá, in tega mojega ljubega Benjamina. Jez pa bom ta čas, kakor ko bi bil zgubil vse otroke."

Jožefovi bratje pridejo z Benjaminom in z darili srečno v Egipt. Ko jih Jožef ugleda in Benjamina ž njimi, svojemu hišniku zapové: „Pelji te ljudi v hišo in napravi gostje, zakaj z menoj bodo južinali."

* Mož jih v hišo pelje. Tega se ustrašijo in med seboj tako le govoré: „Zavoljo denarjev se to godí, ki smo jih našli v svojih vrečah. Po krivem nas dolžé in nas hočejo sužne storiti. Zavoljo tega že med vratmi stopijo k hišniku in se izgovarjajo zastran denarjev." Ta jim pa odgovorí: „Nič se ne bojte, ne!" Potem Simeona pripelje k njim, in da oslom klaje.

Ko Jožef pride k njim, se mu priklonijo do tal, in mu zročé darila. Jožef jih prijazno pozdravi, in vpraša: „Ali vaš stari oče, ki ste mi pravili od njega, še živé? Ali so zdravi?" — Oní mu odgovoré: „Naš oče, tvoj hlapec, še živé, in zdravi so." Jožef Benjamina ugleda, pravi: „Je li to vaš mali brat? Bog te blagoslovi, moj sin!" — In urno se oberné Jožef, hití iz hiše in se joka; zakaj milo se mu je bilo v sercu storilo nad bratom.

* Ko si je bil obraz zmil, nazaj pride, se premaguje, in reče: „Nosite na mizo jedí!" Ko so bilé jedí na mizi, Jožef brate po starosti posadí okoli mize. Temu so se bratje zeló čudili. Benjamin je pa vsega petkrat več dobil, kot drugi. Južinali so in pili in so bili prav dobre volje.

25. Jožefova sreberna kupa.

* Jožef se je hotel do dobrega prepričati, če so se njegovi bratje popolnoma poboljšali, in po južini svojemu hišniku zapové: „Napolni jim vreče z žitom, kolikor ga gre v nje, in deni vsakemu denarjev na verh vreče; v vrečo naj mlajšega pa še položi mojo sreberno kupo!" Storilo se je takó. Drugo jutro, ko se dan zazná, jo odrinejo. — Ko so bili že nekoliko iz mesta, Jožef hišnika pokliče in pravi: „Vzdigni se, ter hiti za možmí, in ko jih dojdeš, reci jim: „Zakaj ste dobro s hudim povernili? Kupa, ki ste jo ukradli, je ravno tista, iz ktere pije moj gospod. Grozno hudo reč ste storili!"

* Hišnik jih dojde, ter jim reče, kakor mu je bilo zapovedano. Prestrašeni in stermi odgovoré: „Kaj, mi da smo ukradli zlató in srebró iz hiše tvojega gospoda? Pri kterem zmed nas se najde kupa, on naj umerje, in mi drugi bomo sužnji tvojega gospoda.“ — Reče jim: „Naj se zgodí po vaši besedi!“ — Hitro vreče z oslov denejo, in vsak odveže svojo. Hišnik preiskuje vse od naj starjega do naj mlajšega in najde kupo v vreči Benjaminovi. Od groze vsi svoja oblačila raztergajo, osle zopet obložé in se vernejo v mesto.

* Juda gre s svojimi brati perví k Jožefu, in vsi se veržejo na tla pred njega. Jožef pa jim reče: „Zakaj ste to storili?“ Juda odgovorí: „Kaj hočemo reči svojemu gospodu, s čim se opravičevati? Bog je najdel krivico nad nami, zato se nam je to primerilo. Glej, vsi smo tvoji sužnji, mí in on, pri kterem se je kupa našla.“ Ali Jožef odgovorí: „Kratko nikar tega ne storim! Kteri je kupo ukradel, tisti bodi moj sužen; vi pa idite prosti k svojemu očetu!“ — Zdaj Juda bližej stopi in pripoveduje, kako neradi so oče pustili Benjamina ž njimi. „Ako tedaj,“ govorí dalje, „brez mladenča domú pridem, umerli bi nam oče, in mi bi jim sive lasé od žalosti pod zemljo spravili. Jez sem za mladenča porok. Jez naj tedaj ostanem in sem twoj sužen namesto mladenča; mladenča pa pusti z brati domú!“

26. Jožef se dá spoznati.

Zdaj se Jožef ne more več premagovati. Ukaže toraj vsem tujim, ki so okoli stali, ven iti. Zdaj pa naglas jok zažene, da so ga vnej slišali, in pravi: „Jez sem Jožef! — Ali moj oče še živé?“ — Bratje od prevelicega strahú ostermé, in kar besedice ne morejo spregovoriti.

On jim pa prijazno reče: „Stopite k meni! Jez sem Jožef, vaš brat, ki ste me bili v Egipt prodali. Nikar se pa zavoljo tega ne bojte. Zakaj, k vaši sreči me je Bog poslal pred vami v Egipt, da morete dobivati jedí za živež. Nisem sem prišel po vašem naklepu,

ampak po volji Bogá, kteri me je postavil poglavarja čez ves Egipt. Hitite toraj in idite k mojemu očetu, ter mu recite: Jožef, tvoj sin, ti to le sporoča: Bog me je naredil gospoda vse egiptovske dežele; pojdi doli k meni, in nikar se ne mudi! V naj lepšem kraji dežele boš prebival, in blizo mene boš z vsemi svojimi.“

* * „Tu te bom živil; zakaj še pet let bo lakota. Oznanite mojemu očetu vso mojo čast in vse, kar ste vidili v Egiptu; hitite in očeta seboj pripeljite.“

Na to objame Benjamina, se ga okoli vratú oklene in se joka; pa tudi Benjamin se joka. Tudi vse druge svoje brate je poljubil ter se je pri vsacem zjokal; potem so si še le upali ž njim govoriti.

† Zaslišalo se je in zaslovelo je po kraljevem dvoru: „Bratje Jožefovi so prišli!“ Kralj se tega veseli in vsa njegova hiša, in djal je Jožefu, da bi svojim bratom zapovedal, iti po očeta in pripeljati v Egipt njega in vse, kar ima. — Jožef jim je dal vozov in živeža na pot; ukazal je prinesti vsacemu dvoje oblačilo; Benjaminu pa 300 srebernikov in pet naj lepših oblačil. Ravno toliko denarjev in oblačil je poslal svojemu očetu in pridjal je še deset oslov, ki so nesli vsega egiptovskega blagá, in toliko oslic z živežem in brešnom.

27. Jakob gre v Egipt.

Ko Jožefevi bratje k svojemu očetu pridejo, rekó: „Jožef, tvoj sin, še živí in je gospod čez ves Egipt.“

Jakob jim tega ne verjame, dokler mu vsega ne povedó in ne skažejo kraljevih vozov in vseh prelepih daril. Zdaj pa mu je bilo, kakor da bi se bil prebudil iz terdega spanja. Njegov duh se zopet oživí, in reče: „Dosti mi je, da ké še Jožef, moj sin, živí: šel bom tje, da ga vidim, preden umerjem.“ Jakop se tedaj na pot napravi z vsem, kar je imel.

* * Na meji kanaanske dežele Bogu daruje, in Bog mu ponoči v prikazni reče: „Ne boj se, pojdi doli v Egipt! Tam hočem tvoje otroke namnožiti v velik narod, in jih zopet nazaj peljati, in Jožef ti bo očí zatisnil.“ Jakop se vzdigne, dalje gré in pride v Egipt.

Jakop je Juda pred seboj poslal, Jožefu povedat, da oče že gré. Jožef ukaže svoj voz napreči in se pelje naproti svojemu očetu. Ko očeta ugleda, z voza skoči, se ga oklene okoli vrata in se od veselja milo zjoka. Oče pa Jožefu reče: „Zdaj rad umerjem, ker sem še enkrat vidil tvoje obličje.“

* * Potem je Jožef svojega očeta k kralju peljal. Faraon med drugimi rečmi Jakopa vpraša: „Koliko let imaš?“ — Jakop mu odgovorí: „Sto in trideset let je mojega popotovanja; malo jih je, in hude so, in ne doseżejo dní mojih očetov.“

Jakop je kralja blagoslovil preden je od njega šel. Jožef pa je dal očetu in svojim bratom seliša v naj lepšem kraji egiptovske deželę, v gesenki deželi, in je obilno z vsem preskerbel vse.

28. Jakopove in Jožefove poslednje besede.

* Jakop je v gesenski deželi živel še sedemnajst let. Ko pa vidi, da se dan njegove smerti bliža, pošlje po Jožefa. Jožef pride in seboj pripelje svoja dva sina Efrajma in Manaseta. Jakop oba mladenča poljubi, ji obljame ter blagoslovi, rekoč: „Angel, ki me je od moje mladosti varoval vsega zlega, naj vaji blagoslovi!“ Jožefu pa reče: „Glej, jez umerjem, Bog pa bo z vami, in vas bo nazaj peljal v deželo vaših očetov.“ Potem Jakop skliče tudi svoje otroke in otrok otroke k sebi, da jim dá poslednji blagoslov. Juda pa še posebno blagosloví, ter mu to-le obljubi: „Juda, tvoja roka bo nad zatilnikom tvojih sovražnikov; pred teboj se bodo priklanjali sinovi tvojega očeta. Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, kterega čakajo narodi.“ Poslednjič še vsem pravi: „Pokopljite me zraven mojih očetov na Kanaanskem.“ Ko to izreče, umerje.

† Jožef pade zdaj svojemu očetu na obraz, se joka ter jih poljubuje. Potem svojim zdravnikom ukaže, očeta maziliti z dišečimi mazili. Na kraljevo povelje ga sedemdeset dní obžaluje ves Egipt. Ko pa čas žalovanja mine, gre Jožef s svojimi brati in z vsemi starašini Faraonove hiše gori v Kanaan, in v Hebronu pokoplje truplo svojega očeta.

† Jožef je živel 110 let; in je vidil otrok otroke do tretjega rodú. Ko se mu je bližala poslednja ura, reče svojim bratom: „Po moji smerti vas bo Bog obiskal, in vas preselil v deželo, ki jo je s prisego obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu; takrat vzemite tudi moje kostí iz tega kraja.“ — Nato umerje; — pomazilili so ga z dišečimi mazili in ga položili v trugo.

29. Jobova poterpežljivost.

† Ob času očakov je živel v Arabii mož, v kterem je Bog hotel ljudém vseh časov dati prelep izgled poterpežljivosti.

Temu možu je bilo imé Job. Sedem sinov in tri hčere je imel, in silno veliko premoženje, namreč: 7000 ovác, 3000 kamel, 500 jarmov volov, 500 oslic in veliko poslov. Zavolj tega, še bolj pa zavoljo svoje bogaboječnosti in zavoljo svojega velicega usmiljenja do revežev je bil v veliki časti pri vseh ljudéh jutrove deželе. — Enega dné pa Gospod reče satanu: „Ali si že vidil Joba, mojega služabnika, da mu ni enacega na zemlji?“ Satan odgovorí: „Ali se mar Job zastonj Bogá boji? Delo njegovih rok si blagoslovil, in posestvo v deželi se mu je naraslo. Stegni pa le malo svojo roko, in vzemi mu vse, kar imá, vidil boš: v obličje te bo klel.“ — Gospod reče satanu: „Glej, vse, kar imá, bodi v tvoji roki; le njega se ne dotikaj!“

† Jobovi sinovi in hčere so imeli o rojstnem dnevu svojega naj starejšega brata v njegovi hiši gostje. Kar pride sporočnik k Jobu, in reče: „Vôli so orali, in oslice so se zraven njih pasle. Tedaj nad nas Sabejci planejo, vse vole in oslice odženó, pastirje pa so končali z mečem; le jez sem jim ušel, da ti to oznanim.“ — Še je govoril, že drugi pride in pravi: „Ogenj je z neba padel na ovce in pastirje, in pokončal jih je; le jez sem ubežal, da ti to oznanim.“ — Tudi ta je še govoril, ko tretji pride in reče: „Kaldejci so udarili na velbljude in so jih odgnali, tudi pastirje so končali; le jez sem utekel, da ti to oznanim.“ — Še je govoril, in glej četerti notri stopi in pravi: „Tvoji sinovi in hčere so jedli v hiši tvojega pervorojenega in prí ti priči se iz pušave privalí vihar in pretrese vse štiri hišne vogle. Hiša se podere in podsuje otroke tvoje. Le jez sem ušel, da ti to oznanim.“ — Na to Job vstane, preterga svoja oblačila, na tla pade in moli rekoč: „Gospod je dal, Gospod je vzel. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Imé Gospodovo bodi češeno.“

† Satan Gospodu zopet reče: „Vse, kar ima človek, za svoje življenje dá. Ali stegni svojo roko, dotakni se njegovih kostí in njegovega mesá, potem boš vidil, da te bo v obličje klel.“ Gospod mu odgovorí: „Glej, v tvoji roki je, toda njegovemu življenju prizanêsi.“ — Satan Joba s silno hudo oteklino obdá od podplata do temena. Job na gnojiši sedi in si gnojnino s čepino sterže, da bi si polajšal bolečino. Zdaj ga še njegova žena zaničuje v tem strašnem stanu, ter mu pravi: „Ali še ostaneš v svoji priprostosti? Le hvali Bogá, pa umri!“ — On pa ji odgovorí: „Kakor nespametna ženska govoriš!

Ako imamo dobro iz roke Božje, pokaj bi tudi ne sprejeli hudega?" Ni je rekel Job ne ene grešne besede.

† Trije prijatli so slišali vso nesrečo Jobovo, ki se mu je pripetila, in ga pridejo tolažit. Pa ga niso več spoznali, tako se je bil spremenil. Zato na glas zavpijejo in se jokajo, svoja oblačila pretergajo in si pepela potresejo na glavo. In dolgo mu ni nobeden besedice rekel; zakaj vidili so, da je bila njegova bolečina silno velika. Ko pa Job zine ter jim toži svoje silne bolečine, mu očitajo, da si je mogel svoje terpljenje z grehi zaslužiti, ker Bog, kakor so po svoji nespameti mislili,

le hudobneža z nadlogami obiskuje. Job se pa stanovitno za svoje poštenje poganja, in v terdnem prepričanji pravi: „Glej, v nebesih je moja priča. Dokler je sape v meni, moje ustnice ne bodo govorile nič krivičnega. Ako me tudi Bog konča, hočem še vanj upati. Zakaj saj vem, da živi moj Odrešenik; poslednji dan bom z zemlje vstal, bom zopet s svojo kožo obdan in v svojem mesu bom gledal svojega Bogá."

† Jobovo zaupanje v Boga ni bilo vsramoteno, temuč bilo mu je že na tem svetu povernjeno. Zakaj kmali mu je Bog odvzel bolezen, ter mu dal vsega blagá po dvojno, kar ga je poprej imel. Tudi sedem sinov in tri hčere je zopet dobil. In živel je potem še 140 let v sreči in veselji, ter je vidil sinove svojih sinov do četertega rodú.

† Poterpežljivi Job je ganljiva predpodoba Jezusa Kristusa, ki je, da bi nas odrešil, neizrečeno velike bolečine v čudoviti poterpežljivosti terpel. Z odrešenikovim prihodom se je Job popolnoma utolažil.

II. Bog čudovito izreja in vodi izraelsko ljudstvo; — ali od Mojzesa do kralja Davida. (1500—1055 pred roj. Kr.)

30. Mojzesovo rojstvo.

† Bog je bil očakom Abrahamu, Izaku in Jakopu obljubil, da bodo očetje velicega ljudstva. In ta obljuba se je tudi spolnila.

Jakopovih ali Izraelovih mlajših je bilo čez dve sto let vélik narod. Med tem nastopi v Egiptu nov kralj, kteri ni poznal Jožefa, in je djal Egipčanom: „Glejte, ljudstvo Izraelovo je veče in močnejše od nas! Dajte, zatirajmo ga, da se preveč ne pomnoží, zakaj primeri naj se kakošna vojska, pridružilo se bo našim sovražnikom.“ Postavil je tedaj čez nje tlačanske priganjače. Ti so jih mogli siliti k težkim delom v opeknicah in na polji. Pa huje ko so zatirali Izraelce, bolj so se množili. Toraj kralj Faraon svojemu ljudstvu zapové: „Kar koli se narodí pri Izraelcih možkega spola, verzite v reko.“

Bila je mati, ki je imela jako lepo dete. Iz ljubezni ga je skrivala tri mesce. Ker ga pa ni mogla več prikrivati, vzame jerbasček iz bičja, ga s smolo zamaže, dene dete vanj, ter ga položí v ločje kraj reke. Njegova sestra je pa od deleč stala in gledala, kakó se bo godilo z otročičem. Po

Božji previdnosti ravno Faraonova hčí k reki pride, da bi se kopala. Ko jerbasček ugleda v ločji, pošlje eno zmed svojih dekel ponj, in ko ga je k nji prinesla, ga odpre, in vidi v njem dete, ki se je jokalo. Usmili se ga in reče: „Oh, to je eno zmed hebrejskih otrók." Sestra otrokova zdaj serčno k kraljevi hčeri stopi in reče: „Hočeš li, da grem in ti pokličem ktero hebrejsko mater, da ga bo redila?" Ona ji odgovorí: „Le pojdi!" Deklica vesela domú teče, in pokliče svojo mater. Faraonova hči ji pravi: „Vzemi to le dete, in doji mi ga; plačala ti bom." — Mati dete vzame in ga redí. Ko dete odrase, ga Faraonovi hčeri zroči. Ona ga vzame za sina in mu dá imé Mojzes, t. j. iz vode otet.

31. Mojzes beží.

Mojzes je bil v vseh egipčanskih vednostih podučevan, bil je poln modrosti in močí. Ko je bil pa odrasel, je vidil stisko Izraelcóv, svojih bratov. Zeló mu je to do serca šlo. Raji je hotél z Božjim ljudstvom nadloge terpeti, kakor vživati vse veselja in zaklade egipčanske. Potegoval se je toraj za svoje stiskane brate.

Ko Faraon to zve, iše Mojzesa umoriti. Ali Mojzes pobegne v madjansko deželo. Na poti pride do studenca, kjer so hotle hčere duhovna madjanskega po imenu Jetro napajati čede svojega očeta. Kar pridejo pastirji in jih odganjajo. Mojzes pa se zanje potegne in njih ovce napojí. Ko pridejo k svojemu očetu, mu vse to povedó. On njim reče: „Zakaj pa niste možá sebоj pripeljale? Pokličite ga, da bo z nami jedel." Mojzes pride, in pri Jetru štirdeset let ostane.

32. Goreči germ.

Mojzes je Jetrove ovce pasel. Enkrat je čedo gnal deleč v pušavo, in je prišel do gore „Horeb.“ Tu se mu pa Bog prikaže v ognjenem plamenu iz srede germa. Mojzes se čudi, da germ gorí, pa ne zgorí, in mu gré bliže. Gospod pa ga pokliče: „Ne bližaj se lesem! se-

zuj svoje čevlje s svojih nog; zakaj mesto, kjer stojiš, je sveta zemlja. Jez sem Bog tvojih očetov!“ — Mojzes, poln svetega strahú, zakrije svoje obličje; zakaj ni si upal, pogledati v Bogá. Gospod pa dalje govorí: „Vidil sem revo svojega ljudstva v Egiptu. Rešil ga bom iz rok Egipčanov in ga izpeljal iz te dežele v dobro in prostorno deželo, po kteri se cedí med in mleko. Pojdi in poslal te bom k Faraonu, da izpelješ moje ljudstvo iz Egipta!“ Mojzes odgovorí:

„Kdo sem jez, da bi šel k Faraonu in izpeljal Izraelovo otroke iz Egipta?“ Ali Bog mu reče: „Jez bom s teboj.“

* * Mojzes se izgovarja: „Ne bodo mi verjeli; temuč rekli bodo: „Ni se ti Gospod prikazal.“ — Na to Bog reče: „Vzemi svojo palico, in verzi jo na tla!“ — Mojzes to storí; palica se spremení v kačo, tako da je Mojzes zbežal. Gospod dalje pravi: „Stegni svojo roko, in primi jo!“ Mojzes to storí, in spremenila se je v palico. „To znamenje,“ reče Gospod, „stori pred Izraelci, in verjeli ti bodo.“ Mojzes se še izgovarja: „Gospod, jez nisem zgovoren, in težko govorím.“ — Ali Gospod mu odgovorí: Jez te bom učil, kaj govôri. Tvoj brat Aron je zgovoren. Moje besede njemu polagaj v usta, in on naj govorí z ljudstvom namesti tebe.

* * Mojzes gre toraj v Egipt. Na povelje Božje mu Aron naproti pride. Ko se na gori „Horeb“ snideta, Mojzes svojemu bratu vse besede Gospodove pové. Potem skupej gresta v Egipt in ljudstvo Izraelovo zbereta. Tam Aron pravi vse besede, ktere je Gospod govoril z Mojzesom. Mojzes pa je napravil čudež s palico; zdaj je ljudstvo verjelo in Boga častilo.

33. Strašni čudeži v Egiptu.

* * Mojzes in Aron gresta k Faraonu, in mu rečeta: „Tako govorí Gospod, Izraelov Bog: Spusti moje ljudstvo, da mi daruje v pušavi!“ Faraon prevzetno odgovorí: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam ga Gospoda in Izraela ne spustím!“ Od tega dné je Faraon zapovedal tlačanskim priganjačem in županom, ljudstvo še bolj stiskati, kot dozdaj.

† Zdaj Bog Mojzesu pravi: „Reci Aronu: vzemi palico in verzi jo pred Faraona, in spremenila se bo v kačo,“ Mojzes in Aron gresta k Faraonu; Aron verže svojo palico pred Faraona in služabnike njegove, in spremenila se je v kačo. Faraon se sicer zavzame, ali serce njegovo terdovratno ostane kot poprej.

† Gospod reče Mojzesu: „Idi zjutraj z Aronom Faraonu naproti, ko pojde na breg reke!“ To storita, in Aron na povelje Božje palico vzdigne ter vpričo Faraona in njegovih služabnikov na vodo vdari. Kar se voda spremení v kri. Ribe pomerjó in voda v reki je smerdela, in bila je krí po vseh rekah in potokih egiptovske dežele. — Faraon si tudi tega ne vzame k sercu.

† Preteklo je sedem dní; zdaj Aron svojo roko stegne čez vse vode v Egiptu. Na to znamenje se žabe vzdignejo in pokrijejo vso egiptovsko deželo; oblazijo hiše in hrame, jedí in postelje pri kralji in pri služabnikih njegovih. Faraon Mojzesa in Arono pokliče ter jima reče: „Prosita Gospoda, da odvzame žabe, in spustil bom ljudstvo, da daruje Gospodu.“ Mojzes to storí; in žabe poginejo po hišah, po dvorih in po polji. Ko pa Faraon vidi, da mu je dán pokoj, zopet svoje sercé zakerkne.

† Na povelje Gospodovo Aron zopet stegne svojo palico in po prahu zemlje udari. In bili so komarji po ljudeh in živini vse dežele. Toda Faraonovo serce terdovratno ostane.

† Zdaj pride silno veliko muh v hiše Faraonove in njegovih služabnikov in po vsi egiptovski deželi je bila zemlja pokažena od teh muh. Faraonovo serce se omečí. Ko pa Bog na Mojzesovo molitev odvzame muhe, se Faraonovo sercé zopet zakerkne, da tudi zdaj ljudstva ne spustí.

† Potem Bog pošlje grozovito kugo; in poginila je Egipčanom vsa živina; živine Izraelovih otrok pa celó nič ni poginilo.

† Nato Mojzes po povelji Božjem pepela strese proti nebu, in naredé se turi in gnojni mehurji po ljudéh in po živini.

† Potem Mojzes svojo palico proti nebu stegne, in Gospod je dal blisk in točo tako debelo, kakoršne ni bilo nikoli poprej po vsi egiptovski deželi. Toča je pobila vse zeliša na polji in polomila vse drevje po deželi; v gesenski deželi, kjer so bili Izraelovi otroci, pa ni bilo toče.

† Za tem gorak veter privleče kobilic brez števila, vso poveršino so pokrile in vse so pokončale; celó nič ni zelenega ostalo na drevesih in na zeliši po vsem Egiptovskem.

† Zdaj Mojzes še enkrat svojo roko stegne proti nebu, in bila je strahovitna tema tri dni po vsi egiptovski deželi, da človek ni vidil več človeka, in si ni upal nihče ganiti iz mesta.

34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta.

† Po teh strašnih stiskah Faraon Mojzesa in Arona pokliče, ter jima pravi: „Idite vsi in darujte Gospodu; le vaša drobnica in goveja živina naj tu ostane.“ Mojzes mu odgovori: „Vse čede pojdejo z nami, kar parklja ne bo ostalo tukéj.“ Faraon serdito reče: „Spravi se spred mene, in varuj se, da mi več ne prideš pred oči. Zakaj ako mi še enkrat prideš pred obličje, boš mogel umreti.“ Mojzes odgovorí: „Tako bo, kakor si rekel, nič več me ne bo pred tvoje oči, ako me ne pokličeš. Toda védi, Gospod tako le govorí: Čez malo dní bo umerl vsak pervorojenec v Egiptu, in veliko vpitje bo po vsi deželi, kakoršnega ni bilo in ga tudi več ne bo. Pri vseh Izraelovih otrocih pa kar pes ne bo zalajal, da véste, s kolikim čudežem Gospod loči Egipčane in Izraela. Tedaj nas boste, ti in tvoje ljudstvo, milo prosili, da bi šli od tod. Potem pojdemo od tod.“

† Ko Mojzes in Aron zapustita Faraonovo poslopje, jima reče Bog: „Recita vsemu ljudstvu Izraelovemu: Štirnajsti dan tega mesca na večer zakolji vsak jagnje brez madeža, toda kostí naj mu nobeden ne zlomi; ž njegovo kervjó pomažite

obá podboja in nadduri tistih hiš, v kterih ga boste jedli. Tisto noč jejte njegovo mesó pečeno, pa opresen kruh. Svoje ledja prepašite, čevlje imejte na nogah, palice deržite v rokah, pa hitro jejte jagnje; zakaj „Fase" je Gospodovo, to je memohod Gospodov. Tisto noč namreč bom pobil vse pervorojeno v egiptovski deželi. Ko bom vidil krí na vaših hišah,

pojdem memo vas, in peljal vas bom vse iz Egipta." Izraelci storé, kakor jim je bil Gospod ukazal.

** O polnočí je Gospod pomoril vse pervorojeno po Egiptu, od pervorojenega sina Faraonovega do pervorojenca kake sužnje. Zavoljo tega vstane veliko vpitje po vsem Egiptu; zakaj ni bilo hiše, v kteri bi ne bilo merliča. Zdaj Faraon Mojzesa in Arona po noči pokliče k sebi, ter ji prosi rekoč: „Vzdignite se in pojdite zmed mojega ljudstva, vi dva in Izraelovi otroci; idite in darujte Gospodu! Tudi svojo drobnico in svoja goveda seboj ženite, le blagoslovita me, preden se odpravite." Še bolj so pa Egipčani tišali ljudstvo, naj hitro gre iz dežele, „zakaj sicer," so djali, „bomo vsi pomerli." Tako so tedej Izraelci iz Egipta šli. Bilo jih je okoli 600.000 mož, brez žen in brez otrok. Tudi Jožefove kostí so vzeli seboj.

† Velikonočno jagnje je bila predpodoba neomadežvanega jagnjeta Božjega, ki se je dalo na križi zaklati, da bi bili mi rešeni večne smerti, in ki nam daje vživati svoje mesó in svojo krí v presvetem rešnjem telesu.

35. Izraelci gredó skoz rudeče morje.

** Bog sam je šel pred Izraelci ter jim kazal pot, po dnevu v oblačnem stebru, po noči pa v ognjenem. Tako pridejo do rudečega morja, kjer med dvema gorama razpnó šotore *). — Zdaj se jame Faraon kesati, da je spustil Izraelce. Toraj urno zbere vozove, konjike in vso vojsko skliče, jo za Izraelci udere, ter jih dojde še pred nočjó pri rudečem morji. Ko Izraelci Egipčane za seboj ugledajo, se silno prestrašijo in vpijejo k Gospodu za pomoč. Mojzes pa jim pravi: „Ne bojte se, Gospod se bo bojeval za vas!“ Potem na Božje povelje svojo palico nad morje stegne. In glej, oblačni steber, ki je dozdaj stal pred Izraelci, se vzdigne ter se ustavi med nje in med Egipčane. Egipčanom je tako temán, da celo noč ne morejo priti do Izraelcov; Izraelcom pa razsvetljuje noč.

*) Glej na zemljovid, kod so hodili Izraelci do rudečega morja in potem skoz pušavo.

Ob enem se tudi morje razdelí na dve straní, in bila je voda kot zid na njih desnici in na njih levici, in vroč veter posuši morska tla. Tako Izraelci po suhem gredó skoz morje.

* * Ko se zdaní, Egipčani planejo za njimi v morje. Ali naenkrát se iz oblačnega stebra uderejo viharji, grom in blisk in polomijo se jim vozovi in kolesa. „Nazaj, nazaj," so Egipčani vpili, „bežímo pred Izraelci; zakaj Gospod se vójskuje za nje zoper nas." Gospod pa reče Mojzesu: „Stegni svojo roko nad morje!" Mojzes storí tako. Morski valovi se zopet sternejo, zalijejo vozove, konjike in vso vojsko Faraonovo; ne eden ni ušel. — Tako je Bog ta dan čudovito otel Izraelce Egipčanom iz rok. Ljudstvo se pa bojí Gospoda, in veruje njemu in Mojzesu, njegovemu služabniku.

† Hoja skoz rudeče morje je predpodoba svetega kersta. Le skoz vodé rudečega morja je bila pot iz sužnosti Faraonove v obljubljeno deželo. Le po kerstni vodi oblasti hudičevi uidemo in pridemo v nebesa.

36. Božji čudeži v pušavi.

* Izraelci, ki so bili zdaj unkraj morja, se vzdignejo in pridejo v pušavo, kjer niso imeli nič jesti. Tedaj začnó godernjati in pravijo: „O, ko bi bili umerli v egiptovskì deželi! Tam se nam je dobro godilo, ko smo pri loncih, polnih mesá, sedeli, in kruha do sitega jeli! Zakaj sta nas pripeljala v to pušavo, pomorit vso množico z lakotjo!" — Gospod dobrotljivi je imel ž njimi usmiljenje in je rekel Mojzesu: „Slišal sem godernjanje Izraelovih otrok, reci jim: „Na večer boste mesó jedli, in zjutraj s kruhom nasičeni; in spoznali boste, da sem jez Gospod, vaš Bog." In glej, zvečer priletí toliko prepelic, da so pokrile tla vsega šotoriša. Zjutraj pa, ko rose več ni bilo, je bila pušava pokrita z drobnim zernjem kakor s slano. Neizrečeno se začudijo Izraelci, ko to vidijo, ter se poprašujejo: „Man hu?" t. j. „Kaj je to?" Mojzes jim reče: „To je kruh, ki vam ga je Gospod dal jesti. Vsak si ga naberi, kolikor potrebuje za živež." Veseli začno nabirati, slast tega zernja se jim zdí kakor medene potice. S tem kruhom, ki so ga mana imenovali, jih je Bog živil štirdeset let, dokler niso prišli do meje kanaanske dežele.

† Nekoliko potem se ljudstvo vzdigne in se ušotori v druzem kraji pušave, kjer pa ni bilo vode. Tukaj ljudstvo zopet godernja zoper Mojzesa, rekoč: „Zakaj si nas izpeljal iz Egipta, da pomoriš z žejo nas, naše otroke in našo živino?“ Mojzes jim odgovorí: „Čemu se kregate z menoj? Zakaj v Gospoda ne zaupate?“ Potem Mojzes k Bogu kliče: „Kaj hočem storiti s tem ljudstvom? Še malo, in kamnalo me bo.“ Gospod mu pravi: „Vzemi palico v roko, pojdi na goro „Horeb,“ in udarí po skali, in voda bo pritekla iž nje.“ Mojzes tako storí. In glej, priteklo je obilno vode iž nje, da so napojili sebe in živino.

† Mana, ki je vsaki dan z neba padala, in hranila telesa Izraelovih otrok, je bila predpodoba unega pravega Božjega kruha, ki vsaki dan pri sveti maši pride z nebes in za večno življenje nasituje našo dušo. — Voda iz skale pa je pomenila obilne gnade, ki nam dohajajo iz presvetih zakramentov, ki jih je postavil Jezus Kristus.

37. Bog da deset zapoved na gori Sinaj.

Tretji mesec po izhodu iz Egipta pridejo Izraelci do gore Sínajske, in šotorijo v tem kraji. Mojzes gre na goro. Tu se mu Bog prikaže ter mu pravi:

* * Oznani otrokom Izraelovim: „Samí ste vidili, kaj sem storil Egipčanom, in kako skerbno sem varoval vas. Ako boste tedaj poslušali moj glas in spolnovali mojo zavezo; boste moje izvoljeno ljudstvo." Mojzes pokliče ljudstvo in mu razloží vse Gospodove besede; in ljudstvo z enim glasom odgovorí: „Karkoli je Gospod govoril, vse bomo storili!" Potem gre Mojzes zopet na goro, in Gospod mu zopet govorí:

„Pojdi tje in zapovej jim, naj se posvečujejo danes in jutri, da si operó svoja oblačila, in da so pripravljeni na tretji dan. Postavi tudi pregrajo okoli gore, da ne pride kdo preblizo gore. Kadar trobenta zadoní, obstopite pa goro!"

Ko se zasvita v jutro tretjega dné, se začne strašno bliskati in germeti. Čern oblak pokriva vso

goró; vsa se kadí, gorí in trese. Čedalje močneje buči trobentni glas; ljudstvo pa, ki je bilo v šotoru, se boji in trepeče. Mojzes ga pelje pod goró Bogu naproti. Bog začne govoriti:

I. „Jez sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej tujih Bogov zraven mene. Ne delaj si izrezane podobe, da bi jo molil!
II. Ne imenuj po nemarnem imena Gospoda, svojega Bogá!
III. Spomni se, da posvečuješ sobotni dan!
IV. Spoštuj očeta in mater, da dolgo živiš in ti je dobro na zemlji!
V. Ne ubijaj!
VI. Ne prešeštvaj!
VII. Ne kradi!
VIII. Ne govôri krivega pričevanja zoper svojega bližnjega!
IX. Ne želi svojega bližnjega žene!
X. Ne želi svojega bližnjega hiše, njive, hlapca, dekle, vola, osla, in ničesar, kar je njegovega!“

* * Trepetaje je ljudstvo pod hribom stalo in s spoštovanjem reklo: „Vse, kar je Bog zapovedal, hočemo spolnovati!“ Da bi ljudstvo v tem sklepu uterdil, Mojzes pod goro oltar postavi in daruje. Potem vzame darivne kerví, ter pokropí ljudstvo ž njo, rekoč: „To je kri zaveze, ki jo je Gospod z vami sklenil.“

38. Zlato tele.

* Mojzes se verne zopet na goró, in ostane štirdeset dní in štirdeset nočí na nji, ter se pogovarja z Bogom. Ko se Bog dogovorí z Mojzesom, mu da dve kamneni tabli, na kterih je bilo zapisanih deset zapoved.

* Ko je ljudstvo vidilo, da se Mojzes dolgo mudí na gôri, reče Aronu: „Naredi nam bogov, kakoršne imajo Egipčani, da bodo hodili pred nami; zakaj, ne vemo, kaj se je prigodilo Mojzesu.“ Da bi Izraelce odvernil od njih brezbožnega početja, Aron odgovorí: „Vzemite zlate uhane iz ušes svojih žen in svojih hčer, ter jih meni prinesite!“ Česar se ni nadjal Aron, to se je zgodilo: prinesó mu zlate uhane. Zdaj si Aron iz grešnega strahú ne upa, ustaviti se jim. Iz uhanov tele vlije, in oltar pred njim napravi. Ljudstvo pa teletu darov prinese, in okoli njega jé in pije, igra in raja prav po neversko.

* Med tem Mojzes z gore pride s tablama postave v roki. Ko pa sliši hrup vpijočega ljudstva, ter vidi tele in ples, se silno razserdí in tabli zažene na tla, da se razdrobite. Potem tele zgrabi, ga sežge, in stere v prah, kterega v vodo strese. Na to Aronu očita greh in Levijevim sinom reče: „Pripaši si vsak svoj meč okoli ledja, in hodite sem ter tje od vrat do vrat sredi staniša, in umorite vsakega, kogar koli najdete pri malikovanji.“ Levijevi sinovi storé po Mojzesovi besedi, in padlo jih je tisti dan okoli 23.000 mož.

* Drugi dan se Mojzes k Gospodu verne na goró in milo prosi ljudstvu odpušanja. Gospod njegovo prošnjo usliši ter mu zapové, izrezati novi kamneni tabli. Mojzes to storí in Gospod mu v novič na njí zapiše deset zapoved. Ko Mojzes s tablama v roki pride z gore, lesketal se mu je obraz tako, da so se Izraelci bali, vanj pogledati.

39. Sveti šotor.

† Izraelci do zdaj niso imeli posebnega svetiša, v kterem bi bili Bogá častili, in tudi posebnega duhovstva ne. Njih pobožni očaki so Bogu darovali zdaj na tem mestu, zdaj na tem. Pozneje so starašini posamesnih družin opravljali duhovska opravila. Zdaj pa je imelo to drugači biti.

† Bog je Mojzesu, ko je bil štirideset dní in nočí na gôri, določne zapovedi dal, kako naj uredi službo Božjó. Naj pred je postavil sveto stanovanje za Gospoda, kakoršnega je bilo treba za njih vedno popotovanje: naredil je razložljiv svet šotor. Naredil ga je iz desek drazega lesá, trideset

komolcov dolzega, deset visocega in deset širocega. Deske so bile z zlatom preprežene, in s srebernimi nožicami. Potem jih je s čveterimi pregrinjali ogernil. V strop, ki je bil znotraj šotora na verhu, so bili vdelani kerubimi, palme in cvetice. Pred vhod je naredil drago pregrinjalo. Enako pregrinjalo je „sveto“ od „presvetega“ ločilo.

† V „presveto“ je postavil skrinjo zaveze Gospodove, ktero je zunaj in znotraj z naj dražjim zlatom prevlekel. Štiri zlate ročke je v štirih voglih imela, v ktere so vtikali štiri pozlačene droge, da so jo na njih nosili. V skrinjo je djal tabli z zapovedimi zaveze Božje, od tod njeno ime: skrinja zaveze. Na skrinjo je postavil pokrov iz čistega zlatá, in na obé straní dva keruba, eden proti druzemu obernjena z obrazom, vsak pa je eno perutnico razprostiral nad pokrovom.

† V „sveto“ je postavil mizo, s čistim zlatom prevlečeno za dvanajst kruhov iz naj lepše pšenične moke in za skledico z vinom; tudi zlat svečnik s sedmimi svetilnicami,

čegar kupe so bile napolnjene z naj čistejšim oljem, in kadilni oltar, na kterẹm se je zažigalo kadilo iz naj dražjih dišečih rečí *).

† Okoli svetega šotora je Mojzes napravil velik dvor, in vanj postavil bronast dariven oltar za žgavne daritve, in bronasto umivalnico za duhovne **).

† Ko je bilo na povelje Božje vse dodelano, Mojzes šotor in vse njegovo orodje pomazili z oljem. In glej, oblak obdá šotor in napolni ga veličastvo Božje. Odsehmal je Gospod prebival v „presvetem“ nad skrinjo zaveze med kerubima; in kolikor krat je Mojzes hotel Boga kaj poprašati, je tukaj njegovo voljo zvedil.

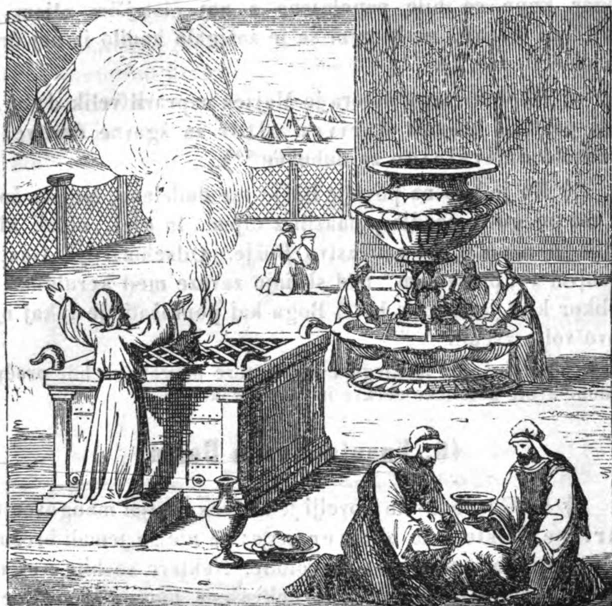
† Sveti šotor in njegove mnogotere naprave so bile predpodobe svete katoliške cerkve in njenih zakladov.

40. Vnanja služba Božja.

† Po Gospodovem povelji je Mojzes vpeljal mnogoverstne daritve. Nektere so bile kervave: za nje so jemali brezmadežne goveda, ovce, koze in golobe. Nektere so bile nekervave, in sicer jédne iz lepe nekvašene moke, in pitne iz vina. Oboje daritve so bile ali žgavne t. j. molne, pri kterih so bili darovi vsi sežgani na oltarji, ali hvalne, prosne ali spravne daritve, pri kterih se je le mastnina sežgala na oltarji, vse drugo se je pa snedlo.

† Mojzes je dalje postavil praznike Gospodove. Zakaj Gospod mu je zapovedal: „Reci Izraelcom: To so sveti prazniki Gospodovi: Obhajajte 1) „Fase“ t. j. velikonočni praznik ali praznik opresnih kruhov. Tedaj jagnje brez vsega madeža zakoljite in mesó jejte; sedem dní le opresni kruh jejte, v spomin izhoda iz Egipta. — Sedem tednov potem obhajajte 2) binkošti, praznik postave, ki vam je dana na Sinaji. Tedaj pervín svoje žetve prinesite in darujte. — Potem ko spravite vse pridelke, obhajajte 3) praznik šotorov. Iz drevesnih vejic si napravite šotore in pod njimi stanujte, da bodo vaši mlajši vedili, da ste v pušavi prebivali pod šotori. O teh tréh praznikih morajo vsi možki pred-me priti. —

*) Glej pervo podobšino v novi zavezi: Caharija v tempeljnu.
**) Glej podobšino v naslednji zgodbi.

Prazničen in svet vam bodi tudi dan sprave. Ta dan delajte pokoro. Véliki duhoven naj zakolje goved za svoje grehe, in kozliča za grehe ljudstva. Potem naj z darivno kervijó in z zlato kadilnico stopi za pregrinjalo v „presveto," naj pokadí pokrov skrinje zaveze ter naj s kervjo pokropí skrinjo zaveze in tla pred njo."

† Poslednjič je Mojzes na povelje Božje posvetil Arona v vélikega duhovna, njegove sinove v duhovne, in vse druge iz rodú Levijevega za služabnike v svetiši. Umil je Arona ter ga oblekel v mnogotera sveta oblačila, zlasti je nanj djal: naramnik, iz zlatá škerlata in tančice narejen, z zlatimi zvončeki ob robu; napersnik v kterega so bile vrezane imena dvanajstih rodov na dvanajst drazih kamnih; na glavo drago kapo, ki je imela nad čelom z zlato plošico, v ktero je bilo vrezano: „Sveto Gospodu!" *). Potem mu je olja vlil na glavo ter ga mazilil. Ko so bili njegovi sinovi in leviti posve-

*) Glej pervo podobšino spredej.

čeni, Aron k oltarju stopi in daruje; potem svoje roke stegne nad ljudstvo in ga blagoslovi. In glej, ogenj šine iz oblakovega stebra in povžije vso daritev. Ko je ljudstvo to vidilo, je hvalilo Gospoda in padlo na svoje obličje.

† Vsa služba Božja izraelskega ljudstva je bila predpodobna. Mnoge kervave daritve so merile na kervavo daritev na križi, ktera je serd Božji v resnici utolažila; nekervave daritve pa so pomenjale nekervavo daritev presvete maše, po kteri nam vedno dohaja sad kervave daritve na križi, in je ob enem tudi v resnici molna, hvalna, prosna in spravna daritev. Veliki duhoven je podobil Kristusa, ki je sam kervavo daritev na križi daroval svojemu nebeškemu očetu, in mu še vedno daruje nekervavo daritev svete maše po mašnikovih rokah.

41. Ogledniki.

† V druzem letu po izhodu iz Egipta se Izraelci od gore Sinaj vzdignejo in dalje gredó. Mojzes pošlje dvanajst mož, med njimi Jozveta in Kaleba ogledat obljubljeno deželo. Čez

štirdeset dní se ogledniki vernejo in vsemu ljudstvu pokažejo sadje te dežele: grozd, kterega sta nosila dva moža na drogu, margaranovih jabelk in smokev. Tudi jim pripovedujejo: „Zares, to je dežela, po kteri se cedí med in mleko; ali, jako močni prebivavci so tam in velika obzidana mesta. Vidili smo tam še celó velíkane, bili smo mi kakor kobilice zraven njih.“ — Zdaj vse ljudstvo svoj glas povzdigne, ter zoper Mojzesa in Arona godernja rekoč: „O da bi bili vender pomerli v Egiptu, ali da bi saj poginili v té pušavi.“ — Zastonj je bilo, da sta Jozve in Kaleb, ki sta tudi ogledovala to deželo, rekla: „Dežela, ki smo jo obhodili, je prav dobra. Ne bojte se ljudstva te dežele; zakaj Gospod je z nami!“ Vse ljudstvo je še glasneje vpilo in hotlo s kamenjem posuti Jozveta in Kaleba.

† Kar se oblak Gospodov, ki je bil nad svetim šotorom, v strašni podobi pokaže, in Gospod reče Mojzesu: „Doklej me bo zaničevalo to ljudstvo? Doklej mi ne bo verjelo po vseh čudežih, ki sem jih delal pred njim? S kugo jih bom tedaj udaril in pokončal; tebe pa bom naredil poglavarja močnejšega ljudstva, kakor je to.“ Mojzes pa začne prositi, rekoč: „Odpusti ljudstvu greh po svojem velikem usmiljenji.“ Gospod mu odgovorí: „Odpustim mu po tvoji besedi. Povej pa Izraelcom: Kakor resnično živím, reče Gospod, kakor ste želeli, vam bom storil. V té pušavi naj počivajo vaša trupla. Nobeden zmed vseh vas, ki ste godernjali zoper mene, naj ne pride v obljubljeno deželo razun Jozveta in Kaleba. Vaše otroke pa hočem tje peljati. Bodo se pa štirdeset let potikali po té pušavi, da strohné trupla njih očetov.“

† Ko bi z očmí trenil, umerje deset oglednikov, ki so obrekovali deželo in v godernjanje zapeljali ljudstvo.

42. Punt in kazen zavoljo njega.

† Čez nekoliko časa se 250 levitov, na čelu Kore, Datan in Abiron, vzdigne zoper Mojzesa in Arona, rekoč: „Vsa množica je sveta; zakaj se vi dva vzdigujeta zoper Gospodovo ljudstvo?“ Mojzes, ko to sliši, pade od žalosti nad toliko prevzetnostjo na svoj obraz, in reče puntarjem: „Ali vam je Gospod zato dovolil, da mu služite v šotoru, da si še duhovstvo prilastujete, in da se vzdigujete zoper Gospoda? Jutri bo Gospod oznanil, kteri so njegovi. Z Aronom vred se vstopite pred Gospoda, slehern s svojo kadilnico.“

† Drugi dan, ko se 250 levitov s svojimi kadilnicami vstopi pred Gospoda, trije puntarji domá v šotorih ostanejo; Mojzes jih pokliče. Oní mu pa serdito odgovoré: „Ne gremo ne.“ Mojzes in Aron gresta v šotore k njim in vsemu ljudstvu rečeta: „Odstopite od šotorov hudobnih mož in ne dotikajte se nobene zmed njih rečí, da se ne zapletete v njih grehe. Dobro si to zapomnite: Ako bodo ti navadne smerti umerli, me Gospod ni poslal. Ako pa Gospod naredí čudež, da zemlja odpre svoja usta in požre nje in se živi pogreznejo v brezen: vedite, da so preklinjali Gospoda.“ — Komaj je Mojzes to

izgovoril, razpoči se zemlja pod nogami teh treh puntarjev, požre jih ž njih šotori vred in vse njih premoženje, in živi se pogreznejo v brezen. Pa tudi ogenj šine od Gospoda in pokončá 250 mož, ki so kadilo darovali.

† Da bi tacim puntom za vselej konec storil, reče Gospod potem Mojzesu: „Vzemi vsacemu vojvodu dvajnastih rodov palico in vsakterega imé zapiši na njegovo palico. Potem vseh dvanajst palic položi v šotor. Kogar palica ozelení, tega sem zmed njih izvolil v vikše duhovstvo.“ Mojzes stori, kakor mu je Gospod ukazal. Ko tedaj drugi dan stopi v sveti šotor, najde, da je zelenela palica Aronova, pognali so bili namreč popki ter se razcvetli in naredili sad. Mojzes potem nese vse palice pred vse Izraelce, vsak je ogledal svojo palico in jo vzel. Gospod pa reče Mojzesu: „Nesi nazaj Aronovo palico v sveti šotor, položi jo v skrinjo zaveze, da se hrani tam v znamenje zoper puntarske Izraelovo otroke.“

43. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača.

* * Konec popotovanja Izraelcom zopet vode zmanjka; zavoljo tega vnovič godernjajo zoper Gospoda. Gospod reče Mojzesu: „Vzemi palico, govori skali, in dala bo vodé.“ Mojzes uboga, vzame palico iz svetega šotora in zbere ljudstvo pred skalo, ki je bila pred njimi. Nekoliko dvomi in reče Izraelcom: „Ali bom li mogel vam puntarjem iz skale priterkati vodé?“ — Vender roko vzdigne, in s palico dvakrat na skalo udari. Še le na drugi udarec priteče vode, in sicer toliko, da se je napilo ljudstvo in živina. Gospóda je razžalil dvom, ki ga je imel Mojzes nad njegovo besedo, toraj mu reče: „Ker

mi nisi popolnoma verjel, ne boš peljal ljudstva v deželo, ktero mu bom dal."

† Kmalo potem se Izraelci naveličajo vednega popotovanja po pušavi, in zopet zoper Boga in Mojzesa godernjajo. Zatoraj Bog pošlje strupene kače med nje, njih pik je pekel kakor ogenj. Prav veliko Izraelcov je bilo pičenih, jako veliko

jih je pomerlo. Zdaj ljudstvo skesano pride k Mojzesu in pravi: „Grešili smo, da smo govorili zoper Gospoda in zoper tebe; prosi, da nam odvzame kače!" Mojzes, poln usmiljenja in poterpljenja, jih usliši in prosi za nje. Na to mu Gospod reče: „Naredi bronasto kačo ter jo na kol postavi; kdor koli bo pičen, in jo bo pogledal, bo živel!" Mojzes tako storí, in vsi pičeni, ki so pogledali bronasto kačo, so ozdraveli.

† Bronasta kača je bila predpodoba Jezusa Kristusa na križi. On vsem, ki z vernim sercom nanj pogledajo, ozdravlja rane, ktere jim je naredila peklenska kača.

44. Balaamovo prerokovanje.

Izraelci so prišli do moabskih mej blizo Jordana. Med Moabljani je živel mož, po imenu Balaam, ki

je poznal sicer pravega Bogá, vender pa se je pečal z vedežvanjem, kakor neverniki. Do njega pošlje Moabljanski kralj, Balak po imenu, ter mu sporočí: „Glej, števílno ljudstvo je prišlo iz Egipta, in se je ustavilo meni nasproti. Pridi toraj, in prekolni ga.“ Gospod pa se je ponoči prikazal Balaamu ter mu rekel: „Pojdi tje, toda le samo to stori, kar ti bom jez zapovedal!“ Balaam zjutraj vstane in gre k kralju.

Kralj Balaama pelje na tri goré, od kodar je vidil tabor izraelski, ter misli, da bo Balaam po njegovem povelji preklel Izraelce. Gospod pa Balaama navdihne, naj blagoslovi Izraelce. Balaam toraj kralju pravi: „Kako bom preklinjal, kogar Bog ne preklinja; kako bom rotil, kogar Bog ne rotí? Blagoslovit sem poklican, blagoslova tedaj ne morem zaderževati.“ In blagoslavljal je Izraelove otroke ter jim prerokoval: „Vidil ga bom, toda ne zdaj. Gledal ga bom, toda ne blizo. Zvezda izhaja iz Jakopa in žezlo se vzdiguje iz Izraela.“ Na te besede mu Balak nevoljin reče: „Poklical sem te, da bi mi sovražnike preklel, ti pa si jih blagoslovil. Pojdi, od kodar si prišel.“ — Nato se Balaam zopet domú verne.

45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smert.

† Prišli so dnevi, ko je mogel Mojzes ločiti se od svojega ljudstva. Tedaj mu reče Gospod: „Svojo roko vpričo vsega ljudstva na Jozveta položi, da je v prihodnje pokorno njemu.“ Mojzes to stori in ljudstvu še to le govorí: „Gletje, jez moram v té pušavi umreti, in ne pojdem čez Jordan. Vi pa pojdete in prejeli boste lepo deželo v last. Varujte se toraj, da nikdar ne pozabite zaveze, ki ste jo sklenili z Gospodom, svojim Bogom. Ljubite Gospoda iz vsega sercá, iz vse duše in iz vseh

svojih moči! Spomnite se cele poti, po kteri vas je Gospod štirdeset let vodil po pušavi, vas nasitoval in redil, kakor oče svojega sina. Vse njegove besede v sercu deržite, premišljujte jih s svojimi otroci, kadar domá sedite, in kadar ste na poti, kadar se vlegate spat in kadar vstajate. Spolnujte zapovedi Gospodove, in blagoslovljene bodo vaše hiše in vaša polja; blagoslovljen bo sad vaše dežele in vaše živine; blagoslovljeni boste vi, kadar domu pridete in kadar greste od doma. Ako pa nočete poslušati glasú svojega Gospoda, bo v vseh rečeh prekletstvo prišlo nad vas. Nebó in zemljo danes kličem na pričo, da sem pred vas postavil blagoslov in prekletstvo, življenje in smert. Izberite si toraj življenje za se in za svoj zarod!"

* * Mojzes je ljudstvu obljubil še to: „Preroka, meni enacega, vam bo Gospod obudil; tega poslušajte." — Potem Mojzes ljudstvo blagosloví, in gre na goro „Nebo." Ž nje mu Gospod pokaže vso deželo kanaansko, rekoč: „To je dežela, ktero sem obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu. Vidil si jo z očmí, vanjo pa ne pojdeš!" Pa prekrasni pogled Mojzesa z veseljem napolni. Zahvali se Gospodu za srečo, ki jo je namenil njegovemu ljustvu, in mirno in srečno v Gospodu zaspí. — Ves Izrael je trideset dní žaloval po njem.

† Mojzes je bil po svojih lastnih besedah podoba naj višega preroka Jezusa Kristusa. On je tako kakor Jezus oznanoval postavo Božjo, in je s čudeži, prerokovanjem in s svetim življenjem poterjeval, da je bil poslanec Božji. Še celó njegove posamesne djanja so bile nekako Odrešenikovim podobne: Kot dete je ušel splošnji moriji grozovitega Faraona, v pušavi ga je Bog v čudoviti prikazni poklical in poslal, bil je čudovito spremenjen, z daritvino kervjo je sklenil zavezo itd.

46. Izraelci gred v obljubljeno deželo.

* * Po Mojzesovi smerti Bog Jozvetu tako le govorí: „Vzdigni se, in pojdi čez Jordan! Kakor sem bil z Mojzesom, takó bom s teboj." Ljudstvo se toraj vzdigne proti Jordanu, in duhovni pred njim skrinjo zaveze nesejo. Ko stopijo v Jordan, ki je bil ob tistem času narastel, obstoji voda, ki je od zgoraj tekla, in se ko gora nakopiči, voda pa, ki je bila spo-

daj, je v mertvo morje tekla. Ljudstvo pa je šlo skoz suho strugo. Ustavilo se je pri mestu Jerihi. Tukaj so obhajali velikonočni praznik in jedli od pridelkov te dežele. Odsehmal je mana nehala.

* Jeriho je bilo obzidano mesto, in je imelo veliko brambovcov. Zavoljo tega si ga ljudstvo ne upa premagati. Toda Gospod reče Jozvetu: „Pojdite, vsi vojšaki skoz šest dní po enkrat na dan okoli mesta! Sedmi dan pa pojdite sedemkrat okoli mesta, duhovni naj pred skrinjo zaveze hodijo in naj trobijo s trobentami, in ljudstvo naj zažene velik krič: in ozidje mesta se bo iz dna razvalilo.“ Jozve storí, kakor mu je Gospod zapovedal, in hodili so okoli mesta sedem dní. Ko pa duhovni sedmi dan pri sedmem obhodu zatrobijo s trobentami, Jozve vsemu Izraelu pravi: „Zaženite velik krič, zakaj Gospod vam je dal mesto v oblast.“ Zdaj vse ljudstvo zavpije, trobente zabučé in berž se poderejo zidovi, da Izraelci mesto vzamejo brez truda.

* Po mnozih bojih se Jozve polastí vse dežele, ter jo razdeli z vadljanjem med dvanajstere rodove, na ktere so bili

razdeljeni Jakopovi sinovi *). Tako se je na tanko spolnilo, kar je Bog obljubil očakom Izraelovim.

† Obljubljena dežela in njena težavna pridobitev je podoba obljubljenih presrečnih nebes, kamor bomo prišli iz pušave tega življenja, ako si jih z velikim trudom privojskujemo.

47. Sodniki. — Gedeon.

† Dokler je živel rod, ki je bil zrastel v pušavi in je vidil čudeže, ktere je Bog delal po Mojzesu in Jozvetu, so Izraelci zvestó Gospodu služili. Novi rod pa je zopet hudo delal pred Gospodom. Zoper prepoved Božjo so se jeli družiti z neverniki, ki so prebivali okoli njih; so pa tudi začeli malikovati in posnemati njih hudobijo. Zato jih je Bog sovražnikom v roke dal, kteri so jih hudo stiskali. Kadar so se pa poboljšali in se vernili zopet k Bogu, se jih je zopet usmilil. Pošiljal jim je modre in serčne možé, ki so jih rešavali iz rok sovražnikov. Tem možém se je reklo Sodniki, ker so jih reševali in vodili po Gospodovi postavi. Ti možjé so bili: Barak, Jefte, čudovito močni Samson, zmed vseh naj imenitniši pa je bil Gedeon.

† Gedeon je bil sin preprostega Izraelca in je živel ob tistem času, ko je bil Bog Izraelce zavoljo njih hudobij Madjanom v roke dal. — Vsako leto ob žetvi so prihajali, in jim pokončevali vse, kar je bilo zelenega. Ko se je enkrat spet bližala žetev, se Izraelci k Gospodu obernejo ter ga pomoči prosijo. Gospod pošlje angela k Gedeonu, ki je ravno v tlačivnici žito otepal in čistil, da bi ga Madjanom skril. Angel mu reče: „Gospod bodi s teboj, ti naj močnejši zmed mož! Pojdi, in reši Izraela iz roke Madjanov!“ — Gedeon odgovorí: „Prosim, moj Gospod, s čem bom rešil Izraela? Glej, moja rodovina je poslednja v Manasetu, in jez sem naj manjši v hiši svojega očeta.“ Gospod pa mu reče: „Jez bom s teboj, in pobil boš Madjane ko enega možá.“

*) Le duhovski rod Levijev ni dobil dela, ker je živel ob desetini in daritvah. Namesto njega so pa Jožefovi mlajši dobili dva dela po njegovih sinih Efrajmu in Manasetu. Glej zemljovid.

† Kmali potem Madjani z veliko vojsko udarijo čez Jordan, in se všotorijo na veliki planjavi. Kar duh Gospodov navdá Gedeona, Izraelce skliče, in 32.000 mož se zbere okoli njega. Toda Gospod Gedeonu reče: „Preveč ljudstva je s teboj, in Madjani mu ne bodo v roke dani; sicer bi se Izraelci hvalili in rekli: s svojo močjó smo rešeni. Oznani ljudstvu: kdor je bojazljiv in plašljiv, naj se verne!“ Na to se jih 22.000 verne, in le 10.000 mož ostane. Gospod zopet Gedeonu reče: „Še je preveč ljudstva, pelji jih k vodi. Kteri bodo vodo iz periša pili, jih posebej odloči; ravno tako te, ki bodo pili na pripognjenih kolenih.“ In bilo je le 300 mož, ki niso na tla pokleknili, ampak so naglo iz periša pili, vsi drugi pa so na pripognjenih kolenih polagama pili. Na to Gospod pravi: „S temi 300 možmí vas bom rešil, vsi drugi naj se vernejo domú!“

† Vsi drugi množici Gedeon ukaže verniti se domú. Svojih 300 mož pa na tri trume razdelí, vsacemu dá trobento v roko in prazen verč in gorečo baklo sredi verča, rekoč: „Kar boste mene vidili delati, to delajte tudi ví!“ Proti polnočí se natihoma bližajo šotorišu sovražnikov, ki so še terdno spali, in ga obstopijo od vseh straní. Gedeon gre v šotoriše, kar zatrobi na trobento, razbije verč, zasuče

gorečo baklo ter zavpije: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ Ko bi z očmí trenil, ravno tako njegovi ljudje storé. Strah in groza spreletí sovražnike, vse šotoriše je bilo zmoteno; vpijejo, tulijo in bežé ter se med seboj moré. — Izraelci, ko zvedó slavno zmago svojih, se vzdignejo kakor en mož ter Madjanom pot zapró. In tako se zmed 135.000 Madjanov le 15.000 domú verne. Izraelci pa so imeli mir veliko let.

48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo.

† Ob času, ko so v Izraelu gospodovali sodniki, je bila enkrat lakota v deželi. Nek mož iz Betlehema se tedaj preseli s svojo ženo in z dvema sinovama v Moabsko deželo. Njemu je bilo ime Elimelek, njegovi ženi pa Noema. Čez nekaj časa Elimelek umerje, deset let pozneje umerjeta tudi sinova, ki sta se bila oženila pri Moabljankah. Noema se od tod vzdigne in se verne v svojo domovino. Njeni sinahi, Orfa in Ruta, jo spremljate.

† Ko ste jo že deleč spremile, jima Noema pravi: „Vernite se v hišo svoje matere, Gospod naj vama poverne, kar ste storile meni in ranjkima!“ Onedve se jamete jokati na glas in pravite: „S teboj pojdeve k tvojemu ljudstvu!“ — Ona jima odgovori: „Vernite se, moji hčeri; zakaj hočete z menoj? stara sem že, vajina stiska pa bi me še bolj težila.“ Zdaj se sačnete še britkeje jokati. Vender pa se Orfa dá pregovoriti, se od svoje tašče posloví in se domu verne. Ruta pa pri nji ostane ter reče: „Kamorkoli pojdeš ti, pojdem tudi jez, in kjerkoli ostaneš ti, ostanem tudi jez. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo, in tvoj Bog je moj Bog. V deželi, kjer boš pokopana ti, hočem umreti tudi jez.“ Zdaj ji Noema več ne brani, in šle ste skupaj ter prišle v Betlehem.

† Ravno so ječmen želi, ko pridete v Betlehem. Ruta Noemi reče: „Ako hočeš, pojdem na polje in bom pobirala klasje, ki za ženjci ostaja.“ Noema ji odgovorí: „Le pojdi, moja hči!“ Ruta gre. Primeri se pa po volji Božji, da Ruta klasje pobira ravno na njivi, ki je bila Bocova. Boc pa je bil bogat mož in Elimelekove rodovine. In glej, on sam pride tisti dan k ženjcom, ter jim reče: „Gospod z vami.“ Oni mu

odgovorí: „Gospod te blagoslovi." Ko pa zagleda Ruto, vpraša: „Čegava je ta deklica?" Odgovoré mu: „To je Moabljanka, ki je prišla z Noemo; prosila je, da bi smela za ženjci hoditi in ostalo klasje pobirati, in od jutra do zdaj je na polji, in se ni še trenutek ne domú vernila."

† Zdaj Boc prijazno reče Ruti: „Poslušaj, hčí! Dèrži se le mojih dekel, in kjerkoli bodo žele, pojdi za njimi; ukazal sem svojim hlapcom, da naj ti nihče ne bodi nadležen. In ko bi te žejalo, pij iz posode, iz ktere pijó moji ljudjé." Ruta se ponižno do tal prikloni, ter mu pravi: „Od kod ta sreča, da sem jez tujka milost našla pred tvojimi očmí?" On ji odgovorí: „Vse mi je bilo povedano, kar si storila svoji tašči po smerti svojega možá. Gospod naj ti poverne!" Potem ji reče: „Ko bo prišel čas za jed, sem le pridi, z nami jej in svoj kruh môči v kis!" Ko je tedaj prišel čas za jed, Ruta k ženjcom prisede in jé to, kar se ji je dalo, in nekoliko še za Noemo na stran dene. Potem precej vstane, in pobira klasje do mraka. Boc je pa bil zapovedal svojim hlapcom: „Nektere svojih snopov nalaš tje verzite in jih pustite ležati, da jih brez strahú pobêre!"

† Ko je zvečer klasje s paličico otepla, je dobila skorej tri merice ječmena. Nese jih domú svoji tašči, in tako tudi ostanke jedí. Drugo jutro pa in več dni zapored je šla vselej zopet z Bocovimi deklami, in je ž njimi žela dotlej, dokler nista bila ječmen in pšenica v skedne spravljena.

† Nekoliko potem Boc Ruti reče: „Moja hčí! vse mesto vé, da si pobožna ženska." In vzame jo za ženó. Gospod je blagoslovil njun zakon, ter jima je dal sina, ki se mu je reklo Obed; Obed pa je imel sina Isaja, očeta Davidovega, iz čegar rodú je bil rojen Odrešenik svetá.

49. Samuel. Helijeva hudobna sina.

Ob času, ko je véliki duhoven Heli bil sodnik, sta živela dva pobožna zakonska človeka, Elkana in Ana po imenu. Ana ni imela otrok in je bila zavoljo tega žalostna. Šla je enkrat v Gospodov šotor, ki je bil v Silu, in je, milo jokaje se, molila k Gospodu, ter

mu obljubo storila, rekoč: „Gospod vojskinih trum, ako se mene spomniš, in mi daš sinú, ga bom dala tebi vse dní njegovega življenja!“ Gospod usliši njeno molitev, ter ji dá sinú, kteremu je bilo dano imé Samuel, t. j. sprošen od Bogá. Ko je bil Samuel

tri leta star, ga nese k Heliju v Silo, da bi Gospodu služil v šotoru. In Samuel je Gospodu služil, je rasel in je bil Bogú in ljudém prijeten.

** Heli je imel dva sina, reklo se jima je Ofni in Finees. Bila sta zeló hudobna in sta še celó ljudí odvračala od daritev. Če je kdo prišel v Silo in prinesel Gospodu dar, sta med tem, ko se je kuhalo mesó, s triroglatimi vilicami v pisker dregala in mesó jemala za se. Še celó, preden je bila mast zažgana, surôvo mesó sta ljudem po sili jemala. Heli je vse to slišal in tudi zvedil, da sta še druge hudobije uganjala v svetiši. Sicer ji je posvaril zavoljo tega; da bi jima dal starček hujši strah, za to je bil premehak.

* * Nekega dné se je tedaj zgodilo, da je Heli eno noč spal v predvoru svetega šotora, Samuel pa blizo njega. In Gospod zakliče: „Samuel, Samuel!“ On méni, da ga kliče Heli, precej vstane, teče k Heliju, in pravi: „Glej, tu sem!“ — Heli pa mu reče: „Jez te nisem klical. Verni se in spi!“ — Samuel se verne in zaspí. Gospod Samuela spet pokliče. Samuel zopet vstane, gre k Heliju in pravi: „Glej, tu sem, ker si me klical.“ On pa mu odgovorí: „Jez te nisem klical, moj sin, verni se in spì.“ — Kmali potem v tretje Gospod pokliče Samuela. Ko Samuel zopet pride k Heliju, Heli spozna, da kliče Gospod mladenča, in mu reče: „Pojdi in spi, in če te še pokliče, reci: „Govôri, Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Samuel gre in spet zaspí; Gospod ga spet pokliče, kot poprej: „Samuel, Samuel!“ Samuel reče: „Govôri Gospod, tvoj hlapec posluša.“ Gospod tedaj reče Samuelu: „Dan se bliža, da bom Helija in njegova sinova kaznoval. On je vedil, da njegova sinova nespodobno ravnata, pa ji vender ni strahoval.“ Za jutra Heli Samuela pokliče in mu pravi: „Kaj je Gospod s teboj govoril? Prosim te, nikár mi nič ne skrivaj.“ Tedaj mu Samuel vse pové. Heli, ponižno vdan, odgovorí: „Gospod je, naj storí, kar je dobro v njegovih očéh.“

* * Nekaj let potem se prigodi, da Filistejci Izraelce, ker so bili Gospodu nezvesti, hudo stiskajo. Izraelci toraj gredó nad Filistejce na vojsko. Komaj pa se začne boj, pobegnejo Izraelci pred Filistejci v svoje šotoriše, in pobitih jim je bilo okoli 4000 mož. Zdaj pravijo starašini Izraelski: „Prinesimo skrinjo zaveze sem, da nas reši iz rok naših sovražnikov!“ Tedaj v Silo po skrinjo zaveze pošljejo, in spremljata jo v šotoriše Helijeva sinova. Filistejci z dvojno močjo zopet nad Izraelce planejo, in jih še huje otepó. Padlo jih je 30.000 mož, med kterimi sta bila tudi obá sina Helijeva, in še celó skrinja zaveze je bila zajeta. Heli, ko sliši žalostno novico, znak s stola pade, si zlomi vrat in umerje.

* Filistejci skrinjo zaveze vzamejo, in jo nesejo v tempelj Dagona, svojega malika. Ko pa drugo jutro vstanejo, glej, Dagon z obrazom na tleh leží pred skrinjo Gospodovo. Verh tega Bog Filistejce še z mnozimi nadlogami obišče. Njih polja jim miši pokončajo, v mestih in vaseh pa zboli in umerje veliko ljudí. Filistejci se tega zeló prestrašijo, in pravijo: „Skrinja Izraelovega Bogá naj ne ostane pri nas, zakaj

terda je njegova roka nad nami.“ — In naložili so skrinjo Božjo na voz, v kterega so vpregli dve doječi kravi. Kravi pa ste šle naravnost po poti, ki derží v Betsames, in tako je skrinja spet prišla v deželo izraelsko.

* Med tem je bil namesti Helija Samuel sodnik. On Izraelce skliče, jim njih pregrehe očita in pravi: „Ako se iz vsega svojega serca vernete k Gospodu, vas bo otel iz Filistejskih rok.“ Izraelci se postijo in pravijo: „Grešili smo zoper Gospoda.“ Na to se jih Gospod usmili, ter jim dá tako slavno zmago nad Filistejci, da si veliko let več ne upajo hoditi do Izraelske meje.

50. Kraljestvo vstanovljeno. Savel pervi kralj. (1095 pred rojst. Krist.)

Ko se je Samuel postaral, vsi Izraelovi starašini pridejo k njemu ter mu pravijo: „Postavi nam kralja, kakor ga imajo vsi narodi!“ Ta govor Samuelu ni bil všeč, ker je hotel, da ostane Gospod sam njih kralj. Bog pa mu vender reče: „Slušaj njih glas; vender pa jim naznani pravice, ktere bo imel kralj nad njimi.“ Ob tistem času k Samuelu pride mož Benjaminovega rodú, Savel po imenu. Bil je mlad in lep junak, od pleč in više je molel čez vse ljudstvo. Ni ga bilo med Izraelovimi otroci goršega od njega. Ko ga Samuel zagleda, mu Gospod reče: „Glej, to je mož, kterega mazili, da gospoduje nad mojim ljudstvom.“ — Samuel vzame posodico z oljem, ga nad njegovo glavo izlije, rekoč: „Glej, Gospod te je mazilil v kneza čez svoje ljudstvo.“ Potem ga postavi pred vse ljudstvo, rekoč: „Glejte ga, kogar je Gospod izvolil. Ni mu ga enacega med vsem ljudstvom.“ In vse ljudstvo je zavpilo: „Živi, kralj!“

* * Gospod je bil s Savlom, in mu je dal zmago nad vsemi sovražniki Izraelovimi. Enkrat pa Samuel Savlu reče:

„Tako govorí Gospod vojskinih trum: Premišljeval sem, kaj je Amalek storil Izraelu, ko je šel iz Egipta. Toraj pojdi in pobí Amalečane, nič njihovega blaga pa ne jemlji za se!“ Savel tedaj ljudstvo skliče, in Amalečane pobije. Ali Gospodove besede ni spolnoval, ampak prideržal si je naj lepše čede; tudi si je v svoji prevzetnosti postavil premagavski oblok. — Samuel Savlu naproti gre ter mu ves nevoljen pravi: „Kaj je beketanje čed, ki šumí v mojih ušesih?“ Savel se izgovarja rekoč: „Zanesel sem naj boljšim ovcam in govedam, da jih Gospodu darujem.“ Toda Samuel mu odgovorí: „Ali mar hoče Gospod žgavnih in klavnih darov, in ne veliko bolj, da se posluša njegov glas? Pokoršina je boljša, kakor darovi. Ker si tedaj zavergel Gospodovo besedo, je tudi Gospod tebe zavergel. Nič več ne bodeš kralj.“

51. David pastirček.

* Samuel je kralja Savla seròno ljubil; zato ga je zeló bolelo; da ga je Gospod zavergel. Nekega dné mu Gospod toraj reče: „Doklej boš še Savla obžaloval? Napolni svoj rog z oljem, in pojdi k Isaju v Betlehem; zakaj zmed njegovih sinov sem si kralja izvolil.“ Samuel gre v Betlehem, tam Gospodu daruje in na skrivnem povabi Isaja in njegove sinove k daritvi. Naj starji sin, lep in velik mož, pervi vstopi. Samuel misli: „Ta le bo Gospodov maziljenec.“ Ali Gospod mu reče: „Ne glej na njegovo postavo in visokost. Njega nisem izvolil; zakaj jez ne sodim po pogledu človekovem.“ Potem Isaj svojih šest druzih sinov po versti pripelje pred Samuela. Toda Samuel reče: „Nobenega zmed teh ni Gospod izvolil; ali so to že vsi tvoji sinovi?“ — Isaj odgovorí:

„Še naj manjši je ostal, namreč David, ki ovce pase.“ Samuel nato reče: „Pošlji ponj!“ Ko pride David, Gospod Samuelu reče: „Vzdigni se, ter ga mazili!“ — Samuel tedaj vzame rog z oljem in ga mazili vpričo njegovih bratov, in Duh Gospodov je bil od tega dneva z Davidom.

* * In Gospodov Duh je šel od Savla, in hud duh ga je nadlegval; in bil je ves pobit, otožen, klavern in žalosten. Ko Savlovi služabniki to zapazijo, mu pravijo: „Poiskati ti hočemo možá, ki zná na citre brenkati, da brenka pred teboj in da ti odleže.“ Eden zmed služabnikov pa še pristavi: „Glej, jez poznam naj mlajšega sina Isajevega, Betlehemljana, ki zna dobro brenkati, ki je silno močen korenjak in junašk mož in moder v besedi.“ Tako pride David k Savlu. Savel je kmali začel Davida zeló ljubiti, in izvolil si ga je za oproda, t. j. vojaka, ki mu je orožje nosil. Kadar je prišel hudi duh nad Savla, mu je David na citre zabrenkal, in Savlu je odleglo.

52. Davidov boj z velikanom Goljatom.

* * Filistejci se zopet vzdignejo z vojsko nad Izraelce. Filistejci so stali na gori od te strani, Izraelci pa na drugi gori njim nasproti, tako da je bila dolina med njimi. Kar stopi iz filistejskega šotoriša velikan, Goljat po imenu. On ni bil le veči od drugih navadnih móž, ampak tudi zeló močan. Imel je na glavi bronasto čelado, oblečen je pa bil v luskinast oklep, ki je tehtal več od centa; na nogah je imel bronaste škorne; bronast škit mu je pokrival rame, in drog njegove sulice je bil kot tkavsko vratilo. Ta velikan toraj stopi pred Izraelove versté in kliče: „Izvolite zmed sebe možá, in naj gre doli na posebni boj. Ako on pobije mene, bomo mí vaši sužnji; če pa jez premagam njega, in ga ubijem, boste ví služili nam.“ Ko pride potem k svojim, pravi: „Danes sem zasmehoval Izraelove trume!“ Tako je ta Filistejec hodil jih zasramovat zjutraj in zvečer štirdeset dní; Savel in Izraelci pa so se ga silno bali.

* * Ker so bili Davidovi trije starejši bratje s Savlom na vojski, se je David od Savla domú vernil, da bi pasel čedo svojega očeta. Isaj tedaj reče Davidu: „Pojdi v šotoriše k svojim bratom, in glej, kako jim je.“ David se vzdigne in

pride k svojim bratom. Še ž njimi govorí, kar Goljat pride iz šotora filistejskega, in Izraelce zasmehuje. David to sliši in reče: „Kdo je ta Filistejec, ki zasmehuje vojsko živega Bogá?" Pred Savla stopi in pravi: „Nikomur naj serce ne upada zavoljo njega; jez, tvoj hlapec, pojdem ter se bom bojeval zoper Filistejca." Savel pa mu pravi: „Ti ne moreš zoper tega Filistejca bojevati se, zakaj mladeneč si še, on pa je že z mladega vojšak." David odgovorí: „Pasel sem čedo svojega očeta. Ako je prišel lev ali medved in je vzel ovna zmed čede, tedaj sem tekel za njima, ter sem ga jima iztergal iz žrela; in ako sta se zoper mene vzdignila, sem ji za brado zgrabil, davil in ubil. Ravno tako zdaj pojdem in bom ljudstvu vzel osramotenje. Gospod, ki me je otel iz levove in medvedove roke, me bo tudi rešil iz roke tega Filistejca." Nato Savel reče: „Pojdi, in Gospod bodi s teboj."

* * Zdaj Savel Davida obleče v svoja oblačila. Dá mu na glavo bronasto čelado, in z oklepom ga obdá. Ali David ne more hoditi v orožji, zakaj tega ni bil vajen; sleče se toraj, vzame svojo palico ter si zbere pet prav gladkih kamnov iz potoka, jih dene v pastirsko torbico, vzame pračo v roke in gre nad Filistejca. Ko Felistejec Davida ugleda, pravi: „Ali sem mar pes, da greš s palico k meni? Le pojdi k meni, in dal bom tvoje mesó pticam pod nebom in zverinam po

zemlji.“ — David mu pa odgovorí: „Ti greš k meni z mečem in sulico in s škitom; jez pa grem k tebi v imenu Gospoda vojskinih trum, kterega si danes zasmehoval.“ Goljat se vzdigne in se bliža Davidu. Tudi David hití in teče v boj, seže v torbico, vzame kamen, ga dene v pračo, pračo zasuče, kamen zažene ž njo, ter zadene Filistejca v čelo takó močno, da je padel na svoj obraz na zemljo Felistejec. Potem David k Filistejcu stopi, mu vzame meč, mu ga potegne iz nožnic, ter mu odseko glavo. Ko vidijo Filistejci, da je mertev naj močnejši zmed njih, pobegnejo; Izraelci pa se vzdignejo za njimi, jih podé, veliko jih pobijejo, in planejo nad njih sotoriše.

53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida.

* Ko Savel z Davidom domú gre, jima pridejo naproti žene iz vseh mest z bobni in cimbalami, ter plesaje prepevajo: „Savel jih je pobil tavžent, David pa deset tavžent.“ Savel se silno razserdí, in od tega dné več z lepim očesom nę pogleda Davida. Drugi dan pa hudi duh napade Savla. David pred njim brenka kakor vsaki dan. Kar Savel sulico, ki jo je imel v roki, vanj zažene ter misli, da bo Davida k steni pribodel ž njo. Ali David se umakne, in sulica se v steno zasadí. — Nekoliko potem Savel Davida postavi za višega čez tavžent mož, ter mu obljubi svojo hčer Miholo, ako pobije sto Filistejcov. Savel je namreč mislil, da bo tako David prišel Filistejcom v roke. Ali David pobije dve sto Filistejcov, in vse ljudstvo ga je ljubilo.

† To Savlu obudí sum, da David hrepení po kraljevem sedeži, in še bolj se razserdí. V svojem slepem sovraštvu še celó svojemu sinu Jonatanu in svojim služabnikom ukaže, umoriti Davida. Jonatan pa, ki si je bil Davida močno priljubil, in ž njim sklenil zavezo priserčne ljubezni, svarí Davida, po nedolžnem preganjanega, pred svojim očetom. Verh tega tudi svojemu očetu, ko ga vidi dobre volje, reče: „Kralj! ne pregrešaj se zoper Davida; saj se on ni pregrešil zoper tebe, in njegova djanja so tebi zeló koristna. On je svoje življenje prostovoljno postavil v nevarnost in je umoril Filistejca. Zakaj se toraj hočeš pregrešiti nad nedolžno kervjó?“ — Ko Savel

to sliši, utolaži se in priseže: „Kakor resnično Gospod živí, naj ne bo umorjen!“ Jonatan tedaj pelje Davida spet k svojemu očetu, in David je bil pri Savlu kot poprej.

† Pričue se pa nova vojska, David se toraj vzdigne, se vojskuje zoper Filistejce, jih pobije, in bežali so pred njim. Zdaj hudi duh zopet v Savla pride, in zopet sulico v Davida zažene; ali zopet se David umakne, in zbeží. Ko je nekoliko potem Jonatan zavoljo Davida zopet govoril s svojim očetom, se Savel razserdí in reče: „Dobro vém, da ljubiš Isajevega sinú, sebi v sramoto in škodo; zakaj dokler on živí, ti kraljestva ne dosežeš; pri ti priči pošlji ponj, zakaj sin smerti je!“ Jonatan odgovorí: „Zakaj bi umerl? Kaj je storil?“ Nato Savel sulico zagrabi, da bi prebodel Jonatana. Jonatan zbeží in nevarnosti uide. Iz tega pa spozná, da je Savel sklenil Davida umoriti. Zavoljo tega gre Jonatan k Davidu v skrivališe ter mu reče, naj se ne vrača več nazaj. Potem se poljubita ter se jokata obá; Jonatan pa pravi: „Pojdi v miru! Kar sva si v imenu Gospodovem prisegla, pri tem naj ostane!“

54. Davidova velikodušna ljubezen.

† David ni bil nikjer varen pred Savlom, toraj beží na gore Judove. Smertne nevarnosti ga obdajajo od vseh straní. Toda David ne obupa. Z mislijo se tolaži: „Kdor prebiva pod varstvom Najvišega, je varen in nič se mu ní bati.“ Njegovo zaupanje v Boga pa tudi ni bilo osramoteno. Bog ga ne reši le iz vsega Savlovega zalezovanja, temuč mu še celó da Savlovo življenje v roke, da je poskusil njegovo čednost. David poskušnjo slavno prestoji.

† Savlu je bilo povedano, da je David skrit na neki gori. Savel se toraj vzdigne s 3000 možmí, da bi poiskal Davida. Ko David to zve, pride skrivši na tisto mesto, kjer je Savel prenočeval. Vidi, da vse spí po šotoru, gre natihoma z Abisajem, svojim tovaršem, v Savlov šotor ter ga najde, kako je spal. Tudi Abner, Savlov vojvoda, in ljudstvo okoli njega spí. Abisaj tedaj reče Davidu: „Danes ti je dal Gospod tvojega sovražnika v roke; zdaj ga bom tedaj s sulico enkrat zabodel k zemlji, in v drugič ne bo treba.“ David pa mu pravi: „Ne umori ga; zakaj kdo bi stegnil svojo roko na maziljenca

Gospodovega, in bi bil nedolžen? Vzemi sulico, ki je pri njegovi glavi, in kozarec za vodo, in daj ji meni, in odriniva!“ To se zgodí, in nikdo ne vidi in ne čuti nič. Ko David vernivši se pride verh gore, zavpije proti Abnerju in pravi: „Zakaj nisi varoval svojega Gospoda kralja? Poglej, kje je kraljeva sulica, kje kozarec za vodo?“ Savel se na Davidov glas zbudí, in reče: „Ali je to tvoj glas, moj sin David?“ David odgovorí: „Moj glas je, gospod moj in kralj! Zakaj vendèr preganjaš mene, svojega hlapca? Kaj hudega sem ti storil? — Savel zdaj spozna svojo krivico in pravi: „Grešil sem, verni se, moj sin David! Nič več ti ne bom kaj žalega delal. Bodi blagoslovljen, moj sin David!“ Potem se v miru ločita.

* * Ne dolgo potem je bil med Izraelci in Filistejci boj na gorah Gelboe. Ker je Savel vedil, da ga je Bog zapustil, zato je trepetaje šel na vojsko. Veliko Izraelcov pade v boji, med njimi tudi Jonatan in dva druga sina Savlova. Poslednjič je bil tudi Savel sam, ki se je serčno vojskoval, s sovražno sulico težko ranjen. Filistejci so od vseh straní planili nanj, tu so ga hotli vjeti. Savel pa, da bi ne prišel sovražnikom v roke, popade meč in se obupno sam nanj natakne, in umerje.

† David je bil tedaj rešen svojega naj večega sovražnika. Ko mu je bila naznanjena Savlova smert, se je pa v svoji blagoserčni ljubezni spominjal le njegovih dobrih lastnost. Od žalosti je pretergal oblačila, se je milo zjokal in rekel: „Gore Gelboe! posehmal naj ne pada na vas ne rosa, ne dež! Kako so popadali junaki v boji! Savel in Jonatan, ljubeznjiva in lepa v svojem življenji, tudi v smerti nista bila ločena. Moj brat Jonatan! Kakor ljubi mati svojega edinega sina, takó sem jez tebe ljubil!“

III. Moč izraelskega ljudstva, ali od Davida do Roboama (1055—975 pred rojst. Kr.).

55. David, pobožni kralj. Njegova skerb za vnanjo službo Božjo.

Po Savlovi smerti izraelsko ljudstvo Davida za kralja izvoli. V Jeruzalemu si kraljevi sedež zbere. Kmali začne sloveti njegovo imé po vseh deželah; zakaj bil je jako hraber in imel je okoli sebe trideset junakov, ki so opravljali imenitna djanja. Ž njimi je premagal Filistejce in veliko druzih ljudstev. — Še slavnejše je bilo njegovo vladanje zavoljo skerbí, ki jo je imel za srečo svojega ljudstva. Ker ga je navdajal strah Božji, je bil pravičen do vsega ljudstva, in si je volil tudi take svetovavce, ki so mu pomagali, pravično in modro vladati. Še bolj goreče je skerbel za Božjo čast.

* * Tik Jeruzalemskega mesta je bil lep hrib Sion po imenu. Na tem hribu David drag in krasen šotor za skrinjo zaveze napravi. Ko je bil dodelan, jo ukaže z veliko slovesnostjo vanj nesti. Brez števila ljudstva se zbere; vsi knezi izraelski v škerlat oblečeni, duhovni v svojih naj slovesniših oblačilih in nič manj kot 3000 oboroženih mož jo spremlja. Ti, ki pred njo in za njo gredó, na harpe in citre, na zvončeke, bobne in cimbale brenkajo. David sam, gredé pred duhovni, od veselja raja in na harpo brenka.

Pripeval je pa: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru? ali kdo bo počival na tvoji sveti gori? Kdor hodi brez madeža in pravico dela; kdor resnico govori v svojem sercu; kdor s svojim jezikom ne goljufa, tudi ne dela hudega svojemu bližnjemu, in zasramovanja ne sprejema zoper svoje bližnje; kdor svojega bližnjega ne goljufa, in svojega denarja ne daje na obresti, in ne jemlje daril zoper nedolžnega. Kdor takó dela, ne omahne vekomaj.“

† Kolikor krat leviti ki skrinjo nosijo, po šest stopinj storé, David vola in ovna daruje. Še veči darí pa daruje, ko je bila skrinja postavljena v svetem šotoru. Duhovne razdelí na 24 verst, da verstama opravljajo sveto službo. Ravno tako tudi levite razdelí. Zmed njih ne izvoli nič manj ko 4000 pevcov, da so verstama v čast Božjo peli svete pesmi in igrali na glasbino orodje.

56. Davidovo prerokovanje od Zveličarja.

David je tudi, pastirček še in zdaj ko kralj, v Božje poveličevanje zlagal svete pesmi, kterim pravimo psalmi, in je v vseh rečeh ravnal po volji Božji. Zavoljo tega ga Gospod blagoslovi, da se mu izide vse po sreči, in mu tudi obljubo da, rekoč: „Iz tvojega rodú bom obudil enega, čegar sedež bo terdno stal na vekomaj. Jez mu hočem Oče biti, on pa mi bodi sin.“

† Bog je Davidu dal tudi dar prerokovanja. Naj imenitniše njegovo prerokovanje od Božjega Odrešenika in od njegove svete cerkve je:

† „Gospod mi je rekel: Ti si moj sin, danes sem te rodil. Poželi od mene, in dati ti hočem nevernike v tvojo dedino, in v last tečaje svetá.“

„V njegovih dneh bo vshajala pravica in polnost mirú. Pred njim se bodo priklanjali Etijopejci; kralji iz Tarza in otokov mu bodo darov darovali; kralji iz Arabije in Sabe bodo darí prinesli.“

„Jez sem červ, ne pa človek: ljudém v zasmehovanje in zaničevanje: Vsi, ki me vidijo, se mi posmehujejo, in z glavo majajo. Derhal hudobnežev me je obdala; roke in noge so mi prebodli, moja oblačila med se razdelili, in za mojo obleko so vadljali.“

„Ti, o Gospod, ne boš pustil moje duše v peklu, in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu viditi trohnobe.“

„Odprite se, večna vrata, da pojde noter slavni kralj! Ti greš na višave, vjete pelješ jetnike, in darila seboj jemlješ za ljudí. Hvalite Gospoda, hvalite Bogá, ki gre nad nebesa nebes proti izhodu.“

„On je rekel mojemu Gospodu: Vsedi se na mojo desnico, da tvoje sovražnike položim v podnožje tvojih nog. Gospod je prisegel in se ne bo kesal: Ti si duhoven vekomaj po redu Melkizedeka.“

David, čegar rodú je Zveličar, ki se večkrat imenuje sin Davidov, je tudi zveličarjeva predpodoba: v rojstnem mestu, v tihoti in nizkoti, v kteri je živel v svoji mladosti, v zmagi sovražnika Božjega ljudstva, ko kralj in prerok.

57. Absalom se spunta zoper svojega očeta in je kaznovan.

* David, dasiravno poprej ves po volji Božji, se je bil vender že poznejša leta dvakrat hudó pregrešil, s prešestvom z Urijevo ženó in z ubojem nedolžnega Urija. Gospod je toraj k njemu poslal preroka Natana, da mu je očital hudo pregrešenje. David je spoznal svojo pregreho in ves skesan rekel: „Grešil sem zoper Gospoda.“ Nato pravi Natan Davidu: „Gospod ti je greh odvzel; vender pa naj ti umerje naj mlajši sin!“ K ti časni kazni mu jih je Bog še več dodal. David jih je pa ves vdan přenašal in si tudi še sam prostovoljno nalagal ostro pokoro.

* Naj hujše šibo mu je spletel poredni Absalom, njegov lastni sin. — Absalom je bil naj lepši mož v vsem Izraelu. Od podplatov do temena ni bilo madeža na njem. Zlasti pa je imel lepe dolge lasé. Da bi se ljudje zgledovali nad njim, zato si omisli vozov in konjikov in 50 mož, ki so pred njim hodili. Verh tega je vsako jutro stal pri vratih kraljevega poslopja. Vsakega, ki je imel kako opravilo pred kraljevo sodbo, je k sebi poklical, prav prijazno ž njim govoril, ter mu na zadnje rekel: „Tvoje govorjenje se mi dobro in pravično zdí; pa kralj ni postavil nikogar, da bi te poslušal. O ko bi bil jez postavljen za sodnika čez vso deželo, vse bi po pravici sodil!“ Ko je kdo ganjen, da je bil tako prijazno sprejet, pred njega na kolena padel, mu je podal svojo roko, ga objel in poljubil. S to zvijačo si je nakljanal in tudi naklonil serca Izraelovih mož.

*Ko je mislil, da si je že zadosti serc pridobil, nekega dne k očetu kralju gre in pravi: „Rad bi v Hebron šel, da spolnim obljubo, ki sem jo Gospodu naredil.“ — Kralj mu odgovori: „Pojdi v miru!“ Absalom pa iz Hebrona pošlje oglednikov po vseh Izraelovih rodovih, ter jim velí reči: „Kakor hitro boste slišali bučanje trobent, recite: Absalom je kralj v Hebronu!“ In res, velik punt se vzdigne, preslepljeno ljudstvo od vseh straní prihaja in se zbira okoli Absaloma. Ko David to zve, reče svojim služabnikom: „Vzdignite se, bežimo, da nas ne napade Absalom in ne pokonča nas in mesta.“ — David tedaj s svojimi ljudmí iz Jeruzalema čez potok Cedron peš in jokaje

se gre na Oljsko goro. Ko pa dalje beží, ga sreča mož iz hiše Savlove po imenu Semej, kteri je kamne lučal vanj, preklinjaje ga rekoč: „Pojdi iz dežele, pojdi, ti mož kerví!“ Abisaj nevoljin zoper to hudobijo kralju reče: „Zakaj preklinja ta pes mojega gospoda kralja? Pojdem, in mu bom odsekal glavo!“ Ali kralj mu pohlevno in mirno odgovorí: „Pusti ga preklinjati, zakaj morebiti da se Gospod ozre na mojo nadlogo, in da mi z dobrim poverne današnje preklinjanje!“

* David potem gre s svojimi ljudmí čez Jordan. Ko mu pa Absalom tje naproti hití, se David pripravi za boj, rekoč: „Tudi jez grem z vami v boj!“ Vojšaki mu odgovoré: „Ne hôdi! zakaj ako bi tudi zmed nas polovica padla, ne bodo veliko marali; ti pa sam veljaš za deset tavžent.“ Tako tedaj kralj ostane zad, zapové pa Joabu in vsem poglavarjem: „Ohranite mi mladenča Absaloma!“ V velikem gojzdu se boj začne, in pobita je bila Absalomova vojska. Absalom na mezgu pobegne. Ko mezeg pride pod košat in velik hrast, Absalomova glava z dolgimi lasmí na hrastu obvisí, in mezeg, na kterem je sedel, spod njega zdirja. To vidi nekdo in Joabu pové. Joab tri sulice v roke vzame, letí k hrastu in jih Absalomu v nehvaležno serce zasadí. In ko še živí na hrastu in visé trepeče, deset Joabovih mladenčev tje priteče; oní mahnejo po njem in ga ubijejo. Potem njegovo truplo veržejo v globoko jamo in silno velik kup kamenja nanosijo nanj.

* Poslanec Davidu oznanilo prinese, da se je boj zanj srečno izšel. David ga precej vpraša: „Je li dobro mladenču Absalomu?“ Poslanec odgovorí: „Kakor njemu, bodi vsem sovražnikom mojega kralja.“ — David na to začne zeló žalovati, in jokaje se govorí: „Moj sin Absalom! Absalom moj sin! Kdo mi da, da bi bil jez umerl namesto tebe, Absalom moj sin, o Absalom, moj sin!“ Ko se David verne v Jeruzalem,

mu vse ljudstvo naproti pride ter ga z velikim veseljem v mesto pelje.

† David je Jezusu zeló podoben tudi v tem, da je šel čez potok Cedron na oljsko goro, da je blagoserčno odpustil svojemu preganjavcu in zasmehovavcu, in slovesno šel po zmagi v mesto Božje.

58. Davidovo posljednje opominjanje in njegova smert.

† Trideset let je bil David star, ko je prišel na kraljev sedež, in je vladal štirdeset let. Bližal se je toraj čas njegove smerti. Tedaj vse poglavarje in pervake skliče, ter jim tako le govorí: „Poslušajte me, bratje moji, moje ljudstvo! Mislil sem Gospodu hišo zidati, in sem pripravil vse za zidanje. Bog pa mi je rekel: Ti mi ne boš zidal hiše, ker si v tolicih vojskah kri prelival. Salomon tvoj sin naj mi zida hišo, in jez mu bom prestol njegovega kraljestva uterdil, ako bo stanovitno spolnoval moje zapovedi. Opominjam vas toraj zdaj: Spolnujte vse Gospodove zapovedi! Ti pa, moj sin Salomon! Spoznavaj Bogá svojega očeta, in služi mu s popolnim sercom in z voljnim duhom; zakaj Gospod vsem v serce vidi in vse njih misli vé. Ako ga išeš, ga boš našel; ako ga pa zapustiš, te bo zavergel vekomaj.“

† Potem David svojemu sinu zroči zlato in srebro za svete posode, obris za tempelj, za vse potrebno poslopje in za dvoriša, rekoč: „Tako mi je roka Gospodova v serce zapisala. Zidaj toraj sveto hišo, in Gospod bo s teboj.“

† Na to reče vsem: „Delo je veliko, zakaj ne pripravlja se prebivališe človeku, ampak Bogu. Po svojem uboštvu sem pripravljal stroške za hišo svojega Bogá: zlatá in srebra za posode, brona, železa, lesá, drazega kamna in marmeljna na kupe. Tudi vi svoje roke napolnite z darili, ter jih darujte Gospodu!“ In poglavarji in ljudstvo so z veselim sercom dali darov za hišo Gospodovo. David je tega vesel in pravi: „Češen bodi Gospod, Bog Izraelov, od vekomaj do vekomaj! Tvoje je vse, in kar smo prejeli iz tvojih rok, smo ti vernili. Gospod, vedno ohrani sveto voljo njih serc, in daj jim, vedno stanovitnim biti v tvoji službi. Tudi Salomonu, mojemu sinu, daj

popolno serce, da tvoje zapovedi vedno ohrani v svojem sercu." Na to David mirno v Gospodu zaspí.

59. Salomonova molitev in modra sodba.

* * Po Davidovi smerti je bil Salomon kralj v Izraelu. On je ljubil Gospoda in živel je po priporočilih svojega očeta. Gospod se mu enkrat v spanji ponoči prikaže, rekoč: „Prosi, kar hočeš, da ti dam." Salomon odgovorí: „Ti, o Gospod, si me postavil za kralja; pa mlad sem še in ne vém, kam se djati. Daj mi tedaj podučljivo sercé, da prav sodim tvoje ljudstvo, in da vém razločevati med dobrim in hudim." — Všeč je bila Gospodu ta beseda. Gospod mu toraj reče: „Ker si prosil teh rečí, in si nisi prosil dolzega življenja, ne bogastva, ne pogina svojih sovražnikov, ampak modrosti, glej, storil sem ti po tvojih besedah, in sem ti dal sercé modro in razumno takó, da nihče pred teboj ni bil tebi enak, in ti tudi za teboj ne bo. Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal: bogastvo namreč in slavo. Ako boš hodil po mojih potih in boš spolnoval moje zapovedi, kakor tvoj oče, bom tudi podaljšal tvoje dní."

† Kmali potem pridete dve ženi k Salomonu, da bi jima prav razsodil v prepiru, ki ste ga imele; zakaj vsacemu so bile duri odperte do njegovega prestola. Ena zmed nju reče: „Jez in ta žena sve same stanovale v eni hiši. Iméle sve vsaka svojega otroka. Umerl je pa sin te žene po noči; zadušila ga je namreč spé. O polnoči na tihem vstane, ter vzame mojega sina od moje strani, ko sem spala, in ga položí v svoje naročje; svojega sina pa, ki je bil mertev, dene meni v naročje. Ko zjutraj vstanem, najdem ga mertvega; ko ga pri belem dnevu skerbno ogledujem, vidim, da ni moj." — Una žena pa pravi: „Ní tako, kakor govoriš, ampak tvoj sin je umerl, moj pa živí." — Nasproti pa reče perva: „Lažeš, zakaj moj sin živí, tvoj sin pa je mertev." — In tako ste se prepirale pred kraljem. Na to kralj reče: „Meč mi prinesite!" Ko se to zgodí, kralj reče: „Razdelite živega otroka na dva dela, in dajte polovico eni, polovico pa drugi!" Pri teh besedah se prava mati živega otroka silno prestraši, in na glas zavpije, rekoč: „Prosim, gospod, dajte raji uni

otroka živega, nikar ga ne umorite!“ Nasproti pa una pravi: „Naj ne bo ne moj, ne tvoj, ampak razdelí naj se.“ Na to kralj razsodi ter reče: „Dajte uni otroka živega, ne da bi ga umorili; zakaj ona je njegova mati.“ Ves Izrael je to sodbo zvedil in v časti so iméli svojega kralja, ker so vidili, da je Božja modrost v njem.

60. Salomonovi pregovori.

Salomon je modrost, ki mu jo je bil Bog dodelil, tudi skazal v prelepih pregovorih, ktere nam je zapustil. Nekteri naj lepših so ti le:

„Prevzetnost hodi pred zátorom in napuh pred padcom.“

„Kdor hodi z modrimi, bo moder. Kdor je prijatelj z nespametneži, ta bo njim enak. Ako te vabijo grešniki, ne hodi za njimi po njih potih; zakaj njih nogé v pogubljenje tekó. Ne bodi kakor ptiči, kterím se zastonj meče mreža pred očí.“

„Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, svojo dušo varuje. Veliko govoriti ni brez greha. Beseda o pravem času je zlato jabelko v sreberni skledici.“

„Lažnjive ustnice so Gospodu gnjusoba; všeč so mu pa, ki odkritoserčno ravnajo.“

„Kdor svoje pregrehe skriva, mu ne bo dobro; kdor se jih pa obtoži, bo milost dosegel.“

„Majhina je mravlja, pa je vender modrejša od modrih. Pojdi k mravlji, o lenuh, in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Ona nima ne vojvoda, ne učenika, ne oblastnika, pa si vender po leti hrano napravlja in zalogo ob žetvi nabira.“

„Mirna vest je vedna gostija. Bolje je malo po pravici, kakor veliko po krivici.“

„Usmiljenje skazovati in prav delati Gospodu bolj dopade, kakor klavne daritve. — Kdor se ubozega usmili, na obresti posodi Gospodu; on mu bo povernil.“

„Pravični tudi za svojo živino skerbi, krivični pa je neusmiljen.“

„Kakor oglje pri žerjavci in les pri ognji, tako jezen človek prepir napravlja. Pohlevno govorjenje jezo hladi.“

„Ako je lačen tvoj sovražnik, daj mu jesti, ako ga žeja, daj mu vode piti; ker tako živo oglje vsipaš na njegovo glavo, in Gospod ti bo povernil.“

61. Zidanje in posvečevanje tempeljna.

* * Četerto leto svojega vladanja začne Salomon Gospodu sveto hišo (tempelj) zidati v Jeruzalemu na hribu Môrija. Izbere si delavcov iz vsega Izraela, in sicer: 10.000 tacih, ki so cedre in hoje sekali na Libanonu, 70.000 tacih, ki so nosili bremena, 80.000 kamnarjev in 3.300 viših, ki so zapovedovali delavcom. Lahko si je toraj misliti, kolika je bila ta hiša Božja! Narejena in razdeljena je bila sicer po obrisu svetega šotora, toda bila je brez vse primere veča in krasnejša od šotora. Šestdeset komolcov dolga, dvajset komolcov široka in trideset komolcov visoka razun lop, ki so bile okoli nje, in razun dvoriš za duhovstvo in ljudstvo. Notranje stene so bile prevlečene vse s cedrovim lesom, v kterega so bili vrezani kerubimi, palmove drevesa in mnogotere cvetlice, in sicer tako umetno, da se je vidilo, kakor da bi rastle iz stene. Vse

sveto orodje, zlasti 10 miz in svečnikov in 100 posodic, je bilo iz čistega zlatá. Tudi Presveto in Svetiše je bilo okoli in okoli, še celó tla z zlatom prevlečeno, tudi žeblí so bili zlati. Sedem let je Salomon tempelj zidal. Ko ga je dodelal, vse starašine in poglavarje okoli sebe zbere, da prenese skrinjo zaveze v slovesnem obhodu iz svetega šotora v tempelj.

† Salomon, starašini in pervaki rodov in vsa množica je šla pred njo, in gredé so darovali toliko ovác in volov, de jih ni bilo ne prešteti, ne ceniti. Leviti so vbirali in brenkali na cimbale, harpe in citre, 120 duhovnov je pa trobilo s trobentami. Vse je na ves glas, da se je deleč razlegalo, pelo rekoč: „Hvalite Gospoda; zakaj dober je, in njegovo usmiljenje terpí vekomaj!“ Ko skrinjo zaveze prinesó pred tempelj, jo sami duhovni v Presveto spremijo. Precej potem oblak napolni hišo Gospodovo. Salomon pa pade na kolena, svoje roke razpné proti nebesom, in reče: „Gospod, Bog Izraelov! ni ga tebi enacega ne v nebésih gori, ne na zemlji doli. Ako te nebó in nebés nebésa ne morejo obseči, koliko manj ta hiša, ki sem ti jo sezidal? Vender pa naj bodo tvoje očí odperte nad to hišo, in uslišuj molitev svojega ljudstva. Kdor koli moli na tem svetem kraji, usliši ga, ter mu bodi milostljiv.“

† Ko Salomon odmoli svojo molitev, kar ogenj z nebes šine in zažge vse pripravljene daritve. Vse ljudstvo na obraz popada in Gospoda moli. Potem se veselega serca vernejo domú. Salomonu pa se Gospod v drugo prikaže ter mu reče:

„Uslišal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo; posvetil sem to hišo, in moje očí in moje serce bodo ondi vse dní, in bodo pázile na tega, ki bo molil.“

Kakor velik in krasen je bil Salomonov tempelj, pa je vender le slaba podoba naših hiš Božjih, v kterih je Bog in človek Jezus Kristus v vidnih podobah kruha in vina pričujoč, ter nam delí svojo obilno gnado. S kacim spoštovanjem in veseljem bi mogli toraj v naših sv. cerkvah biti!

62. Salomonove veličastvo in njegova smert.

† Salomon je tudi za se veličastno kraljevo poslopje napravil. Njegov sedež je bil slonokoščen, in jako z rumenim zlatom ga je prevlekel. Imel je šest stopnjic, na kterih je stalo dvanajst levčekov po obeh straneh. Tudi si je dal narediti 500 škitov iz čistega zlatá, in jih je obesil po svojem poslopji. Ravno tako so bile zlate vse posode, iz kterih je on pil, in vse mizno in hišno orodje. Zakaj srebra niso visoko cenili, ker so njegove barke iz daljnih krajev obilo prinašale le drago cenjenih rečí in žlahtnih kovin. — Zidal je veliko mest, in vsa mesta je s terdnjavami obdal, zlasti Jeruzalem, tako da je to mesto v lepoti in terdnjavi preseglo skoraj vsa druga tedajšnja mesta po vsem svetu. Salomon je gospodoval od reke Evfrata do egiptovskih mej. Imel je mir z vsemi sosedi, in vsak je brez strahú v njegovem kraljestvu srečno prebival pod svojo terto in smokvovim drevjem. Bližnji in daljni kralji in narodi so ga spoštovali in častili ter mu darov pošiljali. Kraljica iz Sabe je celó še sama prišla, gledat njegovega veličastva in poslušat modrosti njegove. Salomon je bil naj bogatejši in naj modrejši zmed vseh kraljev na svetu.

Kakor veličastna so bila perva, tako žalostna so bila poslednja leta Salomonovega kraljevanja. Ko se je bil že postaral, so mu nevérske ženske sercé spačile. Salomon, dozdaj tako moder, je tako globoko zašel, da je ženskim po volji častíl malike in jim zidal tempeljne. Zato se je Gospod razserdil nad njim, ter mu rekel: „Ker si to storil, bom tvoje kraljestvo tvojemu sinu vzel in ga dal enemu tvojih služabnikov. Vender bom dva rodova pustil tvojemu sinu zavoljo Davida, tvojega očeta.“ — In res, punti so se vzdignili po vseh krajih, ker je preslepljeni Salomon svoje podložne zeló stiskal. Sredi teh stisk pa je Salomon umerl.

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva zatemní,

ali od Roboama do Kristusa (975 pred rojst. Kr. do 1.).

63. Razdelitev kraljestva.

* * Po Salomonovi smerti pride vse izraelsko ljudstvo k Roboamu, Salomonovemu sinu, in mu reče: „Tvoj oče nam je naložil preterd jarem; zlajšaj nam ta težki jarem, pa ti bomo služili.“ Roboam pa jim odgovorí: „Čez tri dní zopet pridite!“ Potem se je posvetoval s starimi svetovavci svojega očeta, ter jih vprašal: „Kako mi svetujete, da odgovorim temu ljudstvu?“ In oni mu odgovoré: „Če danes slušaš to ljudstvo, in jim govoriš pohlevne besede, bodo tvoji hlapci vse svoje žive dní.“ Roboam pa zapusti svèt starih, in si privzame mladenče, ki so bili ž njim vred v mehkužnosti zrejeni. Ti mu pravijo: „Takó govôri temu ljudstvu: Moj oče vam je naložil težak jarem, jez mu bom pa še dodal; moj oče vas je tepel z biči, jez pa vas bom tepel s škorpijoni.“

* * Ko tedaj ljudstvo tretji dan zopet pride k Roboamu, jim je govoril tako, kakor so mu bili nasvetovali mladenči. Ko ljudstvo ta terdi odgovor zasliši, reče: „Kaj nam je Roboam mar?“ In deset rodov si je izvolilo za svojega kralja Jeroboama, ki je poprej bil Salomonov služabnik; Roboamu pa ostanetà le dva rodova: Juda in Benjamin. Od tega časa je bilo izraelsko ljudstvo razcepljeno na dve kraljestvi: „Izrael in Juda. Jeruzalem je ostal poglavitno mesto judovskemu kraljestvu, Samarija pa izraelskemu.

* Žalostni nasledki razcepljenosti se kmali pokažejo. Jeroboam, kralj judovskega kraljestva, namreč v svojem sercu pravi: „Če bo to ljudstvo hodilo v Jeruzalem, opravljat daritve v hiši Gospodovi, obernilo se bo tudi sercé tega ljudstva k Roboamu in kraljestvo bo zopet prišlo k Davidovi hiši.“ Da bi to ubranil, naredi dve zlati teleti, postavi eno v Betelu, eno pa v Danu, in reče ljudstvu: „Nikar ne hodite več v Jeruzalem! Glejte, to sta vaša bogova, ki sta vas izpeljala iz

Egipta!" Tako je ljudstvo zapeljal v malikovanje; zakaj ljudstvo je hodilo teleti molit.

* Roboam, judovski kralj, ni mogel pozabiti odpada deset rodov, in se je z Jeroboamom vojskoval vse svoje žive dní. Tudi njuni nasledniki so bili v vedni vojski med seboj; večkrat so še tuja, celó neverska ljudstva klicali na pomoč. Kralji so bili pa tudi veči del hudobni in so tudi ljudstvo zapeljevali v mnoge pregrehe. V svojih pregrehah so se tudi judovski kralji malikovanju vdali ter so s svojim zgledom tudi ljudstvo judovsko za sabo potegnili.

I. Izraelovo ljudstvo polagama razpada.

64. Preroki: Bog pošlje Elija (912 pr. rojst. Kr.).

* * Kralje in ljudstvo boljšat in na pravo pot pripeljat, je Bog od časa do časa pošiljal svete može, ki se jim je reklo preroki. Z veliko serčnostjo so kraljem in ljudstvu pregrehe očitali, jih z besedo in zgledom k pokori budili, in s čudeži spričevali, da jih je Bog poslal. Njim je Bog tudi velíko prihodnjih rečí razodel, zlasti od obljubljenega odrešenika, čegar rojstvo, življenje, terpljenje, smert in vstajenje so na tanko z vsemi okolišinami popisovali.

* * Tak prerok je bil Elija. — Živel je ob času Ahaba, kralja Izraelovega. Ahab je storil več hudega, kakor vsi njegovi spredniki. Verh druzih pregreh si je še celó nevérko Jezabelo za ženo vzel, in je v vélikem mestu v Samarii maliku Balu tempelj sezidal in log zasadil. Tudi 450 Balovih duhovnov je poklical, duhovne Gospodove pa je ukazal pomoriti. Zdaj Elija prednj stopi, rekoč: „Kakor res živí Gospod, Izraelov Bog, pred čegar obličjem stojim, da ne bo ta leta ne rose, ne dežja, dokler jez ne porečem!" Ahab se razserdi nad temi besedami in Eliju skrivaj po življenji streže. Toraj Gospod Eliju pravi: „Umakni se od tod, in pojdi in skri se pri potoku Karitu, ki je Jordanu nasproti, in ondi iz potoka pí! Krokarjem sem že ukazal, da te ondi živé." — Elija storí po besedi Gospodovi, in krokarji mu prinašajo kruha in mesá vsako jutro, vsak večer; pije pa s potoka.

* * Čez nekoliko dní pa se tudi potok posuší. Zdaj Gospod Eliju reče: „Vstani in pojdi v Sarepto na Sidonsko: zakaj ondi sem zapovedal ženi vdovi, da te preživí.“ Elija vstane in gre v Sarepto. Ko pa pride do mestnih vrat, najde ženo, ki nabira derv. Pokliče jo rekoč: „Daj mi malo vode, da pijem.“ In ko ona gre, da bi mu je prinesla, za njo zavpije, rekoč: „Prinesi mi, prosim, tudi grižljej kruha v svoji roki.“ Ona odgovorí: „Kakor resnično živí Gospod, nimam kruha, razun pešice moke, v loncu in malo olja v verču; glej, ravno sem malo derv nabrala, da ga napravim sebi in svojemu sinu, da jeva potem pa, umerjeva.“ Elija pa ji reče: „Nikar se ne boj! Pojdi, in stori, kakor si rekla; vender meni najprej naredi s tiste močice majhin podpepelnik, potem ga speci sebi in svojemu sinu! Zakaj Gospod tako le govorí: Moka v loncù ne bo pošla, in olje v verču se ne bo zmanjšalo do dneva, ko bo Gospod dežja dal na zemljo!“ — Vdova gre in storí po Elijevi besedi; in od tega dné moka v loncu ne poide, in olje v verču se ne zmanjša.

* Nekoliko potem ženi sin zbolí in umerje. Elija se oberne k Gospodu rekoč: „Gospod, moj Bog, prosim te, naj se verne duša tega dečka v njegovo teló!“ Gospod Elijevo prošnjo usliši, — deček je oživel. Hvaležna vdova Eliju pravi: „Zdaj spoznam, da si ti mož Božji, in da je Gospodova beseda v tvojih ustih.“

65. Elija daruje.

* Potem ko ni bilo tri leta in šest mescov dežja, Gospod Eliju zapové: „Pojdi, in pokaži se Ahabu, zakaj zopet hočem dati dežja na zemljo.“ Elija gre. Ko ga Ahab ugleda, mu serdit reče: „Si li ti tisti, ki nesrečo napravlja Izraelu?“ Elija mu odgovorí: „Izraelu nesreče ne napravljam jez, ampak tí in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili zopovedi Gospodove in ste hodili za maliki. Vender pa zdaj pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in tudi 450 duhovnov Balovih!“ Ahab tako storí, ker ga stiska huda lakota, in tudi sam na goro gre.

* Zdaj Elija pred ljudstvo stopi, rekoč: „Kako dolgo omahujete na dve straní? Če Gospod je Bog, hodite za njim; če je pa Bal, hodite za unim.“ Ljudstvo, osupnjeno, mu besede ne odgovorí. Toraj Elija zopet ljudstvu pravi: „Jez sem sam, prerokov Balovih pa je štiristo petdeset. Dajte nam dva vola; oní naj si izberejo enega ter naj ga razsekajo na kose in položijo na derva, ognja pa naj ne podtikajo; — jez bom pa pripravil druzega vola, in položil na derva, ognja pa ne bom podtaknil. Potem kličite imena svojih bogov, in jez bom klical imé svojega Gospoda; in bog, kteri pošlje ogenj, on bodi Bog.“ — Vse ljudstvo odgovorí: „Prav dober je ta svèt.“

* Balovi preroki, ki so se bili slovesno olišpali in si glavé ovenčali s perjem, enega vola vzamejo ter ga zakoljejo. Potem postavijo oltar, okoli njega plešejo, ter od jutra do poldné vpijejo: „Bal, usliši nas!“ Ali ni ga bilo, da bi bil odgovoril. Elija jih zasmehuje, rekoč: „Bolj na glas vpíte! Morebiti se Bal pogovarja, ali je v gostilnici, ali na potu, ali morda spí; kličite, kličite, da se zbudí!“ Še bolj na glas toraj vpijejo, in se po svoji šegi tudi vrezujejo z nožmí in suličicami, da jih kri oblije. Tako so se spakovali do večera; toda Bal ni slišal njih molitve.

* Tedaj Elija vsemu ljudstvu reče: „Pojdite k meni!“ In ko ljudstvo k njemu stopi, iz dvanajst kamnov oltar postavi, dá skopati grapo (strugo) okoli in okoli njega, derva nanj naloží, razseka vola na kosove, ga na derva dene in reče vode

trikrat vliti nanj, tako da se tudi struga z vodo napolni. Na to Elija k oltarju stopi ter moli, rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, jez pa tvoj hlapec, ki delam po tvoji zapovedi. Usliši me, Gospod, da se učí to ljudstvo, da ti, Gospod, si Bog, in da si tí spreobernil njih serca! — Kar ogenj z nebes pade in povžije žgavni dar, in derva, in kamenje, in poliže tudi prah in vodo, ki je bila v vodotoku. Ko ljudstvo to vidi, pade na svoj obraz, in kliče: „Gospod sam je Bog! Gospod sam je Bog!"

* Elija gre potem na verh Karmela, se k zemlji skloni in moli. Glej, kar od morja sem meglica vstaja. Kmali se pa zatemní nebó, in dež se vsuje in vse se z novega oživí.

66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazen.

Ahab je imel tudi v Jezrahelu poslopje. Tik njega je imel nek mož, Nabot po imenu, vinograd. Nekega dne Ahab Nabotu reče: „Daj mi svoj vinograd, da si iž njega naredim vert, ker je tako blizo

in tik moje hiše. Dam ti boljši vinograd zanj, ali če se ti pripravneje zdí, srebra, kolikor je vreden.“ Nabot pa mu odgovorí: „Bog me vari, da bi ti prodal dédino svojega očeta.“ Zakaj po Mojzesovi postavi ni bilo pripušeno prodajati očetovskih dédin. Ahab se na tem odgovorom razserdí in razkači, tako da se verže na svojo posteljo ter svoj obraz oberne v steno in nič ne jé.

Jezabela, njegova žena, pride k njemu, ter ga vpraša: „Kaj je to? od kod je razžaljena tvoja duša? in zakaj nič ne ješ?“ Ahab ji pové, zakaj. Ona pa mu, zasmehovaje ga, reče: „Pač si velike veljave! Vstani, in jej in dobre volje bodi. Nabotov vinograd ti bom že jest dala.“ — Jezabela se usede in piše ist do starašin in viših v mestu: „Napravite dva hudobna možá, da bosta krivo pričala zoper Nabota rekoč: Preklinjal je Bogá in kralja. Na to ga izpeljite ter ga kamnajte, da umerje. In storili so tako. Nedolžni Nabot je bil kamnjan in psí so lizali njegovo krí.

Ko Jezabela to zve, reče Ahabu: „Vstani, in vzemi v last vinograd Nabotov, zakaj on nič več ne živí.“ Ahab vstane in gre v vinograd Nabotov. Ali Elija mu na božje povelje naproti pride ter mu reče: „To pravi Gospod: Umoril si in krivično blagó sì prilastil! Na tem mestu, kjer so psi lizali Nabotovo krí, bodo tudi lizali tvojo krí. Jezabelo pa bodo psí snedli na Jezrahelskem polji.“

Besede Elijeve se na tanko spolnijo. Tri leta pozneje je bil Ahab na vojski smertno ranjen. Da bi svojim vojšakom ne poderl sercá, je na svojem vozu stal sovražnikom nasproti, ali tekla mu je krí iz rane po dnú vozá, da je umerl. In ko so po njegovi smerti umivali voz, so psí lizali njegovo krí. — Nekoliko

potem je bil Jehu izraelski kralj in je prišel v Jezrahel. Ko Jezabela zve, da ide, namaže si obraz z lepotico, nališpa svojo glavo in skoz okno gleda proti vratom, kjer je Jehu v mesto šel. Jehu nakviško pogleda, pri oknu zagleda Jezabelo, in dvornikom, ki so pri nji stali, reče: „Verzite jo doli!“ In vergli so jo. Mestni zid je bil oškropljen s kervjó in konjska kopita so jo pomandrala, in psí so jedli njeno mesô. Ko Jehu po jedi ukaže, pokopati jo, niso našli druzega, kakor čepino, noge in konec rok.

67. Bog pošlje preroka Elizeja.

** Na Božje povelje Elija Elizeja pokliče za svojega naslednika. Elizej je vidil, kako je Bog Elija v nebesa vzel v viharji na ognjenem vozu z ognjenimi konji. Elijev duh je bil v njem, in tudi on je delal velike čudeže.

* * Elizej je prebival v Jerihi. Od tod je šel enkrat v Betel, kjer so molili zlato tele. Otroci mu iz mesta naproti pridejo in ga zasmehujejo in vpijejo, rekoč: „Pojdi gori, plešec, pojdi gori, plešec!“ Elizej se k njim oberne, in jim žuga v Gospodovem imenu. Kar neutegama iz gojzda planeta dva medveda in jih raztergata dva in štirdeset.

† Nekoliko pozneje Elizej s čudežem ozdraví Namana, bogatega in hrabrega poglavarja vojske sirskega kralja. Naman je bil namreč gobov. Bila je pa pri njem v službi izraelska deklica, ktero so roparji vjeto pripeljali na Sirsko. In ona nekega dne Namanovi ženi reče: „O da bi bil pač moj gospod pri preroku v Samariji; gotovo, on bi ga gob ozdravil!“ Naman to sliši, ter se berž s konji in vozmí na pot odpravi. Ko pride pred Elizejevo hišo, mu Elizej poročnika pošlje, rekoč: „Pojdi, in sedemkrat se umí v Jordanu, in očišen boš!“ Serdit se Naman oberne in pravi: „Menil sem, da bo prišel k meni, in bo klical ime svojega Bogá in me ozdravil. Čemu bi se neki kopal v Jordanu? Niso li boljše naše sirske reke od vseh vod Izraelovih?“

† Naman se serdit oberne ter se odpravlja. Njegovi hlapci pa k njemu stopijo, rekoč: „Oče, ko bi ti bil tudi kaj težkega naložil prerok, bi bil gotovo storil; koliko bolj moraš storiti po njegovi besedi, ko ti je le rekel: Umí se, in boš očišen!“ Naman se vdá, gré, se sedemkrat umije v Jordanu in — bil je čist. — Na to se verne k možu Božjemu in reče: „Res vem, da ni druzega Bogá na vsi zemlji razun Izraelovega! Prosim te tedaj, vzemi kako darilo od svojega hlapca!“ Elizej pa mu odgovorí: „Kakor resnično živí Gospod, ničesar ne vzamem!“ In dasiravno mu je Naman zeló ponujal, ni ga mogel pregovoriti, da bi bil kaj vzel.

† Ko pa Naman nekoliko pota od Elizeja pride, Giezi, hlapec Elizejev za njim priteče ter mu reče: „Moj Gospod me je poslal k tebi rekoč: Zdaj sta prišla k meni dva mladenča zmed preroških sinov, daj jima talent srebrá *) in dvoje praznično oblačilo!“ — Na to Naman pravi: „Boljše je, da vzameš dva talenta.“ Ko tedaj Giezi domu pride z darili, jih poskrije in gre k svojemu gospodu. Elizej pa reče: „Giezi, od

*) Talent srebrá je kakih 1500 goldinarjev našega denarja.

kod si prišel?“ On odgovorí: „Nikamor ni bil šel tvoj hlapec.“ Elizej se nad prederzno lažjo razserdi, in hlapcu pravi: „Ali ni bilo moje seréé v pričo, kadar se je mož vernil s svojega vozá tebi naproti? Zdaj si prejel srebro in oblačila, da si kupiš oljnikov in vinogradov, ovác in volov in hlapcov in dekel; pa tudí gobe Namanove se bodo prijele tebe za vselej.“ In Giezi gré spred njega, že ves gob bel kakor sneg.

† S tacimi čudeži in prerokovanjem je Bog Elizeja še velikokrat poterdil za svojega poslanca ter ga povelíčal. Naj bolj ga je pa povelíčal po njegovi smerti. Nekoliko časa po njegovi smerti namreč tuji razbojniki prideró v deželo. Ravno neki možje merliča zakopujejo zraven Elizejevega groba; kar razbojnike ugledajo, in v tem strahu merliča veržejo v Elizejev grob. Komaj se pa merlič dotakne kostí svetega preroka, se zopet oživí ter se postavi na noge.

68. Prerok Jona Ninivam, neverskemu mestu, pokoro oznanuje (826 pred rojst. Kr.).

Po Elizejevi smerti je Bog obudil preroka Jona, da bi tudi nevernikom milost skazal. Ninive, veliko in poglavítno mesto asirskega kraljestva, je bilo namreč vdano vsem pregreham. Zatò Gospod Jonu pravi: „Pojdi v Ninive, in ondi pokoro oznanuj; zakaj njih hudobija je prišla do mene.“ Jona pa s tem poveljem Božjim ni zadovoljen; zakaj bolj ušeč bi mu bilo, da bi bil Bog Ninive pokončal zavolj njih pregreh. Toraj gre k morju, in v barko, ki je imela na Špansko odriniti, stopi, da bi jo potegnil čez morje in se Gospodu umaknil. Ali Bog silen vihar pošlje, tako da je bila barka v nevarnosti potopiti se. Da barko zlajšajo, mornarji in brodarji vse težje orodje in blago v morje pomečejo. V sili vsak k svojemu Bogu vpije in ga kliče na pomoč. Jona pa je na dnu barke spal. Vikši brodar gre k njemu ter mu reče: „Kako vender moreš tako terdo spati? Vstani, kliči k svojemu Bogu, morebiti se nas On usmili, da ne poginemo.“ Brodarji pa med sebej tako le govoré: „Vadljajmo, da zvemo, kdo je kriv te nesreče, ki nas je zadela.“ Vadljajo, in vadlja zadene Jona. Zdaj Jona možem spozna svoj greh, in pravi: „V morje me veržite, zakaj jez vem, da je zavoljo mene prišel ta vihar nad vas.“

Brodniki mu hočejo prizanesti, in proti suhemu veslajo, da bi ga na suho djali; toda ni se dalo, ker morje žene čedalje više valove, tako da jih zagrinjajo. Primejo toraj Jona ter ga v morje veržejo, — in pri té priči morje utihne od svoje ihte. Ravno ob tem času Bog nakloni, da pride velika morska riba, in požre Jona. Jona je bil v ribjem trebuhu tri dní in tri nočí, in je ondi molil in Gospoda klical na pomoč. Bog ga usliši; — na Gospodovo povelje riba tretji dan Jona na suho verže.

* Zdaj Bog Jonu vnovič zapové, naj gre v Ninive pokoro oznanovat. Jona se vzdigne in gre dan hodá notri v mesto in vpije: „Še štirdeset dní in Ninive bodo pokončane!“ Ninivljani jamejo verovati Gospodovim besedam, post napovedó, in vsak, bodi velik ali majhin, se v spokorno obleko obleče. Tudi kralj rasovnik obleče, se s pepelom potrese in ukaže po Ninivah razklicati: „Slehern naj se spreoberne od svojih hudobnih potov; kdo vé, morebiti se Bog potolaži in nam odpustí, da ne poginemo?“ In zares! Ko Bog vidi, da so se Ninivljani spreobernili, se jih usmili in od njih odverne nesrečo, ktero jim je bil zažugal.

* Jona pa je bil med tem šel iz mesta ter se usedel proti izhodu v senco, da bi bil vidil, kaj se bo z mestom zgodilo. Ko vidi, da je Bog prizanesel mestu, ga nevolja obide, da si želí umreti. Bog mu toraj prav očitno pokaže, kako napačne so njegove misli in želje. Gospod namreč dá, da nad Jonam zrase kloščevina (neka buča), in senco dela njegovi glavi. Tega je Jona prav vesel. Drugo jutro pa Bog pošlje červa v kloščevino, ki jo spodjé, da usahne. Ko izhaja solnce, Bog pošlje vroč veter, in solnce Jona tako žge v glavo, da je skoraj medlel. Zopet se ga loti nevolja in želi si smerti. Pa

zdaj mu Gospod reče: „Tebi je žal za kloščevino, ktere nisi ne sadil, ne redil, ki je v eni noči zrasla in v eni noči usahnila; meni pa bi se Ninive ne smilile, v kterih je več ko 120.000 ljudí, ki ne vedó, ktera roka je desnica, ktera pa levica, in zraven še toliko živine?“

† Jona, ki je bil tri dni v ribjem trebuhu in je bil veržen na suho tretji dan, je predpodoba Odrešenika, ki je bil tudi tri dní v grobu in je tretji dan od smerti vstal.

69. Izraelovo kraljestvo za vselej jenja (722 pred rojst. Kr.). Tobija v asirski sužnosti.

* * Gospod ni jenjal, svetih prerokov pošiljati Izraelu, ki so mu oznanovali pokoro z besedo in z djanjem; vender so Izraelci vedno hudobniši prihajali in čedalje globokeje se pogrezovali v pegrehe. Zastonj so jim preroki žugali strašne kazni Božje. Kar se utrudi Božje usmiljenje, in strašne kazni nad nje pridejo. Salmanasar, asirski kralj, z veliko vojsko v deželo udari, poglavitno mesto Samarijo tri leta oblega, ga premaga in skoraj vse prebivavce Izraelovega kraljestva v sužnost odpelje na Asirsko.

† Namesti odpeljanih Izraelcov Salmanasar neverska ljudstva iz svojega kraljestva naseli v zapušeno deželo. Asirski naseljenci se pa čedalje bolj družijo z ostalimi Izraelci, tako da so bili ž njimi eno ljudstvo. Ti, ki so prebivali proti severju, so se imenovali Galilejci, ti proti jugu Samarjani, po Samariji, nekdanjem poglavitnem mestu; ti unkraj Jordana pa Perejci *). — Vera samarijanskih prebivavcov je bila mešanica iz judovske in neverske; zavoljo tega so jih jako sovražili prebivavci Judovega kraljestva, ki so se radi imenovali Jude, da so se od njih ločili.

† Ti, ki so bili odpeljani na Asirsko v sužnost, se niso nikdar več vernili, in konec je bilo Izraelovega kraljestva. Bog pa tudi teh nesrečnih ni popolnoma zapustil; to nam kaže zlasti zgodba pobožnega Tobija. Tobija se je z mladega, ko je bil še v Izraelovem kraljestvu, hudobnežev ogibal, ter

*) Glej zemljovid.

na tanko spolnoval Gospodove zapovedi. Zato mu je Bog naklonil Salmanasarjevo serce, tako da mu je ta kralj dal privoljenje, iti kamor koli je hotel. Hodil pa je okoli vseh, ki so bili v sužnosti, in jih je opominjal in tolažil. Tudi svojega premoženja jim je delil, lačne je nasitoval in oblačil nage.

† Salmanasar umerje, in namesto njega je bil kralj njegov sin Senaherib. On Tobiju ni bil vdan; preganjal je Izraelce, in jih je dal veliko pomoriti. Tobija pa se je bolj bal Bogá, kot njega; v svoji hiši je skrival trupla pomorjenih ter jih pokopaval o polnočí. Kralj to zve in dá povelje, Tobija umoriti; tudi mu vzame vse premoženje. Tobija s svojo ženo in svojim sinom zbeži od tod in se kralju skriva. Čez 45 dní kralja lastni njegovi sinovi umoré. Zdaj se Tobija domú verne, in vse svoje premoženje zopet nazaj dobí.

† Vender pa Asirjani ne nehajo Izraelcov preganjati; ravno tako tudi ne jenja Tobija dobro delati: ubite je pokopaval kakor prej in skoraj vse premoženje je razdal. Nekega dné od pokopovanja truden domú pride, k steni leže in zaspí. Kar mu iz lastovičjega gnjezda gorkega blata pade v očí, — in oslepil je. Tobija pa ne toži zato, temuč nepremakljiv ostane v strahu Božjem in Bogu še hvalo daje za terpljenje vse dní svojega življenja.

† Ana, njegova žena, je vsak dan hodila tkat in ga je živila z delom svojih rok. Prigodí se, da dobi kozlička v dar in ga domú prinese. Tobija dvomi, da bi si ga bila prislužila, toraj ji reče: „Glejte, da bi ne bil kje ukraden! Dajte ga gospodarju nazaj; ker kaj ukradenega ne smemo ne jesti, ne dotakniti se!“ Ana, sicer pridna in poštena, pa prenagla žena, mu te besede zeló zameri in pogostoma očita. Tobija pa le na tihem zdihuje in moli.

70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi Tobija pa gre na pot.

† Tobija, ki so ga mnogotere nadloge terle, meni, da bi utegnil kmali umreti. Toraj svojega sina k sebi pokliče ter mu za slovó dá veliko lepih naukov in ganljivih opominov.

† „Moj sin," tako le govorí, „kadar Bog k sebi vzame mojo dušo, moje teló pokoplji! Spoštuj svojo mater vse dní njenega življenja, in spominjaj se, kakošne in kolikošne nevarnosti je prestala zavoljo tebe! In kadar bo tudi ona dopolnila čas svojega življenja, jo pokoplji zraven mene."

„Vse dní svojega življenja imej Boga v spominu, in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne pušaš zapoved Gospoda našega Bogá."

„Varuj se, moj sin, vse nečistosti, in napuhu ne pušaj gospodovati ne v svojih mislih, ne v svojih besedah; zakaj v njem se je vsa spačenost začela!"

„Kdor ti kaj dela, mu berž daj plačilo! Glej, da ti nikdar druzemu ne storiš, česar nočeš, da bi kdo drugi tebi storil!"

„Od svojega premoženja dajaj milošnjo! Ako imaš vèliko, obilno dajaj; če imaš malo, daj tudi malo iz dobrega sercá!"

„Bogá vsaki čas hvali, in prôsi ga, da vodi tvoja pota! Nikar se ne boj, moj sin, revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Boga bojimo, se vsega greha ogibamo in dobro delamo."

† Ganjenega serca mladi Tobija odgovorí: „Oče, vse bom storil, karkoli ste mi zapovedali."

† Po tem podučevanji Tobija svojega sina pošlje v daljno mesto Ragez, star dolg izterjat. Preden pa mladi Tobija odide, mu oče reče, naj si poiše zvestega tovarša. Tedaj Tobija gre in najde lepega mladenča stati prepasanega in kakor za pot pripravljenega. Bil je angel Rafael. Toda Tobija ni vedil, da je angel Božji. Pozdravi ga in pravi: „Dobri mladeneč, ali veš pot, ki derží v medijansko deželo?" On mu odgovorí: „Vem!" Mladi Tobija toraj mladenča seboj k očetu pelje. In ta mu pravi: „Ali bi peljal mojega sina do Gabela v Ragez?" Mladeneč odgovorí: „Peljal ga bom tje, in spet nazaj pripeljal k tebi." Na to stari oče obema reče: „Srečno hodita, Bog bodi na vajnem potu, in njegov angel naj vaji spremlja!"

† Na večer pervega dné prideta do reke Tigride. Tobija k vodi gre, da bi si noge umil; kar silno velika riba pride, da bi ga požerla. Tobija se ustraši in na ves glas zavpije: „Gospod, nad me gre!" Angel mu pa reče: „Primi jo za žabre (dušnice) in potegni jo k sebi!" Tobija tako storí, in ribo na suho potegne. Potem mu angel reče: „Iztrebi to ribo; in si ohrani njeno serce, in žolč, in jetra; zakaj te reči se potrebujejo v ozdravljanje." Tobija uboga. Nato ribo speče; kolikor je ne snesta, jo osolita in jo seboj vzameta na pot.

† Ko do nekega mesta prideta, Tobija reče: „Kje hočeš, da ostaneva?“ Angel odgovorí: „Tukaj je nek mož, po imenu Raguel, iz tvojega rodú je, in ima hčer z imenom Sara. Snubi jo pri njenem očetu, in dal ti jo bo za ženó.“ Tobija odgovorí: „Slišim, da je že imela sedem mož, ktere ji je hudi duh pomoril. Zato se bojim, da bi se tudi meni kaj tacega ne zgodilo, in da bi po tem tacem svojih staršev, ker sem njih edini otrok, od britkosti ne spravil v zemljo.“ — Ali angel Rafael mu reče: „Poslušaj, povedal ti bom, kdo so, čez ktere imá hudič oblast: Oni so namreč, ki tako stopijo v zakon, da Bogá od sebe in iz svojega serca odženó in le svoji poželjivosti strežejo. Ti pa, kadar jo boš vzel, tri dní mòli ž njo; in pregnan bo hudobni duh.“

† Šla sta toraj k Raguelu. On ji z veseljem sprejme; in ko se mu Tobija dá spoznati, ga jokaje objame, in poljubi rekoč: „Blagor ti, moj sin, ker si sin dobrega in premožnega moža.“ In Ana, Raguelova žena, in Sara, njegova hči ste se tudi jokale. Potem Raguel ukaže gostje napraviti. Ko se k mizi usedejo, Tobija reče: „Jez danes tukaj ne bom ne jedel, ne píl, dokler moje prošnje ne uslišiš, in mi ne obljubiš v zakon dati Sare, svoje hčere.“ Raguel si pomišljuje. Ali angel mu reče: „Nikar se ne boj je mu dati; zakaj on se Bogá boji.“ Raguel zdaj privoli, prime desnico svoje hčere, jo položí v desnico Tobijevo in reče: „Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov bodi z vama, on naj vaji zveže in dopolni nad vama svoj blagodar!“ Potem gostujejo. Tobija in Sara tri dní

molita, in hudobni duh je — zginil. Na Tobijevo prošnjo angel sam v Ragez gre po denarje.

71. Tobija se domú verne.

† Ko že štirnajst dní preteče, Raguel Tobiju pravi: „Ostani tukaj, in jez bom poslal tvojemu očetu povedat, da si zdrav.“ Tobija pa mu odgovorí: „Vem, da moj oče in moja mati že dní štejeta, in da terpita zavoljo mene.“ Raguel zdaj Tobiju Saro dá in polovico vsega svojega premoženja, rekoč: „Sveti angel Gospodov bodi na vajnem potu in vaji zdrava tje pripelji, da najdeta vse prav pri svojih starših.“ — Ko so bili na pol pota, Tobija in Rafael naprej hitita. Rafael pa Tobiju reče: „Kadar prideš v svojo hišo, precej moli, stopi k svojemu očetu, in namaži nad njegovimi očmí tega ribjega žolča, ki ga seboj neseš, in vedi, da se bodo kmali odperle njegove očí, in tvoj oče bo zopet gledal svetlobo nebá, ter se bo veselil tvojega pogleda.“

† Med tem Tobijevi starši silno žalujejo, da sina še ni domú. Njegova mati se neprenehoma joka, in reče: „Oh, moj sin! zakaj sva te poslala na tuje, tebe, svetlobo najnih očí, palico najne starosti, tolažbo najnega življenja, upanje najnega zaroda? Ne bi te bila imela od sebe spustiti!“ Zastonj jo Tobija tolaži, ni se dala utolažiti. Vsak dan ven teka in hodi posedat ob potu na hribček, od kodar se je deleč okrog vidilo. Kar od deleč zagleda svojega sina in ga v tem hipu spozná. Naglo se verne možu povedat ter pravi: „Tvoj sin gre!“ Komaj to izgovorí, že priteče psiček, kterega je bil sin seboj vzel, se dobrika in z repom mahlja. Slepi oče vstane, gre ob roki svojega hlapca sinu naproti, ga objame in poljubi, in on in njegova žena jameta od veselja jokati. Tudi sin je jako vesel, zlasti da najde svojega ljubega očeta ne le živega, ampak tudi še pri moči.

† Ko so Boga molili in zahvalili, so se usedli. Zdaj Tobija ribjega žolča vzame in pomaže ž njim očí svojega očeta. Čez pol ure se jame bela mrena lušiti iz očí, kakor jajčja kožica, Tobija jo prime in potegne iz očí in — starček zopet spregleda. Vsi pričujoči Bogá hvalijo, in Tobija reče: „Hvalim te, o Gospod, Izraelov Bog, da si me pokoríl in zopet ozdravil;

glej, zopet vidim Tobija, svojega sina.“ Čez sedem dni tudi Sara pride, in vsa družina se neizrečeno veselí.

† Mladi Tobija svojim staršem pripoveduje vse dobrote, ki mu jih je angel skazal. Poslednjič svoj govor sklene, rekoč: „Nemogoče je sicer, da mu vredno povernemo vse njegove dobrote; pa prosim te, moj oče, da ga prosiš, morebiti da vzame polovico vsega, kar smo prinesli.“ Pokličeta ga v hišo ter ga prosita, da bi vzel polovico. On pa jima reče: „Častita Bogá nebeškega in hvalita ga, ker vama je svojo milost skazal. Molitev s postom in z milošnjo je boljša, kakor spravljati zaklade svetá. Kadar si s solzami molil, in merliče pokopaval, sem jez tvojo molitev nosil pred Gospoda. In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila. Gospod pa me je poslal, tebe ozdravit in Saro hudiča rešit; jez sem namreč Rafael, eden zmed sedmerih angelov, ki stojimo pred Gospodom.“ — Ko to zaslišita, se ustrašita in trepetaje na svoj obraz padeta. Angel pa jima reče: „Mir vama bodi, nikar se ne bojta! Po Božji volji sem bil pri vama, Bogá toraj hvalita in njemu prepevajta slavo!“ — Rekši spred njunih očí zgine. Oná sta pa tri ure na obrazu ležala in Bogá hvalila, in ko vstaneta, sta oznanovala vsa njegova čuda. — Oče in sin sta še dolgo vesela živela, in potem mirno in srečno v Gospodu zaspala.

II. Judovo kraljestvo polagama razpada.

72. Preroka Joel in Mihej (790 do 730 pred rojst. Kr.).

Tudi v Judovo kraljestvo je Bog pošiljal mnogo prerokov, ki so z močnim glasom oznanovali pokoro. In res, judje so se večkrat s pravim kesanjem vernili k Bogu, ter so mu služili zopet odkritoserčno. Toda njih spreobernjenje je le malo časa terpelo. Toraj so preroki z žalostnim sercom začeli tudi njim napovedovati Božje kazni, ki so tudi kmali prišle nad nje. Edino tolažbo so našli v mislih na prihodnjega

odrešenika, kterega jim je Bog čedalje očitneje pred oči stavil.

Tako, postavimo, je prerok Joel govoril od mesija:

„Poslušajte to, vi stari, in vlecite na ušesa, vsi prebivavci po deželi; trobite na trobento na Sionu in tulite na sveti Božji gori! Dan Gospodov pride in je blizo: dan temote in mraka, dan oblakov in viharja. Ljudstvo se vzdiguje, močno in brezštevilno; pred njim je žreč ogenj, za njim pa smodeč plamen, od hiše Božje bodo vzete jedne in pitne daritve. Toraj pretergajte svoja serca, ne pa svojih oblačil, in spreobernite se k Gospodu, svojemu Bogu. Duhovni naj plakajo, rekoč: Zanêsi, o Gospod, zanêsi svojemu ljudstvu! In Gospod odgovorí: Svojemu ljudstvu bom spet milostljiv. In zgodilo se bo poslednje dní: izlil bom svojega Duhá čez vse mesó.“

Skoraj ravno tako prerok Mihej prerokuje:

„Poslušajte, poglavarji Izraelove hiše, ki studite pravico in Jeruzalem s kervjo in krivico napolnujete! Zavoljo vas bo Jeruzalem kakor groblja in tempeljnova gora, kakor gozdna višava. Toda, zgodilo se bode poslednje dní, da bo gora hiše Gospodove povikšana nad griče, in ljudstva bodo vrela k nji. Ti Betlehem Efrata, majhin si med tavženti v Judu, iz tebe pride Gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dní.“

73. Kralj Ozija si duhovsko oblast prilastuje, in Bog ga z gobami kaznuje (770 pred rojst. Kr.).

† Med malim številom dobrih vladarjev Judovega kraljestva je bil kralj Ozija, ki je vladal dve in petdeset let Dolgo je delal dobro pred Gospodom. Zato je bil tudi Gospod

ž njim v vseh njegovih delih. Ali, v svoji veliki sreči se prevzame, da si prilastuje celó duhovsko oblast. — Enega dné gre v tempelj Gospodov, ter hoče zažgati kadilo na kadilnem oltarji. Precej za njim gre Azarija, véliki duhoven in ž njim 80 duhovnov Gospodovih, prav serčnih mož, in se kralju ustavijo, rekoč: „Ni tvoje opravilo, Ozija, da bi zažigal kadilo Gospodu. To gré le duhovnom, ki so posvečeni v tako službo. Pojdi iz svetiša, ne zaničuj ga, ker ti to ne bo šteto v čast pri Gospod-Bogu.“ — Nato se Ozija razserdí in v roki kadilnico deržé pretí duhovnom. Pri té priči pa se spočnejo gobe na njegovem čelu vpričo duhovnov pri kadilnem oltarji. Z grozo in strahom viši duhoven in vsi drugi duhovni na njegovem čelu gobe ugledajo in ga naglo iz svetiša ižženejo. Pa tudi on sam se šibe Gospodove prestraši in hití iz svetiša. Poln gob je stanoval v posebni hiši, da bi se jih kdo od njega ne nalezel. In bil je gobov do smerti.

74. Izaijevo prerokovanje (760 — okoli 700 pred rojst. Kr.).

Prebivavci Judovega kraljestva so malikovali še celó ob času, ko je králj Ozija še ponižno Gospodu služil. Bog jim toraj pošlje vélikega preroka Izaija. Ta prerok je nezvestemu ljudstvu z ostrimi besedami napovedoval mnogotere šibe Božje, ki so se na tanko spolnile. Verh tega je pa od Boga prejel toliko in tako razločnega razodenja od prihodnjega odrešenika, da bi bravec njegovega prerokovanja lahko mislil, da je Izaija živel z mesijem ob enem času, ne pa 700 do 800 let pred njim.

Med njegovimi mesijevimi prerokbami so naj imenitnejše te le:

„Glejte, Devica bo spočela in Sinú rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel (Bog z nami).“

„*Mladika bo pognala iz Jesetove*[*]*) korenine. Duh Gospodov bo nad njim počival, duh modrosti in razumnosti, duh svéta in moči, duh vednosti in pobožnosti, in duh strahú Božjega ga bo napolnoval.*“

„*Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan, in na njega rami je poglavarstvo, in imenuje se Prečudni. Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar mirú.*“

„*Glas vpijočega v pušavi (zadoní): Pripravite pot Gospodu, ravne naredite v pušavi steze našemu Bogu. Vsaka dolina bodi zvišana in vsak hrib in grič bodi znižan, in krivo bodi ravno, in grudasto bodi ravna pot.*“

„*Gospodov duh je nad menoj, ker me je Gospod pomazilil; poslal me je pridigovat krotkim, da ozdravim pobite v sercu, in oznanim jetnikom prostost, in zapertim rešenje; da okličem spravno leto Gospodovo in dan maševanja našega Bogá.*“

„*Bog sam bo prišel, in vas bo rešil. Tedaj se bodo slepim očí odperle, in ušesa gluhih bodo odmašena; tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih bo razrešen.*“

„*Svoje teló sem dal njim, ki so me bili: svojega obličja nisem obernil od njih, ki so me zasramovali in zapljevali.*“

„*Darovan je, ker je sam hotel, kakor jagnje je peljan na zákol, in ne odpre svojih ust.*“

„*Njega bodo narodi molili, in njegov grob bo častitljiv.*“

---

*) *Jese = Isaj.*

75. Pobožni kralj Ezekija (728—699 pred rojst. Kr.).

Ena naj strašnejših šib Božjih je Judove prebivavce zadela, ko je Ahaz kraljestvo vladal. Ahaz je bil namreč naj hudobniši zmed vseh kraljev; on ni maral ne za Bogá, ne za postavo, ne za preroke. Še celó svoje lastne otroke je daroval Molohu, maliku ognja; vse posode v tempeljnu je poterl in njegova vrata zaklenil. Toraj ga je Bog dal sovražnikom v roke, in bilo je ob enem dnevu 120.000 mož pomorjenih, 200.000 žen, sinov in hčer pa v sužnost odpeljanih.

Kmali potem Ahaz umerje. Na kraljev sedež pride njegov sin Ezekija. On malíške oltarje razdene, vrata tempeljnova zopet odpre, zbere duhovne ter jim pravi: „Posvetite se in očistite hišo Gospodovo! Naši očetje so jo zapustili, njena vrata zaperli, svetilnice pogasili, kadila niso zažigali in ne darovali žgavnih daritev v svetiši Gospodovem. Zato je serd Gospodov prišel nad Juda in nad Jeruzalem, in z mečem so bili pokončani naši očetje.“

Blagoslov Gospodov očitno spremlja vsa dela tega pobožnega kralja, in Judovo kraljestvo je kakor vnovič oživelo. Čez nekaj let se zgodí, da Senaherib, asirski kralj, pridere v deželo in oblega Jeruzalem. Ezekija v silni stiski gre v Božjo hišo môlit. Tudi duhovnov v spokornih oblačilih pošlje k preroku Izaiju, ter ga prosi, da bi tudi on k Bogu klical za pomoč. Izaija pa mu sporočí, rekoč: „Nikar se ne boj, Gospod je uslišal tvojo prošnjo. Asirski kralj se bo vernil v svojo deželo in tam bo z mečem pokončan.“ Še tisto noč pride angel Gospodov in v asirskem

šotoriši pobije 185.000 mož. Groza Senaheriba obide, ko zjutraj zagleda tolikanj merličev, od oblege odjenja in se s sramoto verne v svojo deželo. In ko stopi v hišo svojega malika, ga njegova lastna sinova z mečem umorita.

Tiste dni Ezekija za smert zbolí. Na Božje povelje prerok Izaija k njemu pride, ter mu reče: „Naróči za svojo hišo, ti boš namreč umerl.“ Ezekija se ustraši, se poln zaupanja oberne na stran proti tempeljnu in s solznimi očmí moli: Gospod, spomni se, kako sem hodil pred teboj v resnici in s popolnim sercom, in sem delal, kar je bilo prijetno pred teboj.“ Njegovo zaupanje ni bilo osramoteno. Zakaj preden Izaija pride čez polovico kraljevega poslopja, se Gospod oglasi, ter mu pravi: „Verni se, in v mojem imenu Ezekiju reci: „Vidil sem tvoje solze in uslišal tvojo molitev. Tretji dan že pojdeš zdrav v tempelj Gospodov, in dodal bom tvojemu življenju še petnajst let.“ In kakor mu je Gospod obljubil, tako se je zgodilo. Ezekija še petnajst let srečno vlada in potem umerje.

76. Judita.

† Prebivavci Judovega kraljestva po kratki pokori kmali spet Gospoda pozabijo. Toraj Gospod novo strašno šibo pošlje nad nje, ki bi bila konec storila vsemu kraljestvu, ako bi ga ne bila rešila junaška serčnost neke svete žene. Asirski vojvoda Holofern namreč z veliko vojsko v deželo udari, da bi tudi Judovo kraljestvo asirskemu kralju spravil pod oblast. Holofern je bil že vse uterjene mesta in gradove okoli in okoli užugal in nesrečnim prebivavcom pokazal svojo divjo grozovitnost. Zdaj pride pred Betulijo, oblega to mesto, zapre prebivavcom vodo, ki je v mesto tekla in postavi straže k studencom, ki so bili zunaj mestnega ozidja. Prebivavci v mestu terpé veliko žejo ter sklenejo podati se, ako jim Bog ne pošlje pomoči v petih dneh.

† To stisko sliši pobožna vdova, po imenu **Judita**; bila je silno bogata in sprelepega obličja, pa vender je s svojimi deklami na tihem živela, ostra oblačila nosila in se postila zunaj praznikov vse dní svojega življenja. Iz usmiljenja do stiskanega ljudstva k mestnim starašinom gre, jim serčnost dela in poslednjič reče: „Ponižajmo se pred Gospodom, in osramotil bo naše sovražnike. Šibe Gospodove so nam v poboljšanje, in ne v pokončanje.“ Starašini ji odgovoré: „Vse, kar si govorila je resnično. Prôsi toraj zdaj za nas, ker si sveta žena.“ Zdaj se Judita odpravi v svojo molitevnico, ostro oblačilo obleče, svojo glavo s pepelom potrese, pade pred Gospoda ter moli.

† Gospod jo usliši ter ji razodene, kako naj reši svoje ljudstvo. S terdnim sklepom, svoje delo doveršiti, vstane, spokorno oblačilo sleče, se umije, pomazili, v naj lepša oblačila obleče, in gre s svojo deklo v asirsko šotoriše. Vojšaki jo k Holofernu peljejo, ona pa pri njem in pri njegovih služabnikih s svojim govorjenjem milost najde. Holofern namreč misli, da se je ločila od svojega ljudstva, toraj svojim dvornikom ukaže, Judito pustiti hoditi iz šotoriša in v šotoriše, kadarkoli se ji bo zdélo. Četerti dan Holofern napravi gostje svojim vojvodom. Bil je dobre volje in je silno veliko vina pil, tako da se ves pijan na posteljo vleže in v šotoru obleži. Njegovi gostje pa še dalje pijejo in še le v pozni noči vsi vinjeni se podajo iz šotora. Okoli šotora je bilo vse v terdem spanji. Ta hip si Judita izvoli, da izpelje svoj sklep. K Holofernovi postelji namreč stopi, moli s solzami in giblje z ustnicami na tihem, rekoč: „Poterdi me, o Gospod, v ti uri.“ Na to seže po Holofernov meč, ki je na stebru visel, ga potegne iz nožnic, prime za lasé njegove glave, udari dvakrat po njegovem vratu ter mu odseka glavo; jo da svoji dekli, ki je zunaj šotora čakala in ji ukaže, jo v svojo mavho djati.

† Na to gre po navadi iz šotoriša v mesto, ljudstvo skliče, pokaže Holofernovo glavo, rekoč: „Hvalite Gospoda, ki ni zapustil teh, ki vanj zaupajo, in je z mojo roko umoril sovražnika svojega ljudstva! Kakor resnično Gospod živí, me je njegov angel varoval, ko sem od tod šla in tam bila in se od ondot sem vračala, in Gospod ni pripustil svoje dekle oskruniti.“ — Zdaj vsi molijo Gospoda in Ozija, poglavar

Judovega ljudstva, reče: „Oblagodaril te je, o hčí, Gospod pred vsemi ženami na zemlji.“ Po tem z velikim vpitjem planejo nad Asirjane. Perve straže tečejo v šotoriše pravit, da gredó Judje na boj. Ogledniki, ki to vidijo, k Holofernovemu šotoru tečejo, in pred vratmi ropotajo, da bi ga zbudili. Ali vse zastonj, Holofern se ne zbudí. Zdaj se nekteri prederznejo, gredó v hram, in, o groza, Holofernovo truplo ugledajo brez glave, vse okervavljeno na tleh. Nesterpljiv strah in trepet prepade vse, neznansko vpitje vstane po šotoriši, in Asirjani na vso moč bežé. — Od veselja, da so čudovito rešeni, se vsi prebivavci mesta Betulije zberejo, in enoglasno Judito hvalijo, rekoč: „Ti si slava Jeruzalemu, ti veselje Izraelu, ti čast našega ljudstva!“ Potem tri mesce veselo praznujejó zavolj srečne zmage. In Judita je bila visoko spoštovana pri vsem Izraelu. V visoki starosti umerje, vse ljudstvo žaluje za njo.

† Judita je nekako predpodoba Marije Device, ki je po svojem Božjem Sinu slavno premagala naj hujšega sovražnika vsega človeškega rodú. Zato jo angeli in ljudje blagrujejo zmed vseh njenega spola.

77. Judovo kraljestvo razpade (588 pred rojst. Kr.). Daniel v Babilonski sužnosti.

* * Tudi pri prebivavcih Judovega kraljestva poslednjič vse šibe Božje nič ne pomagajo. Vdajo se gnusobnemu malikovanju. V svoji terdovratnosti tudi tako globoko zabredejo, da preroke Božje preganjajo in nektere zmed njih celó pomoré. Toraj pa tudi Božjo milost utrudijo, in ostra pravica jim hudo šibo splete, kakor jim jo je bil napovedal prerok Izaija. — Leta 606 pr. Kr. pride Nabuhodonozor, babilonski kralj, z veliko vojsko v Judovo deželo, plane nad Jeruzalem, ga premore, in kralja in naj imenitniše prebivavce v sužnost pelje na Babilonsko. Šestnajst let pozneje se ti, ki so bili še domá ostali, v svoji slepoti spuntajo zoper Nabuhodonozorja; on pa še z večjo vojsko pride nad nje, Jeruzalem poldrugo leto oblega, ga zopet premore, in do malega vse prebivavce odpelje, mesto pa in tempelj, iz kterega je vzel drage posode, z ognjem popolnoma pokončá. Strašne so bile razvaline nekdaj tolicega in prekrasnega mesta. Še zdaj mu serce trepeče, kdor bere žalostne pesmi, ki jih je prerok Jeremija pel nad temi razvalinami. Tako le toževaje žaluje:

† „Oh, pota na goro Sion žalujejo, ker ni nikogar, da bi prišel k praznovanju! Vsa njena vrata so poderta, nje duhovni zdihujejo, nje device so nesnažne, in sama je utopljena v bridkosti. — O, vi vsi, ki memo hodite po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja. — Vsi, ki po potu hodijo, ploskajo nad teboj z rokami in s svojimi glavami majejo rekoč: „Je li to tisto mesto doveršene lepote, veselje vsega svetá?“

* * Pri toliki nesreči je bilo tolažljivo le edino to, da je Nabuhodonozor sam sploh usmiljeno ravnal z odpeljanimi in sužnimi Judi. Med njimi je bilo več mladenčev kraljevega in knežjega rodú. Kralj ukaže naj umnejše in pripravniše njemu v službo odbrati, ter jim hrano dajati s kraljeve mize. Med izvoljenimi so: Daniel, Ananija, Mizael in Azarija. Oni pa sklenejo, ne jesti kraljevih jedí, ker so jim bile marsiktere prepovedane po judovski postavi. Kraljevega hišnika toraj poprosijo, da bi jim dajal le sočivja jesti in vode

piti. Hišniku je to sicer všeč, vender Danielu reče: „Bojim se kralja; ako on vaša obličja vidi medlejša, kot druzih mladenčev, vaših verstnikov, zapadem glavo.“ Daniel pa dalje prosi, rekoč: „Poskusi z nami saj deset dní. In potem stori, kakor se ti bo zdelo.“ Hišnik njegovo prošnjo usliši. In glej! Njih lica so lepša in obilnejša, kakor vseh unih, ki so ob kraljevi hrani živeli. Toraj jim hišnik še dalje daje sočivja in vode. Bog pa jim je podaril visoko razumnost in modrost.

* * Ko minejo dnevi, po kterih jih je bil kralj ukazal pripeljati, jih vikši hišnik pelje pred Nabuhodonozorja. Kralj se ž njimi pogovarja, in najde desetkrat več modrosti in umnosti pri njih, kakor pri vseh vedežvavcih in modrijanih svojega kraljestva. Priderží jih toraj v svoji službi.

78. Daniel čisto Suzano smerti reši.

Med Judi, ki so prebivali v Babilonski sužnosti, je bil tudi mož, po imenu Joakim. Imel je ženo, po imenu Suzano, ki je bila silno lepa in bogaboječa. Judje so se pri njem shajali, ker je bil med vsemi naj častitljivši. Pri njem sta se shajala tudi dva sodnika, ki si jih je bilo ljudstvo malo poprej izvolilo, ker so mislili, da sta poštena moža. Bila sta pa silna hudobneža. Joakim je imel blizo svoje hiše saden vert, in ko je bilo ljudstvo okoli poldne domú odšlo iz hiše od sodbe, je hodila Suzana tje sprehajat se. To sta vedila stara hudobneža. Nekega dne se skrijeta. In ko Suzana po svoji navadi pride na sadni vert, in ukaže zapreti vrata, starca berž k nji pritečeta ter jo nagovarjata, da bi privolila v velik greh. „Ako pa ne,“ ji pravita, „bova zoper tebe pričala, da sva te zapazila v grehu.“ Suzana zdihne rekoč: „V stiskah sem od vseh straní: če namreč to storim, kar hočeta, je moja smert (pred Bogom), če pa ne storim, vajnim rokam ne ubežím. Pa bolje mi je brez

greha vama pasti v roke, kakor grešiti pred Gospodovim obličjem." Na to na ves glas zakliče na pomoč. Toda tudi starca zavpijeta zoper njo, in eden teče k vertnim vratom in jih odpre, da bi ljudí priklical. Domači hlapci, ki so kričanje zaslišali, priletekó gledat, kaj se je zgodilo. In starca hudo govorita zoper Suzano.

Drugi dan se ljudstvo zbere pri Joakimu; in sodnika Suzano pokličeta pred sodbo. Suzana pride s svojimi starši in rodovnici, in vsi, ki jo poznajo, se jokajo. Suzana jokaje proti nebu pogleda, zakaj njeno serce je v Gospoda zaupalo. Starca lažeta ter jo dolžita, da sta jo zapazila v hudem djanji. Množica jima verjame, ker sta bila starašina in sodnika, in Suzano k smerti obsodi. Suzana pa z močnim glasom reče: „Večni Bog, ki poznaš skrito in veš vse, preden se zgodí! Ti veš, da sta krivično pričala zoper mene." In Gospod usliši njeno molitev.

Ko je bila k smerti peljana, Gospod svetega duhá obudí v Danielu, ki zavpije z močnim glasom: „Nedolžen sem nad njeno kervjo!" Vse ljudstvo se vanj oberne, ter reče: „Kaj je to, kar si ti govoril?" Daniel odgovorí: „Vernite se k sodbi, zakaj sodnika sta krivo pričala zoper njo." Na to se ljudstvo hitro verne, in Daniel jim reče: „Odločite ji deleč narazen, in ji bom zaslišal." Ko sta bila tedaj ločena, Daniel pervemu pravi: „Zastarani hudobnež! zdaj so prišli na dan tvoji grehi. Zdaj tedaj, če si jo vidil, povej, pod kterim drevesom se je zgodilo?" On reče: „Pod mastikom?" Daniel odgovorí: „Prav sam sebi na glavo si se zlagal!" — Daniel ukaže, odpeljati ga, in pripeljati druzega, kteremu reče: „Povej mi, pod kterim drevesom si jo ti vidil v grehu?" Odgo-

vorí mu: „Pod slivo.“ Daniel mu reče: „Tudi ti si se zlagal prav sebi na glavo.“ Množica tedaj spozná, da

sta hudobneža krivo pričala zoper Suzano, toraj začne enoglasno hvaliti neskončno usmiljenega in pravičnega Bogá, ki reši tiste, kteri vanj zaupajo. Potem se ljudstvo vzdigne nad stara hudobneža, ter ji s kamenjem pobije, in oteta je bila nedolžna krí. Daniel pa je bil velik pred ljudstvom od tistega dné.

79. Trije mladenči v ognjeni peči.

* Nabuhodonozor si dá narediti malika na zlatem stebru, ter ga postaviti na ravnini pred Babilonom. K posvečevanju vse velikaše svojega kraljestva skliče in dá po klicarji oklicati, rekoč: „Tisto uro, kadar boste zaslišali trobentni glas, padite na obraz in molite zlato podobo! Kdor ne pade in ne moli, bo ravno tisto uro veržen v peč gorečega ognja.“ Berž tedaj, ko ljudstvo zasliši trobentin glas, vse pade na tla in zlato podobo moli; le Ananija, Mizael in Azarija ne. Daniela namreč ni bilo vpričo, sicer bi se bil branil tudi on. Ko trije

mladenči ne popadajo na obraz, pristopijo Babilonci ter jih zatožijo kralju.

* Nabuhodonozor ves togoten ukaže, da se peč sedemkrat bolj zakuri, kakor je bila navada, in naj močnejšim možém zmed svoje vojaške trume zapové, tri mladenče zvezati in jih z oblačili vred vreči v razbeljeno peč. Berž se to zgodí. Toda, angel Gospodov k mladenčem pristopi, in pahne plamen iz pečí, tako da možé, ki so jih bili vanjo vergli, zažge in končá; sredi pečí je pa hladil, kakor da bi bil pihal večerni veter. Ogenj se mladenčev celó nič ne dotakne, sežgè le vezi, s kterimi so bili zvezani. Mladenči toraj kakor na ena usta Boga hvalijo, slavé in čast é.

* Ko kralj hvalno petje sliši, se začudi, in v peč pogleda, kar ostermí in svojim imenitnikom reče: „Ali nismo tri zvezane možé v sredo ognja vergli? Glejte, jez vidim štiri možé, razvezane, v sredi ognja hoditi in nič niso poškodovani; in podoba četertega je lepa in krasna, kakor sinú božjega!“

Potem kralj stopi pred steje razbeljene pečí, in reče: „Vi služabniki, naj višega Bogá, pojte iz pečí!“ In mahom iz pečí pridejo, in vsi se prepričajo, da ogenj ni imel močí do njih

teles in še kar lás ni bil prismodil na njih glavi. Stermé nad tolikim čudežem, Nabuhodonozor zavpije, rekoč: „Češen bodi njih Bog, ki je poslal svojega angela ter je rešil svoje služabnike. Zato od danes to povelje dam, da mora umreti, kdorkoli zoper tega Bogá kletev izreče; zakaj saj ni druzega Bogá, kteri bi mogel tako rešiti!“ Tudi je kralj povišal v Babilonski deželi te tri mladenče.

80. Kralj Baltazar in malik Bel (Baal).

† Danielu je Bog v poznejši starosti dodelil tudi dar prerokovanja in čeznatornega razlaganja. To je očitno dokazal ob času, ko je bil stopil na kraljevi babilonski sedež Nabuhodonozorjev vnuk, Baltazar po imenu. Ta kralj svojim velikašem in ženam svojim napravi veliko gostarijo. Že vinjen se prederzne, in ukaže prinesti zlate in sreberne posode, ktere je bil njegov stari oče odnesel iz tempeljna Jeruzalemskega. Iz teh posod pije kralj, njegovi velikaši in njegove žene. Kar se prikaže roka, ki zapiše nekaj besed na steno. Vsi se prestrašijo in ostermé; kralj pa obledí in se trese po vsem životu. Urno vse modre skliče, da bi mu besede razložili. Ali, niso mógli ne pisanja brati, nikar ga kralju razložiti. Zdaj Daniela pokličejo pred kralja. Daniel pa odkritoserčno tako le govorí: „Ti, o kralj, si se vzdignil zoper nebeškega Gospodovavca. Ni ti bilo zadosti, da je tvoj stari oče svete posode vzel iz njegove hiše. Ti si jih dal še prinesti, da ste iž njih vino pili, ti, tvoji boljšaki in tvoje žene. Zato je Gospod dal pisati na stenó. To pa je napisano: Mane, tekel, fares. To pa je njih razlaga: „Seštel — je Bog tvoje kraljestvo in ga dokončal. Tehtan — si bil na tehtnici, in prelahak si najden. Razdeljeno — je tvoje kraljestvo in dano Medijanom in Perzijanom.“ — — Še tisto noč se prerokovanje spolni: Cir pridere v mesto ter ga zažge; Baltazar je bil umorjen, Perzijani in Medijani si kraljestvo razdelé.

† Cir, Perzijanski kralj, se je kmali vsega babilonskega kraljestva polastil. Daniela je Cir visoko cenil in častil ter ga še celó k svoji mizi jemal. — Babilonci so pa imeli malika, z imenom Bel, kteremu so vsak dan darovali dvanajst mer pšenične moke in štirdeset ovác in šest verčev vina. Daniel

pa je molil svojega pravega Bogá. — Nekega dné mu toraj kralj reče: „Zakaj ne moliš Bela?“ Daniel mu odgovorí: „Ker častim živega Bogá, ki je ustvaril nebó in zemljo, in ima oblast čez vse, kar živí.“ Kralj se začudi in vpraša: „Ali se ti Bel ne zdí živ Bog? Ne vidiš li, koliko vsak dan povžije in popije?“ — Daniel se mu posmeja in pravi: „Ne dajaj se motiti, kralj! ta Bel je znotraj iz ila, in iz brona zunaj, in nikoli nič ne jé.“ Na to se kralj razserdí, pokliče Belove duhovne, kterih je bilo sedemdeset, in jim reče: „Ako mi ne poveste, kdo povžije te darove, boste umerli! Ako pa skažete, da Bel povžije to, bo Daniel umerl, ker je Bela klel.“ Daniel kralju odgovorí: „Zgôdi se po tvoji besedi.“

† Potem gresta kralj in Daniel v Belov tempelj, in njegovi duhovni pravijo: „Glej, mi gremo ven, in ti, kralj, postavi jedí in vina, ter zakleni vrata, in zapečati jih s svojim perstanom. In ko jutri noter prideš, in najdeš, da Bel ni vsega pojedel, naj umerjemo mí!“ — In celó nič niso bili v skerbi zavoljo napovedane smerti; zakaj naredili so si bili pod mizo skriven vhod, po kterem so noter hodili in darí povživali. — Ko tedaj odidejo, kralj pred Bela postavi jedí in vina; Daniel pa ukaže svojim služabnikom prinesti pepela; in ga vpričo kralja narešetá po vsem tempeljnu. Potem izideta, zakleneta vratá in jih zapečatita s kraljevim perstanom. — Duhovni pa, njih žene in otroci ponoči po svoji navadi v tempelj gredó in vse pojedó in popijejo.

† Kralj o pervem zoru vstane in gre z Danielom k tempeljnu. Pečati so celi; zdaj odpreta vrata; berž pogleda kralj na mizo, in zavpije na ves glas: „Velik si, o Bel, in ni je goljufije pri tebi!“ — Daniel se mu nasmeja in reče: „Poglej na tla, čegave so te stopinje?“ Kralj se začudi in pravi: „Vidim možke in ženske in otročje stopinje.“ Kralj bolj na tanko preiskuje in prikažejo se mu skrita vratca Belovih duhovnov. Cir se razserdí ter ukaže duhovne zgrabiti in pomoriti, Bela pa zročí Danielu, ki razdene njega in njegov tempelj.

81. Daniel v ljevnjaku.

* Babilonci so častili tudi velikega zmaja. Še celó kralj je bil tako bedast, da je molil divjo zver. Enega dné toraj

Danielu reče: „Glej, zdaj ne moreš reči, da to ni živ bog, môli ga tedaj!“ Daniel pa odgovorí: „Kralj, daj mi le oblast, in ubil bom zmaja brez meča in brez kola.“ Kralj mu privoli. Na to Daniel vzame smole, masti in dlak, jih skupej skuha, iz tega naredí kép ter jih zmaju v gobec daje, — zmaj pa se razpoči. Potem pa reče: „Glej, kakošnega boga ste častili!“

* Ko Babilončani to slišijo, se silno razserdé, se zoper kralja zberejo, rekoč: „Kralj je Jud postal: Bela je razdjal, pobil zmaja in duhovne umoril!“ Ko pridejo do kralja, pravijo: „Daj nam Daniela, ali pa bomo pomorili tebe in tvojo rodovino!“ Kralj se ustraši, sili jenja in jim s težkim sercom dá Daniela, kterega je serčno ljubil. Spuntana derhal Daniela v levnjak verže. V jami je pa bilo sedem levov, kterim so vsak dan dali dve trupli in dve ovci; le takrat jim jih niso dali, da bi požerli Daniela. Divje zverí pa mu nič žalega ne storé.

* Šest dní je Daniel že v levnjaku, in silno lačen je. — Ta čas je pa blizo razdjanega mesta Jeruzalema živel prerok, po imenu Habakuk. Ravno je podmet skuhal ter ga na polje nesel ženjcom. Kar se mu prikaže angel Gospodov, in mu pravi: „Nesi južino, ktero imaš v roki, v Babilon Danielu, ki je v levnjaku.“ Habakuk mu odgovorí: „Gospod, Babilona še nisem nikdar vidil, in za jamo tudi ne vem!“ Ali angel ga

prime verh glave, in ga nese za lase s hitrostjo svojega duhá v Babilon nad jamo. Habakuk zavpije, rekoč: „Daniel, služabnik Božji, vzemi južno, ktero ti je Bog poslal!“ Daniel s hvaležnim sercom odgovorí: „Spomnil si se me tedaj, o Bog, in pokazal, da ne zapustiš njih, ki tebe ljubijo!“ Potem vstane, in jé. — Angel Gospodov pa Habakuka berž spet nazaj postavi na njegovo mesto.

* Sedmi dan kralj sam k ljevnjaku gré, da bi obžaloval svojega ljubega Daniela. Stopi toraj k jami, pogleda vanjo, in glej, Daniel sedí zdrav in vesel sredi levov. Ostermí in zavpije z velikim glasom: „Velik si Gospod, Danielov Bog!“ Na to ukaže, Daniela iz levnjaka potegniti; nje pa, ki so ga hotli pokončati, v jamo vreči; in bili so berž požerti v pričo njega. Kralj se vnovič začudi in pravi: „Bojé naj se vsi prebivavci Danielovega Bogá, ker on je rešenik, ki dela znamnja in čudeže na zemlji!“

82. Judje se iz babilonske sužnosti vernejo (536 pred rojst. Kr.). Preroka Agej in Caharija. Duhoven Ezdra.

* * Že Jeremija je prerokoval, da bo babilonska sužnost terpela le 70 let; in da se bodo Judje spokorjeni vernili v svojo domačijo. Daniel je to tolažljivo prerokovanje ponovil, ter mu pridjal še novo prerokovanje, da od povelja, naj se Jeruzalem zopet sezida, do odrešenikove smerti ne bode prav na tanko preteklo sedemdeset letnih tednov, t. j. 490 let. Hudo terpljenje v babilonski sužnosti in opominjanje k pokori po prerokih, zlasti po Danielu in Ecehielu je Jude k poboljšanju nagnilo. Toraj Bog serce perzijanskega kralja Cira gane, da dovoli Judom verníti se iz sužnosti; ravno sedemdeseto leto po odpeljanji v sužnost dá Cir po Božjem navdihnjenji po vsem kraljestvu oklicati: „Kdor je zmed Božjega ljudstva, naj gre gori v Jeruzalem, in naj zida Gospodu hišo!“ Tudi jim nazaj dá vse posode, ktere je bil iz tempeljna pobral Nabuhodonozor.

* Tedaj se na pot v Judejo *) napravi veliko tavžent Judov. Vodnika sta jim bila knez Zoróbabel in véliki duhoven Jozva. Leto po svoji vernitvi so začeli v Jeruzalemu tempelj zidati. Duhovni in leviti so zraven delavcov stali s trobentami in cimbalami ter so hvalili Gospoda, in vse ljudstvo je od veselja vpilo z močnim glasom in hvalilo Gospoda. Ko so pa čez več let dozidali tempelj, ga z mnozimi daritvami posvečujejo in praznike obhajajo.

† Veliko starčekov, ki so nekdanji prekrasni tempelj vidili, milo toži, da je uni tempelj tega v veličastnosti daleč presegel. Bog pa pošlje preroka Ageja jih tolažit s prerokovanjem: „Bódite serčni! Še majhen čas, in prišel bo On, ki so ga zažebeli vsi narodi, in veča bo čast te poslednje hiše, kakòr poprejšnje.“ Skoraj ravno tako je govoril prerok Caharija: „Uterdite si svoje roke. Zakaj, glejte, velika in močna ljudstva bodo prišla, v Jeruzalem iskat Gospoda vojskinih trum. Vriskaj, hči Jeruzalemska! Glej, tvoj Kralj pride k tebi, pravičen in zveličar; ubog je, in sedí na oslici in na žebetu oslice.“ Caharija pa tudi vidi, kolikošna žalost se bo pripravljala Odrešeniku, in v njegovem imenu tako le govorí: „Gospod mi je rekel: Pasi ovce, ki brez usmiljenja koljejo in prodajajo svoje posestnike. In rekel sem jim: Če se vam prav zdí, mi prinesite plačilo; če pa ne, jenjajte! In natehtali so za mojo plačo trideset srebernikov . . . Gledali bodo na me, kterega so prebôdli: in bodo objokovali, kakor se objokuje edinorojeni sin. Tisti dan bo v Jeruzalemu velika žalost, in žalovala bo vsa dežela.“

* Kacih 80 let potem, ko so se bili Judje domú vernili, so na povelje perzijanskega kralja začeli zidati tudi mesto in njegovo zidovje. Samarijani so jim pa hotli zidanje po sili ubraniti. Judje so Boga molili in straže stavili noč in dan. Polovica mladenčev je delalo, polovica pa jih je bilo k boju pripravljenih s sulicami, škiti, loki in oklepi. V 52 dneh je zidovje z vratmi in stolpi stalo. Samarijani spoznajo, da je bilo

*) Judeja se je zdaj imenovala dežela nekdanjega Judovega kraljestva, z rodovoma Simeon in Dan vred, ki sta se bila že poprej odtergala od Izraelovega kraljestva, in se zedinila z Judovim.

to delo pod Božjim varstvom doveršeno, in Judov več ne nadlegvajo. Judje pa se slovesno Bogu zahvaljujejo in s solzami obetajo, da bodo odslej vedno zvesti postavi, ktero jim je duhoven Ezdra prebiral.

83. Estera.

† Perzijanski kralji so z Judi lepó ravnali, zato jih je še veliko ostalo na Babilonskem. To se je zgodilo po Božji naredbi v prid nevernikom, da so se če dalje bolj seznanovali s pravim Bogom in z obljubami prihodnjega odrešenika. Kakor nekdaj Daniel in njegovi tovarši so tudi zdaj pobožni in modri Judje po Božji previdnosti pri nevernih kraljih dosegli veliko veljavo, ki so jo obračali svojim rojakom v prid in v razširjanje prave vere.

† V ta namen je enkrat Bogu dopadlo izvoliti pobožno Judinjo, Estero po imenu. — Estera je živela ob času kralja Asvera pri svojem redníku Mardoheji, ki mu je bila prav serčno vdana. Ko jo kralj enkrat vidi, mu je bila tako všeč, da ji krono na glavo postavi in jo za kraljico izvoli. Ona ni pa nikomur povedala, da je Judinja; to zamolčati, ji je bil Mardohej svetoval. Ker je Mardohej prav po očetovsko skerbel za njeno srečo, je vsaki dan hodil sprehajat se pred kraljevo poslopje. Nekega dne zve, da sta dva kraljeva hramnika sklenila, kralja umoriti. To kraljici povẽ, Estera pa kralju. Ta reč se preiskuje; in skaže se, da je bila tožba resnična. Hudobneža sta bila obešena, dogodba pa se je vpričo kralja vpisala v letne bukve.

† Nekoliko po tem kralj nekemu Amanu podelí pervo službo v svojem kraljestvu. Vsi kraljevi služabniki svoja kolena po kraljevem povelji pripogujejo pred njim in ga skoraj po Božje časté. Le Mardohej tega ne storí, ker ni hotel človeku skazovati častí, ktera gré samemu Bogu. Ko Aman vidi in sliši, da je Mardohej Jud, se razserdí in kralja pregovorí in od njega povelje dobí, vse Jude po vsem kraljestvu od mladih do starih, otroke in žene v enem dnevu pomoriti in njih premoženje v cesarske zakladnice djati. Aman je bil namreč judovsko ljudstvo pred kraljem počernil, češ, da so nepokorni in da

zaničujejo njegove postave. — Judje silno zdihujejo in jokaje žalujejo. Mardohej Esteri sporočí, kaj se je zgodilo, da bi šla k kralju in ga prosila za svoje ljudstvo. Bila pa je postava, da je mogel umreti, kdor je nepoklican prišel k kralju. Vender se Estera prederzne, ko je bila poprej svojo molitev opravila, in gre v kraljevskih oblačilih pred kralja. Kralj ravno na svojem zlatem stolu sedí. Estera pred njim na kolena pade. Kralj, ko jo ugleda, se silno razserdí, jeza mu šviga iz očí. Estera omedli in se na tla sesede. — Pri ti priči se kraljevo sercé omečí, naglo s sedeža plane, jo vzdigne s tal in v svojih rokah derží, dokler se Estera ne zbrihta. Na to ji reče kralj: „Nikar se ne boj, Estera, ne boš ne umerla; zakaj ta zapoved je dana za vse druge, le za tebe ne. Kaj hočeš, kraljica?“ Estera mu odgovorí: „Ako kralju dopade, pridi danes k meni, na kosilo in Aman s teboj.“

† Zgodí se. Ko jo kralj pri jedi vpraša, kaj želí, mu odgovorí: „Ako sem milost našla pred kraljevim obličjem, naj pride kralj in Aman na kosilo tudi jutri, in potem bom razodela kralju svojo željo.“ Kralj obljubi. Aman gre ves vesel take častí iz kraljevega poslopja. Ker pa vidi, da Mardohej pred vratmí sedí in ne vstane pred njim, se silno razserdí, in ukaže, petdeset komolcov visok steber postaviti za Mardoheja.

† Drugo noč kralj ne more nič spati, in si reče prinesti in brati zgodbe in letnike poprejšnjih časov. Ko se bere, kako je Mardohej izdal zalezovanje hramnikov, ki sta želela kralja zadaviti, kralj vpraša: „Koliko častí in plačila je Mardohej

prejel za to zvestobo?“ Služabniki odgovoré: „Celó nič plačila ni prejel.“ Na to kralj vpraša: „Kdo je na dvoru?“ Odgovoré mu: „Aman.“ Bil je namreč tako zgodaj prišel kralja pregovarjat, da naj ukaže, Mardoheja obesiti. Kralj mu reče notri stopiti ter mu pravi: „Kaj se mora zgoditi možu, kterega želi kralj častiti?“ Aman si misli, da kralj noče počastiti nobenega druzega, kakor njega; toraj mu odgovorí: „Človek, kterega želi kralj častiti, se mora v kraljeva oblačila napraviti in posaditi na konja, in prejeti kraljevo krono na glavo, in pervi kraljevih poglavarjev in oblastnikov naj derží njegovega konja in po mestnih tergih gredé naj vpije, rekoč: „Tako se častí, kogar hoče kralj počastiti.“ — Na to mu kralj reče: „Hiti in stori, kakor si govoril, Judu Mardoheju, ki sedí pred vratmi!“ Aman more, če tudi nevoljen in serdit, spolniti kraljevo povelje.

† Med tem pride čas, iti k kraljici na kosilo, in hitro se Aman tje odpravi. Pri kosilu kralj vpraša: „Kakošnja je tvoja prošnja, Estera? Ako želiš tudi polovico mojega kraljestva, dobila jo boš!“ Ona mu odgovorí: „Če sem milost našla v tvojih očéh, o kralj, pusti meni in mojemu ljudstvu življenje; zakaj izdani smo jez in národ moj, da bomo potaptani, podavljeni in pokončani.“ Kralj vpraša: „Kdo je, ki se prederzne, to storiti?“ Estera odgovorí: „Naš sovražnik in zopernik je ta le prehudobni Aman!“ Ko Aman to sliši, ves ostermí in ne more ne kraljevega, ne kraljičinega obraza prenesti. Kralj serdit vstane. Eden zmed hramnikov pa reče: „Glej, v Amanovi hiši stojí steber, petdeset komolcov visok, kterega je postavil Aman za Mardoheja!“ Kralj na to ukaže: „Nanj ga obesite.“ Še tisti dan kralj Mardoheja izvoli za pervega deržavnega poglavarja namesti Amana, in prekliče dano postavo zoper Jude. Zavoljo tega je med Judi veliko veselje po vsem kraljestvu, in več Perzijanov prestopi k judovski veri.

† Pobožna kraljica Estera, ki je edine kraljeva postava ni vezala, ki je pa svojemu ljudstvu milost sprosila pri serditem kralju, je predpodoba Marije, nebes kraljice. Le ona je bila brez izvirnega greha, ona s svojo ljubeznjivo priprošnjo jezo Božjo tolaži in nam zadobiva milost in zveličanje pri Bogu.

84. Prestavljanje sv. pisma v greški jezik (okoli leta 300 pred rojst. Kr.). Modri pregovori Jezusa, sinú Sirahovega (okoli 280 pred rojst. Kr.).

* Judje, ki so se bili v domovino povernili, so čez 200 let mirno in zadovoljno živeli pod gospodstvom perzijanskih kraljev. Njih sreče tudi ni kalil Aleksander véliki, Macedonski kralj, ki je razderl perzijansko kraljestvo; zakaj bil je Judom dober. Ko pa po njegovi smerti razpade njegovo veliko kraljestvo, so za judovsko deželo žalostni časi nastopili. Egipčanski in sirjanski kralji so bili v vednih vojskah med seboj, v kterih je judovska dežela veliko terpela. Pa tudi velika nevednost in huda spačenost je med ljudstvo nastopila.

† Véliko djanje odrešitve pa so ti žalostni časi pospeševali. Bog je naklonil, da je na prošnjo egipčanskih kraljev 72 učenih Judov sveto pismo prestavilo v greški jezik. Ker je bil greški jezik skoraj po vsem tadajšnjem svetu znan, so se tudi neverniki po daljnih krajih po svetem pismu seznanili z besedo Božjo, zlasti pa z obljubami prihodnjega zveličarja.

† Da bi se nevednosti in spačenosti v okom prišlo, navdihnil je Bog pobožnega Juda, z iménom Jezus, sin Sirahov, da je spisal bukve, ki so s prelepimi izreki napeljevale k modrosti in pobožnemu življenju. Naj lepšim njegovim pregovorom prištevamo te le:

† „Začetek in venec modrosti je strah Božji. Vir modrosti pa je beseda Božja in njena pota so zapovedi. Moj sin, nauke sprejemaj v mladosti, in našel boš modrost v starosti. Prizadevaj si za modrost, kakor on, ki orje in seje; in kmali boš pokusil njenega sadú.“

„Ponižuj svoje serce, in nôsi, kar ti Bog naklada, zakaj v ognji se skuša zlató in srebró, ljubčeki Božji pa v peči poniževanja.“

„Otroci, poslušajte očetova povelja, in ne žalite ga v njegovem življenji. Očetov blagoslov otrokom hiše vterjuje, materna kletev pa jim jih do tal podira.“

„Ne zaničuj človeka v njegovi starosti; zakaj tudi zmed nas se nekteri starajo. — Ne zametuj govorjenja starih modrih,

ampak vadi se v njih pregovorih. — Ne hvali možá zavoljo njegove lepote; in ne zaničuj človeka zavoljo njegovega obraza. — Majhina je bučela med letajočimi živalimi, pa njen sad ima prednost med sladčicami."

„Imej veliko mirnih; zmed tavžent pa imej le enega svetovavca. — Z zvestim prijatlom se nič ne meri, teža zlatá in srebrá ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. — Ako imaš prijatla, ga v sili poskusi, in prenaglo mu ne upaj. — Zakaj marsikteri je prijatel le do svojega časa, v dan nadloge pa ne ostane."

„Gerd madež je laž na človeku. Zoper resnico nikakor ne govôri; in sramuj se, ako si se neprevidoma zlagal. Imena Božjega ne imej vedno v ustih, in tudi imen svetnikov ne vpletaj v svoje govorjenje. Človek, ki veliko prisega, je poln krivice, in šiba ne pojde od njegove hiše."

„Ne odgovarjaj, dokler ne slišiš; in med govorjenjem nikomur v besedo ne segaj. — Ako si kaj slišal zoper svojega bližnjega, naj s teboj umerje; in prepričan bodi, da se ne boš razpočil od tega. — Zagradi s ternjem svoja ušesa, hudobnega jezika nikar ne poslušaj; in svojim ustom vrata in ključavnice napravi. Svoje zlato in srebro raztopi, in tehtnico iz njega naredi za svoje besede."

„Sin beži pred grehi, kakor pred kačo. Vsaka krivica je kakor na obá kraja oster meč, za njega rane ni ozdravljenja."

„Sin, čas prav obračaj, in vari se hudega! Kdor ljubi nevarnost, v nevarnosti pogine; in kdor se dotakne smole, se ž njo umaže."

„Pri vseh svojih delih svojo vest zvesto poslušaj; zakaj to se pravi po Božjih zapovedih živeti."

„V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil."

85. Eleazar mučne smerti umerje (168 pred rojst. Kr.).

* * Naj hujša poskušnja je bila za Jude ob tistem času, ko je čez nje gospodoval prevzetni in grozovitni Antioh,

sirjanski kralj. Na njegovo povelje so jim svete bukve tergali in požigali; in kogar koli so našli, da je še živel po Božji postavi, so ga umorili. Mnogo jih je od Božje postave odstopilo iz strahú pred kraljevim poveljem. Veliko jih je pa vender zvestih in stanovitnih ostalo, tako da so raji umerli, kakor da bi bili prelomili sveto Božjo zapoved. Zato jih je bilo pa tudi 80.000 ali pokončanih, ali v sužnost poprodanih.

† Med temi je bil tudi častitljiv starček, 99 let star, po imenu Eleazar, eden zmed naj imenitnejših pismoukov. Po sili so mu usta razklepali, da bi ga bili prisilili, svinjsko mesó jesti. On pa je hotel raji častitljivo umreti, kakor sramotno živeti; serčno je toraj prenašal mnoge muke, s kterimi so ga hotli prisiliti. Gledavcom se je zeló smilil, ker so bili že zdavnaj prijatli ž njim. Skrivaj ga prosijo, naj si dá prinesti mesá, kakoršnega smé jesti; in od tega naj jé ter se naj hlini, kakor da bi jedel svinsko meso, da si otme življenje. Eleazar pa jim serčno in naravnost odgovorí: „Moji starosti se ne spodobi hliniti. Ako to storim, bi si mladina mislila: Stari Eleazar se je poprijel tuje vere, ter se je dal v greh zapeljati; jez pa bi s tem ognusil svojo starost. Kaj bi tudi imel od tega, da se umaknem človeškim mukam? Roki Vsegamogočnega vender ne uidem, ne živ ne mertev. Toraj hočem brez strahú slavno umreti za predrage in presvete postave. Tako se bom po svoji starosti obnesel, in mladenčem zapustil junašk zgled.“ Ko to izgovorí, ga zgrabijo in v terpljenje vlečejo. Ko pri grozovitih vdarcih čuti, da je že blizo smerti, zdihne, rekoč: „Gospod, ti veš, da to rad terpím, ker se tebe bojim.“ Tako se Eleazarjeva duša loči s tega sveta zapustivši vsem prekrasen zgled junaške serčnosti in stanovitnosti.

86. Mučenje sedmih makabejskih bratov.

* Antioh dá tudi mater in njenih sedem sinov pripeljati pred se, in jim zapové, pri ti priči svinjsko mesó jesti. Ali oní mu odgovoré: „Naša postava nam to prepoveduje, ne moremo, in ne bomo ga jedli.“ Zdaj kralj ukaže, jih z biči in jermeni tepsti. Naj starejši mu pa serčno reče: „Raji hočemo umreti,

kakor zapovedi Božje prelomiti.“ Zdaj se kralj razserdí in zapové, ponve in bronaste kotle razbeliti. Potem ukaže naj starjemu jezik odrezati, kožo z glave potegniti, roke in noge odsekati, in ga, ko je še dihal, v razbeljeni ponvi peči. Vse to so mogli bratje in mati gledati; ali med dolgim mučenjem so se med seboj opominjali, serčno umreti.

* Ko je bil pervi umerl, drugega pripeljejo. Ko so mu kožo z lasmí vred z glave potegnili, ga vprašajo, če bo jedel, preden ga mučijo po vseh udih. On jim pa ravno tako serčno odgovori, kakor njegov starji brat: „Ne bom!“ Zato je terpel ravno tiste muke. Pri zadnjem dihljeji kralju reče: „Ti, hudobnež vseh hudobnežev, nam sicer sedanje življenje vzameš, toda kralj vsega svetá bo nas, ki umerjemo za njegovo postavo, obudil k večnemu življenju.“ — Tretji svoje roke prostovoljno pomoli, rekoč: „Z nebes sem jih prejel, in od njega jih upam zopet dobiti.“ Preden je bilo njegovega mučenja konec, oglasi se že četerti in pravi, da hoče za svojimi tremi brati slavno umreti za Bogá. Ko on umerje, mučijo petega in šestega. Tudi oná junaško umerjeta. Zaničevala sta vse muke, tako da se kralj in vsi, ki so bili okoli njega, čudijo njuni stanovitnosti.

* Le naj mlajši sin je bil še živ. Antioh mu s prisego obeta, ga obogatiti in osrečiti, ako odstopi od svojih očetov-

skih postav. Ker se pa mladeneč nikakor ne dá pregovoriti, kralj mater pokliče, ter ji svetva, naj ga ona pregovarja, da ji ostane živ vsaj naj mlajši. Ona se pa k njemu skloni ter mu reče: „Prosim te, ljubo moje dete! Poglej nebó in zemljo, in vse, kar je na njima, in vedi, da je Bog vse to iz nič ustvaril. Toraj se ne boj tega trinoga, temuč skaži se vrednega svojih bratov, ter sprejmi smert, da te enkrat nazaj dobim s tvojimi brati vred." Ko mati še govorí, mladeneč reče: „Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, ampak postavi Božji, ki nam je dana po Mojzesu. Ti pa," — k kralju obernjen reče, — „ti pa, ki Judom vse hudo zmišljuješ, jezi Božji ne boš odšel." — Kralj, ko to sliši, ves od jeze vre, in ukaže, ga še hujše mučiti, kakor njegove brate. Poslednjič tudi mater umoré.

87. Daritev in junaško djanje Juda Makabejca (166—160 pred rojst. Kr.).

* * Ob času, ko je Antioh grozovito preganjal Jude, je v Judeji živel duhoven Matatija, ki je imel pet sinov. Ko sliši, da je kralj Antioh celó tempelj oskrunil in povsod po deželi upeljeval gnusobno malikovanje, Matatija velika žalost prevzame. Spoznal je, da bi hudobija utegnila zmagati pravo vero, ako se dobri terdno ne združijo. Toraj na ves glas vpije, rekoč: „Kdor koli gorí za postavo, naj se vzdigne in gre za menoj!" In vzdigne se s svojimi sinovi, in veliko zvestih ž njim, ter zbežé v hribe. Kamor pridejo, malikovavske oltarje podirajo in se poganjajo za Gospodovo postavo.

* * Po Matatijevi smerti jim je vodnik Juda, njegov sin. Zavoljo njegovega verlega junaštva so mu rekli Makabejec, t. j. kladvar. V boji je bil serčán, močán in strašán kakor lev; premagal je z malo množico vse Antiohove vojske, in Jeruzalem in tempelj zopet v oblast dobil. In zdaj je še le prav vidil, kako je bilo svetiše zapušeno, oltar oskrunjen, vrata sežgana, in po dvorih hiše Božje je trava rasla, kakor v logu ali po hribih. Tedaj osnaži tempelj, zmagavni praznik obhaja in oltar posvetí med hvalnim petjem in godbo.

* Ko Antioh zvé, da so vse njegove vojske na Judovem zgubljene, se silno raztogotí nad Makabejci, se vsem svojim vojaškim trumam na čelo postavi, in se ž njimi vzdigne nad Jeruzalem. Da bi se poprej nad njimi znosil in maševal, ukaže prav hitro voziti. Toda v silnem dirjanji se zverne voz, Antioh ž njega pade ter se zeló poškodva na svojih udih. Zdaj grozno hudo zboli, živemu červi iz trupla lazijo in mesó mu odpada na kosce. Pri njem, ki je ravnokar menil, da bo zvezde na nebu dosegal, ne more nikdo več sterpeti zavoljo silnega smradú. Zdaj ga minuje njegova velika ošabnost, v sé gré in spozna, da ga je ta stiska zadela zavoljo hudobije, ki jo je v Jeruzalemu počenjal, ko je ropal hišo Božjo in prelival nedolžno krí. Boga začne moliti in obeta, da hoče popraviti vso krivico in obhoditi vse strani svetá ter razglaševati in oznanovati mogočnost Božjo. Ali Bog ga ne usliši, ker je njegovo kesanje izhajalo le iz strahú pred smertjo, — njegovo terpljenje ne odjenja. Umerl je morivec, oskrunjevavec in preklinjavec v tuji deželi v strašnih bolečinah, kakor je sam poprej terl in mučil druge.

* Po Antiohovi smerti njegov sin silno vojsko z naj slavnejšimi vojvodi pošlje v Judejo, da bi si jo zopet podvergel in poropal. Zdaj se Makabejec s svojimi zvestimi v molitvi k Gospodu oberne. Po molitvi v zaupanji v Bogá primejo za orožje in grejo v boj. Ko se vojska hudo vname, se sovražnikom z neba prikaže pet svetlih mož na konjih, z zlatom oberzdanih. Dva zmed njih imata Juda v sredi pred seboj in ga s svojim orožjem varujeta. Drugi trije pa pušice in strele z neba mečejo nad sovražnike, tako da ali oslepljeni padajo, ali od strahú bežé! — Dvajset tavžent petsto pešcov in 600 konjikov so po boji našteli mertvih.

* Tako Juda s pomočjó Božjo premaga vse Izraelove sovražnike še v mnozih kervavih bojih. V nekem boji pa se zgodí, da tudi nekoliko Judov pade. Ko Juda s svojimi zvestimi drugi dan pokopava mertve, pod njihovimi poverhnimi oblačili najde rečí, ki so bile malikom darovane, kar je bilo po Gospodovi postavi prepovedano jemati. Očitno se toraj pokaže, da so bili zavoljo tega pokončani. Vsi toraj pravično sodbo Gospodovo časté ter molijo, da bi Bog odpustil storjene grehe. Na to Juda v Jeruzalem pošlje 12.000 drahem

srebra *), da bi se spravna daritev obhajala za pobite; ker sveta in dobra je misel, moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov.

* Juda se pa enkrat spusti v boj s sovražnikom, ki je bil veliko močnejši od njega. Premagan — umerje. Z veliko žalostjo žaluje vse ljudstvo po njem, rekoč: „Oh, padel je junak, ki je rešil Izraelovo ljudstvo!"

88. Poslednji časi pred Kristusom.

* * Po Judovi smerti sta bila njegova brata zaporedoma ljudstvu vodnika. Tudi ona sta se serčno vojskovala in slavno zmagovala Izraelove sovražnike. Njuni nasledniki pa so hudobije vganjali pred Gospódom, in so tudi omahljivo ljudstvo zapeljali v velike pregrehe. Judje so sicer še častili edino pravega Bogá, toda večidel le z ustnicami. Njih življenje je pa bilo tako hudobno, da nek judovsk zgodovinar Jeruzalem primerja Sodomi, in pravi, da je bila Sodoma boljša od Jeruzalema. Dobro seme, ki je bilo še sem ter tje med njimi, so zadušili Farizeji svetohlinci, in neverni Saduceji; ker ti dvoji, akoravno med seboj sovražni, so gospodovali nad ljudstvom. — V vseh druzih deželah po svetu pa so bili malikovavci. Silna spačenost nastane po vsem svetu, neizmérne nadloge vsa ljudstva tarejo. Toraj vsi dobri po vsem svetu zdihujejo po obljubljenem Odrešeniku.

† Tako je bilo vse pripravljeno na prihod odrešenika vsega svetá. Že poslednji prerok, Malakija (okoli 400 pr. Kr.) je veselo oznanoval, rekoč: „Glej, zdaj bo kmali prišel on, po kterem hrepenite. Potem bodo jenjale vse živalske daritve. Nad vami nimam več dopadajenja, reče Gospod vojskinih trum, in daritev nočem več iz vaših rok. Zakaj od solnčnega izhoda do zahoda bo moje imé veličastno med narodi, in v vseh krajih se bo mojemu imenu opravljala čista jedna daritev." — Le eno znamenje se še ni bilo spolnilo: namreč Jakopova obljuba, ki jo je bil dal

*) Okoli 2100 goldinarjev našega novega denarja.

svojemu sinu Judu. Tudi ta se spolni. Nasledniki Makabejcov so bili v vednih prepirih med seboj: Bratje se vojskujejo zoper brate in se med seboj moré, in Rimljane pokličejo, da bi jih pomirili. Rimljani pa se samí Judeje polastė ter Judom postavijo tujega kralja: Heroda Idumejca. Tako je bila toraj kraljeva palica od Juda vzeta, in prišel je čas, da je imel poslan biti obljubljeni in silno zaželjeni Odrešenik, ki je

Jezus Kristus,

bodi mu čast in hvala vekomaj!

DRUGI DEL.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

1. Oznanovanje Janezovega rojstva.

Ob času Heroda kralja je živel na Judovskem bogaboječ duhoven, C a h a r i j a po imenu. Njegovi ženi je bilo imé E l i z a b e t a. Bila sta sredi grešnega ljudstva pravična pred Bogom, ker sta živela brez madeža po Božjih zapovedih. Otrók nista imela. To jima je bilo na veliko žalost. Serčno pa sta Bogá prosila, da bi jima sinú dal; pa zdelo se je, kakor da bi bila zastonj njuna molitev. Obá sta se bila že postarala.

Prigodilo se je pa, da je Caharija prišel na versto, duhovsko službo v Jeruzalemskem tempeljnu opravljati. Tedaj gre v svetiše, pred kadilni oltar kadila zažigat. Ljudstvo pa zunaj na dvoru moli. Kar se mu angel Gospodov prikaže na desni strani oltarja. Caharija se ustraši in groza ga obide. Angel pa mu reče: „Ne boj se Caharija! Tvoja prošnja je uslišana. Tvoja žena

Elizabeta ti bo sinú rodila, in njegovo ime imenuj **Janez**. Vesel boš ti, in veliko se jih bo veselilo njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom. Vina in močne pijače ne bo pil, in že pred svojim rojstvom bo s svetim Duhom napolnjen. Veliko Izraelovih otrok bo spreobernil k Gospodu, njih Bogu. V duhu in moči Elijevi pojde pred Gospodom, da mu bo sveto ljudstvo pripravljal.“

Caharija angelu odgovorí: „Po čem bom spoznal, da se bo to zgodilo? Zakaj jez sem star, in tudi moja žena je že priletna.“ Angel mu odgovorí: „Jez sem **Gabriel**, ki stojim pred Bogom, in sem poslan, tebi prinest to veselo oznanilo. Ker pa nisi verjel mojim besedam, boš mutast do dneva, ko se bo to zgodilo.“ Na to angel zgine.

Ljudstvo pa čaka Caharija ter se čudi, da se tako dolgo mudí v svetiši. Ko pa vender izide, ni mogel govoriti blagoslova nad ljudstvom. Iž njegovega miganja spoznajo, da je imel prikazen v tempeljnu. In ko minejo dnevi njegovega opravila, se vesel domú verne.

2. Oznanovanje Jezusovega rojstva.

V šestem mescu potem, ko je bilo Janezovo rojstvo oznanjeno, je bil angel Gabriel poslan v galilejsko mestice Nazaret, k devici, ki je bila sicer revna v posvetnem blagu, v čednostih pa silno bogata. Marija ji je bilo imé. Zaročena je bila svetemu možu, Jožefu po imenu, ki je bil tesár in kakor Marija iz kraljevega Davidovega rodú. Ravno je v svoji izbici pobožno molila, ko angel pride k nji, rekoč: „Če-

šena, gnade polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami!“

Ko Marija to sliši, se prestraši, in premišljuje, kaj bi pomenilo to pozdravljanje. Angel pa ji reče: „Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu! Glej, sina boš dobila, in imenuj njegove imé Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan. Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ Marija angelu reče: „Kako se bo to zgodilo, ko sem vender Bogu vedno čistost obljubila?“ Angel ji odgovorí: „Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila. Za tega voljo bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, Sin Božji imenovano. Glej, tudi Elizabeta, tvoja teta, bo v svoji starosti, in sicer že čez tri mescé, sinú dobila; ker pri Bogu ni nemogóča nobena reč.“ Tedaj Marija pravi: „Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi. In angel je šel od nje.

3. Marija Elizabeto obiše.

Marija se mahom vzdigne in hiti v goré k Elizabeti, svoji teti, ji veselo oznanilo povedat. Ko pride k nji, jo preserčno pozdravi. Ko bi trenil, je bila Elizabeta napolnjena s svetim Duhom, in na ves glas zavpije: „Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In odkod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni? Blagor tebi, da si

verovala; ker dopolnilo se bo, kar ti je Gospod povedal.“

Marija od veselja zavoljo čudovite milosti, ki jo je od Gospoda prejela, Bogu sprelepo hvalno pesem zapoje.

† Tako le je pela: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veselí v Bogu, mojem zveličarji. Ker se je ozerl na nizkost svoje dekle. Zakaj, odsehmal me bodo srečno imenovali vsi narodi; zakaj velike rečí mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo imé. Njegovo usmiljenje je od roda do roda njim, ki se njega bojé. Moč je skazal s svojo rokó in razkropil je napuhnjene v misli njih sercá. Mogočne je s sedeža vergel, in ponižne vzdignil. Lačne je z dobrim napolnil, in bogate prazne spustil. Sprejel je Izraela, svojega služabnika, in se je spomnil svojega usmiljenja. Kakor je obljubil našim očakom Abrahamu in njegovemu zarodu na vekomaj.“

Marija pri Elizabeti več tednov ostane, potem se pa verne v Nazaret na svoj dom.

4. Rojstvo Janeza kerstnika.

Ko se dopolni obljubljeni čas, Elizabeta sinú dobí. Veselili so se ga njeni sosedje in vsa rodovina ž njo. Hotli so detetu po očetu imé Caharija dati. Elizabeta pa reče: „Tega ne, ampak Janez naj se imenuje!“ Oni ji odgovoré: „Saj ni nikogar v tvojem rodu, komur bi bilo tako imé!“ — in na to vprašajo očeta, kako naj bo otroku imé. Caharija pa je bil še mutast. Ukaže si toraj dati tablico in zapiše na-njo: „Janez je njegovo imé!“ In pri ti priči se mu razveže jezik, on spregovorí in Boga hvali. Tedaj so se vsi začudili, in rekli: „Kaj neki bo iz tega deteta? Zakaj roka Gospodova je ž njim?“

† Caharijevo sercé pa je polno veselja in hvale. Napolnjen s svetim Duhom hvali Bogá in prerokuje rekoč:

† „Hvaljen Gospod, Izraelov Bog; ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu. In nam je postavil rog zveličanja v hiši Davida, svojega služabnika, kakor je govoril skoz usta svojih svetih prerokov, kteri so od nekdaj. Odrešenje od naših sovražnikov in iz roke vseh, kteri nas sovražijo. Usmiljenje storiti našim očetom in pomniti svoje svete zaveze. Prisego, ki jo je prisegel Abrahamu, našemu očetu, nam dati. Da iz rok svojih sovražnikov rešeni njemu služimo brez strahú, v svetosti in pravici vse svoje dní. In ti, dete! — boš prerok Najvišega imenovano. Pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim njegova pota pripravljat; dati znanje zveličanja njegovemu ljudstvu v odpušanje njih grehov; po priserčnem usmiljenji našega Bogá, po kterem nas je obiskal on, ki se izhaja z visokosti, razsvetliti té, ki sedé v temi in smertni senci, da ravná naše nogé na potu mirú."

Mali Janez pa je rastel in močan prihajal v duhu. Še prav mlad je šel v pušavo in živel tam do tistega časa, ko se je imel pred Izraelom pokazati in začeti očitno učiti.

5. Jezusovo rojstvo.

* * Jožef še celó nič ni vedil, kaj se je z Marijo zgodilo. Zdaj Bog tudi njemu razodene skrivnost. Angel Gospodov se mu v spanji prikaže in reče: „Jožef, sin Davidov, vzemi Marijo k sebi. Z močjó svetega Duhá je mati Sinú Božjega. Imé Jezus mu daj, ker bo svoje ljudstvo rešil od njegovih grehov." Jožef storí, kakor mu je angel zapovedal.

Ob tistem času pride povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše vsa dežela. Vsaki je mogel tje iti, kjer so bili njegovi spredniki domá, in ondi se dati zapisati. Marija in Jožef gresta toraj v Betlehem, v Davidovo mesto, ker sta bila iz rodú kralja Davida. Ko v Betlehem prideta, je bilo že tujih ljudí vse polno, in nikjer ne moreta dobiti prenočiša. Toraj gresta

v nek pastirsk hlev pred mesto. In **tukaj** je ponoči **prišel na svet** **Jezus Kristus**, **Sin Božji.** — Marija devica dete s priserčnim veseljem v plenice povije in v jasli položí.

6. Pastirji pri jaslih in Jezusovo obrezovanje.

Ne deleč od Betlehema je bilo na polji nekaj revnih pastirjev, ki so čuli pri svojih čedah. Kar stoji Angel Gospodov pred njimi, in nebeška svetloba jih obsveti. Zeló se prestrašijo. Angel pa jim reče: „Ne bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu. Danes vam je v mestu Davidovem rojen Zveličar, kteri je Kristus Gospod. In to vam bodi v znamenje: Našli bote dete, v plenice povito in v jasli položeno!“ In mahom je bila pri angelu množica druzih angelov, ki so Bogá hvalili rekoč: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, kteri so svete volje.“

Ko angeli spet odidejo v nebesa, veseli pastirji rekó med seboj: „Pojdimo do Betlehema, in poglejmo, kar nam je Gospod oznanil!“ Hitro gredó in najdejo v hlevu Marijo in Jožefa in dete, v plenice povito in v jasli položeno. S svetim spoštovanjem ga gledajo, se ga serčno vesele ter ga molijo. Potem pa se k svo-

jim čedam vernejo, Bogá časté in hvalijo za vse, kar so slišali in vidili.

Čez osem dní je bilo dete obrezano. Dano mu je bilo imé Jezus, kakor je bil angel že pred njegovim rojstvom zapovedal.

7. Marija Jezusa v tempeljnu skaže.

Ko je bil Jezus štirdeset dní star, ga Marija in Jožef po postavi v Jeruzalem v tempelj neseta, da ga pred Gospoda postavita. Tudi zapovedani dar za uboge prineseta, namreč dva mlada goloba.

** Ob tistem času je pa v Jeruzalemu živel pravičen in bogaboječ mož, Simeon po imenu. On je Zveličarja željno pričakoval; zakaj sveti Duh je bil v njem in mu je bil razodel, da ne bo umerl, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa (Maziljenca). Po navdihnjenji svetega Duhá Simeon ravno tisti čas v tempelj pride. Ko Marija in Jožef v tempelj prineseta otroka Jezusa, precej spozná, da je to dete obljubljeni odrešenik. V naročje vzame nebeško dete, ter hvali Bogá rekoč: „Zdaj, o Gospod, spustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru; ker so vidile

moje očí tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ Na to Simeon Marijo in Jožefa blagoslovi, se k Mariji oberne ter ji reče: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu, in v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo. Tvojo lastno dušo pa bo meč presunil.“

* V Jeruzalemu je bila tudi prerokinja, Ana po imenu, vdova pri 84 letih, ki se ni maknila iz tempeljna, in je

s postom in molitvami noč in dan Bogu služila. Tudi ona ravno tisto uro v tempelj pride in častí Gospoda. Ona potem druzim pobožnim dušam, ki so čakale Izraelovega odrešenika, veselo pripoveduje da ga je že vidila.

8. Modri od jutra Jezusa molijo.

Ko sta bila Jožef in Marija z Jezusom v Betlehem nazaj prišla, pridejo iz daljne jutrove dežele modri v Jeruzalem, ter vprašajo: „Kje je novorojeni judovski kralj? Zakaj vidili smo njegovo zvezdo na jutrovem in smo ga prišli molit.“ Ko kralj Herod to sliši, se prestraši in ves Jeruzalem ž njim. Skliče toraj vse vélike duhovne in pismarje ljudstva, in jih izprašuje, kje bi imel Kristus rojen biti. Oni mu odgovoré: „V Betlehemu na Judovskem. Zakaj tako je pisano po preroku: Ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor naj manjša med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kteri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ — Tedaj Herod modre skrivaj pokliče k sebi, in jih skerbno izprašuje, kedaj se jim je zvezda prikazala. Potem jih pošlje v Betlehem, ter jim hinavsko reče: „Pojdite in skerbno oprašujte po detetu; in kadar ga najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jez grem in ga molim.“

Modri se precej odpravijo proti Betlehemu. In glej, zvezda, ki so jo na jutrovem vidili, pa jim je bila za nekoliko časa zginila, se jim zopet prikaže in gre pred njimi. Silno so se obveselili, ko jo ugledajo. Kar obstane nad hišo, v kteri je bilo dete Jezus. Tedaj gredó v hišo, najdejo dete z Marijo in Jožefom, prednj padejo in ga molijo. Tudi odpró svoje zaklade in mu darujejo zlatá, kadila in mire. Po noči pa jim Bog v spanji zapové, naj se ne vračajo k Herodu.

Modri so pokorni Božjemu povelju ter hvalijo Bogá in se po druzem potu vernejo v svojo deželo.

9. Sveta družina v Egipt beží in se verne v Nazaret.

Herod je modrih že težko čakal. Ko pa vídi, da zastonj čaka, se silno razserdí in ukaže, pomoriti vse fantiče, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajnah po dve leti in manj starih. Tako le, si misli, tudi dete Jezus gotovo ne bo ušlo smerti.

Toda Bog je čul nad detečjim življenjem. Po noči se Jožefu v spanji prikaže angel Gospodov ter mu reče: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in ondi ostani, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga končal.“ Jožef kar

vstane, vzame dete in njegovo mater še tisto noč in pobegne v Egipt.

Ko deteta Jezusa več ni bilo v Betlehemu, prideró morivci, ktere je bil Herod poslal. Z golimi meči hodijo po hišah, materam iz naročja tergajo nedolžne fantiče in jih moré. Strašen jok in krik matere zaženó in se ne dajo utolažiti.

Ali Božja kazen ne zaostane. Le malo let po kervavi moriji Heroda gnjusobna bolezen zadene, za ktero umerje med strašnimi bolečinami. Na to se angel Gospodov Jožefu v Egiptu zopet v spanji prikaže, rekoč: „Vstani, in vzemi dete in njegovo mater, in verni se v svojo domovino! Zakaj pomerli so, kteri so detetu po življenji stregli.“ Tedaj Jožef vstane,

vzame dete in njegovo mater in se verne na Galilejsko v mesto Nazaret.

Jezus na tihem in skrivnem ondi raste. Bil je pa že ko deček poln nebeške modrosti, in milost Božja je bila v njem.

10. Dvanajstletni Jezus v tempeljnu.

Marija in Jožef sta vsako leto hodila v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku. Ko je bil Jezus dvanajst let star, ga seboj vzameta. Daljna je bila sicer pot, vender z veseljem ž njima gré. Še veče je bilo njegovo veselje, ko ugleda sveto mesto in pervikrat stopi v prekrasni tempelj. Ko minejo prazniki, se Marija in Jožef verneta in na pot domú podasta. Jezus pa v Jeruzalemu ostane, in starši tega niso vedili; mislili so, da je pri tovaršiji, in so šli brez skerbi dan hodá od Jeruzalema. Zvečer pa ga išejo med rodovinci in znanci. Ali, kako se ustrašijo, ko ga ne najdejo med njimi! V velikih skerbéh se vernejo v Jeruzalem in ga išejo.

Tretji dan še le ga najdejo v tempeljnu. Sredi med učeniki je sedel, jih poslušal in popraševal ter jim tako modro odgovarjal, da so se njegovi umnosti čudili vsi, kteri so ga slišali. Starši se silno obveselé, ko ga ugledajo. Njegova mati pa mu zavoljo velike skerbí, ki jo je imela zastran njega, reče: „Sin, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jez sva te z žalostjo iskala!“ Jezus krotko in prijazno odgovorí: „Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedila, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?“

Potem se verne v Nazaret s svojimi starši. Pokoren jim je bil in rastel je kakor v starosti, tako v modrosti in v milosti pri Bogu in pri ljudéh.

Jezus je ko Božji Sin od vekomaj vse vedil. Hotel je pa le polagoma razodevati svojo nebeško modrost, in je toraj, kakor človeški otroci, učenike in njih nauke poslušal, da jim je bil naj lepši zgled tudi v poslušanji svetih naukov.

Jezusovo pripravljanje k očitnemu učenju.

II. Sveti Janez Jezusu pot pripravlja.

Približeval se je čas, da je Jezus ko odrešenik svetá imel pričeti očitno učiti. Toraj je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu, naj gre odrešeniku pot pripravljat. Janez, Božjemu povelju pokoren, pride na vse kraje ob Jordanu. Po zgledu nekdanjih prerokov

nosi oblačilo iz kamelnih dlak, in usnjat pas okoli svojega ledja; in njegov živež so bile kobilice in podlesni med. Vina ni pil in nobene močne pijače. Prebival je v kaki skalnici, in za svét se ni pečal. Ljudí je opominjal ter jim na glas klical: „Delajte pokoro; zakaj Božje kraljestvo se je približalo!“ Da bi svoje poslušavce še bolj zbudil k pokori in k poboljšanju, ter jih pripravljal na sveti Jezusov kerst, v Jordanu keršuje tiste, ki si k sercu jemljejo njegovo opominjanje. Od vseh straní in iz vseh stanov hodijo ljudje, pazljivo poslušajo Janezove nauke, se mu dajejo kerstiti in se svojih grehov obtožujejo.

* Med druzimi tudi hinavski Farizeji in neverni Saduceji k Janezu pridejo. Ko jih ugleda, jim Janez ves nevoljen reče: „Gadja rodovina, kdo vam je pokazal bežati pred prihodnjo jezo? Storite vreden sad pokore, in nikar ne govorite: Abrahama imamo očeta. Zakaj povém vam, Bogu je mogoče iz teh kamnov Abrahamu otrok obuditi. Sekira je drevesom že v korenino nastavljena. Vsako drevó, ktero ne rodí dobrega sadú, bo izsekano in v ogenj verženo.“

* * Janezova prikazen sploh, zlasti pa vse njegovo govorjenje je njegove poslušavce tako pretreslo, da so začeli misliti, da bi Janez utegnil odrešenik biti. Iz Jeruzalema so celó poslali duhovnov in levitov do njega, vprašat ga, če je morebiti on Kristus. Janez pa je rekel: „Jez nisem Kristus; za menoj pa pride on, ki je močnejši, kakor jez, kteremu nisem vreden odvezati jermena njegovih čevljev. Jez vas ker-

šujem, pa le z vodo; on vas bo kerstil v svetem Duhu in v ognji. Vevnico ima v roki in bo očedil svoje gumno. Pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem."

12. Jezus keršen in skušan.

Ko je bil Jezus trideset let star, je tudi on šel k Jordanu, da bi se dal Janezu kerstiti. Ko tedaj Jezus hoče stopiti v Jordan, mu Janez brani v reko ter poln naj višega spoštovanja do njega pravi: „Meni je potreba od tebe keršenemu biti, in ti prideš k meni?" Jezus mu pa odgovorí: „Pusti za zdaj; zakaj spodobi se nam, da spolnimo vse naredbe Božje." Tedaj Janez odjenja ter v Jordanu kersti Jezusa. In glej, kar se nad Jezusom nebesa odpró, in sveti Duh v podobi goloba nad njega pride in se ustavi nad njim. Ob enem se pa z nebes zasliši glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad kterim imam dopadajenje." Tako je bilo tedaj očitno oznanjeno, da je Jezus Sin Božji in odrešenik svetá.

* * Preden pa Jezus nastopi svoje delo, se po nagibu svetega Duhá od Jordana podá v pušavo. V ti samôti se štirdeset dní in štirdeset noči posti in moli. Potem je bil lačen. Zdaj skušnjavec k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Ako si Sin Božji, reci, da naj bodo ti kamni kruh." Jezus

pa mu odgovorí: „Pisano je: Človek ne živí le od kruha, ampak od vsake besede, ktera pride iz ust Božjih.“

* * Satan se prederzne, Jezusa v drugo skušati. Tedaj ga vzame seboj v sveto mesto, ga ondi postavi na verh tempeljna, in mu reče: „Ako si Sin Božji, verzi se doli; zakaj pisano je: Svojim angelom je zavoljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ne zadeneš na kamen.“ Jezus pa satanu odgovorí: „Zopet je zapisano: „Ne skušaj Gospoda, svojega Bogá!“

* * Tudi zdaj hudič še ne počiva. Jezusa seboj vzame na silno visoko goro, mu pokaže vse kraljestva svetá in njih veličastvo, in mu reče: „Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me mološ.“ Tedaj mu Jezus poln svete jeze reče: „Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda, svojega Bogá môli, in njemu samemu služi!“ Tedaj ga hudič zapustí, pa glej, angeli z nebes pristopijo in Jezusu strežejo.

13. Jezusovi pervi učenci.

* * Jezus se iz pušave k Jordanu verne. Ko ga Janez ugleda, množici, ki je bila okoli njega, reče: „Glej jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetá! Ta je, od kterega sem rekel: Za menoj pride mož, ki je bil pred menoj; zakaj on je bil poprej, kakor jez. Jez spričujem, da je Sin Božji.“

Ko je bil Janez z dvema učencoma zopet pri Jordanu, vidi Jezusa vnovič iti. Tedaj zopet reče: „Glejte jagnje Božje.“ Učenca, ki to slišita, gresta za Jezusom. Jezus se ozre, in jima prijazno reče: „Kaj išeta?“ Rečeta: „Učenik, kje stanuješ?“ Odgovorí jima: „Pridita in poglejta!“ — Z veseljem gresta ž njim, in tisti dan pri njem ostaneta. Učencoma je bilo imé Andrej in Janez. Andrej je pa imel brata, kteremu je bilo imé Simon, ki je silno željno odrešenika pričakoval. Hitro ga Andrej poiše in mu vesel reče: „Mesija smo našli,“ in ga pelje k Jezusu. Ko ga Jezus pogleda, mu pravi: „Ti si Simon, Jonov sin; posehmal se ti poreče: Peter, t. j. Skala.“

* Drugi dan se Jezus na Galilejsko odpravi. Gredé sreča moža, z imenom Filip, ki je že dolgo željno pričakoval odrešenika, in mu reče: „Hôdi za menoj.“ Filip pa je imel prijatla, ki je bil ž njim enih misel; imé mu je bilo Natanael ali Jernej. K temu toraj naprej teče, ga pod figovim drevesom najde in mu vesel reče: „Njega, od kterega so pisali Mojzes in preroki, smo našli; — našli smo Jezusa iz Nazareta. Pojdi in poglej!“ Ko Jezus vidi Natanaela iti, reče: „Glej, to je pravi Izraelec, v kterem ni zvijače.“ Natanael se začudi in ga vpraša: „Od kod me poznaš?“ Jezus mu odgovorí: „Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te vidil.“ Natanael ostermí in poln spoštovanja reče: Učenik, ti si Sin Božji, ti si kralj izraelski!“ Jezus mu odgovorí: „Ker sem ti rekel, da sem te vidil pod figovim drevesom, veruješ; še kaj večega, kakor to, boš vidil. Resnično, vam povém; vidili boste nebó odperto in angele Božje gori in doli hoditi nad Sinom človekovim.“

14. Jezusov pervi čudež v Kani.

Tri dni potem je bila ženitnina v Kani, nekem galilejskem mesticu. Mati Jezusova je bila tam; tudi Jezus in njegovi učenci so bili povabljeni v svate. Prezgodaj je bilo vina zmanjkalo. Ko mati Jezusova, to vidi, reče Jezusu: „Vina nimajo!“ Jezus ji odgovorí: „Moja ura še ni prišla!“ Marija iz tega spozna, da bo Jezus pomagal, in da le prave ure čaka; toraj služabnikom reče: „Kar koli vam poreče, storite!“

V hiši je bilo šest kamnitnih verčev za vodo postavljenih po šegi judovskega očiševanja. Vsak je deržal po štiri do šest poličev. Čez nekoliko časa strežnikom reče: „Napolnite te verče z vodo. Napolnijo jih do verha. Na to jim Jezus reče: „Zajmite zdaj, in nesite starašinu!“ Natočijo in nesó. Starašina ni vedil, kaj se je zgodilo, ter misli, da mu dajejo pokušati novega vina. Pokusi ga, in vidi, da je jako

dobro vino. Toraj ženina pokliče in mu reče: „Vsak človek dá najprej dobro vino, in kadar se napijejo, tedaj slabejšega; ti si pa dobro vino do zdaj pribranil.“

Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski. Razodel je s tem svoje veličastvo, in njegovi učenci so verovali vanj.

Perva velika noč.

15. Jezus v tempeljnu in njegov pogovor z Nikodemom.

* * Judovski velikonočni praznik se bliža. Tedaj gre Jezus gori v Jeruzalem v tempelj. Ondi najde ljudí, ki so vole, ovce in golobe prodajali, in menjavce. Sveta jeza ga obide, naredí kakor tepežnico iz vervic, vse sejmače z volmí in drobnico vred iz tempeljna izžene, menjavcom mize preverne, golobarjem pa pravi: „Spravite to od tod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčijske!“ Zdaj se njegovi učenci

spomnijo prerokovanja svetega pisma, po kterem je imel odrešenik Bogu tako le govoriti: „Gorečnost za tvojo hišo me izjeda.“

* * Ostali judje pa Jezusu rekó: „S kakošnim čudežem nam skažeš, da smeš to delati?“ Jezus jim, na se kazaje, odgovorí: „Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil.“ Judje mislijo, da govori od kamnitnega tempeljna, toraj mu rečejo: „Šest in štirdeset let se je zidal ta tempelj, in ti ga boš v treh dneh postavil?“

* Da bi jih Jezus popolnoma prepričal od svoje Božje oblasti, pred njimi mnogo čudežev storí, in veliko jih veruje vanj. Med temi je bil tudi mož velicega zbora, Nikodem po imenu. On je jako želel, Jezusov učenec biti. Toraj gre k Jezusu, todá po noči iz strahú pred judi, ter mu reče: Učenik! vemo, da si učenik od Bogá prišel, zakaj nihče ne more delati teh čudežev, ktere ti delaš, ako Bog ni ž njim.“ Jezus mu na to razlaga, česa mu je treba, da bo ud njegovega kraljestva. „Resnično, resnično, ti povem,“ — mu pravi, — „ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duhá, ne more iti v Božje kraljestvo.“

† „Kakor je Mojzes povišal kačo v pušavi, tako mora povišan biti Sin človekov; da kdor koli vanj veruje, se ne pogubí, temuč ima večno življenje. Zakaj Bog je svet takó ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli veruje vanj, se ne pogubí, temuč ima večno življenje. Bog

namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v imé edinorojenega Sinú Božjega.“

16. Jezus pri Jakopovem vodnjaku.

* Iz Jeruzalema je Jezus hodil po Judeji, oznanovaje prihod Božjega kraljestva, ter je svojim učencom ukazal kerševati. Veliko jih je verovalo in bili so Jezusovi učenci. Od ondot se je pa vernil v Nazaret. Mogel je skoz Samarijo iti. Pride tedaj do mesta, Sihar po imenu. Ondi je bil vodnjak, kterega je bil Jakop dal izkopati. Od pota truden se Jezus k vodnjaku usede. Njegovi učenci so pa v mesto šli, da bi kupili jesti.

* Ko Jezus sedí pri vodnjaku, iz mesta pride Samarijanka po vode. Jezus ji reče: „Daj mi piti!“ Žena se zavzame nad prijaznim ogovorom, in mu reče: „Kako ti, ker si Jud, mene prosiš piti, ki sem samarijska žena?“ Jezus ji odgovorí: „Ako bi ti spoznala dar Božji in kdo je, kteri ti pravi: daj mi piti; bi bila ti njega morebiti prosila, in dal bi ti bil žive vode.“ Žena mu reče: „Gospod, saj nimaš s čem zajeti, in studenec je globok; od kod imaš tedaj živo vodo? Ali si ti veči, kakor naš oče Jakop, kteri nam je dal studenec?“ Jezus ji odgovorí: „Slehern, kteri pije te vode, bo spet žejin; kdor pa pije vode, ktero mu bom jest dal, ne bo žejin vekomaj, ampak voda, ktero mu bom jest dal, bo v njem studenec vode, ki izvira v večno življenje.“ Na to žena reče: „Gospod, daj mi te vode!“

* Zdaj poví Jezus ženi skrivne grehe njenega življenja. Sramote in kesanja polna mu žena reče: „Gospod, vidim, da

si prerok!“ Vidi se ji, da so se ji zbudile želje, odsehmal Bogu prav služiti, toraj reče: „Naši očaki so molili Boga na ti gori le — pokaže na Garicim, ki je bil blizo Sihema, — vi pa pravite, da v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti.“ Jezus ji odgovorí: „Žena, verjemi mi, da pride ura, ko ne bote ne na ti gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. Pride ura, in je že zdaj, ko bodo, kteri prav molijo, očeta molili v duhu in resnici. Bog je duh, in kteri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in resnici.“ — Žena spozná, da Jezus govorí od ure mesijevega prihoda, in mu toraj pravi: „Vem, da Mesija pride; kadar tedaj on pride, nam bo vse oznanil.“ Jezus reče: „Jez sem, ki govorim s teboj.“

* Žena, ko to sliši, stermé popusti verč pri vodnjaku, vesela v mesto teče in ljudém reče: „Pojdite in poglejte človeka, kteri mi je vse povedal, kar koli sem storila; samí razsodite, ali ni on Kristus?“ — Med tem učenci z jedmi iz mesta pridejo, in Jezusa prosijo: „Učenik, jej!“ On pa jim reče: „Jez imam jesti jed, ktere vi ne znate. Moja jed je, da storim voljo tega, kteri me je poslal.“ Še govorí, ko iz mesta pridejo ljudje, ter ga prosijo, da bi ondi ostal. In ostal je dva dni pri njih, in njih učil. In veliko jih je vanj verovalo, in so rekli ženi: „Zdaj več ne verujemo zavoljo tvojega govorjenja; zakaj samí smo ga slišali, in vemo, da je on v resnici Zveličar svetá.“

17. Jezusova pridiga v Nazaretu.

† Čez dva dní Jezus Sihar zapusti, gre na Galilejsko, in ondi evangeli od Božjega kraljesta oznanuje, rekoč: „Čas se je dopolnil in kraljestvo Božje se je približalo. Delajte pokoro, in vervajte evangeliju.“ Ko pride v Nazaret, je šel po svoji navadi sobotni dan v shodnico; ondi vstane v znamenje, da hoče kaj iz svetih bukev brati. In dali so mu bukve Izaija preroka. Ko bukve razgne, najde mesto, kjer je bilo to le zapisano: „Duh Gospodov je nad menoj. Zato me je on mazilil in me poslal, evangeli oznanovat ubogim, ozdravljat te, ki so potertega sercá, oznanovat jetnikom izpušenje, in slepim pogled, in oznanit dan vračila.“ Ko te verste zbere, bukve služabniku podá, in se usede. Tedaj so bile vseh očí vanj ober-

njene. On pa je začel tako le govoriti: „Danes se to pismo pred vami spolnuje.“

† Vsi so se čudili prijetnim besedam, ki so mu šle iz ust. Toda verovali mu pa niso, kar je sam čez sebe govoril, ampak rekli so: „On ima sicer veliko modrost in čudovito moč; ali stenarjev sin je vender le?“ Jezus jim toraj reče: „Resnično, povem vam, noben prerok ni prijeten v svojem kraji. V dneh Elijevih je bilo veliko vdóv v Izraelu, ko je bilo nebó zaperto tri leta in šest mescov, in ko je bila velika lakota po vsi deželi; in k nobeni zmed njih ni bil Elija poslan, ampak le v Sarepto k ženi vdovi. Tudi je bilo veliko gobovih ob času preroka Elizeja v Izraelu; in nobeden zmed njih ni bil očišen, ampak le Naaman Sírec.“

† Vsi, ki so bili v shodnici, se zdaj silno razjezé. Z velikim hrupom vstanejo, Jezusa iz shodnice in iz mesta izženejo ter ga peljejo na rob goré, na kteri je bilo njih mesto zidano, da bi ga ž njega pahnili. Jezus pa se oberne, in po sredi med njimi stran gre. Vsi so osterméli, stojé kakor okamneli, in nikdo mu ne more braniti.

18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu.

* Iz Nazareta je šel Jezus v Kafarnavm. Ondi je učil v shodnici ob sobotah. Vse se je čudilo njegovim naukom; zakaj njegovo govorjenje je bilo polno oblasti in je segalo globoko v serce. Med poslušavci je bil tudi človek, kteri je imel nečistega duhá; in ta z velikim glasom zavpije: „Kaj je nam in tebi, Jezus Nazarenski? Ali si prišel nas pogubit? Poznam te, kdo si, Sveti Božji!“ Jezus pa ga zarotí, rekoč: „Obmolkni, in pojdi iz tega človeka?“ Nečisti duh na to človeka na sredo verže in gre iž njega. Vse strah obide; in med seboj govoré, rekoč: „Kaj je to? Z oblastjo in močjó celó nečistim duhovom zapoveduje, in pokorni so mu.“

* Iz shodnice je šel Jezus v hišo Simona Petra in njegovega brata Andreja. Petrova tašča je imela hudo merzlico. Toraj Jezusa prosijo, da bi jo ozdravil. Jezus k nji stopi,

jo prime za roko, zapové merzlici, in glej, mahom jo merzlica zapusti; ona vstane in streže Jezusu in njegovim učencom.

* Na večer, ko je solnce zašlo, mu vse bolne in obsedene iz mesta pred vrata prinesó. In ljudstvo celega mesta se

zbere pred vratmi. Jezus pred vrata stopi, na slehernega bolnika roke položí in ga ozdraví. Hudiče pa z besedo izžene.

* Zjutraj Jezus zgodaj vstane in gre v pust kraj molit. Množice pa ga poišejo in ga prideržujejo, da ne bi šel od njih. On jim pa reče: „Tudi druzim mestom moram oznanovati kraljestvo Božje, ker sem zato poslan.“ In učil je po vsi Galileji, hudiče izganjal, in ozdravljal vse bolezni in slabosti med ljudstvom. In razglasi se njegov sloves po vsi Sirii in velike množice iz vseh krajev k njemu prihajajo in hodijo za njim.

19. Obilni ribji lov.

* * Iz Kafarnavma je nekega dne Jezus prišel k Genezareškemu jezeru, ki se mu je reklo tudi Galilejsko morje, da

bi ondi oznanoval besedo Božjo. Velike množice ga obsujejo, ki ga želé viditi in slišati. — Pri kraji sta bila dva čolna; eden je bil Petrov in njegovega brata Andreja, eden pa Cebedejevih sinov, Janeza in Jakopa. Ravno so bili iz čolnov stopili ter so mreže izpirali. Jezus stopi v Petrov čoln in ga prosi, da nekoliko od kraja odrine. Potlej se usede in iz čolna učí ljudstvo. Ko neha učiti, Simonu in njegovemu bratu reče: „Peljita na globoko, in na lov verzita svoje mreže!“ Simon mu odgovorí: „Učenik! vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“ — In ko so bili to storili, so zajeli toliko število rib, da se jim je mreža tergala. Toraj mignejo tovaršema Janezu in njegovemu bratu Jakopu, naj jim gresta pomagat. Prideta, in napolnili so obá čolna z ribami, tako da sta se topila.

* * Ko Simon Peter vidi, ostermí in se ustraši, in pade Jezusu k kolenom, rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!“ Jezus pa mu pravi: „Ne boj se, odslej boš ljudí lovil.“ — Tedaj čolna k kraju potegnejo, vse popusté in hodijo za Jezusom. Odslej so bili zmiraj pri njem in so ga spremljali po njegovih potih.

20. Mertvoudni.

Jezus se čez nekaj dni spet v Kafarnavm verne, in v neki hiši učí. Iz vseh krajev je prišlo veliko ljudí, ki so hotli Jezusa poslušati. Kar štirje možje prinesó na postelji človeka, ki je bil mertvoúden. Zavoljo tolike množice ljudstva ga niso mogli prinesti pred Jezusa, toraj gredó na streho, ki je bila plošnata po šegi jutrovih dežel, in ga s posteljo vred spusté doli v sredo pred Jezusa. Jezus njih terdno vero vidi, in reče mertvoudnemu: „Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpušeni!“

Med poslušavci so bili tudi Farizeji in pismarji, ki so sami pri sebi mislili: „Kdo je ta, da preklinja? Kdo more grehe odpušati, kakor Bog sam?“ Ker je Jezus njih misli poznal, jim reče: „Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Kaj je ložej reči: Grehi so ti odpušeni; ali reči: Vstani, in hódi. Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji, grehe odpušati, tì rečem — se k mertvoudnemu oberne, — vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ Bolnik precej vstane, vzame posteljo in gre na svoj dom. Vse pa groza obide, Bogá časté in rekó: „Danes smo čudne rečí vidili!“

21. Jezusova pridiga na gori.

Neki dan se je bilo zopet sila veliko ljudí zbralo okrog Jezusa. Ko ugleda množico, gre na goro. Ondi séde, učenci ga obstopijo po obeh straneh, spodaj so pa cele trume ljudí. Zdaj vse utihne, in željno pričakuje Jezusovih besedí.

* * Tedaj Jezus spregovorí, in učí rekoč:

A. Osem zveličanskih čednost.

* * „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim; ker oní bodo zemljo posedli.

Blagor žalostnim; ker oní bodo oveseljeni.

Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oní bodo nasiteni.

Blagor usmiljenim; ker oní bodo usmiljenje dosegli.

Blagor jim, ki so čistega serca; ker oní bodo Bogá gledali.

Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“

B. Od službe in dolžnost aposteljnov in njihovih naslednikov.

† Zdaj se Jezus oberne k svojim aposteljnom, ki imajo biti predniki njegove cerkve, in jih tako le zlasti opominja:

† „Vi ste sol zemlje. Sol je dobra reč. Ako pa sol zgubi svojo moč, s čim se bo solila (zemlja)? Ni za druzega véč, kakor da se proč verže in jo ljudje poteptajo. — Vi ste luč svetá. Podobni ste mestu, ki stoji na gori. Mesto pa, ktero je na gori, se ne more skriti. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo pod mernik stavili, ampak na svečnik, da sveti vsem, kteri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmí, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, ki je v nebesih."

C. Od keršanske pravičnosti.

* Potem se k množicam ozre ter jim reče:

* „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke. Ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel. Resnično vam povem: ako ne bo obilniši vaša pravica, kakor pismarjev in Farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Slišali ste p., da so pismarji zapoved: „ne ubijaj" tako le razlagali: Le kdor ubija, bo sodbe kriv; jez pa vam povém, da vsak, kteri se jezí nad svojim bratom, bo sodbe kriv. Kdor pa svojega brata hudo zasramuje, bo kriv zbora; kdor pa svojemu bratu reče: „norec," bo kriv peklenskega ognja."

* „Dalje ste slišali, da so pismarji zapoved: „ljubi svojega bližnjega" tako le razlagali: sovražiti pa smeš svojega sovražnika. Jez vam pa povem: Ljubite tudi svoje sovražnike, dobro jim delajte, kteri vas sovražijo in molite zanje, kteri vas preganjajo: da boste otroci svojega Očeta, kteri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje deževati na pravične in krivične. Zakaj ako tiste ljubite, kteri vas ljubijo, kakošno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj posebnega storite? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma."

D. Od čistega in dobrega namena pri dobrih delih.

* Glejte, da svojih dobrih del ne delate, da bi vas ljudjé vidili. Sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je

v nebesih. Kadar toraj vbogajmé daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po tergih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povém vam; prejeli so svoje plačilo. Kadar pa daješ vbogajmé, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja milošnja na skrivnem, in tvoj Oče, kteri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

* „In kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

* „In kadar se postiš, se ne delaj žalostnega, da bi ljudje vidili, da se postiš, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

E. Od edine skerbi, ki je kristjanu pristojna.

† „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, ki jih rija in molj končá, ali tatje izkopljejo in ukradejo; temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kterih ne končá ne rija ne molj, in jih tudi tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje sercé. Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Ne morete toraj služiti Bogu in mamonu.“

† „Zato vam pravim: Ne skerbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje teló, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več, kakor jed, in teló več, kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom; one ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živí. Ali niste ví veliko več, kakor one? Poglejte limbarje na polji! Oni ne delajo, in ne predejo; pa vam povém, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Ako toraj travo na polji, ktera danes stojí, in se jutri v peč veržé, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ne skerbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem oprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Išite tedaj naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“

E. Od keršanskega obnašanja do bližnjega.

* „Ne sodite, da ne boste sojeni. Ne pogubljajte, in ne boste pogubljeni, temuč odpušajte, pa bo tudi vam odpušeno. S kakoršno mero mérite, s takošno se vam bo odmerilo.

Kaj vidiš pezdér v očesu svojega brata, bruna *) pa v svojem očesu ne čutiš? Ali kako praviš svojemu bratu: Pusti, naj izderem pezdér iz tvojega očesa; in glej, bruno je v tvojem očesu? Hinavec! izderi poprej bruno iz svojega očesa, in potlej glej, da izdereš pezdér iz očesa svojega brata."

* „Vse, kar koli hočete, da vam ljudjé storé, tudi vi njim storite. To je postava in preroki."

* * *

† Po teh in še veliko druzih opominih Jezus svoj govor sklepa s temi le besedami:

† „Pojdite v večno življenje skoz ozka vrata. Zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kteri po nji noter hodijo. Kako ozka so vrata, in tesna je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kteri jo najdejo."

† „Vsak, kteri sliši te moje besede in jih spolni, je podoben modremu možu, kteri je sezidal svojo hišo na skalo. In ploha se je vlila, in prišle so vodé, in pihali so vetrovi in se vperli v tisto hišo; — in ni padla, zakaj vstavljena je bila na skalo. — Vsak pa, ki sliši te besede moje, in jih ne spolni, je podoben neumnemu možu, kteri je sezidal svojo hišo na pesek. In ploha se je vlila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se operli v tisto hišo — in padla je, in velika je bila njena podertija."

* Ko je bil Jezus ta svoj govor dokončal, so bile množice v sercu ganjene, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast z nebes, ne pa kakor njih pismarji in farizeji.

22. Jezus ozdravi gobovega, — in stotnikovega hlapca.

* * Kadar je Jezus zopet z gore šel, mu gobov človek naproti pride, pred njega pade in ga moli, rekoč: „Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti." In Jezus stegne roko, se ga dotakne, rekoč: „Hočem, bodi očišen!" In kar čist je bil od

*) bruno ali bervno.

svojih gob. Tedaj mu Jezus reče: „Glej, da nikomur ne poveš; temuč pojdi, skaži se duhovnu in opravi dar, kterega je Mojzes zapovedal, da te za čistega spozna.“

† Tako duhovsko očiševanje ali odvezovanje, ki je bilo v stari zavezi zapovedano vsem, kteri so bili gobovi na telesu, je bilo predpodoba odveze grehov, ki jo je Jezus v novi zavezi zapovedal za gobove na duši. Toraj je Jezus gobovemu ukazal, iskati odveze pri duhovnu.

* Jezus pride v Kafarnavm. Ondi je bil rimsk stotnik, ki je bil Judom zeló dober, ter jim dal na svoje stroške zidati shodnico. Imel je za smert bolnega hlapca, kterega si je bil prav priljubil. Ko stotnik sliši, da je Jezus na potu v Kafarnavm, mu mestne starašine naproti pošlje, ter ga prosi, da bi prišel in mu hlapca ozdravil. Jezus gre ž njimi. Ko ni bil že več deleč od hiše, mu stotnik sam naproti pride ter pravi: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ Jezus se tem besedam začudi in reče tistim, ki so šli za njim: „Resnično, vam povem, tolike vere nisem v Izraelu našel! Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakopom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmí.“ — Potem reče stotniku: „Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgôdi!“ In hlapec je bil ozdravljen tisto uro.

23. Mladeneč v Najmu.

Prigodilo se je, da je Jezus šel v mesto Najm po imenu. Ž njim so šli njegovi učenci in veliko svetá. Ko se je pa približal mestnim vratom, glej, merliča nesó. Bil je edini sin svoje matere, ki je bila vdova. Jokaje in zdihovaje je šla reva za parami. Veliko ljudí iz mesta je bilo ž njo. Ko Gospod, mater ugleda, se mu v serce smili, ter ji ljubeznjivo reče: „Ne jokaj!“ Potem pristopi, in se par dotakne, v znamenje, da naj nosci obstojé. Nosci obstojé. Potem Jezus merliču reče: „Mladeneč, velim ti, vstani!“ In merlič sede in

začne govoriti. In Jezus ga dá materi. Vse pa je strah obšel, in so Bogá hvalili rekoč: „Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“

24. Janezova poslanca.

Herod, sin tistega Heroda, ki je bil dal pomoriti otroke v Betlehemu, je bil oblastnik na Galilejskem in Perejskem. Za ženo si je bil vzel Herodijado, ženo svojega brata Filipa, ko je ta še živel. Janez ga svarí in mu odkritoserčno naravnost reče: „Ni ti pripušeno imeti žene svojega brata!“ Heroda te besede zeló razžalijo, zlasti pa Herodijado, toraj Janeza čerti in Heroda nagovarja, naj bi ga s poti

spravil. Da bi ji ustregel, ukaže Janeza vkleniti in v ječo vreči.

Janez tudi v ječi nič druzega ne želí, kakor da bi vsi verovali v Jezusa in za njim hodili. Ali njegovi lastni učenci niso nič kaj mogli verovati v Jezusa; spotikali so se nad njegovim ubožnim in nizkim stanom. Toraj Janez dva zmed njih pošlje k Jezusu, vprašat ga: „Ali si ti ta, kteri ima priti; ali naj druzega čakamo?“ Namesto kacega odgovora se Jezus sklicuje na svoje čudeže, ki jih je storil nad bolniki, in reče: „Pojdita in povejta Janezu to, kar sta slišala in vidila. Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očišujejo, gluhi spreslišujejo, mertvi vstajajo in ubogim se evangeli oznanuje; in blagor mu, kteri se nad menoj ne pohujša!“

25. Magdalena spokornica.

* Nekdo zmed farizejev, Simon po imenu, je Jezusa prosil, da bi pri njem jedel. Jezus gre v hišo farizejevo in séde za mizo. V tistem mestu je pa živela žena, Marija Magdalena po imenu, ki je bila grešnica in v slabem slovesu. Po Jezusovih govorih se je pa bila spreobernila, in polna ljubezni je bila do njega in polna kesanja za svoje grehe. Ko tedaj zvé, da je Jezus v farizejevi hiši pri jedi, vzame alabastrovo púšico, drazega mazila polno, in gre tje, da bi mazilila Jezusu noge. K njegovim nogam se toraj verže, kesanje in žalost nad grehi jo presune in jame milo jokati. Solze polivajo Jezusu noge. Ko ona to zapazi, jih z lasmí svoje glave briše, potlej jih poljubuje in mazili.

* Farizej, ki je to vidil, sam pri sebi reče: „Ko bi bil on prerok, bi pač vedil, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotika, da je grešnica.“ Jezus pa mu reče: „Simon, nekaj ti imam povedati. Nek posojevavec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžan petsto „denarjev,“ eden pa petdeset. Ker nista imela s čím plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga

bolj ljubi?“ Simon odgovorí: „Menim, da tisti, kteremu je več odpustil.“ Jezus mu reče: „Prav si razsodil!“

* Zdaj se Jezus k ženi oberne, in reče Simonu: „Vidiš li to ženo? — Prišel sem v tvojo hišo, in vode za noge mi nisi dal; ta pa mi je s solzami nogé močila, in s svojimi lasmí jih brisala. — Ti me nisi poljubil; ta pa, od kar je prišla v hišo, ni jenjala, mi nog poljubovati. Moje glave nisi z oljem mazilil, ta pa mi je nogé z drazim mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpušenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpustí, manj ljubi.“ — Na to ženi milostljive besede reče: „Odpušeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

Druga velika noč.

26. Osem-in-trideset-letni bolnik.

Drugo leto o veliki noči je šel Jezus zopet v Jeruzalem. Ondi je bila ovčja kópel, kteri se je po hebrejsko Betzajda reklo. Bila je v velikem poslopji

ki je imelo pet lóp. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhoudnih, kteri so čakali pljivkanja vode. Zakaj angel Gospodov je ob odločenih časih hodil v kópel, in je vodo pljivkal. Kdor je po pljivkanji vode pervi stopil v kópel, ta je ozdravel, ktero bolezen koli je imel. Med druzimi je bil ondi tudi človek, ki je bil osem in trideset let bolan. Ko ga Jezus vidi ležati, mu ljubeznjivo reče: „Ali hočeš ozdravljen biti?“ Bolnik mu odgovorí: „Gospod! nimam človeka, da bi me djal v kópel, kadar se voda skalí; in preden jez tje pridem, že drugi pred menoj vanjo stopi.“ Tedaj mu Jezus pravi: „Vstani, zadeni svojo posteljo, in hôdi!“ Pri té priči človek ozdraví, vzame svojo posteljo in gre ves vesel in hvaležen od tod.

* Tisti dan je pa bila sobota. Ko Judje vidijo ozdravljenega hoditi in posteljo nositi, mu rečejo: „Sobota je, ne smeš toraj svoje postelje nositi!“ On jim odgovorí: „Ta, ki me je ozdravil, mi je rekel: Zadeni svojo posteljo in hôdi!“ Tedaj ga vprašajo: „Kdo je tisti človek, kteri ti je to rekel?“ On jim pa ne more povedati; zakaj Jezus se je bil precej spet umaknil. Kmali potem pa ga Jezus najde v tempeljnu ter mu pravi: „Glej, ozdravljen si; nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodí!“ — Tedaj človek gré in poví Judom, da je Jezus tisti, ki ga je ozdravil. Judje pa Jezusa preganjajo, ker je to v soboto storil.

* Jezus jih skuša prepričati, da ima oblast za to, toraj jim reče: „Moj Oče do zdaj dela, in tudi jez delam.“ Na to Judje išejo, še celó umoriti Jezusa, ki ni le sobote prelomil, temuč je tudi Bogá preklinjal, ker je Boga imenoval svojega Očeta. Jezus jim pa še slovesniše priterdi: „Resnično, resnično vam povém, kar koli dela Oče, to tudi Sin tako dela. Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi. Kakor Oče mertve obuduje in oživlja, tako tudi Sin oživlja, kogar hoče. Oče tudi nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo Sinu dal, da vsi časté Sinú, kakor

časté Očeta. Resnično, resnično vam povem, da pride ura, ko bodo mertvi slišali glas Sinú Božjega. In bodo prišli, kteri so dobro delali, v vstajenje življenja, kteri pa so hudo delali, v vstajenje obsojenja."

27. Greh zoper svetega Duha. — Žena Marijo blagruje.

Ko so velikonočni prazniki minili, se je Jezus zopet na Galilejsko vernil in po mestih in tergih gredé učil in bolnike ozdravljal. Nekega dné k njemu pripeljejo človeka, ki je bil obseden, slep in mutast. Jezus ga ozdravi, tako da je vidil in govoril. Vse množice se zavzamejo, rekoč: „Ali ni ta sin Davidov?" Farizeji pa, ko to slišijo, rekó: „Ta ne izganja hudičev drugači, kakor z Belcebubom, višim hudičev." Jezus vidi njih misli in jim pravi: „Vsako kraljestvo, samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano. Če tedaj satan satana izganja, je sam zoper sebe razdeljen, kako bo tedaj obstalo njegovo kraljestvo? Ako pa jest z Božjim duhom izganjam hudiče, je tedaj k vam prišlo Božje kraljestvo. Toraj vam povem: Vsak greh in preklinjevanje bo odpušeno ljudém; preklinjevanje zoper sv. Duhá pa ne bo odpušeno, ne na tem svetu, ne v prihodnjem."

Neko ženo zmed množice te Jezusove besede tako presunejo, da na glas zavpije: „Blagor telesu, ki te je nosilo, in blagor persom, ki so te dojile!" Jezus ji pa odgovorí: „Se ve da, blagor vsem, ki poslušajo besedo Božjo ter jo spolnujejo."

28. Govor Jezusov na jezeru: sedem prilik od nebeškega kraljestva.

** Jezus je šel neki dan k galilejskemu jezeru; se je ondi na bregu usedel in je učil. Ker je bilo pa sila veliko ljudí pri njem, je stopil v čoln in učil iž njega. Pripovedoval jim je naslednje prilike:

A. Od sejavca in semena.

** „Sejavec je šel sejat. Ko seje, nekaj semena pada poleg pota, in je bilo pohojeno; tudi so prišle ptice spod neba, ter ga pozobale. Nekaj ga pada na kamnito. To je hitro pognalo; ali ko solnce izide, je zvenelo in usahnilo, ker ni imelo mokrote. Nekaj ga pada med ternje, in ternje je zrastlo ter ga zadušilo. Drugo na dobro zemljo pada; in to je vzhajalo in prineslo sad, eno trideseternega, eno šestdeseternega, eno pa stoternega.“

** Ko je bil Jezus to povedal, je rekel: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša! — Ta prilika to le pomeni: Seme je beseda Božja. Pri kterih seme pada poleg pota, so tí, ki sicer poslušajo besedo Božjo; pride pa hudič, in jim besedo iz serca vzame, da ne verujejo, in ne bodo zveličani. Na kamniti zemlji so tisti, ki z veseljem sprejemajo besedo,

kadar jo slišijo; toda korenin nimajo, in le nekoliko časa verujejo, ob času skušnje pa odpadejo. — Kar ga pada med ternje, so tí, ki sicer poslušajo besedo, potem pa gredó ter jo zadušé v skerbéh, v bogastvu in sladnostih tega življenja, tako da ne obrodí sadú. Kar ga pa pada na dobro zemljo, so tí, ki radi poslušajo besedo, jo v sercu hranijo in stanovitno sad rodé."

B. Od ljulike med pšenico.

* Potem jim Jezus drugo priliko pripoveduje, rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kteri je dobro seme usejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico in je prešel. Ko je pa zelenje zrastlo in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so toraj hlapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? On jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš li, da gremo in jo poberemo? On reče: Nikar, da kje ljuliko pobiraje ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjcom: Poberite najprej ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežgè; pšenico pa spravite v mojo žitnico."

* To priliko Jezus tako le razlaga: „Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva je svet. Dobro seme so otroci kraljestva Božjega, ljulika pa otroci hudobe. Sovražnik, ki jo je sejal, je hudič. Žetev je konec svetá, ženjci pa so angeli. Kakor se tedaj ljulika ob setvi pobere in v ognji sežge, tako se bo konec svetá godilo hudobnim. Sin človekov bo poslal svoje angele, in pobrali bodo vso pohujšljivost in tiste, kteri krivico delajo, in jih bodo vergli v ognjeno peč. Ondi bo jok in škripanje z zobmí. Pravični pa se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta."

C. Od gorčičnega zerna, kvasú, skritega zaklada, bisera in ribje mreže.

* Jezus je dalje govoril: „Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, ktero je človek vzel in na svojo njivo usejal. To je sicer naj manjše zmed vseh semen, kadar pa zraste,

je veče kakor vsa zeliša, in je drevó, tako da ptice spod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah."

* „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, kterega je žena vzela, in vmesila med tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo."

† „Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, v njivi skritemu, kterega človek, ki ga je našel, prikriva, in od veselja nad njim gre in prodá vse, kar ima, in kupi tisto njivo."

† „Spet je nebeško kraljestvo podobno kupcu, kteri iše dobrih biserov. Ko je našel drag biser, gre in prodá vse, kar je imel, in ga kupi."

† „Spet je podobno nebeško kraljestvo mreži, ktera se verže v morje, in zajme rib vsacega rodú. Ko je napolnjena, jo izlečejo in na bregu sedé odberó dobre ribe v posode, malovredne pa odmečejo. Tako bo tudi ob koncu svetá. Angeli pojdejo venkaj, in bodo odločili hudobne zmed pravičnih, in jih bodo vergli v ognjeno peč; ondi bo jok in škripanje z zobmí."

† Tacih prilik je Jezus še veliko pravil ljudstvu, tako da se je spolnilo prerokovanje: „Svoja usta bom odperl v prilikah ter povedal, kar je bilo skritega pred začetkom svetá."

29. Vihar na morji.

† Zvečer je Jezus svojim učencom rekel: „Prepeljimo se na uno stran morja." Tedaj pismar pristopi k njemu, in mu reče: „Učenik, za teboj pojdem, kamor koli greš!" Jezus pa, ki je vedil, da mu je le svet mar in njega dopadajenje, mu reče: „Lesice imajo jame, in ptice pod nebom gnjezda; Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil." Na te besede pismar Jezusa zapustí in gre od njega.

Potem Jezus v čolnič stopi, in njegovi učenci gredó za njim. Ker je bil od opravila truden, se usede in zaspí. Kar vstane velik vihár na morji, tako da valovi čolnič pokrivajo. Učence prevzame strah in groza, toraj k njemu stopijo in ga zbudé rekoč: „Gospod, otmi nas, tonemo!" Jezus jim odgovorí: „Kaj ste

boječi, maloverni?“ Tedaj vstane in zapóvé vetru in morji — in bila je velika tihota. Vsi se čudijo in pravijo: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“

30. Jajrova hči in bolna žena.

* Ko se je bil Jezus od unstran morja nazaj prepeljal, ga je ljudstvo ob bregu z velikim veseljem sprejelo. Med druzimi k njemu stopi eden zmed vikših v shodnici, Jajr po imenu. On je imel hčer, dvanajst let staro, ki je bila za smert bolna. Jezusu k nogam pade, in milo prosi: „Gospod, moja hči umira; ali pridi in položi svojo roko na njo, in bo živela!“ Jezus vstane in gre ž njim. Njegovi učenci in velika množica ga spremljajo.

* Med množico je bila tudi žena, ki je na kervotoku terpela že dvanajst let; vse svoje premoženje je bila zdravnikom že izdajala, pa nobeden ji ni nič pomogel. Ona se tedaj skoz ljudstvo pririne do Jezusa in se od zad dotakne roba njegovega oblačila; zakaj prepričana je bila, da bo ozdravljena, ako se le dotakne njegovega oblačila. In res, pri té priči, ko se ga dotakne, popolnoma ozdraví. Menila je, da je to skrivaj storila. In res, nihče je ni vidil. Jezus pa je hotel, da si množica v izgled vzame terdno vero te žene in da jo posnema, zato se oberne in reče: „Kdo se je dotaknil mojega oblačila?“ Žena, ki vidi, da Jezusu ni skrito njeno djanje, trepetaje prednj

pade in pred vsem ljudstvom pripoveduje, zakaj je to storila, in kako naglo je bila ozdravljena. Jezus pa ji ljubeznjivo reče: „Hčí, tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

* Jezus je še govoril, kar pride nekdo Jajrovih in mu reče: „Tvoja hčí je ravno kar umerla, ne nadlegvaj toraj dalje Učenika!“ Oče se silno prestraši. Ali Jezus mu reče: „Ne boj se; le vervaj, in bo oživela.“ Ko Jezus stopi v hišo, najde ondi veliko ljudí, ki so jokali po otroku, in tudi piskače, ki so po šegi tistih krajev „žalostne“ piskali. Jezus jim pa reče: „Kaj hrup delate in jokate? Deklica ni mertva, ampak le spí!“ Tedaj so se mu posmehovali, ker so dobro vedili, da je umerla; pomislili pa niso, da je Jezus prišel, jo spet oživit. Jezus velí vsem ljudém iti iz hiše, in gre s starši in svojimi tremi učenci v hram, kjer je deklica ležala. Potem k mer-

liču stopi, ga prime za roko in reče: „Deklica, vstani!“ Deklica mahom vstane in hodi. — In ta sloves *) je šel po vsi deželi.

*) Sloves ali glas.

31. Jezus si izvoli aposteljne ter jih pervič razpošlje.

* Brez števila ljudí iz daljnih krajev in celó od bregov srednjega morja se je okoli Jezusa nabiralo. Ko je nekega dné spet toliko svetá okoli sebe vidil, da je bil pri poslušanji njegovih beséd človek človeku na poti, so se mu ljudje v serce smilili, ker so bili, kakor ovce brez pastirjev. Todaj svojim učencom reče: „Žetev je sicer velika, ali delavcov je malo. Prosite tedaj Gospoda, naj pošlje delavcov v svojo žetev!“ Proti večeru prejde Jezus na goro in vso noč premóli. Ko se dan storí, pokliče svoje učence, si jih zmed njih izvoli dvanajst, ter jih imenuje aposteljne t. j. poslance. Imena teh dvanajsterih so: Simon, imenovan Peter, in njegov brat Andrej, Jakop in njegov brat Janez, Filip in Jernej, Matevž in Tomaž, Jakop mlajši in Juda Tadej, Simon, imenovan gorečnik, in Judež Iškarjot.

† In te je poslal rekoč: „Pojdite k zgubljenim ovcam hiše Izraelove, in oznanujte: Nebeško kraljestvo se je približalo. Ozdravljajte bolnike, obudujte mertve, očišujte gobove, hudiče izganjajte. Na pot nič ne jemljite; zakaj delavec je vreden svoje jedí. Kadar stopite v hišo, recite: Mir bodi té hiši! In ako bo tista hiša vredna, bo vaš mir prišel nad njo; ako pa ne bo vredna, se bo vaš mir povernil k vam. In kteri koli vas ne sprejme, in ne posluša vaših besed, pojdite iz hiše ali mesta, in otresite prah od svojih nog. Resnično, vam povém, lože bo zemlji Sodomski in Gomorski sodnji dan, kakor tistemu mestu.“

† „Glejte, jez vas pošiljam, kakor ovce med volkove. Bodite toraj razumni, kakor kače, in priprosti kakor golobje. Varovajte se pa ljudí; zakaj izdajali vas bodo v zbóre in v svojih shodnicah vas bodo bičali, in pred poglavarje in kralje vas vodili in sovražili zavoljo mojega imena. Saj učenec ni čez učenika, in hlapec ne čez svojega gospodarja. Učencu je zadosti, da je, kakor njegov učenik, in hlapcu, kakor njegov gospodar. Ne bojte se jih, kteri umoré teló, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in teló pogubiti! Ali se ne prodajata dva vrabca

za en vinar? In le eden zmed njih ne pade na zemljo brez vednosti in volje vašega Očeta. Nikar se tedaj ne bojte: boljši ko veliko vrabcov ste ví. Še celó vsi lasje na glavi so vam prešteti."

† „Serčno me spoznavajte pred ljudmí! Resnično vam povem, kdor koli bo mene spoznal pred ljudmí, ga bom tudi jez spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zatají pred ljudmí, ga bom tudi jez zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Mogli se boste od svojih ločiti. Toda kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojega križa, in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor najde življenje, ga bo zgubil, in kdor zgubi svoje življenje zavoljo mene, ga bo našel. Bo jih pa tudi veliko, kteri vas bodo sprejeli. Kdor tedaj vas sprejme, mene sprejme, in kdor sprejme mene, sprejme njega, kteri je mene poslal. In kdor koli dá piti komu zmed vas kozarec merzle vode v mojem imenu, resnično vam povém, ne bo zgubil svojega plačila."

Tedaj so šli izvoljeni aposteljni, po dva in dva. Hodili so po vaséh, ter so oznanovali pokoro in bližnje nebeško kraljestvo. Tudi hudiče so izganjali in mazilili so z oljem veliko bolnikov ter jih ozdravljali.

† To maziljenje z oljem, akoravno še ni bilo svet zakrament, je bilo pa podoba poslednjega olja, od kterega sveti Jakop govorí (5, 14, 15).

32. Glavosèk svetega Janeza kerstnika.

* Herodijada je Janezu, ki je bil še zmiraj v ječi, vedno po življenju stregla. Ali Herod ga je spoštoval, vedoč, da je pravičen in svet mož, ga je varoval, rad poslušal in veliko storil tako, kakor mu je on svetoval. Tudi se je bal judstva, ker ga je imelo za preroka.

* Čez nekaj časa Herod v dan svojega rojstva napravi gostje knezom, vojvodom in pervakom svojega kraljestva. Tedaj pride hčí Herodijadina, in pleše in dopade vsem pričujočim. Herod si ne vé kaj od veselja, tako da ji reče: „Prôsi me, kar hočeš, pa ti bom dal." In še priseže ji rekoč: „Kar koli boš prosila, ti bom dal, tudi polovico svojega kraljestva!"

* Deklica gre urno ven k svoji materi in jo vpraša: „Kaj naj prosim?“ Mati ji odgovorí: „Glavo Janeza kerstnika.“ Hči hitro noter k kralju gré in prósi rekoč: „Hočem, da mi jaderno daj v skledi glavo Janeza Kerstnika.“ Herod se ustraši in je žalosten. Pa zavoljo prisege, ki pa ni imela veljave za kaj hudega, ji ni hotel pred gostóvi odreči. Berž pošlje rabeljna ter mu ukaže prinesti Janezovo glavo v skledi. Rabelj gre, in Janezu v ječi glavo odseka; prinese jo v skledi, in jo dá hudobnemu dekletu, dekle pa hudobni in grozoviti materi.

* Ko Janezovi učenci to zvedó, žalostni pridejo, vzamejo njegovo truplo in ga v grob položé. Potem so šli k Jezusu in so mu vse povedali.

33. Jezus nasiti 5000 mož.

* * Velikonočni praznik se je zopet bližal. Razposlani aposteljni so se vernili in Jezusu pripovedovali vse, karkoli so bili storili. Na to jim Jezus reče: „Pojdite na stran v samoten kraj, in si malo počite!“ Ž njim toraj v čoln stopijo in se peljejo

v samoten kraj. Pa tudi sem gre množica ljudi za njim. Usmili se jih Jezus, ko jih ugleda. Še počitka si ne privoši; iz čolna stopi in gre na goro, da bi ga vsi vidili in slišali, in začne učiti. Ko je izgovoril, gre k bolnikom, ki so mu jih prinesli, in jih ozdravi.

** Kadar je pa pozno bilo, učenci k njemu stopijo in mu rekó: „Spusti ljudstvo na bližnje terge in vasí, da si kupijo kaj jesti.“ Jezus pa jim pravi: „Ni jim treba od tod hoditi. Koliko kruhov imate?“ Andrej odgovorí: „Mladeneč je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dvé ribi; ali kaj je to med tolikanj?“ Potem Jezus ukaže: „Recite ljudem sesti!“ In truma za trumo séda na travo. Bilo jih je pa pet tavžent mož brez žen in brez otrók.

** Tedaj Jezus vzame pet kruhov in dve ribi, v nebó pogleda, jih blagoslovi, razlomi in dá svojim učencom, naj jih položé med množice. Vsi jedó in se nasitijo. Potem Jezus učencom ukaže: „Poberite kosce, da konca ne vzamejo.“ Pobrali so tedaj ostanke koscov, in bilo jih je dvanajst polnih košev. Ljudje, ko vidijo čudež, se začudijo in rekó: „On je resnično prerok, ki ima na svet priti!“ Ker so vedili, da ima obljubljeni odrešenik tudi biti kralj, ga hočejo v Jeruzalem peljati ter ga po sili za kralja postaviti. Jezus pa je to

vedil, se jim natihoma umakne nekam na goró, ondi do pozne nočí moli, in se po noči čez jezero prepelje v Kafarnavm.

34. Jezus obeta presveto rešnje teló.

† Ko množica, ktero je bil Jezus čudovito nasitil, drugi dan vidi, da Jezusa ni več tam, po suhem hití v Kafarnavm Jezusa iskat. Najdejo ga v shodnici. Ko jih Jezus ugleda, jim reče: „Išete me, ne ker ste vidili čudeže, temuč ker ste kruhov jedli in ste bili nasiteni. Delajte, ne za jed, ktera mine, ampak za jed, ki ostane za večno življenje, in vam jo bo dal Sin človekov.“ Oni mu tedaj rekó: „Gospod, daj nam za vselej ta kruh! „Jezus jim pa razlaga rekoč: „Jez sem živi kruh, ki je prišel z nebes. Kdor jé tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, kterega bom jest dal, je moje mesó, kteró bom dal za življenje svetá.“

† Zdaj se Judje, ki so bili v shodnici, med seboj prepirajo, in veliko jih reče: „Kako nam more ta svoje mesó dati jesti?“ Jezus pa noče Judov nalaš potolažiti in reči, da je v podobi govoril, temuč jim še bolj zaterdi, rekóč: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesá Sinú človekovega, in ne pili njegove kerví, ne boste imeli življenja v sebi, Kdor jé moje mesó, in pije mojo krí, ima večno življenje, in jez ga bom obudil poslednji dan, Zakaj moje mesó je res jéd, in moja krí je res pijača. Kdor jé moje mesó, in pije mojo krí, ostane v meni in jez v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, in jez živím zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kteri mene jé, živel zavoljo mene. Ta je živi kruh, kteri je z nebes prišel. Ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umerli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“

† Zavoljo teh besedí veliko Jezusovih učencov dvomi in reče med seboj: „To govorjenje je terdó, kdo ga more poslušatí?“ Oni ali niso razumeli, da Jezus more svoje mesó in svojo kri dati v jed in pijačo, ali so pa menili, da bodo mogli njegovo mertvo truplo jesti. Obema spotikljejema Jezus poskuša v okom priti. Zoper pervega jih zavrača na svoj čudoviti vnebohod, ki jih bo prepričal, da njemu, ki je iz nebes, ni nemogoča nobena reč; toraj jih vpraša: „Ali vas to pohujšuje? —

Kaj tedaj, kadar bote vidili Sinú človekovega gori iti, kjer je poprej bil?“ Zoper drugi spotikljej pa reče: „Duh je, ki oživlja; mesó nič ne pomaga. Besede, ktere sem vam jez govoril, so duh in življenje.“ Jezus še pristavi: „So pa nekteri med vami, kteri ne verujejo.“ In res, več učencov odsehmal od njega odstopi, in več ne hodijo ž njim. Kakor je Jezusu k sercu šlo pogubljenje toliko duš, vender le pri tem ostane, da je treba verovati to skrivnost, in tudi svojim ljubim dvanajst aposteljnom dá na voljo ali verovati ali pa se ločiti od njega. Toraj jih vpraša: „Ali hočete tudi vi preč iti?“ V imenu vseh mu Simon Peter odgovorí: „Gospod, k komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja, mi pa smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin Božji.“

Tretja velika noč.

35. Kananejska žena.

Ker so Judje Jezusa zalezovali, zato ni šel to leto v Jeruzalem k velikonočnim praznikom, ampak je hodil po Galileji. Povsod ga je velika množica spremljala, in seboj vodila slepe, gluhe, mutaste, hrome, gobove in veliko druzih bolnikov. K njegovim nogam so jih polagali, in Jezus je vse ozdravil.

Enkrat je prišel do Tira in Sidona, kjer so prebivali neverni mlajši nekdanjih Kananejcov. Kar žena iz tistih krajev za Jezusom priteče in vpije rekoč: „Gospod, Sin Davidov, usmili se me! Moja hči veliko terpí od hudiča.“ Jezus ji kar besede ne odgovorí. Ker pa ne jenja klicati, učenci k Jezusu stopijo ter ga za njo prosijo. Jezus jim odgovorí: „Jez sem poslan le k zgubljenim ovcam hiše Izraelove.“ Ali žena pride, mu k nogam pade, ga moli in reče: „Gospod, pomagaj mi!“ Jezus pa hoče njeno vero še bolj poskusiti in uterditi. Toraj ji odgovorí:

„Pusti, naj se otroci prej nasitijo: „Ni prav, jemati otrokom kruha, in ga psom metati.“ Žena mu odgovorí: „Kaj pa da, Gospod! ali psički dobivajo vsaj drobtinice, ki padajo z mize njih gospodov.“ Tedaj ji Jezus odgovorí rekoč: „O žena, velika je tvoja vera! Zgôdi se ti, kakor želiš.“ In ozdravljena je bila njena hčí tisto uro.

36. Jezus Petru obeta naj vikšo cerkveno oblast.

** Ko je Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, je gredé vprašal svoje učence, rekoč: „Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov?“ Oni rekó: „Nekteri, da je Janez kerstnik, nekteri da Elija, nekteri pa da Jeremija ali prerokov kdo.“ Jezus dalje vpraša: „Vi pa, kdo, pravite, da sem?“ Tedaj odgovorí Simon Peter, rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Bogá!“ Na drugo to spoznanje mu Jezus slovesno reče: „Blagor ti, Simon, Jonov Sin; ker mesó in kri tì ni tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jez povem

tebi: Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. In kar koli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.

37. Jezus se spremení.

* * Čez šest dní vzame Jezus seboj Petra, Jakopa, in Janeza in jih pelje same na visoko goro (Tabor) molit. In ko je molil, se je spremenil pred njimi; njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija in, sta ž njim govorila od njegove smerti, v kteri imajo odrešenje in zveličanje najti vsi ljudjé. Peter od prekrasnega pogleda ostermí in Jezusu reče: „Gospod! dobro nam je tukaj biti! Ako hočeš, tukaj tri

šotore naredimo, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“ Ko je pa še govoril, glej! jih je svetál oblak obsenčil, v kterega sta šla Mojzes in Elíja, in glas se je zaslišal iz oblaka: „Ta je moj ljubi Sin, nad kterim imam dopadajenje, njega poslušajte!“

* * Učenci se prestrašijo in na obraz popadajo. Jezus pa k njim pristopi in se jih dotakne, rekoč: „Vstanite, in nikar se ne bojte!“ Ko so pa zopet pogledali, niso nikogar vidili, kakor Jezusa samega. In ko so šli ż goré, jim Jezus zapové: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mertvih ne vstane.“

38. Davek za tempelj.

Ko je Jezus s svojimi učenci spet v Kafarnavm prišel, so k Petru pristopili tisti, kteri so pobirali davek, ki ga je mogel vsak Izraelec, ki je bil star čez dvajset let, o veliki noči plačati v tempelj, ki je bil hiša nebeškega kralja in Gospoda. Vprašajo ga rekoč: „Ali vaš učenik ne plačuje davka dveh drahem? Peter odgovorí: Kaj pa da“, in gre v hišo, to Jezusu povedat. Ko v hišo stopi, ga Jezus prehití, rekoč: „Kaj se ti zdí, Simon! Od kterih kralji zemlje davek ali glavni dac jemljejo? Od svojih otrok ali od tujih?“ Peter mu odgovorí: „Od tujih? Jezus mu tedaj reče: „Otrôci so toraj prosti. Ali, da jih ne pohujšamo, pojdi k morju, in verzi ternek. Pervo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri ji usta, in našel boš štater t. j. štiri drahme. Tega vzemi in jim ga daj zame in zase.“ Peter je storil po Gospodovi besedi, in je res našel, kakor mu je bil Jezus povedal.

39. Jezus prijatel otrók. Od pohujšanja.

Neki dan so pobožne matere k Jezus pripeljale svoje otročiče, da bi roke nanje polagal in nad njimi molil. Ker je bil pa Jezus od učenja truden, jih učenci niso botli k njemu pustiti. Zavoljo tega je bil Jezus nad njimi nevoljen in je rekel: „Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni, zakaj tacih je nebeško kraljestvo. Potem je Jezus otroke objemal, roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.

* Potlej Jezus reče tem, ki so okoli njega stali: „Resnično vam povem, ako se ne spreobernete, in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se pa poniža, kakor ta otrok, ta je veči v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme kterega tacega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša kterega teh malih, ki v mé verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinsk kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morjá. Glejte, da ne zaničujete kterega teh malih! Ker povem vam: Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, kteri je v nebesih.“

40. Jezus dá aposteljnom oblast vezati in razvezovati. — Prilika od neusmiljenega hlapca.

* * Jezus je dalje učil: „Ako greší zoper tebe tvoj brat, ne mašuj se nad njim, temuč pojdi in ga posvari med seboj in med njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata; ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva. Ako ne posluša tudi teh, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérnik in očitni grešnik. Resnično, resnično, vam povem, — to govoré se k aposteljnom oberne, — kar koli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in kar koli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih."

* Na te besede Peter k Jezusu pristopi, in vpraša: „Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, ako greší zoper mene: ali do sedemkrat?" Peter misli, to bi bilo že silno velikodušno. Toda Jezus mu odgovorí: „Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat. Zakaj v nebeškem kraljestvu je, kakor pri kralji, kteri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Ko je začel rajtati, je bil prednj postavljen eden, kteri mu je bil dolžan deset tavžent talentov. Ker pa ni imel, s čem plačati, je gospod ukazal, prodati njega, njegovo ženo in njegove otroke, in vse kar je imel, in poplačati. Tedaj pade hlapec na kolena, in ga prosi, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil. In Gospod se usmili tistega hlapca, ga spustí in mu dolg odpustí."

* „Spred njega gredé pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcov, kteri mu je bil dolžan sto denarjev. In zgrabil ga je in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžan! Tedaj njegov sohlapec prednj pade, in ga prosi, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil! On pa noče, temuč gré, in ga verže v ječo, dokler ne plača dolgá. — Ko so pa vidili njegovi sohlapci, kar se je zgodílo, so bili silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj neusmiljenega hlapca pokliče njegov gospod, in mu reče: Hudobni hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil toraj tudi ti dolžan usmiliti se svojega sohlapca,

kakor sem se tudi jez tebe usmilil? In Gospod se razserdí in ga izročí trinogom, dokler ne poplača svega dolgá.“

* „Tako“, — Jezus sklene, — „bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih serc.“

41. Jezus razpošlje 72 učencov.

* Ko je šel Jezus iz Galileje spet v Judejo, aposteljnom pomagavce izvoli, in sicer dva in sedemdeset učencov, in jih, kakor aposteljne, pred seboj pošlje po dva in dva. Reče jim: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kteri me je poslal.“

* Čez nekoliko časa so se dva in sedemdeseteri z veseljem vernili, rekoč: „Gospod! tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.“ Jezus jim reče: „Ne veselite se tega, da so vam duhovi pokorni, temuč veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih.“ In Jezus se razveselí v svetem Duhu in reče: „Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. Pridite k meni vsi, kteri se trudite, in ste obteženi, in jez vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene; ker jez sem krotak in iz serca ponižen. Tako boste pokoj našli svojim dušam. Moj jarem je sladak, in moje breme je lahko.“

42. Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan.

Ko Jezus skoz Judejo gré v Jeruzalem, učenik postave k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Učenik, kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil?“ Jezus ga vpraša: Kaj je v postavi pisano? Kako bereš?“ Uni mu odgovorí: „Ljubi Gospoda, svojega Bogá, iz vsega svojega sercá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje močí, in iz vse svoje misli; — svojega bližnjega pa kakor sam sebe.“ Jezus mu na

to reče: „Prav si odgovoril; to stori, in boš živel!“ Uni pa se je hlinil, kakor da bi resnično želeľ, postavo na tanko spoznati, toraj vpraša: „Kdo pa je moj bližnji?“

Jezus reče: „Nek človek je šel od Jeruzalema v Jeriho. Gredé pade med razbojnike. Ti ga slečejo, z ranami obdajo, in na pol mertvega pusté. Primeri se pa, da je nek duhoven šel po tistem potu; in ga je vidil in je memo šel. Potem pride levit. Tudi on ga viďi, in memo gré. Nek popoten Samarijan pa pride do njega, in ko ga ugleda, se mu v serce smili. Pristopi toraj k njemu, vlije mu v rane olja in vina, in mu jih obeže; potem ga vzdigne, ga posad na svoje živinče, ter ga pelje v gostilnico in ga oskerbljuje. Drugi dan, ko je imel dalje iti, vzame dva denarja, ji dá gostilniku, in reče: „Skerbi zanj, in kolikor več potrošiš, ti bom jez nazaj gredé povernil.“ — „Kteri teh treh“, — Jezus sklene, — se ti zdí, da je bil bližnji tistemu, ki je bil padel med razbojnike?“ — Učenik odgovorí: „Tisti, kteri mu je usmiljenje storil.“ Na to mu Jezus reče: Pojdi, in tudi ti tako stori!“

43. Marija in Marta.

* Ko je Jezus dalje proti Jeruzalemu šel, je prišel v vas Betanijo. Neka žena, Marta po imenu, ga je sprejela v svojo hišo. Imela pa je sestro, ki se ji je reklo Marija. Marija se je usedla k nogam Gospodovim in poslušala njegove besede.

Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti, ter je pristopila in rekla: Gospod, ali ti ni mar, da me moja sestra samo pustí streči. Reci ji tedaj, da naj mi pomaga!" Gospod ji pa odgovorí, rekoč: „Marta, Marta, skrebna si, in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija si je izvolila naj boljši del, ki ji ne bo odvzet."

44. Jezus, dobri pastir. Zgubljena ovca.

* Ko je Jezus o šotorovem prazniku prišel v Jeruzalem, je šel v tempelj učit. Rekel je:

* Jez sem luč svetá. Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč imel bo luč življenja."

* „Jez sem dobri pastir. Dober pastir svoje ovce vódi na dobro pašo in pred njimi hodi, in ovce hodijo za njim, ker poznajo njegov glas. Tako hodijo moje ovce za menoj; zakaj jez poznam svoje, in moje poznajo mene. Jez sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa jih popusti in beží, kadar vidi volka iti. Jez dam življenje za svoje ovce. Imam še drugih ovác, ktere niso iz tega hleva. Tudi tiste morem pripeljati, in poslušale bodo moj glas, in bo en hlev in en pastir."

* Jezusove besede so ljudi tako presunile, da vse k njemu tiší ga poslušat. S posebno gorečnostjo so se mu celó kri-

vični cestninarji in drugi očitni grešniki približevali, ker jih je njegova nebeška krotkost in ljubezen mikala. Zavoljo

tega so pa godernjali pismarji in farizeji, kì so v svoji prevzetnosti zaničevali te ljudí. Jezus jih v več prilikah osramoti in posvarí, rekoč: „Kdo zmed vas, ako ima sto ovác, in eno zmed teh zgubi, ne popustí devet in devetdesetih v pušavi, in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde? In kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame. In ko pride domú, pokliče prijatle in sosede, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povém vam, da tako bo v nebesih veče veselje nad enim grešnikom, kteri se spokorí, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokorė."

45. Zgubljeni sin.

Jezus dalje govorí: „Nek človek je imel dva sina. Mlaji reče: Oče! daj mi del blagá, kteri mene zadene. Oče jima premoženje razdelí. Malo dni potlej mlajši sin vse pobere in se podá v daljno deželo. Tam pa je zapravil vse svoje premoženje z razuzdanim življenjem Ko je bil vse zapravil, velika lakota v tisti deželi vstane. Tudi on je začel pomanjkanje terpetí. Tedaj je šel in se pridružil nekemu mestnjanu tiste dežele; in ta ga pošlje na svojo pristavo svinj past. In tu je želel svoj trebuh napolniti z lušinami, ktere so svinje jedle; pa nihče mu jih ni dal."

„Tedaj je šel sam v sé, in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilo kruha; jez pa tukaj od lakote ginem! Vzdignil se bom, ter pojdem

k svojemu očetu, in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; stori me, kakor enega svojih najemnikov! In vzdignil se je in šel k svojemu očetu.

Ko je bil pa še deleč, ga zagleda njegov oče, in milo se mu storí; teče mu naproti, se ga okoli vratú oklene ter ga poljubuje. Sin pa mu reče: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj sin imenovan biti. Ali oče mu ne pusti dalje govoriti, in svojim hlapcom reče: Hitro prinesite naj boljše oblačilo, in oblecite ga in dajte mu perstan na roko in čevlje na noge, in pripeljite pitano tele, in zakoljite ga, in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mertev, in je spet oživel; je bil zgubljen, in je najden. In so se začeli gostiti.

„Starji sin je bil pa ravno na polji. Ko se domu verne in približa hiši, je zaslišal petje in ples. Enega hlapca pokliče in ga vpraša, kaj je to? Ta mu odgovorí: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano

tele, ker ga je spet zdravega nazaj dobil. Tedaj se je starji brat userdil in ni hotel v hišo iti. Ko oče to sliši, pride ven, in ga začne prositi. Sin pa očetu reče: Glej, toliko let ti služim, in nisem nikoli tvotega povelja prestopil, pa še nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil s svojimi prijatli. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje z malopridnimi osebami zapravil, si mu zaklal pitano tele. Na to mu oče odgovorí: Moj sin, ti si zmiraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se pa in veseliti, se je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mertev in je spet oživel, je bil zgubljen in je najden."

46. Bogatin in ubogi Lazar.

* * Jezus dalje govorí: „Bil je nek bogat mož. Oblačil se je v škerlat in v tančico, in se je vsak dan imenitno gostil.

Bil je pa tudi neki ubožec, po imenu Lazar. Ležal je pred vratmi bogatinovimi in je bil poln ran. Želel se je nasititi z drobtinami, ktere so padala z bogatinove mize; ali nikdo mu jih ni dal. Le psi so hodili lizat njegovih ran. Prigodilo se je pa, da je umerl ubožec. Angeli so ga nesli v naročje Abrahamovo. Umerl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. Ko je v terpljenji povzdignil svoje oči, je ugledal od deleč Abrahama, in Lazarja v njegovem naročji. Tedaj je vpil in rekel: Oče Abraham, usmili se me vender, in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega persta v vodo, in ohladí moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu. — Ali Abraham mu odgovori: Sin, pomisli, da si prejel dobro v svojem življenji, Lazar pa hudo; zdaj je ta oveseljen, ti pa terpiš. Verh vsega tega pa je med nami in med vami velik prepad postavljen, da, kteri hočejo od tod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“

⁂ Bogatin na to reče: „Prosim te tedaj, oče, pošlji pa saj Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim pové, kako je v peklu, da tudi oní ne pridejo v ta kraj terpljenja. Toda Abraham mu odgovorí: Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo. Bogatin reče: Nikar, oče Abraham, ampak če pojde kdo zmed mertvih k njim, se bodo spokorili. Abraham mu odgovorí: Ako ne poslušajo Mojzesa in prerokóv, tudi ne bodo verovali, če ravno kdo od mertvih vstane!“

47. Sleporojeni.

Iz tempeljna gredé Jezus nekega dné med ubožci ugleda človeka, ki je bil od rojstva slep. Učenci Jezúsa vprašajo: „Učenik, kdo je grešil, ali on ali njegovi starši, da je slep rojen? „Jezus jim odgovorí: „Ni grešil ne on, ne njegovi starši; temuć zgodilo se je, da se razodenejo Božja dela nad njim.“ Ko je bil to izrekel, na tla plune, iz plunka stori blata, s tem blatom slepemu oči pomaže in mu reče:

„Pojdi, umí se v kopli Siloe!“ Slepec gre, se umije in ko se verne, je vidil.

Ko farizeji to zvedó, ga vprašajo, kako je spregledal? On jim pripoveduje. Tedaj ga dalje vprašajo: „Kaj ti praviš od njega, kteri ti je očí odperl?“ On jim odgovorí: „Prerok je.“ Zdaj mu niso hotli verjeti, da je bil slep in da je spregledal. Pošljejo toraj po njegove starše, ter jih vprašajo: „Je li ta vaš sin, od kterega vi pravite, da je bil slep rojen? Kako tedaj, da zdaj vidi?“ Starši jim odgovoré: „Vemo, da je ta naš sin, in da je bil slep rojen; kako pa, da zdaj vidi, ne vemo. Njega vprašajte! Zadosti je star, sam naj govorí od sebe.“ To so pa rekli, ker so se farizejev bali; zakaj sklenili so že bili, vsacega, ki Jezusa spozná za odrešenika, pahniti iz shodnice.

Farizeji tedaj vdrugič pošljejo po človeka, kteri je bil slep, in mu rečejo: „Kako ti je očí odperl?“ On jim odgovorí: „Saj sem vam že povedal, zakaj hočete še enkrat slišati? Ali hočete tudi ví njegovi učenci biti?“ Tedaj so ga kleli in mu rekli: „Ti bodi njegov učenec: Mi pa smo Mojzesovi učenci; ker vemo, da je z Mojzesom Bog govoril; od tega pa ne vemo, od kod da je.“ Človek jim odgovorı: „To je čudno, da vi ne veste, od kod je, pa je vender meni očí odperl. Kar svet stojí, še ne bilo slišati, da bi bil kdo sleporojenemu odperl očí. Ko bi ta ne bil od Bogá, bi ne bil mogel nič storiti.“ Razserdé se in mu rekó: „V grehih si rojen ves, pa ti nas učiš? In pahnejo ga venkaj. Ko je Jezus to slišal in ga srečal, mu je rekel: „Ali veruješ ti v Sinú Božjega? On mu odgovorí: „Gospod, kdo je, da verujem vanj?“ Jezus reče: „Vidil si ga, in kteri

s teboj govorí, on je.“ Tedaj reče: „Gospod, verujem!“ In prednj pade in ga moli.

48. Oče naš. — Nadležni prijatel.

Ko je bil Jezus Jeruzalem spèt zapustil, in je v nekem samotnem kraji molil, mu nekdo zmed učencov reče: „Gospod, uči nas moliti, kakor je tudi Janez svoje učence učil. „Tedaj jim Jezus reče: Kadar molite, recite: Oče naš, kteri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje imé! Pridi k nam tvoje kraljestvo! Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji! Daj nam danes naš vsakdanji kruh! In odpusti nam naše dolgé, kakor tudi mí odpušamo svojim dolžnikom! In ne vpelji nas v skušnjavo, temuč reši nas hudega! Amen.“

† Jezus pristavi: „Ko bi kdo zmed vas imel prijatla, pa bi k njemu šel o polnočí ter bi rekel: Prijatel, posodi mi tri hlebe, ker je dober prijatel prišel s pota k meni, pa nimam kaj prednj položiti. Prijatel bi mu od znotraj odgovoril: Ne delaj mi nadlege, duri so že zaperte, in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. Pa ako uni le še terka, vam povem: ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal zató, ker je njegov prijatel, bo vender zavoljo njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje. Jez vam toraj pravim: Prosite, in se vam bo dalo; išite, in bote našli; terkajte, pa se vam bo odperlo. Zakaj slehern, kteri prosi, prejme; Kdor iše, najde, in kdor terka, se mu odpre. — Kdo zmed vas očeta kruha prosi, pa mu bo kamen dal? ali ribe, bo li mu namesti ribe kačo dal? ali če ga jajca prosi, bo li mu škorpijona podal? Ako tedaj vi, ki ste grešniki, veste dobre darove dajati svojim otrokom: koliko bolj bo vaš Oče z nebes dal dobrega duhá njim, kteri ga prosijo!“

49. Prilika od bogatega možá.

Jezus je zopet hodil po Galileji, in je čedalje resnobneje opominjal k veri in pokori. Nekega dne mu tedaj nekdo iz množice reče: „Učenik, reci mojemu bratu, naj deli dédino!“ Jezus mu nevoljen odgovorí: Človek, sem mar jez za delivca dedine postavljen čez vaji?“ Potem reče vsem: „Glejte, in varujte se vse lakomnosti! Zakaj nikdo ne živí ob obilnosti svojega premoženja.“

Da bi jim razjasnil to resnico, jim pové to le priliko: „Nekega bogatega človeka polje je obilo sadú rodilo. In človek je sam pri sebi mislil: „Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? To le bom storil: Poderl bom svoje žitnice, in večje naredil. In porečem svoji duši: Duša, veliko blagá imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jéj, pí in bodi dobre volje! Bog pa mu je rekel: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem“, pravi Jezus, „kteri si bogastvo nabira, pa ni bogat v Bogu.“

50. Od nerodovitne smokve

ali od nerodovitnega figovega drevesa.

Že tretje leto je bilo, da je Jezus učil. In če ravno se je neprenehoma trudil za zveličanje svojega ljudstva, je vender le malo sadú našel nad njimi. Zavoljo tega jim pripoveduje to le priliko: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu. Enega dne pride in iše sadú na njem, pa ga ne najde.

Tedaj gorniku reče: „Glej tri leta je, kar hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, pa ga ne najdem. Posekaj ga tedaj! Čemu še prostor jemlje? Gornik mu odgovorí: Gospod, še to leto ga pusti, da ga okopljem, in mu pognojim. Morebiti vender obrodi sad! Če pa ne, ga boš potlej posekal.“

51. Deset gobovih.

Ko je Jezus zopet šel v Jeruzalem, ga je srečalo deset gobovih mož, kteri so od deleč stali in vpili: „Jezus, učenik, usmili se nas!“ Jezus jim reče: Pojdite, in skažite se duhovnom.“ Ko so šli, so bili očišeni. Eden zmed njih pa, ko je vidil da je očišen, se verne, na ves glas Boga častí, pade na obraz pred Jezusa, in se mu zahvali. In ta je bil Samarijan. Na to Jezus reče: Ali jih ni bilo deset očišenih? Kje je pak unih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil in Bogu čast dal, kakor ta tujec.“ K ozdravljenemu pa pravi: „Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala!“

52. Farizej in cestninar.

Ko je Jesus dalje šel po potu v Jeruzalem, k njemu pristopijo nekteri, kteri so sami v sé zaupali, da so pravični, in so druge zaničevali. Tem to le priliko pripoveduje: „Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden je bil farizej, eden pa cestninar. Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestninar. Dvakrat v tednu se postim; desetino dajem od vsega, kar imam. —

Cestninar pa je od deleč stal, in še očí si ni upal proti nebu povzdigniti; temuč je terkal na svoje persi, rekoč: Bog, bodi milostljiv meni grešniku! — povém vam: Ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne. Zakaj vsaki, kteri se povišuje, bo ponižan, kdor se pa ponižuje, bo povišan.“

53. Jezus o prazniku tempeljnovega posvečevanja.

Jezus pride o prazniku posvečevanja tempeljnovega v Jeruzalem. Judje ga v tempeljnu obstopijo ter mu rekó: Doklej nas v nevednosti pustiš? Ako si Kristus, nam naravnost povéj.“ Jezus jim odgovori: „Saj, vam pravim, pa ne verujete. Dela, ktera jez delam v imenu svojega Očeta, te pričujejo od mene. Jez in Oče sva eno. „Tedaj začnó kamne pobirati, da bi ga kamnjali. Jezus pa jim odgovorí: „V imenu svojega Očeta sem vam pokazal veliko dobrih del; zavoljo kterega me hočete kamnjati?“ Judje mu pravijo: „Zavoljo kterega dobrega dela te nočemo kamnjati, ampak zavoljo preklinjevanja Božjega, ker se sam delaš Bogá, ko si vender le človek.“ — Jezus jim pa odgovorí: „Ako ne delam del svojega Očeta, mi ne verujete. Ako jih pa delam, verujte vsaj delom, ako nočete verjeti meni, da spoznate, da je Oče v meni, jez pa v njem.“ Tedaj ga hočejo zgrabiti. On pa jim iz rok uide, in gre unkraj Jordana.

54. Bogati mladeneč.

† Nekoliko potem bogat mladeneč Gospodu naproti pride, prednj pade ter ga vpraša: „Učenik, kaj naj storim, da zadobim večno življenje?“ Jezus mu odgovorí: „Ako

hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi." Mladeneč dalje vpraša: „Ktere?" Jezus mu odgovorí: „Te le: Spoštuj očeta in mater; ne ubijaj: ne prešestuj; ne kradi; ne pričaj po krivem; ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. — Mladeneč mu vesel reče: „Vse to sem spolnoval od svoje mladosti; kaj mi še manjka?" Jezus ga ljubeznjivo pogleda in mu reče: „Eno ti še manjka. Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim; in boš velik zaklad imel v nebesih; potlej pridi in hôdi za menoj." Ko mladeneč to sliši, žalosten odide; imel je namreč veliko premoženje.

55. Večno placilo. Delavci v vinogradu.

Peter je bil zavoljo obljube, ktere je Jezus bogatemu mladenču dal, zeló vesel, in ga je vprašal: „Glej, mi smo vse zapustili, in smo šli za teboj: kaj bo tedaj nam? Jezus jim je rekel: „Resnično vam povém, da ob prerojenji, kadar bo Sin človekov sedel na sedeži svojega veličastva, boste tudi vi, kteri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In slehern, kteri zapustí hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno zivljenje dosegel."

Da bi pa ne mislili, da se bo v Božjem kraljestvu plačilo tako delilo, kakor na tem svetu, jim pripoveduje to le priliko: — „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kteri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcov v svoj vinograd. Kadar je delavcov najel po denarji na dan, jih je poslal v svoj vinograd. — In ob tretji uri je ven šel, in vidil druge na tergu brez dela stati, in jim je rekel: Pojdite tudi ví v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. — Spet je ven šel ob šesti in

deveti uri, in je ravno tako storil. — Okoli enajstih pa je ven šel, in našel druge postajati, in jim reče: Kaj stojite tukaj brez dela celi dan? Mu rekó: Ker nas ni nihče najel. Tedaj jim reče: Pojdite tudi vi v moj vinograd! — Kadar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokliči delavce in daj jim plačilo, in začni od poslednjih do pervih. Prišli so tedaj, kteri so bili okoli enajste ure najeti, in so prejeli vsak po denarji. Ko so pa tudi pervi prišli, so menili, da bodo več prejeli; pa tudi oni so po denarji prejeli. In ko so ga prejeli, so godernjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: Leti poslednji so le eno uro delali, pa si jih enake storil nam, ki smo težo dneva in vročino prenašali. On pa je odgovoril in rekel enemu zmed njih: Prijatel, ne delam ti krivice; ali se nisi za denar z menoj pogodil. Vzemi kar je tvojega, in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripušeno, storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jez dober? — Tako", Jezus sklene, „bodo poslednji pervi, pervi pa poslednji, zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih."

56. Jezus obudí Lazarja.

† Sestri Marija in Marta v Betanii ste imele brata, po imenu Lazar, kterega je Jezus jako ljubil. Lazar hudó zbolí. Sestri toraj pošljete do Jezusa in mu sporočite! „Gospod, glej, ta, ki ga ljubiš, je bolan." Ko Jezus to sliši, reče: „Ta bolezen ni k smerti, temuč je k časti Božji, da bo Sin Božji po nji poveličan." Čez dva dni pa je rekel svojim učencom: „Pojdimo v Betanijo! Lazar, naš prijatel, spí; pa grem, da ga iz spanja zbudim. „Tedaj mu učenci pravijo: „Gospod, ako spí, bo ozdravel." Zakaj oní so menili, da Jezus govorí od navadnega spanja. Toraj jim Jezus na to razločno reče:

„Lazar je umerl, in vesel sem zavoljo vas, da me ni bilo tam, zató da verujete; pa pojdimo k njemu!“

† Ko je Jezus tje prišel, je Lazar v grobu ležal že štiri dní. Sestri ste bile silno žalostne, in veliko prijatlov in znancov ji je obiskalo, da bi ji bili tolažili zavoljo brata. Ko Marta sliši, da Jezus gré, obiskavce zapustí, Jezusu naproti teče in mu reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umerl. Pa tudi zdaj vem, da česar koli boš Bogá prosil, ti bo Bog dal.“ Jezus ji reče: „Tvoj brat bo vstal.“ Marta mu odgovorí: „Vem, da bo vstal ob vstajenji poslednji dan.“ Jezus ji pravi: „Jez sem vstajenje in življenje; kdor v mé veruje, bo živel, akoravno umerje; in kdor koli živí, in v me véruje, ne bo umerl vekomaj. Veruješ li to?“ Ona mu reče: „Kaj pa da verujem, Gospod, da si ti Kristus, Sin živega Bogá, ki si na ta svet prišel.“

† Ko je bila to izgovorila, se je domu vernila in je natihoma poklicala Marijo, svojo sestro, rekoč: „Učenik je tukaj, in te kliče.“ Marija, hitro vstane in gre k Jezusu. Ko so znanci, ki so bili pri nji v hiši, vidili, da je Marija hitro vstala, so šli za njo, rekoč: „K grobu gre, da bo tam jokala.“ Ko je tedaj Marija prišla k Jezusu, mu k nogam pade in jokaje reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat bi ne bil umerl.“ Tudi judje, ki so bili ž njo prišli, so jokali. Ko

jih Jezus vidi, se v duhu zgrozí in se mu užali, in reče:“ Kam ste ga položili? Mu rekó: „Gospod, pojdi in poglej! „In Jezus se je zjokal. Tedaj so judje rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“

† Grob pa je bil v skalo vsekan, in s kamnom pokrit. Ko Jezus pred grob pride, reče: „Odvalite kamen!“ Marta pa mu pravi: „Gospod, že smerdí; zakaj štiri dní že leží.“ Jezus pa ji reče: „Ali ti nisem rekel, da, ako veruješ, boš vidila čast Božjo?“ Tedaj so kamen odvalili. Zdaj Jezus očí nakviško vzdigne, in reče: „Oče, zahvalim te, da si me uslišal. Jez sem vedil, da me vselej uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal.“ Potem na ves glas zavpije: „Lazar, pridi ven!“ — In ta, ki je bil umerl, je pri ti priči ven prišel, povezan na nogah in rokah s povoji in njegov obraz je bil v pert zavit. Toraj jim Jezus reče: „Razvežite ga, da bo mogel iti.“

57. Jezus prerokuje svoje terpljenje in svojo smert. — Cahej.

† Veliko Judov, ki so vidili Lazarjevo obujenje, je verovalo v Jezusa. Nekteri zmed njih pa so šli k farizejem povedat, kaj je Jezus storil. Farizeji in pismarji se tedaj snidejo ter se posvetujejo rekoč: „Kaj hočemo storiti? Ta človek dela veliko čudežev. Če ga pa pustimo tako delati, bo vse ljudstvo verovalo vanj.“ In sklenili so ta dan, Jezusa umoriti. Jezus pa se jim odmakne, ker njegova ura še ni bila prišla, in je šel v kraj blizo pušave.

† Čez šest dní pa dvanajsterim reče: „Glejte, gremo gôri v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan vélikim duhovnom in pismarjem. K smerti ga bodo obsodili in izdali nevérnikom, in ti ga bodo zaničevali, bičali in križali, in tretji dan bo od smerti vstal.“

† V Jeruzalem gredé je prišel blizo mesta Jerihe. Ondi je živel mož, po imenu Cahej. Ta je bil cestninarski vikši in bogat. Tudi on bi bil rad Jezusa vidil; ni ga pa mogel viditi zavoljo ljudstva, ker je bil majhine postave. Toraj je naprej tekel in je zlezel na divjo smokev, memo ktere je bilo

Jezusu iti. Ko Jezus pride na tisto mesto, se na drevo ozre in reče: „Cahej, stopi hitro dôli, ker danes moram v tvoji hiši ostati.“ Cahej hitro doli stopi in ga z veseljem sprejme v svojo hišo. Vsi, kteri so to vidili, so godernjali in rekli: K grešnemu človeku je šel v hišo! „Cahej pa je pristopil k Gospodu, in rekel: „Glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljufal, čvetérno povernem!“ Jezus mu odgororí: „Danes je ti hiši zveličanje došlo; ker Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“

58. Marija Jezusa mazili.

Iz Jerihe je šel Jezus dalje v Betanijo. Ondi so mu napravili večerjo. Lazar je bil eden zmed njih, ki so bili pri mizi. Marta je Gospodu stregla. Marija je pa prinesla libro drazega mazila prave narde v alabastrovi pušici, ga je zlila na njegovo glavo, mu mazilila noge ter jih brisala s svojimi lasmí, in vsa hiša je bila napolnjena z duhom tega mazila. Nekteri učenci so bili zavoljo tega nevoljni in so med seboj rekli: „Čemu ta potrata?“ Eden zmed njih pa, Judež Iškarjot, je rekel: „Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev, in dalo ubozim?“ To pa je rekel: ne da bi mu bilo skerb za uboge, temuč ker je mošnjo imel in milošnjo nôsil, ki so jo vanjo metali za Jezusa in za njegove učence, in si je iz lakomnosti večkrat kaj iž nje ukradel. Jezus je vedil, kaj je med učenci, toraj jim reče: „Kaj nadlego delate ti ženi? Dobro delo je nad menoj storila; zakaj ker je to mazilo zlila na moj život, je to storila za moj pogreb. Uboge imate vselej med seboj, mene pa nimate vselej. Resnično vam povém, kjer koli se bo oznanoval ta evangeli, se bo tudi pravilo v njen spomin, kar je nad menoj storila.“

59. Jezusov slovesni hod v Jeruzalem.

* Drugi dan je šel Jezus iz Betanije v Jeruzalem. Ko je prišel blizo terga Betfage pri Oljski gori, je poslal dva svojih učencov in jima je rekel: „Pojdita v vas. ktera je pred vama

in berž bosta našla oslico privezano in žebe pri nji, odvežita ga in mi ga pripeljita. In če vama kdo kaj poreče, recita, da ga Gospod potrebuje, in berž vama ga bo izpustil.“

* Učenca sta šla in sta vse tako našla, kakor jima je bil Jezus povedal. Pripeljeta mu žebe. Pregerneta ga s svojimi oblačili in posadita Jezusa nanj. Ko je dalje jezdil, nabiralo se je okrog njega silno veliko ljudí, ki so vpili od veselja na ves glas. Nekteri so razgrinjali svoja oblačila po potu, nekteri pa veje sekali z dreves in stlali na pot.

Množice pa, ktere so spredaj in zadaj šle, so vpile, rekoč: „Hozana sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kteri gre v imenu Gospodovem! Hozana na visokosti!“ Med množicami so bili tudi nekteri farizeji, ki so iz nevošljivosti in sovraštva Jezusa preganjali na vseh njegovih stopnjah. Toraj se nad toliko veselim vpitjem, s kterim so množice Jezusa v Jeruzalem spremljale, tako razserdé, da Jezusu samemu rekó: Učenik, posvari svoje učence!“ Jezus jim pa odgovorí: „Povém vam, da bodo kamní vpili, če ti molčé!“

* Kolikor bliže je Jezus Jeruzalemu, toliko veče prihaja veselo vpitje. In spolnilo se je staro prerokovanje Caha-

rija preroka: „Veseli se, Jeruzalem! Glej, tvoj kralj ide k tebi ko Zveličar; ubog je, sedí na žebetu osličinem.“ Med tem se pa Jezus spominja terdovratnosti Jeruzalemskega mesta, in zjoka se nad njim, rekoč: „Da bi bilo spoznalo tudi tí, zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmí! Glej prišli bodo dnevi nad té, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stískali od vseh straní. V tla bodo pomandrali tebe in tvoje otroke in v tebi ne bodo kamna na kamnu pustili, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“

* Jezus je šel skoz Jeruzalemske ulice naravnost v tempelj. Vse mesto je bilo po koncu. Od vseh straní so mu prinesli bolnikov, hromovih in slepih, in vse je ozdravil. Od veselja so začeli vnovič otroci vpiti: „Hozana sinu Davidovemu! „Farizeji se še bolj razjezé in mu rečejo: „Alí slišiš, kaj ti pravijo?“ Jezus jim pa odgovorí: „Kaj pa da. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrók in sesajočih si sì hvalo napravil?“

60. Kraljeva ženitnina in davski denar.

Na večer se je Jezus iz Jeruzalema v Betanijo vernil. Vsaki dan pa je šel spet v mesto, in je v tempeljnu učil. Žalostnega serca se je spominjal omahljivosti in terdovratnosti judovskega ljudstva ter jim pripoveduje to le priliko: „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kteri je napravil ženitnino svojemu sinu. Poslal je toraj svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hotli priti. Spet je poslal druzih hlapcov, rekoč: Povejte povabljenim: Glejte, svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklana, in vse je pripravljeno, pridite na ženitnino! Ali, oni niso marali, in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili.

Ko je kralj to slišal, se je razserdil, in je poslal svoje vojske, in je končal tiste ubijavce, in njih mesto požgal. Potlej reže svojim hlapcom: Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In šli so njegovi hlapci na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre: in ženitnina je bila napolnjena s svati. Prišel je pa kralj gledat svatov; in je vidil ondi človeka, ki ni bil svatovsko oblečen; in mu reče: Prijatel, kako si lesem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila. On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in verzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmí."

Farizeji in pismarji so dobro vedili, da ta prilika zlasti nje zadeva. Jezni toraj se snidejo in posvetujejo, kako bi Jezusa v besedi vjeli, da bi ga mogli obsoditi. In pošljejo do njega v tempelj svojih učencov s herodijani vred, rekoč: „Učenik vemo, da si resničen, in pot Božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudí. Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne? — Judje so namreč silno neradi prenašali rimsko gospostvo; Herod pa in njegovi so deržali z Rimljani. Farizeji so si tedaj mislili: ako Jezus reče, da se smé, bo razžalil jude; ako poreče, da ne, bo pa razžalil Heroda in Rimljane. Toda Jezus je spoznal njih zvijačo in je rekel: „Pokažite mi davski denar?" In podali so mu denar. Tedaj jih Jezus vpraša: „Čigava je ta podoba in napis?" Mu rekó: „Cesarjeva." Tedaj jim reče: „Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, ker je Božjega?" — Kadar so to

slišali, so se začudili njegovi modrosti, s ktero je osramotil njih zvijačnost, in so ga molčé popustili.

61. Dar uboge vdove. Prerokovanje od razdjanja Jeruzalemskega mesta in od končanja svetá.

† Jezus je bil še dalje v tempeljnu. Enega dné je gledal, kako so ljudje denarje metalí v pušico. Veliko bogatih je veliko verglo vanjo. Med druzimi je prišla tudi uboga vdova, in je dva denarca vanjo vergla. Ko Jezus to vidi, svoje učence pokliče in jim reče: „Resnično vam povém, da ta uboga vdova je več vanjo vergla, kakor vsi. Zakaj ti vsi so od svojega obilnega vergli; ta pa je vergla vse, kar je imela."

† Ko je Jezus ravno pred solnčnim zahodom iz tempeljna šel, so učenci pregledovali prelepo tempeljsko poslopje. In zmed njih mu eden reče: „Učenik, poglej, kakošni kamni, in kakošno zidanje!" Jezus jim odgovorí: „Ali vidite vsa ta poslopja? Resnično, vam povém: Dnevi bodo prišli, ob kterih ne bo pušen kamen na kamnu, kteri bi ne bil razvaljen." Ko pridejo na Oljsko goro, se Jezus s svojimi učenci ondi usede. S te visočine je bilo mesto

in tempelj ravno pred njihovimi očmí. Pri tem lepem pogledu ga učenci vprašajo: „Učenik! povéj nam, kedaj bo to? in kakošno bo znamenje tvojega prihoda in končanja svetá?“ Jezus jim odgovorí:

† „Kadar bote vidili, da je Jeruzalem z vojsko obležen, takrat vedite, da je blizo njegovo razdjanje. Tedaj naj beží na goré, kdor je zunaj mesta v Judeji, in kdor je na polji, se ne vračaj jemat svoje suknje. Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka svetá do zdaj, in je ne bo. Padali bodo pod mečem, in vjeti bodo med vse narode odpeljani; Jeruzalem pa bodo neverniki poteptali, dokler se časi nevernikov ne spolnijo.“

† „Preden se pa to zgodí, jih bo veliko prišlo, ki bodo rekli: „Jez sem Kristus, in veliko jih bodo zapeljali. Slišali boste od vojske in puntov; narod bo zoper narod vstal, in kraljestvo zoper kraljestvo; in tu in tam bo kuga, lakota, in potresi.“

† Vse to je pa še le začetek vseh stisk. Zakaj kmalo potem, ko bo evangeli oznanovan vsem narodom, bo solnce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo z neba padale, in močí nebeške se bodo gibale. Na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morjá in valov. In ljudje bodo koperneli od strahú in čakanja tistega, kar ima priti čez ves svet. In takrat se bo prikazalo znamenje Sinú človekovega na nebu, in vsi rodovi bodo vidili Sinú človekovega iti v oblakih nebá z veliko močjó in veličastvom. In on bo poslal svoje angele s trobento in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetróv od konca do konca nebá. Nebó in zemlja bo prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“

Razdjanje Jeruzalemskega mesta, ki se je 37 let pozneje na tanko po prerokovanji zgodilo, nam je zvest porok, da se bo tudi prerokovanje od končanja svetá gotovo do pičice spolnilo.

62. Od desetih devic, in od talentov.

† Jezus dalje govorí: „Varujte se, da vaša serca ne bodo preobložena v požrešnosti, in pijanosti, in časnih skerbéh; in da tisti dan na nagloma nad vas ne pride. Zakaj kakor

zaderga bo prišel čez vse, ki po vsi zemlji prebivajo.“ Potem jim je Jezus to opominjanje v naslednjih prilikah razjasnil:

† „Nebeško kraljesto bo podobno desetim devicam, ktere so vzele svoja svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pet jih je bilo nespametnih, pet pa pametnih. Pet nespametnih je vzelo svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne so pa vzele olja v svojih posodah s svetili vred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnočí pa je šum vstal: Glejte, ženin gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device, in so napravljale svoja svetila. Nespametne pa so modrim rekle: Dajte nam svojega olja, ker naša svetila ugasujejo. Pametne pa so odgovorile, rekoč: Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raji k prodajavcom, in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, je prišel ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino, in duri so se zaperle. Poslednjič pa pridejo tudi une device, rekoč: „Gospod, gospod, odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično, vam povém,

vas ne poznam. Čujte tedaj," — Jezus priliko sklene, — „ker ne veste ne ure, ne dneva."

† „Zgodilo se bo kakor imenitnemu možu, kteri je na tuje šel, da bi se ondi kraljestva polastil. Preden odide, je poklical svoje hlapce, in jim je zročil svoje blagó. Dal je enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa enega, vsacemu po njegovi zmožnosti. Kupčujte ž njimi, jim reče, dokler domu ne pridem in berž potem odrine. Šel je tedaj tisti, ki je bil pet talentov prejel, in je kupčeval ž njimi, in je pet druzih pridobil. Ravno tako je tudi uni, ki je bil prejel dva, pridobil dva druga. Ta, ki je bil pa le enega prejel, je šel in je zakopal v zemljo in skril denarje svojega gospoda. Čez veliko časa pa pride gospod tistih hlapcov in ima obrajt ž njimi. Pristopil je najprej tisti, ki je bil pet talentov prejel, in je pinesel pet druzih talentov, rekoč: Gospod, pet talentov si mi zročil, glej, pet druzih sem pridobil. Njegov Gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! Ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda. — Pa tudi uni, ki je bil dva talenta prejel, je pristopil, in rekel: Gospód! dva talenta si mi zročil; glej! dva druga sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvestí hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda."

† „Poslednjič je pristopil tudi ta, ki je bil en talent prejel, in je rekel: Gospod, vem, da si terd človek, da žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal. Zato sem se te bal, ter sem šel in skril tvoj talent v zemljo. Glej, tukaj imaš, kar je tvojega. Njegov Gospod pa je nevoljen odgovoril, in mu rekel: Hudobni in leni hlapec! Vedil si, da žanjem, kjer nisem razsipal; toraj bi bil mogel moje denarje dati menjavcom, in kadar bi bil jez prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vzemite mu toraj talent", — okoli stoječim reče, — „in dajte ga unemu, ki ima deset talentov. Zakaj vsacemu, kteri ima, se bo dalo, in bo obilno imel; kdor pa nima, mu bo še to, kar se zdí da ima, odvzeto. Nepridnega hlapca pa verzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmí."

63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj.

* * Ko je bil Jezus svoje učence opomnil, naj se za poslednjo sodbo dobro pripravijo, jim to sodbo tudi popiše, in sicer s temi le besedami: — „Kadar pride Sin človekov v svojem veličastvu, in vsi angeli ž njim, takrat bo sedel na sedeži svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levico.“

* „Takrat nebeški kralj poreče tistim, kteri bodo na njegovi desnici: Pojdite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ktero vam je pripravljeno od začetka svetá. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo ti to storili? Kralj pa jim bo odgovoril: Resnično, vam povém, kár ste storili kteremu mojih naj manjših bratov, ste meni storili.“

* „Potlej poreče tudi tistim, kteri bodo na levici: Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kteri je pripravljen hudiču, in njegovim angelom. Zakaj lačen sem bil, pa mi niste dali jesti; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; tuj sem bil, pa me niste pod streho vzeli; nag sem bil, pa me niste oblekli; bolan in v ječi, in me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oní odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo te vidili lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nazega, ali bolnega, ali v ječi, pa ti nismo postregli? On pa jim bo odgovoril: Resnično vam povem, kar niste storili kteremu mojih naj manjših bratov, tudi meni niste storili.“ In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje.“

Poslednja velika noč. Terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog.

* Pervi dan velikonočnih praznikov, ko je bilo treba velikonočno jagnje klati, so pristopili učenci k Jezusu in so ga vprašali: „Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno jagnje?“ Jezus Petru in Janezu reče: „Pojdita v mesto, in srečal vaji bo človek, kteri ponese verč vode; idita za njim; in kjer noter pojde, recita hišnemu gospodarju: „Učenik pravi: Kje je moja gostilnica, kjer bom velikonočno jagnje jedel s svojimi učenci. In pokazal vama bo veliko obednico pogernjeno; ondi nam pripravita.“ — Učenca gresta in prideta v mesto, in najdeta, kakor jima je bil Jezus povedal; in sta pripravila velikonočno jagnje. Ko se je bil večer storil, je prišel Jezus z dvanajsterimi, ter za mizo sédel in rekel: „Iz serca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden terpim. Povém vam; od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu.“

* Po jedi velikonočnega jagnjeta Jezus vstane, sleče zgornje oblačilo, vzame pert ter se ž njim opaše, vlije vode v torilo, da bi aposteljnom noge umival in jim jih s pertom brisal. Ko je hotel pri Petru začeti, Peter ostermí in reče: „Gospod! ali ti mi boš noge umival?“ Jezus mu odgovorí: „Kar jez delam, ti zdaj ne veš; vedil pa boš potlej.“ Peter mu reče: „Ne boš mi umival nog, vekomaj ne!“ Jezus mu pa odgovorí: „Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj.“ Tedaj mu Peter reče: „Gospod! ako je temu tako, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo!“

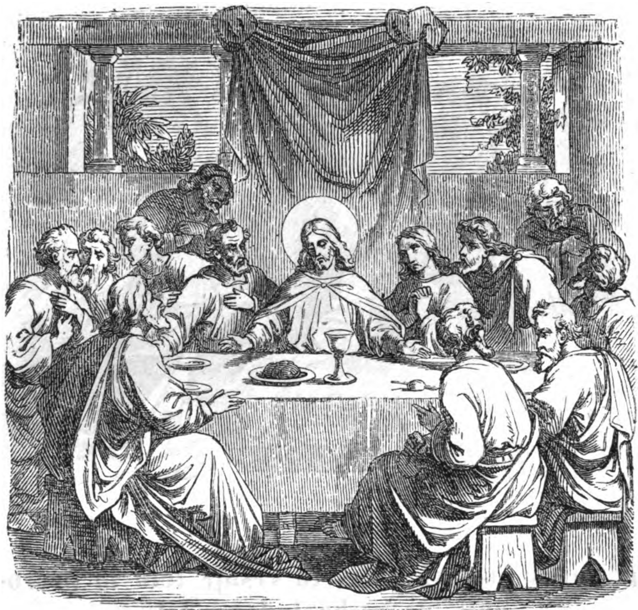
* Ko je bil Jezus aposteljnom noge umil, je vzel svoja oblačila, se je spet za mizo usedel, in jim je rekel: „Ako sem jez, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi ví eden druzemu noge umivati. Zakaj zgled sem vam dal, da ravno tako tudi vi storite, kokor sem jez vam storil.“

65. Jezus postavi presveto rešnje teló in prerokuje, da ga bo Judež izdal.

Jezus vzame kruh, ki je bil pred njim, v svoje svete in častitljive roke, je povzdignil svoje očí proti nebu, k Bogu, svojemu vsegamogočnemu Očetu, je posvetil kruh in ga svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite in jejte; to je moje teló, ktero bo za vas dano.“ — Ravno takó je vzel tudi kelih z vinom, je zahvalil, ga posvetil in svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite, in pite vsi iž njega; to je moja krí, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpušenje grehov. To storite v moj spomin.“

* * Kmali potem je bil Jezus prežaljen v duhu, in je rekel: „Resnično, resnično vam povém: Eden zmed vas me bo izdal!“ Učenci se silno ustrašijo, eden druzega pogledujejo, in eden za družem vprašajo: „Ali sem jez, Gospod?“ —

Jezus jim reče: „Eden zmed dvanajsterih, kteri pomaka z menoj roko v skledo, me bo izdal. Sin človekov sicer gre, kakor je sklenjeno; vender gorje človeku, po kterem bo izdan. Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek!“

* * Janez, ki ga je Jezus posebno ljubil, je slonel Jezusu na persih. Temu tedaj pomigne Simon Peter, naj vpraša Jezusa, kogá méni. Janez se tedaj nasloni na Jezusove persi, in ga tiho vpraša: „Gospod, kdo je? Jezus mu odgovorí: „Tisti je, kteremu bom jest pomočeni kruh podal.“ In pomočil je kruh in ga dal Judežu Iškarjotu. Judež vzame grižljej, in ko ga sné, je šel satan vanj. Judež vstane, gre k Jezusu in ga vpraša: „Učenik, ali sem jez?“ Jezus mu odgovorí: „Ti si! — Kar pa misliš storiti, berž stori!“ — Tedaj je Judež vstal in berž venkaj šel, da ga je izdal; zakaj pogodil se je že bil z velicimi duhovni in starašini ljudstva, da jim hoče Jezusa za trideset srebernikov prodati. Ko Judež odide, Jezus slovesno reče: „Zdaj bo Sin človekov poveličan, in Bog v njem.“

66. Jezus preroknje, da ga bo Peter zatajil in slovó jemlje od aposteljnov.

* „Otročiči," — Jezus dalje ljubeznjivo govorí — „še malo časa sem pri vas. Za slovó vam dam novo zapoved: Ljubite se med seboj, kakor sem jez vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj." Prestrašen Simon Peter vpraša Jezusa: „Gospod, kam pa greš?" Jezus odgovori: „Kamor jez grem, zdaj ne moreš za menoj iti." Peter pravi: „Zakaj ne morem zdaj za teboj iti? Svoje življenje za te postavim!" Jezus mu pa odgovorí: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal, kakor pšenico; toda jez sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekdaj spreobernil, poterdi svoje brate. To noč se boste vi vsi pohujšali nad menoj, zakaj pisano je: Udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile." Na to Peter reče: „Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jez se ne bom nikdar pohujšal. Gospod, s teboj sem pripravljen v ječo in smert iti." Jezus pa mu odgovorí: „Ali svoje življenje boš zame postavil? Resnično, resnično ti povem, da to noč, preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil!"

† Te Jezusove besede so aposteljne silno prestrašile. Jezus jih toraj tolaži, rekoč: „Vaše serce naj se ne prestraši! V hiši mojega Očeta je veliko prebivališ; in zdaj tje grem, vam mesto pripravit. Potem spet pridem in vas bom k sebi vzel, da boste tudi ví tam, kjer sem jez. Pot pa veste." Tedaj mu Tomaž reče: „Gospod, kako moremo pot vediti?" Jezus odgovorí: „Jez sem pot, in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni. Ker pa tje grem, bom Očeta prosil, in vam bo druzega Tolažnika dal, da pri vas vstane vekomaj, Duhá resnice. Ta Tolažnik, sveti Duh, vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sem vam jest govoril. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam: ne kakor ga svet daje, vam ga jez dam. Ne bom več veliko z vami govoril; pride namreč vojvoda tega svetá. Pri meni bi sicer nič ne imel, ako bi jez ne hotel; svet naj

pa spozná, da Očeta ljubim in tako delam, kakor mi je Oče zapovedal. Vstanite in pojdimo od tod.“ — Ko je bil Jezus to izrekel, so zahvalno pesem speli in šli proti oljski gôri.

* * *

† Po poti jim je Jezus dalje govoril: „Jez sem prava vinska terta, moj Oče pa je vinogradnik. Vsako terto, ktera v meni ne rodí sadú, bo odrezal; vsako pa, ktera rodí sad, bo otrebil, da več sadú rodí. Ostanite v meni, in tudi jez bom v vas ostal. Kdor ostane v meni, in jez v njem, on rodí veliko sadú. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane na terti: tako tudi ví ne, ako v meni ne ostanete; ker brez mene ne morete nič storiti. Kdor ne ostane v meni, bo odrezan in vsahnil, kakor mladika, ki se pobere, v ogenj verže in zgorí.

* * *

† Potlej je Jezus proti nebu pogledal in rekel: „Oče, ura je prišla! Poveličal sem te na zemlji: dokončal sem delo, ktero si mi dal. In zdaj ti, Oče, mene poveličaj z veličastvom, ktero sem pri tebi imel, preden je bil svet. Tvoje imé sem razodel ljudém, ktere si mi dal. Spoznali so, da sem od tebe izšel in verovali, da si me ti poslal. Tedaj prosim zanje, sveti Oče, vari jih hudega. Posveti jih; zakaj kakor si ti mene na svet poslal, tako sem tudi jez nje poslal po svetu. Pa ne prosim samó za njé, ampak tudi za tiste, kteri bodo po njih besedi v mene vérovali, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni, in jez v tebi. Oče! hočem, da bodo tisti, ktere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jez, da vidijo moje veličastvo, ktero si mi dal; ker si me ljubil pred začetkom svetá.“

67. Jezus na Oljski gori.

Jezus je šel zdaj s svojimi aposteljni čez potok Cedron na Oljsko goro. Stopili so na vert neke pristave, kteri se je Getzemane reklo. *) Pri vhodu Jezus

*) Glej obris Jeruzalemskega mesta na zemljovidu.

aposteljnom reče: „Sédite tukaj, da grem tje, in molim!“ Le Petra, Jakopa in Janeza je seboj vzel in ž njimi šel bolj na vert. Zdaj je začel žalosten in otožen prihajati, tresti se in trepetati; toraj reče: „Moja duša je žalostna do smerti! Ostanite tukaj, in čujte in molite z menoj.“ Na to se za lučaj deleč od njih odtegne, pade na svoj obraz, in moli, rekoč: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kolih od mene; ali vender ne, kakor jez hočem, ampak kakor tí!“

Po ti molitvi Jezus vstane, in se verne k svojim trem aposteljnom; oní pa so spali od žalosti. Toraj jih zbudí in Petru reče: „Simon, ali spiš? Tedaj niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo! Duh je sicer voljan, mesó pa slabo.“ — Potem gre vdrugič, in moli: „Moj Oče! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem,

naj se zgodí tvoja volja!“ Čez nekoliko časa se spet k učencom verne, in jih zopet spéče najde. — Zopet jih popustí in moli vtretjič ravno s tistimi besedami. Tedaj ga smertne težave obidejo, in njegov pot je bil kakor kervave kaplje, ki so padale na tla. On pa še dalje in preserčneje moli. Kar se mu prikaže angel z nebes, in ga je poterdil.

Na to se k učencom verne ter jim reče: „Spite zdaj in počivajte! Približala se je ura, in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke. — Vstanite, pojdimo! Glej ta, ki me bo izdal, je blizo.“

68. Jezus vjet.

Ko je Jezus še govoril, pride Judež, in ž njim velika množica s svetili, baklami, z meči in kolmí. Judež jim je bil poprej znamenje dal rekoč: Kterega bom kušnil, tisti je, njega primite.“ Ko je tedaj ugledal Jezusa, hitro k njemu stopi in reče: „Zdrav bodi, Učenik! in ga je kušnil. Jezus mu odgovorí: „Prijatel, čemu si prišel? Judež! s kuševanjem izdajaš Sinú človekovega.“ — Na to Jezus stopi pred derhál in jo vpraša: „Kogá išete“ Oni mu odgovoré: „Jezusa Nazarenskega.“ Jezus jim reče: „Jez sem!“ Pri ti besedi vsi odstopijo in kakor bi jih bila strela udarila, na zemljo popadajo. Ko so od strahú zopet k sebi prišli, jih Jezus zopet vpraša: „Kogá išete?“ Mu odgovoré: „Jezusa Nazarenskega!“ Jezus pravi: „Povedal sem vam, da sem jez; ako tedaj mene išete, pustite te (moje učence) iti!“ — Tedaj so pristopili, in so ga prijeli.

* Ko učenci to vidijo, rekó: „Ali naj z mečem mahnemo?“ In Peter res potegne meč in mahne po hlapcu vélikega duhovna, kteremu je bilo ime Malh, ter mu desno uhó odseka. Ali Jezus Petru reče: „Vtakni meč v nožnico! Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več ko dvanajst legijonov angelov? Kako bi se tedaj dopolnila pisma?“ Potem se dotakne hlapčevega ušesa in mu ga zaceli. Potlej je Jezus zadovoljno roke podal, in se dal zvezati. Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali. Le Peter in Janez sta šla od deleč za njim.

69. Jezus pred Anom in Kajfežem.

* * Derhal je Jezusa najpoprej peljala k Anu; kteri je bil prej to leto véliki duhoven in tast sedanjega vélikega duhovna Kajfeža. Ana ga je vprašal za njegove učence in njegov nauk. Jezus mu je ves pohleven odgovoril: „Jez sem očitno govoril in učil; vprašaj tiste, kteri so me slišali.“ Zavoljo teh besedí ga edèn zmed hlapcov s pestjo za uhó udari, rekoč: „Ali tako odgovarjaš velikemu duhovnu?“ Jezus mu ljubeznjivo odgovorí: „Ako sem hudo govoril, spričaj; ako sem pa prav govoril, kaj me biješ?“

* * Ana je poslal Jezusa zvezanega k Kajfežu, kjer so bili že zbrani pismarji in starašini ljudstva. Zborni možje bi bili radi našli kaj nad Jezusom, da bi ga bili mogli k smerti obsoditi. Toda niso mogli. Sicer so bili veliko krivih prič podkupili, da bi bili krivo pričale zoper njega. Toda njih pričevanje se ni ujemalo. Poslednjič pridete dve krivi priči, in ste rekle: „Ta je govoril: Jez morem podreti tempelj Božji, pa ga v treh dneh zopet sezidati.“ Ali tudi njuno pričevanje je bilo različno v več rečeh. — Zdaj véliki duhoven vstane, stopi na sredo, in Jezusu reče: „Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti pričujejo zoper tebe?“ Jezus je pa molčal. — Zopet mu véliki duhoven reče: „Rotím te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji? — Na to mu Jezus slovesno in resnobno reče: „Jez sem!“ — „Povem vam pa: posehmal boste vidili Sinú človekovega sedeti na desnici močí Božje, in iti v oblakih nebá.“ Tedaj vé-

liki duhoven svoja oblačila raztergа in pravi: „Kaj potrebujemo še prič? Saj ste samí slišali, da je Boga preklinjal; kaj se vam zdí?“ In vsi zavpijejo: „Smerti je vreden!“

70. Peter Jezusa zataji. Judež obupa.

* * Peter in Janez sta šla od deleč za Jezusom na dvoriše vélicega duhovna. Sredi na dvoriši so bili vojšaki in hlapci zakurili, in se greli okrog ognja, ker je bila merzla noč. Peter je bil k njim sédel, da bi bil vidil, kako se bo z Jezusom izteklo. Tedaj pride vratarica, ugleda Petra in reče:

„Tudi ti si bil z Jezusom, Nazarenčanom.“ Peter se je ustrašil in je pred vsemi tajil, rekoč: „Jez ne, saj ga še ne poznam.“ In petelin pervič zapôje. Kmali potem hlapec na Petra kazaje reče: „Tudi ta je eden zmed učencov.“ Peter je spet tajil in prisegal rekoč: „Jez ne poznam tega človeka:“ Čez nekoliko časa pridejo drugi, in pravijo: „Resnično, tudi ti si eden zmed tistih; Galilejec si; tvoj jezik te razodeva.“ Peter pa je začel spet rotiti se in prisegati: „Ne poznam tega človeka.“ — In pri té priči petelin vdrugič zapôje. — Go-

spod pa se je ozerl in je pogledal Petra. Ta pogled Petra presune, in spomnil se je Gospodovega prerokovanja: „Še to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“ — Ves skesán je šel iz dvoriša, in se je bridko jokal.

* * Vojaki in sodni hlapci so Jezusu čez noč, kar so mogli, hudega delali. Nekteri so mu v obraz pljevali, nekteri so mu očí zakrivali in ga v obraz in za uhó s pestmí bili, ter ga vpraševali, rekoč: „Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril?“ In še več hudega so ž njim počenjali, in preklinjali ga.

* * Ko se je dan storil, se je véliki zbor še enkrat snidel in vnovič izrekel nad Jezusom smertno sodbo. Ko je Judež to slišal, se je kesal svojega hudičevega djanja. Nazaj je prinesel trideset srebernikov vélikim duhovnom in starašinom, in jim rekel: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno krí! Oni pa so mu odgovorili: „Kaj to nam mar? Ti glej!“ In vergel je od sebe srebernike v tempelj, je šel in se v obupnosti z vervjó obesil.

71. Jezus pred Pilatom in Herodom.

* * Véliki judovski zbor je smel sicer k smerti obsoditi, vender pa sklenjene sodbe ne spolniti. Toraj so véliki duhovni in starašini Jezusa peljali zvezanega pred sodno hišo deželnega poglavarja Poncija Pilata. — Pilat je toraj prišel iz sodne hiše, in je stopil na zvišano mesto, da bi slišal njih tožbo. Toraj jih vpraša: „Kakošno tožbo imate zoper tega človeka?“ Odgovoré mu: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in da brani cesarju davke dajati, ker pravi, da je Kristus, kralj. Ko bi ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali.“ Pilat je tedaj šel v sodno hišo, je k sebi poklical Jezusa, in ga vprašal: „Ali si ti kralj judovski?“ Jezus odgovorí: „Kralj sem; pa moje kraljestvo ni od tega svetá.“ Na to je Pilat šel k vélikim duhovnom in starašinom, in jim reče: „Jez ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Oni pa so še bolj silili in vpili rekoč: Ljudstvo šunta, ker učí po vsi Judeji začenši od Galileje do sem.“ Jezus ni odgovoril na nobeno tožbo. Toraj mu Pilat reče: „Ali ne slišiš, koliko pričajo, zoper tebe?“ Jezus tudi zdaj molčí, tako da se deželni poglavar silno čudi.

* * Ko je pa Pilat slišal Galilejo imenovati, je vprašal, če je Jezus Galilejec. In ko je zvedil, da je spod Herodove oblasti, ga je poslal k Herodu, ki je bil tiste dní tudi v Jeruzalemu zavoljo praznika. Herod se je zeló veselil, Jezusa poznati, ker je upal, da bo vpričo njega kak čudež storil. Opraševal ga je z mnogimi besedami; ali Jezus mu ni odgovoril na nobeno vprašanje. Tedaj ga je Herod s svojimi dvorniki zasramoval; in da ga še bolj oponašajo, ga reče obleči v belo kraljevo oblačilo, in ga takó k Pilatu nazaj pošlje.

72. Jezus bičan, s ternjem kronan in k smerti obsojen.

* * Pilat je dobro vedil, da so véliki duhovni in starašini Jezusa le iz nevošljivosti sodbi izdali. — Bila je navada, da je poglavar o veliki noči ljudstvu izpustil enega jetnika, za kterega so prosili. Takrat je bil v ječi velik hudodelnik, Barába po imenu. Njega zraven Jezusa postavi in zbranemu ljudstvu reče: „Kterega hočete, da vam ga izpustim? Barába ali Jezusa? — Pilat je za gotovo menil, da bodo za Jezusa prosili. Ali veliki duhovni in starašini so ljudstvo podšuntali, in vsa derhal v en glas vpije: „Preč s tem, izpusti nam Barába!“ Pilat jim reče: „Kaj tedaj naj storim z Jezusom, ki je imenovan Kristus?“ In vsi zavpijejo: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat jim odgovori: „Kaj pa je hudega storil? Nič smerti vrednega nad njim ne najdem; pretepel ga bom tedaj in spustil.“ Na to ukaže Jezusa v sodno hišo peljati.

Vojaški hlapci mahoma vso trumo skličejo, Jezusa pa slečejo, ga privežejo k stebru, in ga neusmiljeno bičajo. Potem mu v zasmeh škerlatast plajš ogernejo, ternjevo krono spletejo in mu jo pritisnejo na glavo. V desnico mu dajo terst; poklekujejo pred njega, in ga zasramujejo rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ Drugi vanj pljujejo, ga s pestmí za uho bijejo, mu terst iz roke jemljejo, in ga tolčejo po glavi, da se mu ternje še bolj v čelo in v senca vdira.

* * Ker je bil Jezus tako strašno raztepen, je Pilat menil, da bo sam pogled Jude ganil in k usmiljenju nagnil. Toraj reče Jezusa pred ljudstvo pripeljati, in jim ga pokaže z milimi besedami: „Glejte, človek!“ Alí divja derhal z enim

glasom zavpije: „Križaj, križaj ga!“ Véliki duhovni in starašini pa Pilatu pravijo: „Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatel; zakaj vsak, ki se kralja dela, cesarju se ustavlja.“ Tedaj se Pilat ustraši. In vzel je vode, in si je vpričo ljudstva roke umil, rekoč: „Jez sem nedolžen nad kervjó tega pravičnega; vi glejte!“ Vse ljudstvo odgovorí in reče: „Njegova krí naj pride na nas in na naše otroke!“ Tedaj jim je Pilat izpustil Barába; Jezusa pa je izdal njih volji, naj bo križan.

73. Jezus težki križ nese. Jezus križan.

Vojšaki so zdaj Jezusa vzeli, mu slekli škerlatasti plajš, so ga oblekli v njegovo oblačilo in mu naložili križ na ramo. S tem težkim bremenom obloženega peljejo po Jeruzalemskih ulicah na moriše, ki se je imenovalo Kalvarija (mesto mertvaških glav), po he-

brejsko pa Golgata. Ž njim so tudi peljali dva razbojnika in ubijavca, da bi bila križana. Jezus večkrat pod težkim križem pade. Gredé so dobili nekega

človeka iz Cirene, Simona po imenu, in vojaški hlapci so ga primorali, da je pomagal Jezusu križ nesti.

* * Med veliko množico ljudí, ktera je šla za Jezusom, je bilo tudi nekaj pobožnih žen, ki so ga milovale in objokovale. Jezus se k njim oberne, in jim reče: „Hčere Jeruzalemske, nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci! Ker glejte, prišli bodo dnevi, ob kterih porekó: Goré, padite na nas! hribi, pokrite nas! Če namreč nad surôvim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim.“

Okoli devete ure je prišel Jezus na goro Kalvarijo. Vojšaki mu ponudijo vina z miro in žolčem

zmešanega; Jezus ga pa ni hotel piti. Potlej mu oblačilo z života potegnejo, in ga na križ pribijejo. Ž njim so križali tudi razbojnika, enega na desni, enega pa na levi strani.

* * Tako je tedaj Sin Božji visel, nag med nebom in zemljo; in njegova kri je na zemljo tekla. Edino njegovo lastnino, njegova oblačila, so vojšaki razdelili med se: za njegovo suknjo pa, ker je bila brez šiva, so vadljali.

74. Jezus govori sedem poslednjih besedí in umerje.

* Veliko ljudí je okoli križa stalo. Memo gredoči pa so Jezusa preklinjali, z glavami majali, in rekli: „Da te, kako tempelj Božji podiraš, in ga v treh dneh zopet sezidaš, pomagaj sam sebi! — Ako si Sin Božji, stopi s križa!“ — Ravno tako so ga zasramovali véliki duhovni s pismarji in starašini vred in so rekli: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa,

in vérujemo vanj." — Jezus pa je molil rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!

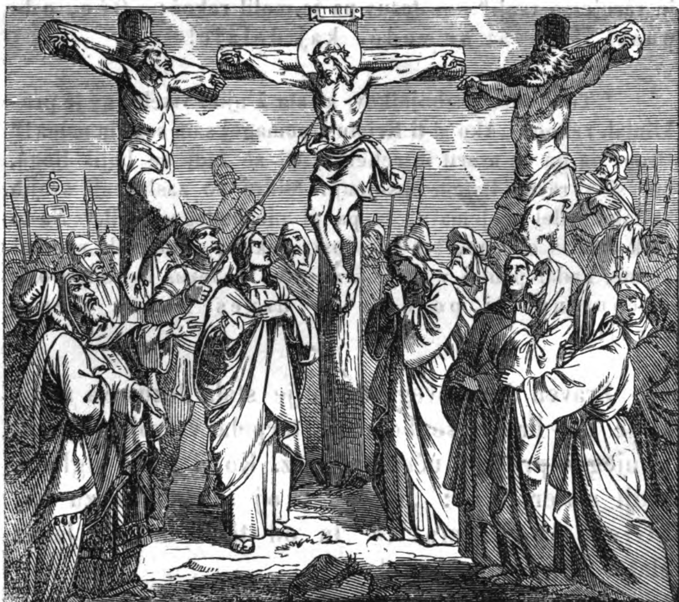
* Tudi eden razbojnikov, ki sta ž njim viséla, ga je preklinjal, rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebí in nama!" Drugi pa ga je svaríl in rekel: „Ali se tudi ne bojiš Bogá, ker si v ravno tistem obsojenji. Midva po zasluženji svojih hudobnih del prejemava, ta pa ni nič hudega storil." Na to se k Jezusu oberne, ter ga prosi, rekoč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!" Jezus mu odgovorí: „Resnično, ti povém, še danes boš z menoj v raji!"

Zraven Jezusovega križa je stala Jezusova mati, ki je naj bridkejše bolečine terpela v svojem sercu, in njegov preljubi učenec Janez. Ko ji Jezus ugleda, svoji materi reče: „Glej, tvoj sin!" Janezu pa: „Glej, tvoja mati!" In od tiste ure je Janez Mater Božjo k sebi vzel.

* Okoli poldne je solnce otemnelo, in tema je bila po vsi zemlji tri ure—do treh popoldne. Jezus ves čas molčí, dasiravno je bil v neznanih smertnih težavah. Da kelih terpljenja izpije do dna, ga je še celó njegov nebeški Oče zapustil s svojo notranjo tolažbo. Tako je Jezusovo terpljenje do verha prikipelo, toraj na ves glas zavpije: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!"

Čez nekoliko časa Jezus reče: „Žejen sem." Eden zmed vojšakov berž vzame gobo, jo s kisom napoji in jo Jezusu na terstu k ustom pomolí. Jezus vzame nekoliko kapljic na jezik, in reče: Dopolnjeno je!"

Potlej na glas zavpije: „Oče, v tvoje roke zročam svojo dušo!" In ko je te besede izgovoril, je nagnil svojo glavo in je dušo iz sebe dal.

* * In glej! zagrinjalo v tempeljnu se preterga na dvoje od verha do tal; zemlja se trese, skale pokajo, grobi se odpirajo; in veliko mertvih svetnikov se je obudilo in se v Jeruzalem prikazalo. Strah in groza prevzame stotnike in vojšake, ki so Jezusa varovali. „Resnično“ so rekli, „ta je bil Sin Božji!“ Tudi pričujoče ljudstvo trepetaje na persi terka in se molčé razide, in domú verne v Jeruzalem.

75. Jezus v grob položen.

* Judje so prosili Pilata, naj bi se križanim kostí polomile, in se sneli, da bi trupla velikonočno soboto na križih ne ostala. Vojšaki so tedaj prišli, in so hudodelnikoma kostí sterli. Ko so pa do Jezusa prišli, so vidili, da je že mertev, in mu niso kostí zlomili. Da bi se pa vender prepričali njegove smerti, mu je eden zmed vojšakov s sulico stran prebodel, in pri té priči je tekla kri in voda iž nje.

Skriven učenec Jezusov je bil tudi Jožef iz Arimateje, bogat in imeniten svetovavec. Kadar se je bil večer storil, je serčán šel k Pilatu in ga prosi, da bi mu dal Jezusovo teló. Pilat mu ga je dal. Jožef in Nikodem sta tedaj snela Jezusovo teló s križa, in ga

zavila v tančico z dišavami vred. Jožef je blizo tistega kraja, kjer je bil Jezus križan, imel vert, na vertu pa je bil nov iz skale izsekan grob. Vanj sta tedaj položila Jezusa. K durim groba pa sta zavalila velik kamen.

* * Drugi dan so se zbrali véliki duhovni in farizeji pri Pilatu, in so rekli: „Gospod, pomnimo, da je ta zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: Čez tri dní bom vstal! Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dné, da kje ne pridejo njegovi učenci, in ga ne ukradejo, in ljudstvu ne rekó: Od mertvih

je vstal!“ In Pilat jim je stražo dal. Postavili so jo pred grob. Kamen pa so zapečatili.

Jezusovo poveličanje.

76. Jezusovo vstajenje.

Jutro tretjega dne je napočilo. Kar je velik potres vstal. Angel Gospodov je prišel z nebes, in kamen spred groba odvalil in nanj sédel. Njegovo obličje je bilo svetlo kakor blisk in njegovo oblačilo belo kakor sneg. In Jezus vstane iz groba živ in častitljiv. Varhi se stresejo in kakor mertvi na tla popadajo. Ko so se spet zavedili, so vstali in v mesto bežali.

* * Poprej ta večer so bile pobožne žene dišav kupile, da bi Jezusa mazale. Zjutraj pa so šle k grobu, ko je solnce izhajalo. Gredé so med seboj žalostno govorile: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“ Ko so se grobu bližale, so vidile, da je kamen že odvaljen. Šle so v grob, in niso več našle telesa Gospodovega. Zavolj tega so bile silno žalostne. Kar zagledajo dva angela v svetlih oblačilih, in ostermé. Angel na desni strani pa jim reče: „Nikar se ne ustrašite! Jezusa išete, Nazarenskega, — križanega; vstal je, in ga ni tukaj. Pojdite, in povejte njegovim učencom, zlasti Petru! In s strahom in z veseljem so tekle povedat njegovim učencom.

77. Jezus se Mariji Magdaleni in Petru prikaže.

* Pri ženah je bila tudi Marija Magdalena. Ona ni bila šla v grob. Marveč je, ko vidi, kamen odvaljen, tekla v mesto, učencom to povedat. Potem se je zopet k grobu vernila, in je šla jokaje vanj. In glej, tudi ona je zagledala dva angela, ktera sta ji rekla: „Žena, kaj jokaš?“ Ona je odgovorila: „Mojega Gospoda so vzeli, pa ne vem, kam so ga položili.“ Ko se oberne, je Jezus stal pred njo; menila je pa, da je vertnar, toraj mu reče: „Gospod, ako si ga ti odnesel, povéj mi, kam si ga položil.“ Jezus pa jo z znanim glasom nagovorí, rekoč: „Marija!“ Ona se ozre, ga spozna, in reče: „Učenik!“ Jezus ji pa reče: „Pojdi k mojim bratom, in povej jim: Grem k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“ In zginil je spred njenih očí. — Ta dan se je Jezus tudi Simonu Petru prikazal.

78. Jezus se prikaže učencoma na poti v Emavs.

Tisti dan popoldne sta šla dva zmed Jezusovih učenov v terg Emavs, ki je bil dve uri od Jeruzalema. Po poti sta se pogovarjala od vsega, kar se je bilo poslednje dni v Jeruzalemu zgodilo. Kar se jima Jezus pridruži v podobi tujca; in ga nista spoznala.

Rekel jima je: „Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in kaj sta tako žalostna?“ Eden, kteremu je bilo imé Kleofa, mu odgovorí: „Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu, da ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dní?“ Potlej sta mu pripovedovala, da so upali, do bo Jezus Izrael rešil, da je bil pa k smerti obsojen in križan. On jima pa odgovorí: „O vi nespametni, — kdaj boste vender verovali, kar so govorili preroki. Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel? In začel je od Mojzesa in vseh prerokov, ter jima je razlagal, kar je od njega po vseh pismih. Med temi pogovori so se približali tergu. Jezus se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. Ona sta ga pa silila, rekoč: „Ostani z nama, ker se mrači in se je dan že nagnil.“ Tedaj je šel ž njima noter, in je ž njima k mizi sédel. Na to vzame kruh, ga posvetí, zlomi in njima podá. Zdaj so se jima oči odperle, in spoznala sta ga. On pa jima zgine spred oči. Ko sta se od veselega stermenja zavedila, sta rekla med seboj: Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“

Vstala sta, in se še tisto uro vernila v Jeruzalem, ter sta pripovedovala, kaj se jima je bilo na poti zgodilo; in kako sta ga po lomljenji kruha spoznala. Aposteljni so bili tisti večer v Jeruzalemu zbrani v neki hiši pri zaklenjenih durih iz strahu pred Judi. Z veseljem so poslušali, kar sta jima učenca pravila; so jima pa tudi oní povedali, da se bil Jezus tudi Petru prikazal.

79. Jezus se vsem aposteljnom prikaže in zakrament svete pokore postavi.

Ko so bili aposteljni še v hiši v Jeruzalemu zbrani in so se pogovarjali med seboj, je prišel Jezus pri zaklenjenih vratih k njim in jim je rekel: „Mir vam bodi; jez sem, ne bojte se!“ Prestrašili so se bili namreč in zbali, ker so menili, da duhá vidijo. On jim toraj reče: „Poglejte moje roke in moje noge, da sem jez sam; potipajte in poglejte! saj duh nima mesá in kostí, kakor vidite, da jih jez imam.“ Ko je bil to rekel, jim je pokazal roke, noge in stran. Ko pa še niso verovali od veselja, jim je rekel: „Imate li kaj jesti tukaj?“ In ponudili so mu kos pečene ribe in sat medú. Vpričo njih je jedel, ostanke pa njim nazaj dal. Potlej jim zopet reče: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jez vas pošljem.“ Ko je bil to izrekel, je v nje dihnil in jim rekel: „Prejmite svetega Duha! Kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni; in kterim jih boste zaderžali, so jim zaderžani.“

* * Tomaža pa takrat ni bilo pri njih. Drugi aposteljni so mu, ko pride, povedali: „Gospoda smo vidili.“ On pa ni hotel verjeti, toraj reče: „Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebljev, in ne denem svojega persta v rane žebljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ — Čez osem dní so bili aposteljni spet v tisti hiši zbrani, in tudi Tomaž ž njimi. In zopet Jezus pride pri zaklenjenih vratih k njim, stoji sredi med njimi in reče: „Mir vam bodi!“ Potlej Tomažu reče: „Poglej moje roke in vloži svoje perste semkaj; podaj semkaj tudi svojo roko, in položi jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren!“ Tomaž Jezusu k nogam pade in reče: „Moj Gospod, in moj Bog!“ Jezus pa

mu pravi: „Ker si me vidil, Tomaž, si veroval; blagor njim, kteri niso vidili pa so vender verovali.“

80. Jezus zroči Petru naj više pastirsko službo.

** Učenci so se iz Jeruzalema podali v Galilejo, kakor jim je bil Jezus rekel. Ondi se jim je bil prikazal pri tiberijaškem morji, jim je blagoslovil ribji lov, in je jedel ž njimi. Ko so odjedli, Jezus Simona Petra vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj, kokor ti le?“ Peter mu odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Na to mu Jezus reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — Vdrugo ga Jezus vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter odgovorí: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Jezus mu zopet reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — Še v tretje Jezus Petra vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter je bil žalosten, da ga v tretje vpraša, in reče: „Gospod, ti vse veš, ti tudi veš, da te ljubim.“ In Jezus mu reče: „Pasi moje ovce!“ — Resnično, resnično, ti povém: Dokler si bil mlad, si se sam opasoval, in si šel, kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in drugi te bo opasal, in te popelje, kamor ti nočeš.“ To je pa Jezus rekel, da je na znanje dal, s kakošno smertjo bo Peter Bogá poveličal.

* Potlej so šli enajsteri na goro, kamor jim je bil Jezus ukazal. Ž njimi je šlo tudi več od petsto učencov. In Jezus se je vsem prikazal. Ko so ga ugledali, so popadali na obraz, ter so ga molili; potem so se pa veseli v Jeruzalem vernili.

81. Jezus obljubi svetega Duha; — drugič razpošlje aposteljne; — in gré v nebesa.

* * Jezus se je bil svojim učencom še večkrat prikazal in je ž njimi govoril od Božjega kraljestva, t. j. pripovedoval jim je vse, kar je bilo treba, da so vstanovili in vladali njegovo cerkev.

Štirdeseti dan po svojem vstajenji se je v Jeruzalemu vsem aposteljnom poslednjič prikazal. Ukazal jim je v Jeruzalemu ostati, dokler jim ne pošlje svetega Duha. „Čez malo dni," — jim reče, —" bo sveti Duh nad vas prišel, in prejeli bote od njega moč, da bote od mene pričanje dajali v Jeruzalemu, po vsi Judeji in Samariji in do kraja zemlje."

Ko je to izgovoril, jih je peljal na Oljsko goro. In tu jim reče: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; toraj pojdite, in učite vse narode, in keršujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duhá. Učite jih spolnovati vse, kar koli sem vam zapovedal. In glejte, jez sem z vami vse dní do konca svetá."

* * „Kdor veruje in bo keršen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kteri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili; kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi."

Ko je Jezus to izgovoril, je roke vzdignil, ter jih blagoslovil. Dokler jih je pa še blagoslavljal, se je spred njih vpričo njih vzdignil in šel v nebesa in se usédel na desnico Božjo.

** Učenci so stermeli in žalostni gledali za njim; in tudi še potem, ko ga je bil svitál oblak odmaknil njih očem. Kar se jim dva angela v belih oblačilih prikažeta, in jim rečeta: „Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, kteri je bil vzet od vas v nebó, bo zopet ravno takó prišel, kakor ste ga vidili iti v nebó!“ Pri teh besedah aposteljni pokleknejo in Jezusa molijo. Potlej se pa veseli vernejo v Jeruzalem in Bogá čast́é in hvalijo.

* Še veliko druzega je Jezus storil, kar v evangelijih ni zapisano; in ko bi se vse na drobno popisalo, pravi sveti Janez, bi na ves svet ne šle bukve, ktere bi bilo treba pisati. To pa je zapisano, da verujemo, da je Jezus Sin Božji, in da po veri večno življenje dosežemo v njegovem imenu.

Drugi oddelek.

Zgodbe aposteljnov in perve svete cérkve.

82. Matija izvoljen v aposteljstvo. Prihod svetega Duhá.

* Aposteljni so se z Oljske gore vernili v Jeruzalem. Ondí so se podali v zgornjo izbo neke hiše, kjer so se navadno zbirali, ter so z Marijo, Jezusovo materjo, in z več drugimi ženami in učenci deset dni v vedni molitvi pričakovali svetega Duhá. Enega tistih dní je Peter vstal in pričujočim oznanil, da je namesti Judeža, izdajavca, treba izvoliti novega aposteljna. Tedaj so molili in razsvetljenja z nebes prosili. In potem so izvolili pobožnega učenca, Matija po imenu; in bil je prištet enajsterim aposteljnom.

Deseti dan po Kristusovem vnebohodu je bil binkoštni praznik judovski. Tedaj so bili vsi aposteljni zbrani v neki hiši. Kar okoli devetih dopoldne prišumi z neba velik šum kakor pihanje silnega piša, in napolni vso hišo. Plameni v podobi ognjenih jezikov se prikažejo vsakemu nad glavo. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom: in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.

* * Bili so tačas judje iz vseh narodov prišli zavoljo binkoštnega praznika v Jeruzalem. Ko zaslišijo véliki šum, steče se jih velika množica od vseh strani pred hišo, kjer so bili aposteljni. Zavzeli so se in stermeli, ker jih je vsak slišal v svojem lastnem jeziku govoriti. „Glejte,“ — so rekli, — „niso li vsi ti, kteri govoré, Galilejci? In kako je to, da jih slišimo govoriti vsak svoj jezik, v kterem smo rojeni? Kaj hoče to biti?“ Drugi pa so se posmehovali in rekli: „Ti so sladkega vina polni.“

** Tedaj Peter z drugimi aposteljni iz hiše stopi, svoj glas povzdigne in jim reče: „Možjé judje in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu, zaslišite moje besede. Ti niso pijani, kakor vi menite; ampak spolnilo se je, kar je že zdavnaj prerok Joel govoril: Zgodilo se bo poslednje dní, reče Gospod, in izlil bom svojega Duhá na vse mesó. Možjé Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa nazarenskega, kteremu je Bog med vami spričevanje dal z deli, čudeži in znamenjí, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili. Njega je pa Bog častitljivega obudil. Mi vsi smo tega priče. In ko je povišan na desnico Božjo, je nad nas izlil svetega Duhá, kterega vidite in slišite. Prav gotovo tedaj védi vsa Izraelova hiša, da je Bog Gospoda in Odrešenika storil vsemu svetu Jezusa, kterega ste vi križali.“

** Te besede so jih globoko v serce zbôdle. Veliko skesanih Petra in druge aposteljne vpraša: „Bratje, kaj nam je tedaj storiti?“ Peter jim odgovorí: „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpušenje svojih grehov, in prejeli boste dar svetega Duhá.“ Na te besede se jih je še tisti dan dalo kerstiti okoli tri tavžent duš. In bili so stanovitni v nauku aposteljnov, in združeni pri lomljenji kruha (sveti maši) in v molitvah. Vsak dan so bili z enim duhom v tempeljnu, so Bogá hvalili in so bili prijetni

vsemu ljudstvu. In Gospod je dan na dan množil število izvoljenih.

83. Peter ozdravi človeka hromega od rojstva. Peter in Janez pred vélikim zborom.

† Enega dné sta šla Peter in Janez v tempelj. Nekega možá, še čez štirdeset let starega, ki je bil hrom, kar je bil na svetu, so nosili in ga posajali vsak dan pred tempeljnova vrata, da je ondi prosil vbogajmé nje, ki so hodili v tempelj. Tudi Petra in Janeza je vbogajmé prosil. Peter mu odgovorí: „Srebrá in zlatá nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa, Nazarenskega, vstani in hôdi!“ Potem ga prime za desnico ter ga vzdigne. Pri té priči je ubožec na noge skočil, je šel za njima v tempelj, se je sprehajal, poskakoval in Bogá hvalil.

† Vse ljudstvo je stermelo in se zavzemalo, in tišalo za aposteljnoma. Ko Peter to vidi, začne govoriti, rekoč: „Možje Izraelci, kaj se čudite temu, ali kaj naji gledate, kakor da bi bila iz svoje moči ali oblasti storila, da ta hodi? Bog naših očetov je poveličal svojega Sina Jezusa, kterega ste ví umorili. Vera v njegovo imé je dala temu popolnoma zdravje vpričo vas vseh. In zdaj, bratje, vém, da ste iz nevednosti Svetega in Pravičnega umorili. Spokorite in spreobernite se toraj, da se zbrišejo vaši grehi.“ — Na te besede jih je veliko vérovali in dalo se jih kerstiti pet tavžent.

† Ko sta pa aposteljna ljudstvu še govorila, so tje prišli duhovni s tempeljnovo stražo, ji primejo in v ječo denejo. Drugo jutro so se zbrali véliki duhoven in starašini, so ukazali oba aposteljna pripeljati pred se in so ji vprašali: „V čigavi môči ali v čigavem imenu sta vidva to storila?“ Tedaj jim Peter odgovorí: „Poglavarji ljudstva in starašini, poslušajte: Bodi znano vsem vam in vsemu Izraelovemu ljudstvu: V imenu Gospoda našega, Jezusa Kristusa, Nazarenskega, ki ste ga ví križali, kterega je Bog obudil od mertvih, v tem stojí ta pred vami zdrav. Jezus je kamen, kterega ste zavergli vi zidavci, on pa je postal vogelni kamen. In v nikomur druzem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo imé pod nebom ni dano ljudém, v kterem bi mi mogli zveličani biti.“

† Sodniki ostermé nad Petrovo serčnostjo. In ker so tudi vidili ozdravljenega človeka zraven nju, niso mogli nič reči zoper to. Ukažejo tedaj aposteljnoma nekoliko iz zbora stopiti in se med seboj posvetujejo, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma, zakaj znan je čudež, ki se je po njima zgodil, vsem Jeruzalemskim prebivavcom; očiten je, ne moremo ga tajiti. Da se pa dalje ne razglasi med ljudstvom, jima zaprotímo, da naj vec ne govorita od Jezusa noběnemu človeku. — Pokličejo ji teda zopet pred zbor, in jima zaterdijo, naj v Jezusovem imenu nikakor več ne govorita, in ne učita. Peter in Janez jim neprestrašena odgovorita: „Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Bogá!“ Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo vidili in slišali.“ Na to so jima sodniki se ostreje zažugali ter ji spustili; zakaj iz strahu pred judi si niso upali, jima kaj žalega storiti.

84. Ananija in Safira.

* Peter in Janez sta vernim povedala, kaj se jima je bilo zgodilo. Tedaj so vsi skupaj glas zagnali k Bogu in rekli: „O Gospod, daj svojim služabnikom z vso vestjó govoriti tvojo besedo, in znamenja in čudeže delati v imenu tvojega svetega Sina Jezusa.“ Ko so molili, se je potreslo mesto, na kterem so bili zbrani, in vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so serčno govorili Božjo besedo. Množica vérnih je bila enega sercá in enega duhá. Ni ga bilo ubozega med njimi; zakaj kolikor je bilo gospodarjev, ki so imeli njive in hiše, so jih prodali in ceno aposteljnom prinesli od tega, kar so prodali. Od tega premoženja so aposteljni delili vsacemu, kolikor je bilo komu potreba.

* Med premožnimi je bil mož, Ananija po imenu; njegovi ženi pa je bilo imé Safira. Oná sta prodala njivo. Nekaj cene sta skrivaj za se uderžala; drugi del pa je Ananija prinesel in k nogam aposteljnom položil. Toda Peter mu je rekel: „Ananija! zakaj je skušal satan tvoje sercé, da si lagal svetemu Duhu, in prideržal nekoliko njivine cene? Ali bi ne bila njiva, ko bi jo bil obderžal, tebi ostala, in prodana, ali niso bili denarji v tvoji oblasti? Zakaj si sklenil to rče v svo-

jem sercu? Nisi lagal ljudém, ampak Bogu!" Ko je Ananija te besede zaslišal, je padol na tla, in pri té priči umerl. In velik strah je obšel vse, ki bili pričujoči. Nekteri mladenči, ki so bili vpričo, ga poberó, odnesó in pokopljejo.

* Čez kake tri ure se prigodí, da pride tudi Safira, ki še ni vedila, kaj se je bilo zgodilo. Peter ji reče: „Povej mi, žena, ali sta za toliko njivo prodala?" Ona mu odgovori: „Prav za toliko!" Peter pa ji pravi: „Zakaj sta se vender pogovorila, skušati Duhá Gospodovega? Glej, tisti, ki so pokopali tvojega moža, so pred durmi, in tudi tebe ven ponesó." Pri té priči tudi Safira Petru pred noge pade in izdihne svojo dušo. Mladenči noter stopijo, jo mertvo iznesó ter pokopljejo pri njenem možu. Velik strah in groza je obšla vse verne in vse druge, kteri so to prigodbo slišali.

85. Vsi aposteljni v ječi. — Gamalielov svèt.

† Po aposteljnih, zlasti po svetem Petru, se je godilo veliko čudežev med ljudstvom. Bolnike so že kar na ceste nosili in na postelje in ležiša pokladali, da bi saj senca memo gredočega Petra koga zmed njih obsenčila in bi bili rešeni svojih bolezni. Zavoljo tega je bilo dan na dan čedalje več vérnikov, možkih in ženskih, ki so vérovali v Gospoda. Tedaj

je véliki duhoven ukazal, vseh dvanajst aposteljnov vjeti in v mestno ječo vreči. Ali angel Gospodov je ponoči odperl vrata v ječo, in jih je peljal iž nje, in rekel: „Idite v tempelj in govorite ljudstvu vse besede tega življenja!“ Ob zori tedaj gredó v tempelj in učé.

† Snide se pa véliki zbor in pošljejo po aposteljne v ječo. Služabniki pa rekó: „Ječo smo sicer našli z vso skerbjó zaperto, in varhe stoječe pred vratmi; ko smo pa odperli, nismo nikogar notri našli.“ Silno se prestraši veliki zbor, ko to zvé; kar pride nekdo, in jim pové, da aposteljni zopet učé v tempeljnu. Poglavar gré tedaj po nje, in jih pripelje brez sile; bali so se namreč ljudstva, da bi ne bili kamnjani. Ko jih pred zbor pripeljejo, veliki duhoven reče: „Ali vam nismo ostro prepovedali, učiti v tem imenu? In glejte, napolnili ste ves Jeruzalem s svojim ukom, in hočete na nas pripraviti krí tega človeka?“ Peter jim v imenu vseh aposteljnov odgovorí: „Bogá je treba bolj slušati, kakor ljudí! Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga ví na les obesili in umorili; on ga je za poglavarja in zveličarja povišal, da dá Izraelu pokoro in odpušenje grehov.“ Ko to slišijo, so se nad aposteljni silno razserdili in so jih mislili umoriti. — Vstal je pa v zboru neki farizej, Gamaliel po imenu, učenik postave in častitljiv vsemu ljudstvu, in je ukazal aposteljnom odstopiti. Potem pa reče: „Možjé Izraelci! dobro pomislite pri teh ljudéh, kaj hočete storiti. Odstopite od teh ljudí in pustite jih. Zakaj če je njih delo od ljudí, se bo razderlo; če je pa od Bogá, ga ne bote mogli razdreti; in poslednjič se bo nad vami našlo, da se Bogu ustavljate. — In vsi so mu prav dali. Vender so pa dali aposteljne pretepsti, in so jim zopet ostro zapovedali, naj nikakor ne govoré v Jezusovem imenu, ter so jih spustili. — Aposteljni so pa šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti; in niso nehali v tempeljnu in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa.

86. Volitev dijakonov. Štefan, pervi mučenec.

* Število vérnih se je množilo, in aposteljni niso več utegnili z delitvijo milošne pečati se. Tudi se je bilo prigodilo,

da je bilo nekaj vdov v nemar pušanih pri vsakdanji delitvi. Toraj aposteljni vso množico učencov skličejo, in rekó: „To ne gré, da bi mí opušali Božjo besedo, in mize oskerbovali. Ozrite se tedaj, bratje, po sedmih možéh zmed sebe, kteri imajo dobro spričevanje, kteri so polni svetega Duhá in modrosti, da jih postavimo čez to opravilo.“ To govorjenje je bilo všeč vsi množici; in izvolili so Štefana, možá polnega vere in svetega Duhá, in Filipa in še pet druzih. Te so postavili pred aposteljne, kteri so nad njimi molili in na nje roke položili.

* * Štefan, poln milosti in močí, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmí. Vstalo je pa nekaj judovskih modrijanov zoper njega, in so se ž njim prepirali. Ali njegovi modrosti in svetemu Duhu, ki je govoril, se niso mogli ubraniti. Osramoteni so se razserdili in so nadražili ljudstvo zoper njega, in so vkup priderli ter ga zgrabili in peljali v zbor. Najeli so tudi krivih prič, ki so rekle: „Ta človek ne neha govoriti preklinjavskih besedí zoper sveto mesto in postavo.“ Vsi, ki so sedeli v zboru, so jako nevoljni očí vpirali v Štefana; in vidili so njegovo obličje kakor obličje angelovo. — Štefan jim začne razlagati, kako prečudno in ljubeznjivo je Bog izraelsko ljudstvo vodil, in kako so se Izraelci vedno Bogu ustavljali in mu bili nepokorni, in sklene svoj govor s temi ostrimi besedami: „Terdovratni in neobrezani na sercih in ušesih! Vi se vedno svetemu Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Oní so preganjali in morili preroke, ki so napovedovali prihod odrešenikov: vi pa ste njega samega izdali in umorili!“

* * Kadar so pa to slišali, so se togotili in nadnj z zobmí škripali. On pa, poln svetega Duhá, se v nebó ozre, ugleda veličastvo Božje, in reče: „Glejte, vidim nebesa odperta, in Sinú človekovega stati na desnici Božji.“ Tedaj zavpijejo na ves glas, zatisnejo si ušesa, in vsi kmali nanj planejo, ga iz mesta vlečejo, da ga bodo kamnjali. Na moriši si oblačila slečejo, in jih položé k nogam mladenču, kteremu je bilo imé Savel. Na to Štefana obstopijo in ga s kamenjem pobijajo. Štefan pa moli rekoč: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Potem poklekne in na ves glas zavpije, rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

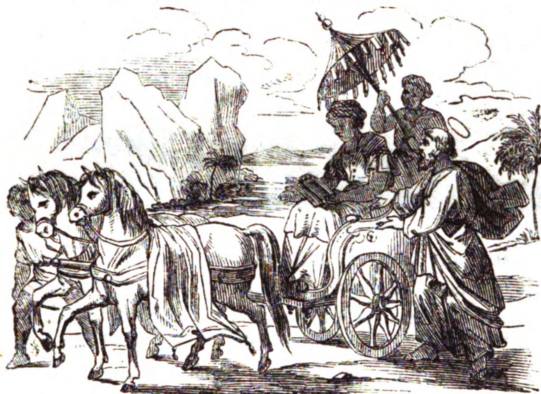

87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega.

* Po Štefanovi smerti so počeli v Jeruzalemu vérne strašno preganjati. Zlasti je Savel hudo divjal zoper cerkev Božjo. Po hišah je hodil in vlačil možé in žene in jih v ječo izdajal. Veliko učencov je toraj bežalo iz Jeruzalema, so se po vsi Judeji in Samarji razkropili, in povsod Jezusa Kristusa oznanovali. — Dijakon Filip je šel v mesto Samarijo, in je ondi oznanoval Kristusa. Tudi veliko mertvoudnih in kruljevih, hromih in obsedenih je ozdravil. Veliko veselje je bilo zavoljo tega po mestu med prebivavci; veliko jih je tudi verovalo in so se dali kerstiti. Ko so aposteljni to v Jeruzalem zvedili, so poslali Petra in Janeza v Samarijo. Aposteljna prideta v Samarijo in molita za nje, da bi prejeli svetega Duhá. Na to nad nje roke pokladata, in prejeli so svetega Duhá.

† Potem ko sta Peter in Janez po veliko samarijskih krajih evangeli oznanovala, sta se spet v Jeruzalem vernila. Filipu pa se je angel Gospodov prikazal, in mu rekel: „Vstani in pojdi proti jugu na cesto, ki derží iz Jeruzalema v Gazo.“ Filip vstane in gré. In glèj, mož iż Etijopije, dvornik etijopske kraljice Kandace, ki je bil prišel môlit v Jeruzalem, se pelje domú po cesti in sedé na vozu preroka Izaija bere. Duh Božji

reče Filipu: „Pristopi in pridruži se temu vozu. Filip priteče in sliši moža brati besede: „Kakor ovca je bil na zákol peljan; in kakor je jagnje brez glasú pred tém, ki ga striže, tako tudi on ni odperl svojih ust.“ Filip ga pozdravi ter vpraša: „Meniš li, da razumeš, kar bereš?“ Dvornik odgovorí: „Kako bi to mogel, ako me kdo ne podučí!“ Prosi tedaj Filipa, naj stopi na voz in k njemu séde. Filip mu začne to pismo razlagati in mu oznanovati evangeli od Jezusa.

† Spotoma prideta k neki vodi, in dvornik vesel reče: „Glej vode! kaj zaderžuje kerstiti me?“ Filip mu odgovorí: „Ako veruješ iz vsega serca, smé se zgoditi.“ Dvornik mu odgovorí: „Vérujem, da je Jezús Kristus sin Božji,“ in mahom ukaže voz ustaviti. Obá tedaj stopita v vodo in Filip dvornika kersti. Ko pa stopita iz vode, Duh Gospodov vzame Filipa in dvornik ga več ne vidi. V té čudovitni zgodbi dvornik roko Gospodovo spozna in gre vesel proti svojemu domu.

88. Savel se spreoberne (okoli l. 37 po Krist. rojst.).

* * Savel je še vedno ves hrepenel, maševati se nad učenci Gospodovimi in jih pomoriti. Šel je celó k vélikemu duhovnu prosit pisem v Damask do shodnic, ako bi ondi našel móž ali žén Jezusove vere, da bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. Ko pa je bil na potu in se že bližal Damasku, ga je

nanagloma obsvetila svetloba z neba. Od nebeške svetlobe Savel oslepi in kakor bi ga bila strela zadela, pade na tla.

Kar zasliši glas: „Savel, Savel! zakaj me preganjaš?“ Savel trepetaje vpraša: „Kdo si, Gospod?“ Ta mu odgovorí: „Jez sem Jezus, kterega ti preganjaš!“ Savel ostermí in reče: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ Gospod mu odgovorí: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Savel vstane; ko pa hoče pogledati, so mu bile oči oslepljene. Toraj ga njegovi spremljavci za roke primejo in ga peljejo v Damask v hišo nekega možá, kteremu je bilo ime Juda. Ondi je bil tri dní, in ni ne vidil, ne jedel, ne pil, ampak vedno molil.

* * Živel je pa v Damasku učenec Gospodov, po imenu Ananija. Njemu je Gospod v prikazni rekel: „Ananija, vstani in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne, in vprašaj v Judovi hiši po možu iz Tarsa, Savlu po imenu; zakaj glej, móli!“ Ananija odgovorí: „Gospod! slišal sem od veliko ljudí, koliko hudega je storil ta mož tvojim svetim v Jeruzalemu. In tudi semkaj je prišel z oblastjo vélicega duhovna vezat vseh, kteri kličejo v tvoje imé!“ Gospod pa mu reče: „Le pojdi, ker izvoljena posoda mi je on, da ponese moje imé pred nevérnike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj jez mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje imé terpeti.“ Ananija tedaj gré na dom k Savlu, položí roke nanj, in reče: „Savel, brat! Gospod Jezus, kteri se ti je prikazal na potu, me je poslal,

da spregledaš, in da bodeš napolnjen s svetim Duhom.“ In pri té priči so padle od njegovih očí kakor luskine; spregledal je in vstal, je bil keršen in odslej Pavel imenovan. Potem je šel v shodnico in oznanoval, da je Jezus sin Božji.

89. Peter po več krajih hodi, oźdravi Eneja, in obudí Tabito (okoli l. 39 po Krist. rojst.).

Sveta cerkev je imela nekaj časa zopet mir. Tedaj je Peter vse keršanske srenje obiskaval in v veri poterjeval.

Na tem popotovanji je Peter dva čudeža storil: V Lidi je Peter našel mertvoudnega človeka, po imenu Eneja, kteri je že osem let v postelji ležal. Peter stopi k njegovi postelji in mu reče: „Eneja, ozdravi te Gospod Jezus Kristus; vstani in si postêlji.“ In kar vstal je. In vsi, ki so ga vidili, so se spreobernili.

Ne deleč od Lide je bilo mesto Jope. Ondi je bila učenka, Tabita po imenu. Ona je bila polna dobrih del in milošenj, ki jih je delila revežem. Prigodí se pa, da tiste dní zbolí in umerje. Ko zvedó učenci, da je Peter v Lidi, pošljejo dva možá k njemu s prošnjo, da bi kmali tje prišel. Peter pride, in gre naravnost v zgornjo hišo, kjer je bil merlič. Ondi ga obstopijo vse vdove ter mu jokaje kažejo suknje in oblačila, ki jim jih je bila Tabita naredila. Peter, močno ganjen, poklekne in moli. Potem se proti merliču oberne, in reče: „Tabita, vstani!“ In Tabita spregleda in ko Petra ugleda, se usede. Peter ji podá roko, — in Tabita vstane. — Ta čudež se je naglo razglasil po vseh Jopah, in veliko jih je vérovalo v Gospoda. Peter se je v Jopah še veliko dní mudil, in stanoval pri nekem strojarji, ki mu je bilo ime Simon.

90. Spreobernitev nevernika Kornelija. Keršanska občina v Antiohiji (okoli l. 40 po Krist. rojst.).

† V Cezáreji, nekem mestu pri srednjem morji, je živel rimsk stotnik, Korneli po imenu. Bil je z vso svojo hišo pobožen in bogaboječ, je ljudem veliko vbogajme dajal in vedno Boga molil. Enega dne je prav serčno molil, kar ugleda angela Božjega, kteri mu reče: „Korneli! Tvoje molitve in tvoje milošnje so prišle v spomin pred Bogom. In zdaj pošlji mož v Jope, in pokliči nekega Simona, s primkom Petra. On ti bo povedal, kaj ti je storiti.“ Ko angel zgine, Korneli berž tri pobožne može v Jope pošlje.

† Drugi dan o poldne, ko so domači ljudje južino pripravljali, gre Peter verh hišne strehe molit. Ko pa moli, se zamakne. Vidil je odperto nebó, in kako se ž njega spuša na zemljo neka posoda, kakor velik pert. V njem pa so bile vse čveteronogate in lazne živali z zemlje in ptice spod nebá.

Ob enem je zaslišal glas, ki mu je rekel: „Vstani, Petèr, zakolji, in jéj!“ Peter odgovorí: „Tega ne, Gospod! ker nisem nikoli nič nagnusnega in nečistega jedel. Glas pa drugič pravi: „Kar je Bog očistil, ti nagnusnega ne imenuj!“ To se je trikrat zgodilo, in prikazen je zginila.

† Ko je Peter sam pri sebi pomišljeval, kaj bi pomenila ta prikazen, mu Duh Božji pravi: „Glej, trije možjé te išejo. Vstani tedaj, stopi doli, in pojdi ž njimi brez pomišljanja, zakaj jez sem jih poslal.“ Ko Peter doli stopi, najde možé, ktere je bil Korneli poslal. Koj drugi dan se Peter ž njimi in nekterimi učenci na pot podá v Cezarejo k Korneliju; in od njega zvé angelovo prikazen in njegove besede. Zdaj še le mu je znan pomen prikazni, ktero je imel, namreč: da je prišel čas, da se tudi néverniki, ktere so do sedaj imeli še za nečiste, sprejemajo v Jezusovo cerkev. Ves vesel oznanuje Peter nauk Jezusov Korneliju in vsem nevernikom, ki so bili pri njem zbrani. Ko je pa še govoril, je sveti Duh padel na vse, ki so poslušali njegovo besedo. In Peter in njegovi tovarši stermé poslušajo, kako ti neverniki, kakor oní o binkoštih, v tujih jezikih govoré in Boga povelićujejo. Tedaj Peter reče: „Sme li kdo kerstne vode braniti tem, kteri so svetega Duhá prejeli, kakor mí?“ Toraj ukaže kerstiti jih v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.

† Od seh mal se je začel tudi po druzih krajih evangeli oznanovati nevernikom. Zlasti se je to godilo v Antiohiji, nekdanjem poglavitnem sirskem mestu, kjer sta učila Pavel in njegov tovarš Barnaba. Ondi sta toliko množico vernikov pridobila, da so jim ondotni neverniki lastno imé dali, ter jih po njih začetniku in Gospodu začeli imenovati kristjane.

91. Peter v ječi (okoli l. 42. po Krist. rojst.).

Herod Agripa, vnuk unega Heroda, ki je bil ukazal otroke v Betlehemu pomoriti, je bil vso Judejo pod svojo oblast spravil. Judom se je prilizoval, toraj je preganjal Jezusove učence. Aposteljna Jakopa, Janezovega brata, je dal ob glavo djati. Potem je ukazal Petra vjeti, ga v ječo vreči, ter ga v varstvo zročil čveterni straži, ki je imela vsaka po štiri stražnike, ker ga je hotel po veliki noči postaviti pred ljudstvo ter ga končati. Cérkev pa je neprenehoma

Boga molila za svojega višjega pastirja. Že je bila poslednja noč pred dnevom, ko je imel Peter umorjen biti. Peter je tisto noč spal med dvema vojakoma vklenjen v dve verigi, drugi vojšaki so pa pred vratmi na straži stali. — In glej, kar angel Gospodov stoji pred Petrom in nebeška svetloba se v ječi zasveti. Angel Petra zbudí, in mu reče: „Hitro vstani!“ Peter vstane, in verige so padle od njegovih rok. Angel dalje pravi: „Opaši se, in obuj svoje čevlje, in hodi za menoj! „Peter tako stori. Ni pa prav vedil, ali je res, kar se je godilo, ali je le prikazen. Kadar sta bila odšla memo perve in druge straže, sta prišla do železnih vrat proti mestu. Ta vrata so se jima odperla sama od sebe. In šla sta skoz nje in prišla v neke ulice, — in pri té priči angel spred njega zgine. Zdaj še le se Peter zavé, in reče: „Zdaj vem res, da je Gospod poslal svojega angela, in me otel iz roke Herodove.“

Premišljaje, koliko dobroto mu je Bog skazal, pride Peter do Markove hiše, kjer je bilo veliko kristjanov v molitvi ravno zbranih, in so zanj molili. Ko poterka na vežna vrata, je šla dekla, po imenu Roda, poslušat, kdo je. In ko Petrov glas spozna, od veselja pozabi vrata odpreti, in nazaj teče povedat, da Peter stoji pred vratmi. Zbrani po so ji rekli: „Meša se ti.“ Ona pa le terdi, da je takó. Tedaj so ji rekli: „Njegov angel je.“ Ko pa Peter le še terka, mu odpró. Kar res Petra ugledajo in ostermé. Še bolj pa so se čudili, ko so iž njegovih ust slišali, da ga je Gospod ipeljal iz ječe po svojem angelu. Ko se je dan storil, ni bil majhen strah med vojaki, ki so bili na straži. Ne more jim v misel, kam bi bil Peter zginil. Herod jih izprašuje, in ukaže, jih ostro kaznovati.

Herod je po svojem grozovitem preganjanji svete cerkve kmali umerl. Šel je iz Judeję v Cezarejo in je ondi prebival. Enega dné je sedèl, oblečen v krasna oblačila, na kraljevem sedeži, da bi sprejemal tuje poslance. Ko pridejo prednj, jih je nagovoril. Ljudstvo se mu je prilizovalo in vpilo: „To je Božji glas, pa ne človeški!“ Herodu je bilo to jako po volji. — Ali — pri té priči ga angel Gospodov udari, ker ni dal častí Bogu. Červi so se ga živega lotili, in umerl je v strašnih bolečinah.

92. Pervo popotovanje svetega Pavla (45—48 po Krist. rojst.).

Sveti Duh je duhovnim prednikom keršanske občine v Antiohiji rekel: „Odločite mi Savla in Barnaba v opravilo, za ktero sem ji izvolil.“ Tedaj so se postili in so molili ter položili na nji roké in ji poslali. Pavel tadaj prične veliko delo spreobračanja nevernikov. Povsod je pervič judom sv. evangeli oznanoval. Ker so se pa ponujanemu zveličanju ustavljali, se je k nevernikom obernil. Njih veliko je veselega serca poslušalo njegove besede; in dan na dan se je množila Jezusova cerkev tudi med njimi.

Najprej sta Pavel in Barnaba šla na otok C i p e r, kjer je bil Barnaba domá. Ko sta ondi že po vseh krajih evangeli oznanovala, ji deželni poglavar, S e r g i P a v e l po imenu, k sebi pokliče, ker je želel slišati besedo Božjo. Pri njem pa je bil nek jud, Bar-jezu po imenu, vražar in kriv prerok. Ta se jima je ustavljal, in je deželnega poglavarja od vere odvračal. Pavel, napolnjen s sv. Duhom, ostro vanj pogleda, in reče: „O ti sin hudičev, poln vse

goljufije in vse lažnjivosti, ali ne boš nehal prevračati pravih potov Gospodovih. In glej, zdaj je roka Gospodova zoper tebe. Oslepel boš in ne boš vidil solnca nekaj časa.“ In ko bi trenil, pade tema na vražarja; okoli je taval in iskal, da bi mu kdo roko podal. Ko je deželni poglavar vidil ta čudež, véroval je Gospodove nauke.

Iz Cipra sta se čez morje prepeljala v južno malo Azijo, in prišla v deželo Pisidijo, kjer sta v mestu Antiohiji učila. Sobotni dan sta šla v shodnico, in se usedla. Pavel je govoril od Jezusa križanega, ki je od smerti vstal, in da je le od njega upati odpušenje grehov in večno življenje. Pavlov govor je poslušavcom tako v serce segel, da so ga prosili, naj drugo soboto zopet pride v shodnico ter jim govori. — Drugo soboto se je skoraj vse mesto, judje in neverniki, zbralo poslušat besede Božje. Ko so pa judje vidili trume, prevzame jih nevošljivost, in so na laž obračali to, kar je Pavel govoril, ter preklinjali. Tedaj jim Pavel in Barnaba rečeta: „Vam sva mogla najprej govoriti Božjo besedo. Ker jo pa od sebe pahate, in se nevredne štejete večnega življenja, glejte, se oberneva k nevernikom.“ Neverniki so bili veseli teh besed, in po vsi deželi se je razširjala beseda Božja. Judje pa tega niso mogli sterpeti, nadražili so nekaj žen in mož in so obudili preganjanje zoper Pavla in Barnaba, in so ji izgnali iz svojih pokrajin.

Pavel in Barnaba sta otresla proti njim prah z nog in sta prišla v Listro na Likaonskem. Pavel začne ondi kar na očitnem tergu nevernikom sveti evangeli oznanovati. Med poslušavci je bil tudi nek hrom in kruljev človek, kteri ni nikoli hodil. Ko ga

Pavel ugleda in vidi, da ima vero, mu je glasno rekel: „Stopi po koncu na svoje nogé!“ In človek je skočil in hodil, Ko ljudstvo to vidi, ostermí, zažene svoj glas in reče: „Bogova sta v človeški podobi doli k nam prišla!“ Barnaba so zavoljó njegove velike in lepe postave imenovali Jupiterja, svojega naj višega bogá; Pavla pa so imenovali Merkurja, bogá zgovornosti. Na vse kmali Jupiterjevi duhovni priženejo ovenčanih volov, in se pripravljajo, jih njima darovati. Ko Pavel in Barnaba to vidita, oblačila po sebi razstergata, skočita med množico in na ves glas vpijeta: „Možje! kaj to počenjate? Tudi midva sva umerljiva, vam enaka človeka, ki vam oznanujeva, da se od teh praznih malikov obernite k živemu Bogu, kteri je ustvaril nebo in zemljo, in morje in vse, kar je v njih. Akoravno je v preteklih časih pustil, da so vsi narodi hodili po svojih potih, pa ni vender samega sebe brez pričevanja pustil, ker je dobrote delil, dajal dež in rodovitne čase, in napolnoval z jedjo in z veseljem naša serca.“ In ko sta to govorila, sta komaj ubranila množicam, da jima niso darovale. Veliko jih je verovalo besedo Božjo. Med tem je pa prišlo nekaj judov iz tistih mest, po kterih je Pavel že evangeli oznanoval, in so ljudstvo tako nadražili nanj, da so ga kamnjali, in iz mesta vlekli, ker so menili, da je mertev. Ko se je razšlo ljudstvo, pridejo učenci, ki so bili sprejeli Jezusovo vero, in ga žalostni obstopijo. Kar Pavel vstane in se verne ž njimi v mesto.

Ko sta Pavel in Barnaba še v mestu Derbe oznanovala sveti evangeli, sta se dòmú vračala skoz mesta, kjer sta že poprej učila. Opomínjala sta učence k stanovitnosti in postavila sta vsem občinam stara-

šine, t. j. mašnike, z molitvijo, s postom in s pokladanjem rok. Potem pa se verneta v Antiohijo in sta pripovedovala, koliko reči je Bog ž njima storil, in da je odperl nevernikom vrata (prave) vere.

93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu (okoli leta 50 po Krist. rojst.).

* Neki vérni zmed Judov so prišli iz Judeje v Antiohijo, in so ondòt kristjanom govorili: „Ako se ne daste obrezati po Mojzesovi šegi, ne morete zveličani biti. Pavel in Barnaba sta se temu nauku precej ustavila. Tedaj sklenejo, naj gredó nekteri v Jeruzalem k aposteljnom in starošinom zavoljo tega vprašat. Pavel in Barnaba sta bila v Jeruzalem poslana.

* Ko prideta v Jeruzalem, so se aposteljni in starašini zbrali k skupnemu posvetovanju. V tem zboru Peter vstane, in reče: „Bratje! Vi veste, da je Bog mene izvolil, da se nevernikom evangeli oznanuje. In Bog, ki pozna serca, nič razločka ni storil med nami in med njimi, ker je njim dal svetega Duhá, kakor nam. Zakaj tedaj zdaj Bogá skušate, da nakladate jarem učencom na vrat, ki ga ne naši očetje, ne mi nismo mogli nositi. Mi verujemo, da bodo tudi oní brez tega jarma zveličani po milosti Gospoda Jezusa Kristusa, kakor mí.“

Ravno tako je apostelj Jakop govoril. Tedaj so sklenili aposteljni in ves zbor, kristjanom v Antiohijo poslati pisanje s sklepom, da kristjanov več ne veže Mojzesova postava. Ta zborov sklep se začenja z besedami: „Svetemu Duhu in nam je dopadlo, nobenega bremena več vam ne nakladati.“

94. Drugo popotovanje svetega Pavla (51—54 po Krist. rojst.).

Čez nekoliko časa je Pavel drugo apostoljsko popotovanje nastopil. Z veliko gorečnostjo je obhodil Sirijo in skoraj vse dežele male Azije: Cilicijo, Likaonijo, Frigijo, Galacijo, Bitinijo, Mizijo. Ko pa pride v Troado, sam ne vé, kam bi se obernil. Gospod se mu v spanji prikaže ter mu pové, kam naj gre. Nekdo v macedonski obleki namreč je stal pred njim, in ga je preserčno prosil, rekoč: „Pojdi v Macedonijo in pomagaj nam!“ Berž v barko stopi Pavel in njegovi tovarši: Sila, Luka in Timotej se prepeljejo v Evropo, in srečno pridejo v Filipe, veliko macedonsko mesto.

Pavel je precej pervo soboto oznanoval nauk Jezusov. Med poslušavci je bila tudi bogaboječa žena škerlatarica, po imenu Lidija. Sveti Duh ji je serce odperl, da je vérovala, kar je Pavel govoril, in se je dala kerstiti z vso svojo družino.

Pa kmali vstanejo tudi tukaj sovražniki ter naražijo ljudstvo zoper Pavla in Sila. Ko sta Pavel in Sila zopet enkrat šla v molitvenico, ji sreča deklica, ki je imela vedežkega duhá in je svojim gospodarjem veliko dobička privedežvala. Ta je hodila za njima in je vpila, rekoč: „Ti ljudje so služabniki

Bogá visokega, kteri vam oznanujejo pot zveličanja.“ Pavel je pa bil nevoljen, se je obernil in rekel hudobnemu duhu: „Zapovem ti v imenu Jezusa Kristusa iti iž nje.“ In izšel je še tisto uro. Ko so pa vidili njeni gospodarji, da je zginilo upanje njih dobička, so zgrabili Pavla in Sila, in so ji peljali na terg pred mestne sodnike ter so ji tožili, rekoč: „Ti ljudjé motijo naše mesto.“ — Vse ljudstvo se vzdigne zoper Pavla in Sila, in mestni sodniki ji ukažejo s šibami tepsti ter vklenjenu v ječo vreči.

O pol nočí pa, ko sta Pavel in Sila molila in Boga hvalila, na naglem vstane velik potres, tako da se odpró v ječi vsa vrata, in se vsem odklene železje. Ves prestrašen se ječni varh zbudí; in ko vidi vsa ječna vrata odperta, izdere meč in se hoče umoriti, ker je menil, da so vsi jetniki pobegnili. Ali Pavel mu na ves glas zavpije: „Nič žalega si ne delaj, zakaj vsi smo tukaj.“ Ječár stermí, si da luč prinesti, gre k Pavlu in Silu v ječo, ter jima k nogam pade, rekoč: „Gospoda, kaj mi je storiti, da bom zveličan?“ Oná mu odgovorita: „Vérovaj v Gospoda Jezusa Kristusa, pa boš zveličan ti in twoja hiša.“ In še tisto uro ji je vzel v svojo hišo, jima je rane izpral, in se je dal kerstiti z vso svojo hišo. Ko se je bilo zdanilo, so poslali mestni sodniki bričev k ječarju s poveljem, naj oba jetnika izpusti. Ko pa brići sodnikom prinesó glas, da sta Pavel in Sila Rimljana, se prestrašijo, gredó samí k njima, ji prosijo za zamero ter ji iz ječe peljejo.

Potem ko je Pavel s svojimi tovarši učence obiskal in oveselil, so šli dalje v mnoga macedonska mesta. Od tod Pavel pride v Atene, naj imenitnejše greško mesto. Ko je vidil, da je mesto malikovanju

vdano, se mu je duh vnel, in na očitnem tergu je začel oznanovati pravega Bogá in njegovega Sina Jezusa Kristusa. In prišli so tudi neki modrijani in so ga peljali na Areopag, véliki mestni terg, da bi zvedili, kaj učí in oznanuje. Pavel stopi sredi Areopaga pred velik zbor in tako le govorí: „Možjé, Atenci! Ko sem okrog hodil in ogledoval podobe vaših bogov, sem našel tudi oltar, na kterem je zapisano: Neznanemu Bogu. Kar tedaj častite, dasiravno vam je neznano, to vam jest oznanujem. Bog, kteri je ustvaril svet in vse, kar je na njem, Gospod nebes in zemlje ne prebiva v tempeljnih, z rokami narejenih. Tudi se mu ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ker on daje vsem življenje, dih in vse. On je ustvaril iz enega ves človeški rod, da prebiva po vsi zemlji; in jim je odločil čase in meje njih prebivanja, da bi njega iskali, dasiravno ni deleč od nobenega zmed nas. Zakaj v njem živímo, se gibljemo in smo, kakor so že nekteri vaših pesnikov rekli: Mi smo njegovega rodú. Ker smo tedaj Božjega rodú, ne smemo misliti, da je Bog enak zlatu, ali srebru, ali kamnu, izrezanemu po umetnosti in izmišljenji človekovim. Bog je sicer čase te nevednosti pregledal, zdaj pa oznanuje ljudém, da naj vsi povsod delajo pokoro. Zato je odločil dan, v kterem bo sodil svet po možu, kterega je v to postavil, ter ga, da bi mu vsi verjeli, od mertvih obudil.“ — Ko so pa slišali od vstajenja mertvih, so se eni posmehovali, eni pa so rekli: „Poslušali te bomo od tega drugikrat.“ Tako je Pavel šel zmed njih. Ení možjé pa so se ga še deržali, in so vérovali.

Iz Atén je Pavel šel v Korint. Pa tudi tukaj so mu nasprotovali judje, kterim je najprej evangeli

oznanoval. Toraj jim je rekel: „Vaša krí vam pridi na glavo; jez sem nedolžen; zdaj pa pojdem k nevercom.“ Potem je učil neverce v Korintu, in veliko jih je vérovalo, ter se dalo kerstiti. Pavel je poldrugo leto ondi ostal; potlej se je od Korinčanov poslovil in se prepeljal v Azijo, ter se skoz Efez vernil domú v Antiohijo.

95. Tretje popotovanje svetega Pavla (55—58 po Krist. rojst.).

Ko se je Pavel nekaj časa v Antiohiji pomudil, je šel tretjič Jezusa oznanovat, je zopet veliko krajev male Azije obhodil, in potem prišel v Efez, ki je bil glavno mesto rimske Azije. Ondi je našel dvanajst učencov ter jih vprašal: „Ali ste prejeli svetega Duhá?“ Oní mu odgovoré: „Saj še slišali nismo, da je sveti Duh.“ Pavel jih dalje vpraša: „Na kaj ste bili tedaj keršeni?“ Odgovoré mu: „Na Janezov kerst.“ Na to Pavel reče: „Janez je kerševal ljudstvo s kerstom pokore, in ga je opominjal, vérovati v Njega, kteri bo za njim prišel, t. j. v Jezusa Kristusa. Ko so to slišali, so se dali kerstiti v imenu Gospoda Jezusa. Ko je Pavel roke na nje položil, je prišel sveti Duh na nje.

Pavel je dve leti in tri mesce v Efezu ostal in učil, tako da so se z Jezusovim naukom seznanili vsi prebivavci rimske male Azije. Tudi velike čudeže je Bog delal po svetem Pavlu, tako da so potne rute od njegovega života in pasove pokladali na bolnike, in bolezni so jih popustile in hudi duhovi so šli iž njih. Groza in svet strah je obšel vse, ki so to vidili. Veliko jih je vérovalo, in prišli so ter so se spovedali svojih grešnih del. Veliko zmed tistih, kteri so

vraže uganjali, je prineslo svoje vražarske bukve in so jih sežgali vpričo vseh. Njih cena je bila okoli dvajset tavžent tolarjev. Tako močno je beseda Božja rastla in se uterjevala.

Tisti čas je pa v Efezu vstal velik hrup zoper Pavla in njegove tovarše. Neki srebrár, po imenu Demetri, je namreč delal sreberne hišice ali podobice Dijaninega tempeljna, in je imel z umetniki vred velik zaslužek pri njih. Te in take delavce je on sklical in jim je rekel: „Možjé! veste, da imamo od tega dela svoj dobiček. Zdaj pa vidite in slišite, da je ta Pavel ne le v Efezu, ampak skoraj po vsi Azii veliko množico pregovoril in odvernil (od Dijaninega češenja), rekoč: „Niso ne bogovi, kteri so z rokami storjeni.“ Ko so to slišali, so se razserdili ter so vpili: „Velika je Dijana Efežanska!“ Vse mesto je bilo polno zmešnjave, in zagnali so se v glediše, kjer je bilo ljudstvo zbrano. Tudi dva Pavlova tovarša so popadli in tje peljali. Pavel je hotel iti med ljudstvo, ga mirit, pa mu učenci niso pustili. Poslednjič je vender mestni poglavar s pametnimi besedami utolažil in pomiril nadraženo ljudstvo.

Ko je bil hrup potihnil, je Pavel slovó vzel in šel v Macedonijo in Grecijo. In ko se je bil čez tri mesce spet v Azijo povernil, je zopet prišel v Troado, kjer je sedem dní ostal. V nedeljo se vsi vérni snidejo v neki hiši kruh lomit, t. j. obhajat sveto daritev in sveto obhajilo. Ondi jim je Pavel do polnočí govoril, ker je hotel drugi dan zjutraj iz Troade odriniti. Sedel je pa na oknu nek mladeneč, po imenu Evtih; on terdó zaspí, omahne v spanji in s tretjega nadstropja na tla pade, tako da ga mertvega vzdignejo. Pavel tedaj k njemu doli gre, in ga oživí.

Drugi dan Pavel s svojimi v barko stopi. Peljali so se memo otokov Lesbos, Kios in Samos v Milet. V to mesto Pavel skliče prednike Efežanske cerkve, in od njih ganljivo slovó jemlje. Ko jih je bil opomnil svojega apostoljskega djanja med njimi, dalje pravi: „In zdaj, glejte, jez, nagiban po svetem Duhu, grem v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo tam zgodilo. Le samo to mi sveti Duh pričuje po vseh mestih, in pravi, da me vezí in bridkosti čakajo v Jeruzalemu. Ali nič tega se ne bojím; tudi svojega življenja ne cením dražje, kakor sebe, da le dokončam svoj tek in oznanujem evangeli milosti Božje. Jez vem, da ne bote več vidili mojega obličja. Pazite toraj na se in na vso čedo, v kteri vas je sveti Duh za škofe postavil, da vladate cerkev Božjo, ktero je pridobil s svojo kervjó. Jez vem, da bodo po mojem odhodu prišli zgrabljivi volkovi. In šè zmed vas samih bodo vstali možjé, ki bodo napčno govorili, da bi za seboj potegnili učence. Zavoljo tega čujte in v spominu ohranite, da jez tri leta noč in dan nisem nehal s solzami opominjati vsacega zmed vas. In zdaj vas priporočam Bogu in milosti Njega, kteri je mogočen, sezidati in dati delež vsem posvečenim.“ Ko je bil to izgovoril, je pokleknil in molil ž njimi vsemi. Velik jok med njimi vstane; Pavla objemajo in kušujejo. Naj žalostnejši so pa bili zavoljo besede, da ne bodo več vidili njegovega obličja.

96. Poslednje djanje svetih aposteljnov.

Ko je bil Pavel prišel v Jeruzalem, so ga kristjani z veseljem sprejeli; judje pa se zoper njega vzdignejo in hrup zaženejo zoper njega. Pavel je bil

vjet in v ječo veržen. Potem ko se je dve leti ječil v Cezareji, ga peljejo v barki po morji v Rim, da bi ga, kakor je sam hotel, cesar sodil. Na morji je vstal velik vihar, tako da se barka razbije. Pavel in vsi ljudje, ki so bili ž njim na barki, so se bili čudovito rešili na otok Malto. V Rimu je bil dve leti vjet; potem je bil izpušen iz ječe, ter je še po mnozih deželah in v Rimu kraljestvo Božje oznanoval.

Kakor Peter in Pavel so tudi vsi drugi aposteljni nauk Jezusov oznanovali križem svet po mnozih krajih in deželah, in ga poterjevali s čudeži in znamenji. Peter, ko poglavar in višji pastir svete cerkve, pa je keršanske občine povsod obiskaval in jih poterjeval v veri. V ta namen je šel še pred sv. Pavlom v Rim, ki je bil glavno mesto tedanjega svetá, in si je ondi vstanovil škofovski sedež. S svojega mnogokratnega apostoljskega popotovanja se je vselej v to mesto vernil. Poslednja leta pa je stanovitno prebival v Rimu. Bil je 35 let škof in poglavar vseh vernih.

Pristavek.

Peter in drugi aposteljni so povsod, kjer so bili vstanovili keršanske občine, postavljali škofe, da so ko dušni pastirji namesti njih vérne vladali, in to, kar so od njih pred toliko pričami slišali, z ustnim oznanovanjem nepopačeno zopet zročali svojim naslednikom. Ob enem so nekteri aposteljni in učenci za se in za posamesne daljne osebe in keršanske občine po navdihnjenji svetega Duhá pa tudi marsikaj zapisali.

Ta njih pisma je sveta cerkev iz visocega spoštovanja do svetih pisavcov sčasoma zbrala v ene same bukve, ki jih imenujemo sveto pismo nove zaveze.

Prišel je čas, da so mogli aposteljni sveto vero s svojo smertjo poterditi. Leta 67 po Kristusovem rojstvu je prišel Pavel zopet v Rim in je v strašnem preganjanji, ki se je bilo vzdignilo pod cesarjem Neronom, ondi 29. rožnika mučeniške smerti umerl. Ravno tisti dan je tudi Peter, poglavar Jezusove cerkve, življenje dal za Jezusa. Pavel, ko rimski mestnjan, je bil obglavljen; — Peter pa po Jezusovem prerokovanji križan, in sicer z navzdol obernjeno glavo, ker se je nevrednega štel, s svojim Gospodom enako smert terpeti. — Jakop starji je bil že veliko poprej (42 po Krist. rojst.) na povelje Herodovo obglavljen. Ravno tako so tudi vsi drugi aposteljni svoje življenje dali za svojega Gospoda Jezusa Kristusa, le sveti Janez ne. Ta Gospodov ljubljenec je po smerti in častitljivem vnebovzetji presvete Marije Device zlasti v Efezu stanoval in je od ondod keršanske občine male Azije obiskaval. Pozneje za cesarja Domicijana je bil v Rimu v kotel vrelega olja veržen, in ker se mu ni bilo nič žalega zgodilo, na otok Patem pregnan. Ondi je po navdihu svetega Duhá skrivno razodenje spisal. Iz pregnanstva izpušen se je vernil v Efez. Jako ganljivo je, kar nam ustno zročilo od njegovih poslednjih dni pripoveduje. Zavoljo njegove velike starosti so ga mogli k Božji službi le nositi. Vselej je kristjane pozdravil z besedami: „Otročiči, ljubite se med seboj.“ Nekteri so se bili teh besedí že naveličali, in so ga toraj vprašali: „Učenik, zakaj nam vedno le eno praviš?“ On jim pa odgovorí: „To je Gospodova zapoved, in da ste le to

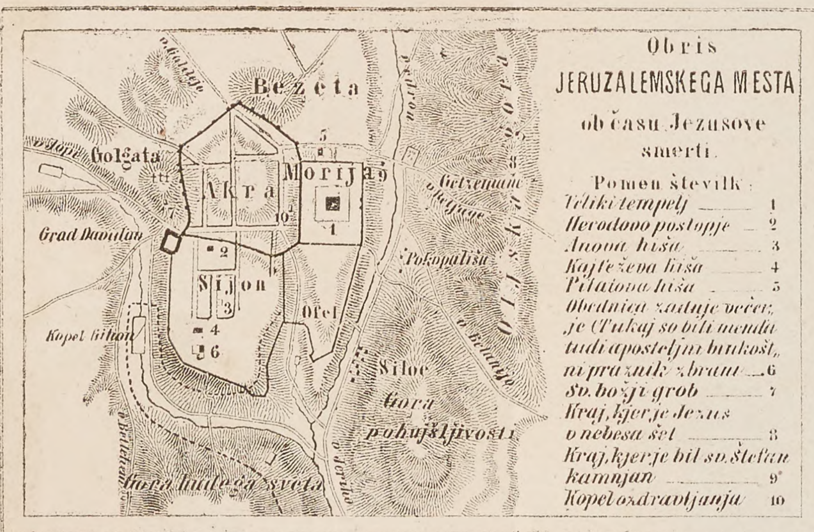
prav spolnili, je zadosti.“ Okoli leta 100 po Kristusovem rojstvu je blaženo v Gospodu zaspal.

S smertjo aposteljnov je vso sveto cerkev velika zguba zadela. Po njih je iz malega gorčičnega zerna čudovito hitro zrastlo veliko drevó, ki je senco dajalo že celim deželam. Vender pa cerkev ni zapušena ostala. S k o f j e so delo svetih aposteljnov vedno z enako gorečnostjo nadaljevali in s pomočjo sebi podložnih mašnikov in vérnikov razširjali. Vse skupaj pa je kuge krivoverstva, razpertije in ločitve varoval naslednik svetega Petra, sveti oče, ali papež v Rimu, ter jih v stanovitni. edinosti ohranil. Tako se je pokazala v eni veri in v enem vidnem poglavarji e d i n a, po uku, zakramentih in po mnozih

udih sveta, na aposteljnih vterjena apostoljska in vse čase in vse narode obsegajoča vesoljna ali katoliška cerkev. Zidana je na skali svetega Petra; ona pod varstvom Jezusa Kristusa in pomočjo svetega Duhá že več kot osemnajst sto let nepremakljivv stoji, in bo vsem napadom peklenskih moči ukljub stala ves čas do konca svetá. Blagor njemu, kteri je sklenjen ž njo; in ž njo v Jezusa, sinú Božjega vérovaL, v njega upal, in njemu služil z mnogoaerstnimi dobrimi deli. Gospod ga bo ob svojem častitljivem drugem prihodu spoznal za svojega, ter ga seboj peljal v večno življenje. Ondi bo poln veselega zamaknjenja gledal Gospoda, začetek in konec, na sedeži njegovega veličastva, z vsemi svetniki pred njim na kolena padel, ga molil, in hvalil in poveličeval na vse večne čase.

Iz c. kr. dvorske in deržavne tiskarnice

Obris
JERUZALEMSKEGA MESTA
ob času Jezusove
smerti.
Pomen številk:
Veliki tempelj 1
Herodovo postopje 2
Anova hiša 3
Kajfeževa hiša 4
Pilatova hiša 5
Obednica zadnje večer, je (Tukaj so bili menda tudi apostelj na binkošt, ni praznik zbrani 6
Sv. božji grob 7
Kraj, kjer je Jezus v nebesa šel 8
Kraj, kjer je bil sv. Štefan kamnjan 9
Kopel ozdravljanja 10
Bezeta
Golgata
Akra
Morija
Grad Davidov
Sijon
Ofel
Siloe
Gora pohujšljivosti
Kopel Gihon
Getzemani
Pokopališe

EGIPT IN KANAAN
s potom,
po kterem so šli Izraelci skoz pušavo iz
Egipta v Kanaan
nemške milje
SREDNJE MORJE
Nilovi izlivi
Aleksandrija
Bubast
Vodotok
On
dežela Gesen
Piramide
Ramses
Memfis
Suhot
Etam
Suc
jezero Meris
Reka Nil
Tir
Dan
jezero Genezaret
Tabor
Karmel
Jope
Sihem
Jeriho
Nebo
Askalon
Salem
Gaza
Hebron
Mertvo morje
Filistejci
Amalečani
Petra
gora Hor
Edomljani
Heziongeber
ARABIJA
Pušava
Rudeče morje
Horeb
Sinaj
Madijani
48
50
52
54
32
30
28

PALESTINA
ob Jezusovem času.
Dvanajsteri rodovi:
Ruben 1
Simeon 2
Juda 3
Isahar 4
Zabulon 5
Benjamin 6
Dan 7
Neftali 8
Gad 9
Aser 10
Efrajm 11
Manase 12
Sidon
Sarepta
Tir
DAMASK
Abila
Cezareja Filipova
Jezero Merom
Aka
Karmel
Betzajda
Kafarnaum
Magdala
Tiberija
Nazaret
Tabor
Naim
Gadara
Jezrael
Cezareja Palestinska
Betulija
Samarija
Sihem
Salem
Gerazа
Apolonija
Antipatris
Arhelija
Silo
Jope
Lida
Arimateja
Emaus
Betel
Jeriho
JERUZALEM
Betanija
Betlehem
Askalon
Hebron
Engadi
Gaza
Gerar
Berzabe
Arad
Amalečani
IDUMEJA
Tamar
Mertvo morje
Bostra
Edrej
Gada
Filadelfija
Hesebon
Maharon
Dibon
Rabat Moab
Segor
Kir Moab
Moabljani
Sirska pušava
SAMARIJA
GALILEJA
PEREJA
FENICIJA
nemške milje

z c. kr. dvorske in deržavne tiskarnice

